

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 3 oktober 2024

Notulen van de raadsvergadering van 3 oktober 2024 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14.

Voorzitter: mevrouw A. Kockelkoren, met dien verstande dat het voorzitterschap van 10.14 uur tot 12.38 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.S.J. Coşkun, de heer M.R. van Campenhout, mevrouw V.A. Bruin, de heer M. Verhoef, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Crielaard, de heer N. Akhatab, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer T. Roskam, mevrouw A. Kockelkoren, de heer D.J. van Dommelen, de heer S.J.C. Becker, de heer S. Ceulemans, de heer S.M. Bonte, de heer E.P.J. Verweij, de heer R.N. Dahoe, de heer R.T.J. van der Velden, de heer G.F.E. Koster, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw J. Bokhove, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer T. Kind, de heer S. Soytekin, mevrouw I. Elfilali, de heer D.P.A. Tak, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer T.J. Vonk, de heer G.J. Engberts, de heer T. de Haan, de heer J. Vicario, de heer B. van Schaik, mevrouw M.E. Vogelaar, de heer F. Elbay, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw S. Reitema, mevrouw D.A. van Groningen, de heer M.H. Biljoen, mevrouw I. van Wifferen en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig is: mevrouw S. van de Peppel

Namens het college zijn tegenwoordig: -

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.33 uur tot 11.38 uur en van 12.06 uur tot 12.26 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. *Opening en mededelingen*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, ik open deze vergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Mag ik u verzoeken of het iets minder rumoerig kan zijn in de zaal, ook aan de kant van de wethouderstafel. Want dames en heren, vandaag moeten we het helaas doen zonder burgemeester, dus dat betekent dat we het samen een beetje moeten doen. Dat betekent ook dat als we met enige voorspoed door deze vergadering willen gaan, ik daarbij moet vertrouwen op ieders inzet en hulp voor deze vergadering. Ik vertrouw erop dat we dat met elkaar hartstikke goed kunnen en dan zie ik deze ietwat trage opstart maar even door de vingers, want ik verwacht dat dat de rest van de dag als een tierelier gaat. Ik zal vandaag samen met medevoorzitter mevrouw Bruin waarnemen. Zoals u weet, maken wij gebruik van nieuwe apparatuur in de raadzaal en daarover nog een aantal zaken. Ik verzoek u om uw pasje tegen de sprekerspost aan te houden om u aan te melden in het systeem. Als u spreekt vanaf de kathedraal dient u eenmaal het pasje tegen het logo aan te houden, een vierkant klein logootje. Als het lampje blijft branden, bent u aangemeld als spreker en dan kunt u de microfoon aanzetten. Dan heb ik bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Van de Peppel. Verder zijn er geen berichten gemeld.

2. *Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 3 oktober 2024*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan komen we bij de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 3 oktober 2024. Ik zal nu de agenda met u doornemen en aan het eind zal ik u gelegenheid bieden nog aanvullende opmerkingen te maken. Voor agendapunt 6 zijn er drie reguliere debatten geagendeerd en geen extra debatten aangevraagd. Dat klopt. Bij agendapunt 7, betreffende agendapunt 7.8, tweeminutendebateer over 'Explosiegolf in Rotterdam en het gevoel van onveiligheid bij

Rotterdamers', heeft mevrouw Reitema aangegeven het verzoek te willen intrekken. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REI TEMA (pvda). Ja, dat klopt. Wij willen het debat graag breder trekken. We hebben ook overleg gehad met Leefbaar Rotterdam en we zouden het graag in de commissie willen bespreken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, hartstikke mooi, daar stemt u mee in? Ja, ik zie geknik, dat is goed. Dan komt dit agendapunt voor nu te vervallen. Agendapunt 9, er zijn twee verzoeken ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag. 'Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner', van de Partij voor de Dieren en GroenLinks, en 'Kijk naar femicide', van Leefbaar Rotterdam en de VVD. Stemt u daarmee in? Ja, dat is het geval. Dan stel ik u voor deze verzoeken te agenderen als agendapunt 9.1 en 9.2. Zijn er nog andere leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda? De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter, het gaat om agendapunt 7.9, het voorstel tot vaststelling van de zienswijze op de concept-verordening 'Verstrekking leningen voor bussen en stallingen vervoersautoriteit MRDH'. Ik heb gevraagd om dat als tweeminutendebat te krijgen. Ik heb overleg gehad met de heer Tak en wij kunnen dit doorschuiven als hamerstuk. Mijn vragen worden schriftelijke vragen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dat betekent dat 7.9 een hamerstuk wordt. Daar zie ik instemming. Mevrouw Reitema dan nog over de agenda?

Mevrouw REI TEMA (pvda). Ja, we hebben twee losse tweeminutendebatten, een over vroegsignalering en een over bewind. Die willen we graag samenvoegen tot één tweeminutendebat.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dank u wel. Dat betekent dat agendapunten 7.5 en 7.6 één agendapunt worden. Daar zie ik instemming over. Ja, dat is het geval. Hartstikke mooi. Als er geen andere opmerkingen zijn... maar ik zie mevrouw Verkoelen nog voor een opmerking over de agenda.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, ik maak tegen dit laatste even bezwaar. Ik kan me wel voorstellen dat je er nog dingen afhaalt, maar als je gaat samenvoegen... Er zijn mensen die dit hebben voorbereid als twee tweeminutendebatten en dan gaan we alles samenvoegen en dan krijg je daar een andere situatie. Ik geef het maar even mee. Probeer wel een beetje de agenda... want dit had ook van tevoren gekund. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Hebben we dit besloten in het presidium?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Verkoelen, wilt u even, mag ik één ding vragen? Geldt dat voor u mevrouw Verkoelen? Want ik zie namelijk verder geen bezwaar tegen dit punt. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REI TEMA (pvda). Ja, ik zie heel veel verwarring hierover bestaan. Dit is in het presidium afgestemd en ik vind het zelf ook heel lastig om als woordvoerder nu onenigheid met woordvoerders hierover te hebben. Als iedereen het apart wil, dan kunnen we het uiteraard apart bespreken. Volgens mij was de aanleiding ook dat het een heel drukke agenda zou zijn en vandaar dat ik het prima vond om het samen te voegen, maar ik vind het net zo prima om het los te trekken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Helder, en bovendien, agendazetting doen we toch uiteindelijk hier in de raadzaal, dus ik kijk gewoon rond. Zijn er nog andere bezwaren tegen het samenvoegen? Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Nee voorzitter, ik wilde graag even opheldering geven inderdaad. Ik denk dat mevrouw Verkoelen ook reageerde op mij. Het gaat mij erom, inderdaad worden in het presidium dingen afgestemd. Daar zijn dingen veranderd die in de commissie al zijn besproken. Dat is ook soms vervelend voor mensen. Maar als hier een voorstel komt dat over een punt gaat van een commissie, dan verwacht ik dat dat bijvoorbeeld even van tevoren in de commissieapp gedeeld is. En dat vond ik even niet netjes. Verder geen bezwaar, het kan inderdaad prima samen, maar ik vind het wel belangrijk dat een commissie ook meegenomen wordt in onderwerpen die de commissie aangaan en dat niet alleen het presidium beslist over dit soort dingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Helder. Het presidium besluit natuurlijk ook niet. Die draagt iets voor voor de agenda, dus uiteindelijk besluiten we het hier met elkaar. Maar ik hoor dat er behoefte is om daar meer transparantie over te geven, dus dat is dan een oproep aan ons allen. Mijnheer Segers.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dank. Inhoudelijk zijn er gewoon heel veel overeenkomsten, dus ik kan me ook voorstellen dat het in eerste instantie voor een reactie van het college veel logischer is om het samen te voegen, maar dan zouden we wel wat coulance kunnen bieden in de spreektijd die daar dan natuurlijk bij hoort, want we hebben het natuurlijk wel als twee tweeminutendebatten. Dus als dat nu een tussenvoorstel kan zijn, dan kan iedereen er volgens mij prima mee leven en dan hebben we wel een efficiënte vergadering.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Uitstekend. We voegen het samen en we zijn coulant met de spreektijd. Dat komt helemaal goed. Dan kunnen we daarmee de agenda vaststellen. Dan kom ik bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel is vier uur spreektijd op de klok te zetten. Heeft dat instemming? Ja, dat is zo. Vier uur spreektijd. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering en indien nodig zullen wij voor het stemvenster kort schorsen voor fractieoverleg. Rond 12.45 uur is een lunch beschikbaar op de omloop voor de raadzaal. De warme maaltijd is indien nodig om 18.30 uur op de gebruikelijke locatie beschikbaar en wij zullen er rond de lunch even over besluiten of we dat nodig achten. Hopelijk kunnen wij zo voorspoedig door deze vergadering gaan dat dat niet nodig is. Maar anders is het ook wel fijn om allemaal niet met knorrende magen hier te moeten vergaderen.

3. *Vaststelling van de notulen van:*
 - a. *het besloten deel van de raadsvergadering van 4 juli 2024;*
 - b. *de openbare raadsvergadering van 12 september 2024*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan zijn we bij de vaststelling van de notulen van (a) het besloten deel van de raadsvergadering van 4 juli 2024 en (b) de openbare raadsvergadering van 12 september 2024. Wenst iemand nog het woord hierover te voeren? Dat is niet het geval. Dan stel ik deze vast.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024:*
 - a. *overige documenten t.b.v. de raad weken 28 tot en met 36*
 - b. *week 37 t/m 39*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan zijn we bij agendapunt 4, Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024, overige documenten t.b.v. de raad weken 28 tot en met 36, en week 37 tot en met 39. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, verzoek ik u het bijbehorende bb-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Zijn er opmerkingen over? Dat is niet het geval. Dan constateer ik dat wij ook deze ingekomen stukken kunnen vaststellen.

5. HAMERSTUKKEN

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan zijn we bij agendapunt 5, de hamerstukken.

- 5.1 *Het voorstel tot vaststellen van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Gezamenlijke Brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Allereerst 5.1, het voorstel tot vaststellen van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Gezamenlijke Brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam. Eén ontwerpbesluit, zijn er opmerkingen over? Dat is niet het geval. Dan is het bij dezen vastgesteld.

- 5.2 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan De Hoge Wiek*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Agendapunt 5.2, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan De Hoge Wiek. Eén ontwerpbesluit, iedereen akkoord? Bij dezen vastgesteld.

5.3 *Het voorstel tot vaststelling van de 22e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond 2024*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). 5.3, het voorstel tot vaststelling van de 22e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond 2024. Eén ontwerpbesluit. Bij dezen vastgesteld.

7.9 *Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze op de conceptverordening 'Verstreking leningen voor bussen en stallingen vervoersautoriteit MRDH'*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Agendapunt 7.9, het voorstel tot vaststelling van de zienswijze op de concept-verordening 'Verstreking leningen voor bussen en stallingen vervoersautoriteit MRDH'. Zijn daar opmerkingen bij? Dat is niet het geval. Dan is het bij dezen vastgesteld. Dat is hartstikke mooi.

6. REGULIERE DEBATTEN

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan zijn wij al bij agendapunt 6, de reguliere debatten, met als eerste op de agenda het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen. Dan draag ik de voorzittershamer over aan mevrouw Bruin.

6.1 *Het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen*

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). We zijn toegekomen aan de reguliere debatten. 6.1, het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen. Als eerste mag ik het woord geven aan de heer Coşkun. Hij staat klaar. Gaat uw gang.

De heer COŞKUN (sp). Dank u wel voorzitter. We gaan het er vandaag veel over hebben, want tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren, aldus Willem Elsschot in zijn gedicht 'Het huwelijk', dat in de Nederlandse literatuur veel voorkomt, de ziekelijke droom van mannen om van hun vrouw af te komen en haar dan te vermoorden. Maar daar gaan we het aan het eind over hebben bij de motie, want het heet tegenwoordig femicide. En daar is een motie vreemd over, dus dat hebben we al met zijn allen gesteund. Dus laten we het niet over het huwelijk en Willem Elsschot hebben, maar wel over die droom en daad van hem, want dat komt nogal terug denk ik. Boijmans bestaat nu 175 jaar en Boijmans is van Rotterdam en Rotterdam is geen Rotterdam meer als er geen Boijmans zou zijn. Dus Boijmans moet blijven en Boijmans moet open en Boijmans moet ook vooral blijven leven. Vandaag hebben we het daar niet voor het eerst over en zeker ook niet voor het laatst. Het gaat wat de SP betreft niet om dat gebouw, het gaat om het museum van de toekomst. Wat voor museum willen we als de verbouwing van de rijksmonumenten Van der Steur en Bodon straks klaar is? Het gaat er niet om of de exploitatiecijfers van 2032 nu al tot achter de komma kloppen. Die cijfers verdwijnen straks bij de nieuwe gemeenteraad 2032 in de prullenbak, want dan zijn ze hopeloos verouderd. Naar ik heb begrepen uit de organisatie wordt er door de hele staf van Boijmans elke twee weken al jarenlang actief meegedacht over het programma van eisen, zodat er straks een gebouw staat waarin dat museum van de toekomst en zijn prachtige collectie volledig tot hun recht komen. En ook de bijdrage van Droom en Daad, daar heb je ze weer, is meer dan welkom, al vraagt de SP zich wel af waarom we nu afhankelijk zijn van deze particuliere weldoener, die zich verstoppt heeft in Monaco omdat hij geen normale belasting wil betalen. Monaco is toch meer iets voor autocoueurs als Max Verstappen, sporticonen als te duur betaalde tennissers en popmusici die de belasting willen ontwijken? Elke zichzelf respecterende Rotterdammer blijft hier en gebruikt die duistere belastingparadijzen niet, maar dat terzijde. Voorzitter, Boijmans moet open, had eigenlijk nooit zo dicht mogen gaan. Tijdens de verbouwing, ik heb het vaker gezegd, had het museum open kunnen en moeten blijven. De Boijmans Burger Beweging, de BBB, schreeuwt daar ook al ruim twee jaar over, en ook dat het een schandaal is dat het nu al zes jaar dicht is. Gelukkig is er nu de permanente zaal in het Depot voor Lieveelingen en andere toekomstige tentoonstellingen. Gelukkig konden we dit voorjaar vijf weken Snakken naar Boijmans, maar inmiddels is het alweer maanden snikken om Boijmans, want nieuwe openingen zijn op zijn vroegst pas in 2030 te verwachten, zoals we kunnen lezen. Vraag aan de wethouder: kunnen we

ondertussen echt niets presenteren in het Henket-paviljoen? Waarom zijn de gebouwen van Robbrecht en Daem de afgelopen zes jaar niet tijdelijk gebruikt? Waarom wordt er niets geprogrammeerd in de tuin? Natuurlijk is er Boijmans op Zuid en nog zo wat, en dat depot, maar om ons Boijmans levend te houden moeten we ook de locatie levend houden. Als er deze zomer vijftig Rotterdamse beeldende kunstenaars konden exposeren in de krakkemikkige gebouwen van Brutus Space, dan kan ook Boijmans hun af en toe ook best een plek bieden, zodat die beeldende kunstenaars elkaar weer kunnen ontmoeten en de Rotterdammers hen. Rotterdam is een wereldstad en die verdient een wereldstadmuseum. Dat hoeft niet in één museaal verzamelgebouw, zoals in Antwerpen of in Lyon. Integendeel, onze stadscollectie zit in Boijmans, maar ook in het depot van het ook alweer vier jaar geleden gesloten Museum Rotterdam, ook in het Maritiem Museum, het Wereldmuseum, het Chabot Museum, het Natuurhistorisch Museum en zelfs in zoiets als het Belasting & Douane Museum. Vraag het maar na bij de toeslagenouders. En dan heb ik het nog niet eens over andere parels als Kunsthal, het Fotomuseum, het Nieuwe Instituut, de collecties van de verschillende historische verenigingen in Charlois of Overschie, en andere oorspronkelijke dorpen die samen ons Rotterdam vormen. Gisteren zei een collega bij de inspraaksessie hier over het Cultuurplan: het lijkt wel of Rotterdam musea haat. Maar dan bedoelt hij de gemeente, en niet de Rotterdammers. Die omarmen met hart en ziel hun collecties waarin het verhaal van hun stad tot zijn recht komt. Zeker ook in zoiets als het Verhalenhuis Belvédère, of straks het Migratiemuseum op Katendrecht. De stad Rotterdam is een living lab, en dat verdient een levend museum. De nieuwe directeur van Museum Rotterdam, Léontine Meijer-van Mensch, had in de NRC van afgelopen dinsdag een prima visie en een verhaal, wat de SP betreft, over zo'n museum. Wat mij betreft kan zij zo de nieuwe artistiek directeur van dat Rotterdams Wereldstadmuseum worden. Maar eerst zou de SP graag zien dat het debat hierover georganiseerd en gevoerd wordt, om te beginnen met de volksvertegenwoordigers in deze raadzaal. Wat voor museum willen we straks in 2030 in Rotterdam? Welke gebouwen horen daarbij? Hoe moeten we de bestaande gebouwen daarvoor aanpassen, inclusief de monumenten van wat nu Boijmans heet? Kunnen we dat organisch en gefaseerd zich laten ontwikkelen? Als we dat doel, want daar begint het mee, met elkaar hebben bepaald, kunnen we daarna vaststellen welke inzet daarvoor gepleegd moet worden en door wie, en ten slotte welke middelen in de vormen van mensen en budget er nu al beschikbaar zijn en waar we de rest dan vandaan moeten organiseren. Natuurlijk, Willem Elsschot zegt: tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren. Maar Rotterdam zou Rotterdam niet zijn als we niet zouden durven dromen om daarna de daad bij het woord te voegen. Kortom, leuk zo'n schetsontwerp, maar nu wel een stadsdebat hierover. Is dit nu wat we willen? Past dit als onderdeel in dat concept Wereldstadmuseum? Is de wethouder bereid dat debat met de stad over onze collecties en de bijbehorende musea en gebouwen te organiseren?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Blijft u staan mijnheer Coşkun, ik denk dat u een interruptie heeft van de heer Van der Velden. Gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, dank u voorzitter. Ja, een gloedvol betoog van de SP, maar er ligt op dit moment een raadsvoorstel voor, waar onder andere € 27 miljoen van de gemeente wordt gevraagd. Ik kan me zo voorstellen dat u als Socialistische Partij, zeker in een stad die het op dit moment moeilijk heeft... ik ben wel benieuwd hoe u straks gaat stemmen voor dit voorstel, of u voor of tegen dit voorstel bent.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja kijk, het komt vaker voor in de politiek natuurlijk dat je moet kiezen tussen de kogel en de strop. Maar zo zit de wereld niet in elkaar. Want dat vinden wij een vals dilemma. Mensen willen natuurlijk bed, bad, brood, maar daarnaast willen ze cultuur, religie en sport, als dat georganiseerd is. Dus elke Rotterdammer, iedereen in deze zaal, elke Rotterdammer is voor Boijmans en we willen dat behouden. Maar het gaat erom: hoe gaan we dat behouden, op welke manier, in welke gebouwen? Van wie is dat Boijmans eigenlijk? Van wie zijn die gebouwen? Het is een rijksmonument. U zei zelf gisteren dus: het lijkt wel of Rotterdam musea haat, maar dat is niet zo. Rotterdammers, dat heb ik net proberen duidelijk te maken, houden van hun collecties en ze willen dat ook zien en ze verwachten van hun volksvertegenwoordiging dat we dat mogelijk maken. We krijgen nu € 80 miljoen van Droom en Daad. Ja, het had ook op een andere manier georganiseerd kunnen worden. We hebben het nu over een schetsontwerp. In datzelfde raadsvoorstel wordt er € 15 miljoen afgeschreven vanwege het ontzettend lange geklets en ontwerpen die al zijn gepasseerd. We gaan dat nog jaren meemaken, dus er gaan weer miljoenen door de pomp, die verdwijnen in een putje als we niet vooruit

pakken. En dat kan alleen als we de Rotterdammers bij dat museum betrekken. En wat we nu verder over details... over € 0,5 miljoen daar of daar. Daar gaat het niet echt om. Het gaat erom: wat voor museum willen we en wat voor museum krijgen we?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En blijft u alstublieft nog staan. Eerst de heer Van der Velden en daarna de heer Van Dommelen.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Ja, ik denk dat iedereen in deze zaal, elke Rotterdammer, inderdaad het beste voor Boijmans wil, wij ook. Gisteren was u ook aanwezig bij de inspraakavond. We hebben van 16.00 uur tot 23.00 uur zo'n 23 culturele organisaties gehoord die soms echt om heel minuscule bedragen vragen om maar te kunnen blijven bestaan. Misschien is het ook een idee voor de SP om met het geld dat we nu in Boijmans gaan steken, die culturele organisaties gaan redden. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Nee, waarom zou het geld van Boijmans daarvoor gebruikt moeten worden? Waar het gisteren over ging, het ging om een paar miljoen, € 300.000,00 hier, € 200.000,00 daar, € 500.000,00 daar. Dat kan makkelijk. We hebben hier een totale pot te beheren van € 4,5 miljard. Soms wordt gedaan alsof het maar € 100 miljoen is. Dat is niet zo. We hebben € 4,5 miljard die wij met z'n allen verdelen. En daar hoort een museum bij. Daar hoort armoedebestrijding bij. Er horen geen mensen op straat te slapen. Er horen zeker geen mensen op straat dood te gaan. En dat kunnen we organiseren. We zijn een van de rijkste landen van de wereld met een van de rijkste steden van de wereld. We kunnen dat makkelijk organiseren en dat kan uit heel andere potjes dan dit. Of dat museum straks € 300 miljoen kost of € 220 miljoen, of wat dan ook, dat weet geen mens hier. We hebben het nu over een schetsontwerp. Daar gaan we over stemmen. Wij willen dat Boijmans blijft, dat het levend blijft als onderdeel van een Wereldstadmuseum.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Dank via de voorzitter aan de heer Coşkun. Op vele vlakken een goed betoog. Het spreekt mij zeer aan dat u een breed debat wilt over de museale stand van zaken in deze stad. Ik heb toch nog een vraag over het gesprek over het schetsontwerp van Boijmans. Ik ben er ook voorstander van om de Rotterdammer breed te betrekken bij dit soort grote projecten. Tegelijkertijd, waar ik huiverig voor ben, is als we weer een verdere vertraging gaan oplopen bij dit ontwerp. Want u weet ook dat de vertraging ook leidt tot een forse toename van de kosten, dus hoe kijkt u daar tegenaan? Hoe wilt u voorkomen dat met zo'n debat weer verdere vertraging in de hele uitvoering van het renovatieplan van Boijmans gaat plaatsvinden? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Het laatste waar de SP voor is, is voor verdere vertraging. Het is schandalig dat het al zes jaar dicht is. Mijn kleinzonen zijn nu zes en acht, ik had ze graag meegenomen naar Boijmans. Tegen de tijd dat het eindelijk opengaat, willen ze niet meer met opa naar Boijmans. Die winkel had open moeten blijven tijdens de verbouwing. Daar pleit ik ook voor, daar heb ik ook vragen over gesteld. Kunnen we dat niet vaker organiseren dan vijf weken in het voorjaar? Dus geen vertraging. We hebben het hier over een schetsontwerp. Wat ik gehoord heb, is dat het ontwerp is besproken met de mensen die er verstand van hebben in het museum. Wat ik graag zou willen is dat het debat met de stad georganiseerd wordt, hoe past dit in onze visie over onze collecties? Daar wil ik het over hebben. En natuurlijk, dit moet geen vertraging opleveren. We moeten door en wat mij betreft stemmen we allemaal voor. Ik zou dat graag zien. Op een enkeling na. Nou ja, die moet het er nog maar eens met de stad over hebben, over de functie van Boijmans.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Vonk. Gaat uw gang.

De heer VONK (cu). Voorzitter, inderdaad een vraag aan de SP, want ik kreeg het toch niet helemaal helder, ook het antwoord op de belangrijke vraag van de heer Van der Velden. Want het gaat hier niet alleen over een schetsontwerp vandaag. Het gaat om een miljoenenclaim die hier wordt neergelegd. We gaan er nu over besluiten dat wij nog veel meer miljoenen naar dat museum willen pompen. En

mijn concrete vraag aan u is dan: gaat u ook akkoord met het doorsluizen van die vele miljoenen naar dit Museum Boijmans? Want je kunt ook van het museum houden als je het goedkoper wilt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Beste collega Vonk. We hebben het in deze raadzaal al heel veel over miljoenen voor Boijmans gehad en al die miljoenen liggen op dit moment in de prullenbak en er komt weer wat bij. Dat is allemaal papieren werkelijkheid. Ons gaat het om het echte museum en dat kost geld en daar hebben wij ook geld voor over, net als de Rotterdammers. Maar wij gaan er na het debat met elkaar aan het eind van de dag over stemmen. En wat ons betreft, en dat ben ik met de heer Van Dommelen eens, is het geen vertraging meer, door, maak van het schetsontwerp onderhand eens een definitief ontwerp. Dan komt het hier weer terug. Dan gaan we het er opnieuw over hebben. Wij willen niet als ambtenaren beginnen bij de middelen. Wat zijn de middelen en kunnen we daar iets leuks voor doen? Wij beginnen bij het doel en daarna gaat het over de inzet en dan over de middelen. U wilt het steeds hebben over de middelen, waarvan al vele door dat voortdurende gepraat erover verdwenen zijn in het afvoerputje. Dat moeten we nu stoppen. We moeten nu door over het doel. En daarna op het eind pas over de middelen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja sorry mijnheer Coşkun, blijft u nog staan. Een interruptie van de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel mijnheer Coşkun voor uw gloedvolle betoog en ook de toelichting op het eind erop. Ik was eigenlijk nog wel een klein beetje benieuwd, ter aanscherping misschien op de vraag, hoe kijkt u met name dan op de focus in het schetsontwerp op de ambitie en de focus op de drie delen Henket, Bodon en Van der Steur?

De heer COŞKUN (sp). Nou ja, wat ik gezien heb, ziet er aardig uit. Wat ik heb gehoord van deskundigen in het museum en anderen, ziet dat er aardig uit. Maar ik zou dat graag met de hele stad willen bespreken. Is dit wat we willen, want we willen nog veel meer. Ik heb het al genoemd, Museum Rotterdam, andere collecties van de stad, past dit daar dan in en kan het niet gefaseerd? Kan het niet anders? En dan hebben we het uiteindelijk nog wel eens een keer over die middelen, want die middelen zijn er. Rotterdam is een rijke stad in een van de rijkste landen van de wereld.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mijnheer Coşkun, u kunt weer terug, een interruptie van mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Aanvullend, wanneer gaat u dat dan doen? Over zes jaar bij het definitief ontwerp?

De heer COŞKUN (sp). Nee mevrouw Verkoelen, u had moeten luisteren. Ik heb gevraagd aan de wethouder of we dat debat nu kunnen organiseren. Dat hadden we zes jaar geleden moeten organiseren toen u ook in de raad zat. Toen had u dat kunnen organiseren. Dat zouden we moeten doen en wat mij betreft doen we dat morgen, maar daar heb ik wel u allen voor nodig in de eerste plaats, en vervolgens ook de rest van de stad. Dus doet u mee in dat debat? Bent u bereid u bloot te geven wat voor museum u wilt?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). En als dat niet gaat gebeuren, wat dan, mijnheer Coşkun?

De heer COŞKUN (sp). Ja, dan zijn er verkiezingen in maart 2026 mevrouw Verkoelen. Of u dan nog meedoet weet ik niet.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Bent u dan tegen?

De heer COŞKUN (sp). Tegen wat? Tegen Boijmans? Nooit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel mijnheer Coşkun. Dan ga ik door naar de volgende inbreng. Dat is de heer Van Dommelen, daarna de heer Roskam. Gaat uw gang.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, het was wel een mooi understatement van de heer Coşkun net. Zou ik een klein beetje aandacht mogen van de raad? Dank u wel. Een mooi understatement. De heer Coşkun heeft het erover dat we € 360 miljoen uitgeven aan een renovatie. En de heer Coşkun zegt: het ziet er wel aardig uit. Dat vind ik wel een mooi understatement. Vandaag gaan we een principebesluit nemen tot renovatie van ons zo geliefde Museum Boijmans Van Beuningen. Met dit besluit zetten we eindelijk een grote stap naar de heropening van het museum. En daar ben ik het volledig met de heer Coşkun over eens, dat willen wij zo snel mogelijk. Complimenten voor de wethouders dat wij dit besluit vandaag kunnen nemen. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar het heeft er lange tijd niet naar uitgezien. Ruim vijf jaar na sluiting van het museum ligt er een schetsontwerp dat wordt gedragen door museum, architect, erfgoedinstellingen en de gemeente zelf, en ik vind dat ze dat knap gedaan hebben. Maar laat ik wel duidelijk maken dat het voor ons, de Rotterdamse VVD, ongelofelijk veel geld blijft. € 359 miljoen. Het is niet te bevatten. Toch zijn wij van mening dat we deze investering moeten doen. Wij zijn dat voor onze stad en voor alle toekomstige generaties Rotterdammers verplicht. De collectie is voor het grootste gedeelte eigendom van ons, van de gemeente Rotterdam. Het gebouw is eigendom van de gemeente Rotterdam. Collectie en gebouw zijn ons nagelaten door Rotterdammers. We hebben de verplichting en de verantwoordelijkheid naar toekomstige generaties om ons cultureel erfgoed te onderhouden, om de collectie en het gebouw in goede staat na te laten aan onze kinderen en aan onze kleinkinderen. Dit verantwoordelijkheidsgevoel is in het verleden nog wel eens afwezig geweest. Decennialang hebben we het onderhoud van het gebouw laten verslonzen. We hebben nu de kans om onze eigen nalatigheid als eigenaar te herstellen. Laten we het dan nu wel goed doen. Geen goedkoop is duurkoop. Ik was net zo lekker bezig, maar goed. Geen tweede Robbrecht en Daem. Niet over twintig, vijftwintig jaar weer een nieuwe discussie omdat we het nu niet goed hebben gedaan. We willen nu een fantastisch museum waar we nog decennialang mee verder kunnen, een heel goed onderkomen voor onze collectie en een prachtig museum voor alle Rotterdammers en voor al onze bezoekers. Toch nog even terug naar het investeringsbedrag van € 359 miljoen. We zijn ooit begonnen met een investeringsbudget van € 178 miljoen. In 2021 is dit budget verhoogd naar € 223 miljoen. Een kleine drie jaar verder en het budget staat op € 359 miljoen. Mijn eerste vraag aan de wethouder is: is dit het nu? Blijft het hierbij? Of gaan we over een aantal jaren met u of uw opvolger in debat over weer een aanvullend budget? Met andere woorden, hebben we de risico's voldoende ingeprijsd en kunt u ons garanderen dat het nu bij dit voorgestelde investeringsbedrag blijft? Dat we nu over een schetsontwerp kunnen besluiten, hebben we voor een groot gedeelte te danken aan een bijdrage van Droom en Daad. Ik wil hier graag nog even bij stilstaan. € 80 miljoen plus een tweetal gebouwen aan de Westersingel, buitengewoon genereus. Realiseren we ons voldoende dat niemand Droom en Daad verplicht deze schenking te doen? Maar ze doen het wel. We hebben het al vaker gezegd, dankbaarheid is hier op zijn plaats. Mijn tweede vraag aan de wethouder: heeft de wethouder al concrete ideeën hoe we onze dankbaarheid vorm kunnen gaan geven? Museum Boijmans Van Beuningen Van der Vorm bijvoorbeeld. Tot slot nog het exploitatietekort van € 2 tot € 2,8 miljoen. We hebben hier tijdens het debat in de commissie uitgebreid bij stilgestaan. Ik heb aangegeven dat ik de verwachting heb dat de museumdirectie een ambitie uitspreekt die past bij een investering van € 360 miljoen, € 359 miljoen om precies te zijn. De wethouder heeft aangegeven alle vertrouwen te hebben dat hij in de komende jaren een sluitende exploitatie kan presenteren. Mijn derde vraag aan de wethouder: kan de wethouder ons toezeggen dat hij bij de presentatie van het DO, begin 2026 dan ook een sluitende exploitatie kan presenteren? Laten we met deze stap een grote stap richting de zo gewenste heropening van ons zo geliefde Museum Boijmans Van Beuningen zetten. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Van Dommelen. Daarna heb ik op mijn lijst de heer Roskam staan, in combinatie met de heer Koster daarna, prima.

De heer ROSKAM (lr). Goed, hartelijk dank voorzitter. Ik zal het kort houden, want het hele traject duurt al veel te lang. Zoals bekend is de renovatie van Boijmans een buikpijndossier. Niet alleen de kostenoverschrijding, maar ook onze jaarstukken zijn erdoor geraakt. Feit is ook dat het ons pand is. We zijn huisbaas en verantwoordelijk voor de erbarmelijke situatie waar we in gekomen zijn. De vorige periode was er zelfs een gift van € 40 miljoen verspild. Daarom ben ik blij dat onze wethouder nu met een reële begroting komt en geen überoptimistische. Een reële, die ervan uitgaat dat zaken mis kunnen gaan. Daarnaast is er ook nog eens € 70 miljoen binnengehaald als schenking voor de ambitievariant. Want het museum wil groeien. Ze vroegen om ambitie en de wethouder Financiën levert. Echter zie ik dat andere partijen onvoldoende leveren. Je zou verwachten dat een renovatie van deze omvang en een forse toch wel gulle schenking van Droom en Daad tot een beter exploitabel museum zou leiden.

Maar een exploitatietekort van € 7 miljoen, € 6,9 miljoen met ambitievariant, een tonnetje extra op een gift die als het geen gift was geweest, de gemeente ruim € 2 miljoen per jaar zou kosten. Wij noemen dat gewoon parels voor zwijnen. Maar goed, we zitten in de schetsfase en de huidige exploitatiecijfers zijn van het niveau bierviltje. Als Leefbaar Rotterdam dienen we daarom de motie van GroenLinks mede in, dus er komt straks een schitterende motie. Collega Kockelkoren zal er meer over vertellen. Puik werk, ik zou voor stemmen, dat raad ik iedereen aan. Want wat ons betreft moet er bij het DO een sluitende exploitatie liggen. En tot die tijd zullen we een vinger aan de pols houden of eenieder in dit traject naar ons idee voldoende inzet heeft gepleegd en zich aan de afspraken heeft gehouden. En bij het DO zullen we ons daar opnieuw over bezinnen. Voorzitter, tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En dan de heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Ja voorzitter, dank u wel. Boijmans moet gestimuleerd worden om meer aan marketing en promotie te doen. Het nieuwe Boijmans moet veel meer bezoekers dan voorheen kunnen trekken. 285.000 bezoekers in 2018 is echt te weinig. Daarom steunen wij de motie zoals mijn collega Roskam net heeft gemeld. Wij zijn ons er echt van bewust dat dit de nodige creativiteit en innovativiteit zal eisen van het museum en daarom doen wij zelf ook een duit in het zakje. Wij komen met de motie 'Den Haag? In Rotterdam hangt het beter!' Het gaat om het volgende: Het Mauritshuis heeft in 1946 25 schilderijen van Abraham Bredius geërfd onder de voorwaarde dat deze stukken altijd op zaal moeten hangen. Onder deze schilderijen zijn een aantal beroemde Rembrandts en een paar Jan Steens. Ze hangen echter al jaren niet meer alle 25 op zaal. De erven van Bredius hebben recent een procedure aangespannen tegen het Mauritshuis om de schilderijen terug te krijgen en die zaak lijkt bij voorbaat niet kansloos. De erven hebben ook laten weten dat ze de stukken niet willen verkopen. Daarom verzoeken wij het college in gesprek te gaan met de erven van Bredius en met Boijmans om te onderzoeken of de 25 topstukken uit het Mauritshuis een betere plaats kunnen krijgen in het nieuwe Boijmans. Voorzitter, ik ga geen uitspraak doen over de kans op succes om deze topstukken daadwerkelijk naar Rotterdam te halen. Maar ik moest wel denken aan die uitspraak die daar boven staat: 'Audendo atque agendo res romana crevit'. Vrij vertaald betekent dat: door te wagen en te doen is de Romeinse staat, in dit geval dus Rotterdam, groot geworden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, ik word hier echt ontzettend blij van. Ik merk nu dat Leefbaar Rotterdam zo'n fan van het museum is geworden dat ze zelfs al meedenken over uitbreiding van de collectie. Complimenten, een prachtige motie, ik word hier helemaal vrolijk van. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Ja voorzitter, ik ben pas net terug hier in de raad. Meestal stonden zes man van de linkerkant op. Ik zie dat nu niet gebeuren. Dat kan zo meteen nog altijd. Dus ik sluit gewoon af. Voorzitter, de gemeenteraad zal zo naar alle waarschijnlijkheid instemmen met de verbouwing. Het geld van Droom en Daad komt eraan. Op deze plaats, mijnheer Van Dommelen was mij net voor, ik vind dat we daar best een dankjewel voor mogen zeggen. Een zeer genereus bedrag, dank u wel ook namens ons. Nu is Boijmans aan zet om zodra de verbouwing gereed is, en liefst een beetje van tevoren, er een groot succes van te maken. Actie. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Den Haag? In Rotterdam hangt het beter!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van 6.1 Het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- het Haagse Mauritshuis in 1946 25 kunstwerken heeft geërfd onder de voorwaarde dat deze altijd "op zaal" zouden hangen;
- de erfgenamen het recht hebben de kunstwerken terug te eisen als deze afspraak niet wordt nagekomen;

- het Mauritshuis deze afspraak niet is nagekomen;
- de erfgenamen onlangs een dagvaarding hebben gestuurd naar het Mauritshuis om de kunstwerken terug te eisen;
- de erfgenamen in een interview met NRC hebben aangegeven geen intentie te hebben de kunstwerken te verkopen;

overwegende dat:

- de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen een uitstekende kans biedt om deze topstukken op een waardige manier tentoon te stellen;
- Rotterdam en Museum Boijmans met deze 25 topstukken nog meer nationale en internationale bezoekers zouden kunnen trekken;
- deze kunstwerken een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het verhogen van de bezoekersaantallen van Boijmans;
- hogere bezoekersaantallen kunnen bijdragen aan het oplossen van eventuele exploitatieproblemen van het museum;
- Museum Boijmans, de erven van Abraham Bredius een waardige plek kan bieden om deze collectie te presenteren in het vernieuwde museum;

verzoekt het college:

- Museum Boijmans Van Beuningen te vragen in gesprek te gaan met de erfgenamen van Abraham Bredius met als doel te onderzoeken of de 25 topstukken uit het Mauritshuis beter tot hun recht zouden kunnen komen in het vernieuwde Boijmans;
- de resultaten van dit gesprek te delen met de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster en T. Roskam

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Koster. De volgende op mijn lijst is de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Dank voorzitter. In de collectie van Boijmans zit een beroemd schilderij, 'De Toren van Babel' van Bruegel. Het verwijst naar een Bijbelverhaal over mensen die een project beginnen met ambities die tot in de hemel reiken. En uiteindelijk gaat die ultieme inspanning om als mensen de hemel te bestormen ten koste van de samenleving. Die valt uit elkaar. Aldus het verhaal. Voorzitter, vandaag vliegen de miljoenen ons om de oren om koste wat kost een museum te realiseren met ambities die tot in de hemel reiken. Maar onze poging om de hemel te bestormen gaat ook nu ten koste van die samenleving. Dat leert ons ook die kille begroting die al boven de markt hangt en die minder ruimte geeft aan samenleven, preventie en kleinschalige burgerinitiatieven. Zo valt de stad uit elkaar. Het contrast kan ook niet groter. Het debat dat we hadden bij de Voorjaarsnota, serieuze gezichten, er was weinig geld, er moesten pijnlijke keuzes gemaakt worden. En ja, dan raakt dat ook de Rotterdammer. En dan vandaag over Boijmans. Het kan niet op en er kan zelfs meer bij. En zelfs voor de SP kan alles, want we zijn een rijke stad. Het contrast kan niet groter en het is ook niet uit te leggen. Als politiek betekent keuzes maken dan is vandaag een belangrijk moment om te laten zien waar ons hart zit en waar onze politieke ambities liggen. Het is niet uit te leggen dat we vandaag ja zeggen tegen zo'n ongekend grote investering om museumstukken tentoon te kunnen stellen, om vervolgens in november een begroting vast te stellen met pijnlijke keuzes voor Rotterdammers. Mensen die het al zwaar hebben en steun en onderlinge solidariteit zo hard kunnen gebruiken. Het is niet uit te leggen dat we steeds maar weer akkoord gaan met hogere bedragen voor Boijmans. Zelfs als de filantroop miljoenen meebetaalt, betekent het dat we nog weer meer geld moeten gaan inleggen voor Boijmans, en in november met een uitgestreken gezicht gaan melden dat er gesneden moet worden in de zorg aan de jongste Rotterdammers. Om de begroting sluitend te krijgen moet er geofferd worden. Het is niet uit te leggen dat we zoveel geld in één museum stoppen, terwijl we gistermiddag en -avond een keur aan culturele initiatieven langs kregen die vrezden dat wij ze binnenkort de nek omdraaien. Voorzitter, op het schilderij van Bruegel zie je dat rondom de Toren van Babel de omgeving kaalgeslagen was. In de schaduw van een megalomaan museum groeit weinig. Dit verhaal is niet uit te leggen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja, dank u wel dat u zelf ook stopt. Een interruptie van de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik vind het een interessant betoog, maar ik zou het in ieder geval voor mijn begrip prettig vinden dat we schijnbare tegenstellingen proberen te voorkomen. Misschien kunt u proberen onderscheid te blijven maken tussen investeringen en reguliere uitgaven. Dat maakt in ieder geval het verhaal een stuk beter te volgen, in ieder geval voor mij. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, zoals ik zei, het verhaal is niet uit te leggen, maar als je probeert om het verhaal uit te leggen als volgt, dat dit allemaal investeringen zijn die straks via een kostprijsdekkende huur allemaal weer terugkomen naar Rotterdam, dan draait u de Rotterdammer echt een rad voor de ogen. Het gaat ook ten koste van nu. Het gaat ook ten koste van de exploitaties van straks. Daar kan ik vele voorbeelden van geven, maar bijvoorbeeld die incidentele middelen, waar nu ook een bedrag voor wordt gevraagd, die zijn we gewoon kwijt. En daar hadden we ook heel veel goede dingen mee kunnen doen. Dit verhaal is niet uit te leggen. Het is ongeloofwaardig, het is totaal onverantwoord, zoals de Toren van Babel. Voorzitter, tot slot dien ik twee moties in, misschien tegen beter weten in. De eerste motie '€ 223 miljoen is genoeg', stelt dat we ons nu voor de verandering een keer moeten houden aan de eerdere afspraak om vast te houden aan de reeds royale bijdrage van € 223 miljoen uit december 2021. En de tweede motie die ik wil gaan indienen, en dan kan gereageerd worden, 'Gemeente geen pinautomaat voor Boijmans'. Daarin spreken we uit dat de gemeente niet het risico van exploitatieverliezen van het museum ook nog eens gaat opvangen. Want het kan toch niet zo zijn dat we gaan bouwen aan een museum in de wetenschap dat we na opening jaarlijks miljoenen moeten bijleggen? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Er gaan er heel veel staan. Eerst een interruptie van de heer De Haan, daarna de heer Van Dommelen, daarna de heer Van der Velden. Gaat uw gang.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Dan is toch mijn vraag aan de heer Vonk, en misschien heb ik het een klein beetje tussen de regels door gelezen, maar wat is dan uw alternatief? Wat wilt u dan? Een scenario zonder ambitie, waar we, als we dat zouden uitvoeren, over een X aantal jaar toch weer aan zouden moeten kloppen omdat we voor de volgende uitdaging staan voor het Museum Boijmans? Is dat dan uw keuze? Het gebouw laten versloffen en daarmee eigenlijk de facto ook de collectie laten versloffen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Gaat uw gang.

De heer VONK (cu). Voorzitter, wat we moeten doen is helder. Wij moeten zo snel mogelijk uit die fuik. Die fuik waar we het in 2021 al over hadden, dat we erin gingen zwemmen. Dat we er niet meer uit konden komen en dat we alleen nog maar konden tekenen bij het kruisje. We moeten zo snel mogelijk uit die fuik. Daarom ook deze moties om grenzen te trekken aan bedragen, en zeggen: dit zijn de bedragen die we hebben en voor dat bedrag kunnen we wat gaan doen. En als je dan meer wilt, dan hebben we dat bedrag gewoon niet. Dat is wat iedere gewone gezonde Rotterdammer ook weet. Dat als je € 10,00 in de portemonnee hebt, je geen € 11,00 kunt uitgeven. Zo moeten we gaan redeneren. Dit is ons bedrag, dit kunnen we ervoor doen. Andere partijen uitnodigen om mee te doen en als die niet mee willen doen, is dat het bedrag. Maar niet ons op deze manier gaan rijk rekenen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik had de heer Van Dommelen eerst op mijn lijst staan en daarna de heer Van der Velden. De heer Van der Velden, gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u voorzitter. Ja, mijnheer De Haan van D66 maakt er een karikatuur van, want er ligt gewoon een basisplusscenario. Dus we laten helemaal geen gebouw versloffen als we kiezen voor een basisplus. Met dat basisplusscenario heb je ook gewoon een goed gebouw goed onderhouden. Ik heb nog een vraag aan mijnheer Vonk. Ik hoor u in de motie zeggen: een bedrag van € 223 miljoen, maar volgens mij ligt er nu voor basisplus van € 262 miljoen. Begrijp ik dan dat u weer terug wilt naar de € 223 miljoen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Deze motie is vooral bedoeld om inderdaad in herinnering te roepen waar wij ooit stonden in 2021 en wat we toen ook zeiden. Eigenlijk wilden we toen al niet meer en daarom willen we nu dit aanhouden. Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik dit een terechte opmerking vind en ik laat het ook nog wel even van het debat afhangen. Wij willen graag een streep trekken. Waar we die precies willen, hangt ook een beetje af van het debat. Daarom wilden we eerst terug naar die € 223 miljoen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank, en ik denk dat de heer De Haan wil reageren op de heer Van der Velden.

De heer DE HAAN (d66). Ja, deels, en daarmee ook op de heer Vonk. Want ik denk dat de heer Van der Velden het antwoord al gaf, dat de basisplusvariant ook al aanzienlijk is toegenomen qua kosten. De streep die de heer Vonk trekt, het is prima dat hij die streep wil trekken, maar dat betekent in mijn ogen wel degelijk een bedrag waarvoor we het echt niet meer gaan redden en op die manier ook het ensemble laten versloffen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb wel moeite met de manier waarop de heer Vonk dit debat voert. U houdt, vind ik echt serieus, de burger gewoon voor de gek. In uw opinie afgelopen week had u het zelfs over een investering van € 400 miljoen. Ik wil u wel even meenemen wat de gemeente wil investeren in het gebouw, € 270 miljoen, geen € 400 miljoen. Dat is € 130 miljoen minder. En dan hebben we het over het ambitie scenario. De heer Van der Velden zegt terecht: we hebben nu twee scenario's voorliggen. We hebben het ambitie scenario en we hebben het basisplusscenario. We kunnen wel terug naar € 223 miljoen, we kunnen ook terug naar het oorspronkelijke bedrag, maar daar krijgt u niets voor. Dus als we deze discussie willen voeren, waar ik op zichzelf helemaal geen moeite mee heb, laten we dan wel de discussie voeren over reële vergelijkingen, reële bedragen. En dan kunnen we een serieuze discussie voeren, basisplus of ambitie. Dat is volgens mij zoals we het ook aan de Rotterdammers verplicht zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja voorzitter, ik moet even een klein beetje glimlachen, maar dat komt natuurlijk ook omdat we de discussie in 2021 hier hebben gevoerd. Precies zo. En toen ging het over precies dezelfde dingen. Het enige verschil is dat nu de bedragen alweer een stuk hoger zijn, wat we toen ook voorspeld hadden. En ik vind het ook heel bijzonder, en daarmee draait u ook een rad voor ogen voor alle Rotterdammers, als u zegt dat het bedrag dat er nu ligt, het bedrag zal zijn. Want als we één ding zeker weten, één ding weten we zeker, het bedrag dat er nu ligt, zal niet het bedrag zijn dat we uiteindelijk aan Boijmans gaan uitgeven. Het bedrag zal hoger zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik vraag me dat af voorzitter. In het debat in de commissie heeft de wethouder nadrukkelijk aangegeven dat hij alle risico's heeft ingeprijsd. Ik heb net nog eventjes gevraagd of hij dat wil bevestigen. Sorry. Ik zal nog wat harder praten. De wethouder heeft nadrukkelijk aangegeven in het commissiedebat dat alle risico's zijn ingeprijsd, dat hij de risico's serieus heeft ingeprijsd. Ik heb het hem net nog gevraagd in mijn bijdrage en ik hoop daar dadelijk een bevestigend antwoord op te krijgen. Is het dit nu? Laten we dan ook gewoon uitgaan van wat de wethouder hierover zegt en niet zeggen: ik weet één ding zeker, het wordt allemaal meer en meer en meer. Dat vind ik eerlijk gezegd niet helemaal zuiver. Maar dan toch terug. Waar gaan we het nu over hebben, een investering van € 223 miljoen waarvoor we niets krijgen. Dat weet u ook. Dan krijgen we gewoon niet eens de renovatie rond. En de verduurzaming krijgen we niet rond. Of gaan we het hebben over het basisplusscenario en het ambitie scenario? Waar wilt u het nu over hebben?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, ik wil zoveel mogelijk weer terug naar die uitgangspunten die we als raad hadden uitgesproken en wat ons betreft, lag die € 223 miljoen daar zo dicht mogelijk bij. Maar als inderdaad blijkt dat er bedragen zijn bij gekomen die het basisplusscenario mogelijk maken, kunnen we die grens nog een beetje oprekken. Dan kan ik in de tweede termijn dat bedrag nog een klein beetje aanpassen. Wat ik wil is dat we met elkaar een grens trekken en ik ben er eerlijk gezegd verbaasd over dat ook u met uw achtergrond werkelijk denkt, een vraag stelt over: gaat het nog meer worden? Terwijl natuurlijk iedereen die iets van projectmanagement weet, iedereen die iets van dit soort grote projecten heeft meegemaakt, natuurlijk weet: dit gaat altijd meer worden. Die risico's kunnen wij niet nu al volledig voor honderd procent afdekken. Dat is onmogelijk, maar dat weet u zelf ook.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Nou ja, misschien is het te klein hoor, in dit vergelijk, maar ik wil u toch wel een project benoemen dat goedkoper is uitgekomen dan begroot, de Tweede Maasvlakte bijvoorbeeld.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk, uw microfoon.

De heer VONK (cu). Voorzitter, deze discussie gaan wij hier niet serieus voeren. Als u één voorbeeld noemt kan ik er tien noemen. Wat krijgen we dan voor debat?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En daar wil de heer Van Dommelen toch op reageren. Gaat uw gang.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, u zegt: alle projecten lopen uit de rails. Ik geef u één voorbeeld van een project, toch best wel een vrij fors project, de Tweede Maasvlakte. Ik hoor mevrouw Verkoelen overigens zeggen: daarom wil ik ook een derde Maasvlakte. Daar ben ik het volledig mee eens. Maar de Tweede Maasvlakte is gewoon goedkoper uitgekomen dan begroot, dus laten we nu niet zeggen dat elk project uit de klauwen loopt. Dit project overigens in het verleden wel. En dat nu een terechte vraag is: hoe kijkt de wethouder ertegen aan? Welke risico's ziet hij nog gebeuren, kan het uit de klauwen lopen of niet? En dat is een terechte vraag. Maar laten we niet allemaal veronderstellingen maken op basis van onderbuikgevoel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, we hadden inderdaad de Tweede Maasvlakte. We hadden de Hoekse Lijn. En zo kunnen we er nog wel een aantal... over fuik gesproken. Zo kunnen we lekker doorgaan met uitwisselen. Maar als je dit voorstel leest en je ook leest welke risico's er al worden onderkend, bijvoorbeeld het risico dat mogelijk bij het begin, de eerste jaren de exploitatie niet dekkend zal zijn. Een risico. Maar zo zijn er meer risico's die nu al worden onderkend. Sterker nog, in het voorstel staat zelfs dat de precieze afspraken met de filantropie nog moeten worden gemaakt, omdat er nog te veel interpretatieverschillen zijn over datgene wat is afgesproken. Allemaal risico's. Dus met dat soort risico's al in je voorstel kun je toch niet serieus denken dat het hierbij gaat blijven?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen en daarna de heer Van der Velden op de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, mijn laatste opmerking. Volgens mij is de overeenkomst met de filantropie aan ons gepresenteerd in de kluis, dus volgens mij is er niet meer zoveel onduidelijk. En ik heb nog één voorbeeld. Rotterdam Centraal, ook binnen budget gebleven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wilt u daarop reageren? Nee? Dan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, dank u. Ik heb een vraag aan mijnheer Van Dommelen. Ik denk dat de wethouder in het vorige debat, was dat in de raad of de commissie, dat weet ik even niet meer uit mijn hoofd, zei dat er bij die € 359 miljoen van uit wordt gegaan dat daar alle tegenvallers zo'n beetje in zitten. Maar ik heb een vraag aan mijnheer Van Dommelen. Stel nu dat de wethouder straks zegt: ik kan die € 359 miljoen niet garanderen, het kan nog wel eens hoger worden. Zou dat het stemgedrag van de VVD dan veranderen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Een goede vraag, maar ik stel voor dat we deze discussie gewoon voeren zodra de wethouder een antwoord heeft gegeven, want dan hoeven we geen stel-dat-discussies te voeren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, dan nog een opmerking. De heer Van Dommelen zegt het al heel juist. Er wordt een schenking gedaan aan Rotterdam door een filantroop. Alleen mag de Rotterdammer de schenkingsregeling niet zien. Die is alleen voorbehouden aan een beperkt aantal en mijnheer Van Dommelen zegt het al: die ligt in de kluis. Maar als volksvertegenwoordiger heb je ook een functie naar je inwoners toe. En die ontbreekt. Want die kunnen dat niet zien. Die schenking is niet transparant. Wat voor voorwaarden hangen eraan vast? Geen flauw idee, zal de Rotterdammer zeggen. Ik weet het niet. Dus zo transparant is die schenking niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat is geen vraag aan u mijnheer Van Dommelen, dat is een statement van de Partij voor de Dieren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Renovatie en verbouwing Museum Boijmans: 223 miljoen is genoeg!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van de herziene scenariokeuze Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- de gemeenteraad in december 2018 heeft ingestemd met een restauratie en verbouwing met een totaal investeringsbudget van € 223,5 miljoen – waarvan € 55 miljoen uit de markt zou moeten komen – plus incidentele kosten € 23,2 miljoen;
- op 20 februari 2020 de gemeenteraad, door een vrijwel unaniem aangenomen motie, het college heeft opgedragen het financiële tekort op het ambitiescenario niet te compenseren met gemeentelijk geld;
- de gemeenteraad in juli 2020 heeft besloten tot een taakstellend investeringsbudget van € 169 miljoen (prijspeil einde werk) plus eventuele externe bijdragen om ambities te verwezenlijken;
- de gemeenteraad in december 2021 het projectbudget heeft vastgesteld op € 223 miljoen (prijspeil einde werk) zonder dat duidelijk was hoe de ambities betaald zouden worden;
- het college nu – bijna 3 jaar na het vorige besluit – opnieuw vraagt om ophoging van het financiële kader, tot maar liefst € 359,2 miljoen – waarvan in totaal € 89 miljoen externe bijdragen – plus incidentele kosten van inmiddels € 51,5 miljoen;
- de gemeenteraad keer op keer wordt geconfronteerd met nieuwe voorstellen waarbij het college telkens om tientallen miljoenen euro's extra vraagt;
- het op vele punten in de stad financieel piept en knarst en vele culturele en maatschappelijke organisaties de tering naar de nering moeten zetten;

overwegende dat:

- het niet is uit te leggen dat tal van culturele en maatschappelijke organisaties onder druk van (relatief marginale) bezuinigingen in de knel komen, terwijl het college telkens meer miljoenen vraagt voor de renovatie van Boijmans;
- het niet is uit te leggen dat het al jaren niet lukt om een goed, betaalbaar, functioneel en exploitabel museumontwerp te maken en uit te voeren voor het met de gemeenteraad overeengekomen budget;
- het niet is uit te leggen dat met een enorme gift van € 80 miljoen er nog eens tientallen miljoenen bij moeten;
- het niet duidelijk is 'of dit het nu echt is' en er geen nieuwe investeringsverzoeken komen, of dat een volgende keer weer om meer geld gevraagd wordt;

spreekt uit dat:

- het onaanvaardbaar is dat er nog meer gemeentelijk geld naar de restauratie en verbouwing van het museum gaat;
- het eerder door de raad vastgestelde projectbudget van € 223 miljoen te zien als een in alle opzichten definitief taakstellend plafond;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 3. Gemeente geen pinautomaat voor Boijmans

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van de herziene scenariokeuze Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- op basis van het voorstel van het college een museum gebouwd zal worden met een fors exploitatietekort van, naar sommige schattingen, enkele miljoenen euro's per jaar;
- het college dat tekort met scala aan extra dekkingsmaatregelen probeert terug te dringen;
- het onduidelijk is of deze maatregelen daadwerkelijk het gewenste effect zullen hebben;
- het op vele punten in de stad financieel piept en knarst en vele culturele en maatschappelijke organisaties de tering naar de nering moeten zetten;
- het initiatiefvoorstel 'Cultuurfinanciering' van VVD, D66 en PvdA pleit voor culturele instellingen die zichzelf bedruipen;

overwegende dat:

- substantiële giften voor het ambitiescenario zouden moeten leiden tot een beter te exploiteren museum met een lagere exploitatielast en niet tot meer structurele lasten voor de gemeente;
- het college blijkens zijn voorstellen vooral gezocht heeft naar dekkingsmaatregelen, niet naar mogelijkheden om het exploitatieplaatje te verbeteren;
- een jaarlijks terugkerend tekort van mogelijk enkele miljoenen – wat door de gemeente zou moeten worden bijgepast – in de praktijk betekent dat heel veel andere dingen in de stad niet gedaan kunnen worden;
- het niet is uit te leggen dat tal van culturele en maatschappelijke organisaties onder druk van (relatief marginale) bezuinigingen in de knel komen, terwijl we ondertussen afkoersen op een nieuw museum met een exploitatietekort;

spreekt uit dat:

- eventuele exploitatietekorten door Museum Boijmans Van Beuningen zelf moeten worden opgelost;

verzoekt het college:

- deze uitspraak kenbaar te maken aan zowel de directie van Museum Boijmans Van Beuningen, als het ontwerpteam;
- waar mogelijk in de ontwerpfase de risico's op een negatieve exploitatie te verkleinen binnen de vastgestelde investeringsruimte;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De volgende spreker staat al klaar. Dat is mevrouw Kockelkoren. Gaat uw gang.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, Boijmans is dicht voor renovatie en we kunnen niet wachten tot het weer opengaat. De renovatie was noodzakelijk. Daarover is in de vorige raad het besluit genomen om voor een budget van € 223 miljoen de renovatie en het ambitiescenario te kunnen uitvoeren. GroenLinks stemde destijds voor. Er wordt nu een principebesluit gevraagd ten aanzien van

het nieuwe schetsontwerp, de hoogte van de investering en de beoogde dekking daarvan. En voorzitter, het dilemma dat gevoeld wordt in onze fractie en in de stad is het volgende: Het museum is van grote waarde voor de stad. De monumentale gebouwen en de collectie van € 8 miljard zijn van ons allemaal. Daar hebben we een zorgplicht voor, om die weer open te stellen voor iedereen. Tegelijkertijd gaat het om € 47 miljoen extra kosten, bovenop de € 223 miljoen eerder besloten. Dat is ontzettend veel geld in tijden van schaarste. Toch willen wij het museum niet als lege huls laten staan, de collectie weer zichtbaar maken, en daarom hebben we na wikken en wegen besloten om voor een verdere uitwerking van het ambitie scenario te stemmen. Maar voorzitter, daar is een stevig onderbouwing nodig. En in elk geval moet aan het einde van de rit weer een toekomstbestendig en financieel gezond museum ontwikkeld zijn, waarbij de prachtige kunstcollectie ook weer te bezichtigen is voor de generatie Rotterdammers na ons. En voorzitter, daar hebben wij nog wel wat zorgen bij, onder andere de exploitatie van het museum die nu nog een gat laat zien van € 3 miljoen. Daarom hebben wij een motie 'Boijmans exploitatie duurzaam op orde', waarbij wij aan het college opdracht geven om in overleg met de museumdirectie met een sluitend exploitatieplan te komen, waarbij onder andere gekeken wordt naar het vergroten van het publieksbereik naar 500.000 bezoekers of meer, inkomsten, winkel en horeca, personele bezetting, afschrijving, inrichting et cetera, om ervoor te zorgen dat het ook echt een museum is dat de lasten in de toekomst kan dragen. En voorzitter, we hebben ook een amendement. Dat heet 'Besluitvorming Boijmans stap voor stap', omdat wij vinden dat in het raadsbesluit dat nu voor ons ligt een aantal voorwaarden onvoldoende goed en helder zijn verwoord. Wij hebben dat op dit moment opgenomen als volgt, dat wij besluiten tot het voorbereiden van de uitvoering van de ambitievariant onder voorbehoud van een positief investeringsbesluit. Want immers, het daadwerkelijke investeringsbesluit wordt genomen bij het definitief ontwerp. Deze voorstellen zijn mede ingediend door Volt, PvdA en Leefbaar Rotterdam. Voorzitter, dan over het ontwerp. We zijn blij met de doorwerking van het schetsontwerp, waarbij in onze ogen rare kunstgrepen als de logistieke tunnel met de aantasting van het park en de sloop van het monumentale Henket-paviljoen verdwenen zijn, en er dichterbij de oorspronkelijke beeldtaal van het museum is gebleven. Maar voorzitter, we hebben nog wel een zorg. Toegankelijkheid voor alle bezoekers, ook voor diegenen die op een lift aangewezen zijn, is voorwaarde voor GroenLinks voor een goed museum. We willen dan ook graag een toezegging van de wethouder dat in de uitwerking nadrukkelijk aandacht wordt gegeven aan het vergroten van de toegankelijkheid van het museum. En dan voorzitter, onlangs heb ik een biografie gelezen over Helene Kröller-Müller, een dame die leefde van 1869 tot 1939 en tegen de conventie in begon met het verzamelen van moderne kunst, met als droom iets wezenlijks na te laten, een museum voor de Nederlandse bevolking en de collectie als cultuurschat voor het land te behouden. Net als George van Beuningen. Door hun aankopen, maar vooral ook door hun schenkingen, zijn zij van onschatbare betekenis geweest voor de kunstgeschiedenis en het openstellen van kunst voor een breder publiek. In 1938 hing die droom van Helene aan een zijden draadje, maar ondanks het dieptepunt waarin de Nederlandse economie zich bevond, stak toenmalig minister Marchant zijn nek uit en wist de ministerraad te overtuigen om landgoed De Hoge Veluwe aan te kopen om een museum te realiseren, met het Kröller-Müller Museum als resultaat. Voorzitter, die zware last van een besluit ligt nu op onze schouders. We voelen de verantwoordelijkheid voor de generaties na ons om ja te zeggen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 4. Boijmans exploitatie duurzaam op orde

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- Museum Boijmans Van Beuningen gesloten is voor een grootschalige asbest renovatie en verbeterplan volgens ambitie scenario voor een budget van € 223 miljoen;
- de renovatie door bouwkostenstijging etc. steeds duurder werd waardoor het plan versoerd moest worden;
- nu een principebesluit gevraagd wordt over een nieuw schetsontwerp, benodigde gemeentelijke middelen van € 270,2 miljoen en een voorstel voor dekking;

overwegende dat:

- het Museum Boijmans Van Beuningen van grote waarde voor de stad is, de monumentale gebouwen en de collectie van € 8 miljard van ons allemaal zijn en we een zorgplicht hebben om de collectie en het museum weer op een duurzame wijze open te stellen voor iedereen;
- met dit principebesluit een extra toekomstige claim op gemeentelijke middelen wordt gelegd van € 47 miljoen bovenop het eerder vastgestelde bedrag van € 223 miljoen;
- er dit moment nog een taakstelling ligt van € 3 miljoen voor Museum Boijmans Van Beuningen na afronding van de renovatie;
- een renovatie van deze omvang zou moeten leiden tot een beter te exploiteren museum;
- voor het uitwerken van het ambitiescenario ook meer ambitie voor het vergroten van het jaarlijkse bezoekersaantal nodig is;
- een exploitatie die duurzaam op orde is, een voorwaarde moet zijn voor een toekomstbestendig en financieel gezond museum zodat de kunstcollectie ook weer te bezichtigen is door de generaties na ons;

verzoekt het college:

- in overleg met de museumdirectie met een sluitend exploitatieplan te komen, waarbij onder andere gekeken wordt naar het vergroten van het publieksbereik naar 500.000 bezoekers of meer, inkomsten winkel en horeca, personele bezetting, afschrijving inrichting, etc.;
- dit sluitende exploitatieplan met onderbouwingen tegelijk met het definitief ontwerp voor te leggen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, I. Elfilali, G.J. Engberts en T. Roskam

Amendement A. Besluitvorming Boijmans stap voor stap

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen;

besluit:

het ontwerpbesluit behorende bij het herziene raadsvoorstel over scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen MBVB als volgt te wijzigen:

I

Het tweede beslispunt komt te luiden:

"2. Besluiten akkoord te gaan met het voorbereiden van de uitvoering van de ambitievariant waarbij de bijgestelde gemeentelijke investeringssom (zie Financiële consequenties) wordt geraamd op maximaal € 359,2 miljoen excl. btw (prijspeil einde werk). Na aftrek van de beoogde bijdragen van derden ter hoogte van € 89 miljoen (cofinanciering) is de geraamde netto investeringssom € 270,2 miljoen."

II

In het derde beslispunt wordt de volzin:

"3. Besluiten tot aanvullende dekking ad € 4 miljoen t.o.v. het raadsbesluit van 16 december 2021 voor de toegenomen structurele lasten ad € 4,2 miljoen (van € 7,7 miljoen naar € 11,9 miljoen) en deze structurele lasten als volgt te dekken:"

vervangen door:

"3. Besluiten onder voorbehoud van een positief uitvoeringsbesluit, tot aanvullende dekking ad € 4 miljoen t.o.v. het raadsbesluit 16 december 2021 voor de toegenomen structurele lasten ad € 4,2 miljoen (van € 7,7 miljoen naar € 11,9 miljoen) en deze structurele lasten als volgt te dekken:"

III

In het vierde beslispunt wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

"d. Het besluit tot afboeking van het gebouwdeel Robbrecht en Daem is afhankelijk van een positief uitvoeringsbesluit en daarmee voorwaardelijk van aard.""

w.g. A. Kockelkoren, I. Elfilali en G.J. Engberts

Toelichting

Met dit voorliggend raadsvoorstel wordt het mandaat gevraagd om over te kunnen gaan tot het voorbereiden van de uitvoering van de ambitievariant zoals verbeeld in het schetsontwerp, en dit uit te werken naar een definitief ontwerp met een maximaal budget en beoogde dekking. Het daadwerkelijke investeringsbesluit wordt genomen bij het definitief ontwerp. Dat wordt duidelijker verwoord met de tekstvoorstellen in dit amendement. Ook is daarom opgenomen dat de beoogde dekking onder voorbehoud van een positief investeringsbesluit wordt afgegeven evenals het afboeken van het gebouwde Robbrecht en Daem. Dat geeft meer helderheid aan Rotterdammers en past beter bij de bedoeling van deze opdracht van de raad aan het college.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan is de volgende op mijn lijst de heer De Haan. Daarna mevrouw Elfilali, daarna mevrouw Verkoelen en daarna de heer Dahoe. Dank u wel.

De heer DE HAAN (d66). Ik begrijp dat de heer Dahoe al heel enthousiast is om zijn bijdrage te geven. We gaan er nog even op wachten mijnheer Dahoe. Voorzitter, in de afgelopen periode hebben we een paar keer mogen spreken en debatteren over Boijmans, in ieder geval in deze raad. Het mooie daarin is dat je dan die prachtige collectie van het museum hebt, de heer Vonk heeft er ook al uit geput. Van de in totaal 154.000 objecten die het museum in de collectie heeft, is ongeveer een derde online ontsloten met prachtige hoge-resolutiebeelden. En die items, daar probeer je, ik in ieder geval, soms een verhaal bij te vertellen, een boodschap te mee illustreren. Op 11 mei vorig jaar haalde ik 'De terugkeer van de verloren zoon' aan, een ets van Rembrandt uit 1636, ook om te schetsen, om te hopen hoe de verschillende partijen in de stad elkaar weer hadden gevonden, in de armen hadden gesloten. Museum en architect voorop, en hoe de raad wellicht ook een tikje minder moest chagrijnen. Enige weken terug in de commissie BWB haalde ik een tweetal stoelen aan uit de jaren dertig, ontworpen door Ludwig Mies van der Rohe. Less is more, was het devies van Van der Rohe. Een term die niet door hem uitgevonden is, maar wel veelvuldig door hem is gebezigd en die voor mij een soort reflectie is op het ontwerp dat er nu ligt. Terug naar de basis, de focus op het monumentale ensemble in de drie delen, Van der Steur, Bodon en Henket. Zonder ingewikkelde belvedères en nog ingewikkelder logistiek, waar ik even moest denken aan het fraaie lanceerplatform van de Thunderbirds. Collega's Coşkun en Verkoelen weten vast en zeker wel waar ik het over heb. Kortom, less is more. Een basis en een uitgebreid schetsontwerp waar ik me goed in kan vinden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, dank u voorzitter. Ik denk dat mijnheer De Haan aan één ding voorbijgaat in zijn betoog. U heeft recent een initiatiefvoorstel ingediend om gebouwen tussen 1965 en 1990 die geen waardering hebben, weer op de kaart te zetten. In uw hele betoog mis ik eigenlijk wat alom in de wereld wordt gerespecteerd, de aanbouw van Robbrecht en Daem. Ik hoor u daar niet over, dus het verbaast mij dat u én een initiatiefvoorstel indient, maar tegelijkertijd volledig akkoord gaat met sloop van 5000 m², terwijl Robbrecht en Daem wereldwijd wordt geroemd, dus ik kan dat niet helemaal rijmen met uw uitgangspunten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Gaat uw gang mijnheer De Haan. Daarna de heer Van Dommelen.

De heer DE HAAN (d66). Het initiatief gaat over een betere weging van gebouwen en betekent niet perse dat daarmee alles wat je op die manier aanwijst, ook volledig statisch is. Het geeft aan dat je daar beter naar moet kijken en daar ook een prima afweging in moet maken. Ik zie bij dit ontwerp ook wel een aantal afwegingen gemaakt worden, ook met een toelichting erop vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden, voordat u reageert wil de heer Van Dommelen nog op u reageren. Gaat uw gang.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Op zichzelf een terechte vraag, maar ik heb natuurlijk ook in de voorbereiding me afgevraagd: willen we dit gebouwdeel nu wel slopen of niet slopen? Maar ik heb eigenlijk nergens kunnen vinden dat dit gebouw wereldwijd gerespecteerd wordt.

Waar hebt u dat vandaan? Waar hebt u dat kunnen vinden dat dit wereldwijd zo'n goed ontwerp is en dat dat door andere architecten of door bewoners wordt gewaardeerd? Ik heb dat niet kunnen vinden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dat is als je de architectuurwereld een beetje volgt, maar bijvoorbeeld ook pagina 1 op Google geeft al die resultaten, dus dat zou ook simpel zijn. Maar ik ga even terug naar mijnheer De Haan, want hij gaat wel heel makkelijk akkoord met sloop. Weet u eigenlijk of mevrouw Houben, of het architectenbureau überhaupt met Robbrecht en Daem overlegd heeft of het stuk van Robbrecht en Daem behouden zou kunnen worden in een nieuw ontwerp? Want u zegt wel heel makkelijk: dat gaan we slopen, ik ben het daar helemaal mee eens. Maar weet u eigenlijk wel of zij wel gecontacteerd zijn daarover?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ik begreep uit de behandeling in de commissie dat zij gesprekken voeren en ik wacht dat ook rustig af.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, maar als je toch opkomt voor architectuur en voor erfgoed zoals u elke keer doet hier in de gemeenteraad, dan kunt u toch niet zo makkelijk voorbijgaan aan: we slopen het wel, ik geloof de wethouder. Ik gooi al mijn principes even overboord, want dit komt D66 nu even goed uit. Ik snap dat gewoon niet van u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ik zeg dat je daar een afweging in moet maken en in een aantal gevallen pakt die zo uit, en in een aantal gevallen pakt die misschien niet zo uit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, er zijn altijd directeuren geweest hè, bij het Nieuwe Instituut was er een, bij de Kunsthal. Nou, de ingang bevalt me niet, of dit bevalt me niet. Dat werd dan aangepast. Maar hier gaat het gewoon echt om een heel gebouw slopen, echt slopen. Dus geen aanpassing, slopen. Dat vind ik kapitaalvernietiging. Ik vind het ook ecologische vernietiging. En D66 stapt er gewoon overheen, noemt Robbrecht en Daem niet, gaat ermee akkoord. Moet ik dan uw initiatiefvoorstel ook nog serieus gaan nemen straks?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ja, dat moet u dan bepalen als we dat gaan behandelen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En een interruptie van de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, ik vind het ook buitengewoon slecht dat we een gebouw dat pas twintig jaar staat, gaan slopen. Dat is een van de redenen waarom ik zeg: laten we het nu gewoon goed doen en laten we niet wederom dezelfde fout maken zoals we twintig jaar geleden hebben gedaan, toen goedkoop duurkoop is gebleken. Ik heb even snel gegoogeld, dat had ik al gedaan overigens. Ik vind het jammer dat u mij niet serieus neemt en denkt dat ik dat onderzoek niet doe. Ik kan het echt nergens vinden hoor. Ik geloof niet dat Robbrecht en Daem door architecten of door wie dan ook als een geslaagd ontwerp wordt gezien.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Punt, denk ik hier. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Goed, dan ga ik verder. Ik vond overigens de RCE in zijn beantwoording vrij zuinig over het gebouw van Robbrecht en Daem in hun toelichting. Goed, dan ga ik verder. Om dan misschien zo vlak voor dit besluit met het kunstwerk van een allegorie te komen. De allegorie 'Geloof, hoop en liefde'. In de collectie van Boijmans kun je daar uit meerdere kunstwerken kiezen, maar laat ik

gaan voor die van Jacob de Wit, schilder van religieuze onderwerpen uit de achttiende eeuw. Enfin, de drie goddelijke deugden, geloof: fides, hoop: spes, en liefde: caritas. Die zou ik dan willen vertalen naar het hier-en-nu en niet zozeer bij de Korintiërs 13 blijven. Dat laat ik veiligheidshalve over aan de heer Vonk. Geloof, in het nemen van een besluit waarmee we dit museum echt vooruitbrengen. Waar we gaan voor ambitie en waar we over een aantal jaren trots naar kunnen kijken en kunnen zien waarin we hebben geloofd. En misschien ook wel een ambitie die we te lang hebben veronachtzaamd, ongetwijfeld met goede redenen, tot we niet meer konden, en gedwongen werden om de gebouwen aan te pakken. Hoop, ook dat we met de middelen van ons als stad, ruim aangevuld met die van een externe financier, van Droom en Daad, dat doel gaan bereiken, dat we in meerderheid als raad al eerder hebben gedefinieerd, ambitie. Een ambitie die we bij het museum wilden, maar waarbij we tegelijkertijd daar niet alles zelf wilden opbrengen. Zoek het geld ook elders, gaven we daarbij als raad aan. En liefde, liefde voor de collectie, liefde voor het ensemble, liefde voor het geheel van een museum. En daar heeft ook veel chagrijn gezeten. Ook bij ons als raad. Er is ook een stukje chagrijn naar onszelf toe. De rol die we als raad daar ook in hebben gespeeld. Want de liefde is er zeker, ook in de stad en tot ver daarbuiten, ik denk dat de heer Coşkun dat ook nadrukkelijk heeft benadrukt in zijn bijdrage. Zelfs om dat museum in zijn volle glorie weer te zien. Op 8 juli 1935 kopt het Rotterdams Nieuwsblad uitgesmeerd in een verslag over maar liefst anderhalve pagina krant, destijds nog niet in dit compacte tabloidformaat: "De opening van het Boijmans Museum, een kunstmuseum die een wereldnaam verdient, ontzaglijke belangstelling uit binnen- en buitenland." Ook mooi dat in het artikel alle namen van alle notabelen werden genoemd, bij de feestelijke opening aanwezig, waaronder de zeventien gemeenteraadsleden. Dat zou toch prachtig zijn, zeg ik naar de heer Coşkun als nestor, wanneer pak 'm beet richting 2030 die aanwezige raadsleden genoemd zouden worden, maar goed, ik loop op de zaken vooruit. Hoewel ik denk dat in 1935 de verslaggever het bij het juiste eind had, dat het museum juist binnen het gebouw... dat was belangrijk. Dat is belangrijk en dat blijft ook belangrijk. Zoals destijds ook al werd geschreven dat de Rotterdamse kunstschaten zich in hun volle glorie en belangrijkheid openbaren in een vermoedelijk ideale behuizing. En laten we dat ook niet uit het oog verliezen. Want het is immers ons gebouw en voor een belangrijk deel ook onze collectie van de stad. We dragen daar een zware verantwoordelijkheid in, dus alsjeblieft niet weer een nieuw scenario, niet weer dralen, niet weer temporiseren. Laten we alsjeblieft dat besluit nemen en dat ook met trots doen. En laat ons ook wat mij betreft pragmatisch besluiten dat het verschil met het scenario met ambitie, waarbij steun van externe financiering komt, afgezet tegen een basisscenario, waarbij dat niet het geval is, onder de streep niet zo groot meer is. In dat geval zeg ik echt: penny wise, pound foolish, en weet ik wel waar ik, en wij als D66 voor zouden gaan. En zijn we er dan? Nee, zeker niet. We hebben nog het nodige verder te schetsen en uit te werken en uit te zoeken. En ook rond de exploitatie voor het nieuwe museum hebben we ook nog het nodige te puzzelen. Voorgangers hebben het er ook al over gehad. Ook om met al die andere kunst en cultuur in de stad in al zijn facetten dat mogelijk te maken en mogelijk te houden. En als we het wel eens lastig hebben en het loopt ons over de schoenen, laten we het dan ook misschien niet altijd te zwaar maken en een klein beetje relativeren, daar is immers ook kunst voor, zoals Gerard Reve en Joop Schafthuizen in 1976 op karton schreven in de collectie van het Boijmans: 'Kunst is allemaal flauwekul'. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat was hem. Dank u wel. Dan ga ik door naar de volgende spreker en dat is inderdaad de heer Dahoe. Daarna mevrouw Elfilali.

De heer DAHOE (denk). Dank u wel voorzitter. De renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen is een veelbelovend project voor Rotterdam, met enorme investeringen en impact op de cultuursector van Rotterdam. Het museum is van ongekend belang voor de kunst en cultuur in onze stad en verdient zorgvuldig aandacht, vooral gezien de uitdagingen die deze renovatie met zich meebrengt. De voorgestelde ambitievariant biedt een prachtige kans om het museum om te vormen tot een cultureel centrum van wereldklasse. De renovatie zal het gebouw toegankelijker en multifunctioneler maken en een potentiële magneet zijn voor toeristen. Echter, de kosten zijn ook flink gestegen. Van de aanvankelijke € 60 miljoen voor asbestsanering tot inmiddels € 359 miljoen, en dit roept vragen op. Vragen over de financiële beheersing en verdere kostenoverschrijdingen die nog te verwachten zijn. De conceptbegroting van 2025 is ons inmiddels gepresenteerd en gezien de financiële situatie moeten we er zeker van zijn dat deze kosten niet nog verder gaan stijgen. We zijn daarom ook ontzettend blij met en dankbaar voor de gulle gift van € 80 miljoen van de stichting Droom en Daad. Naast de financiële zorgen zijn er enkele juridische en praktische problemen over de sloop van het gebouwgedeelte van 2003. Die is nog niet goedgekeurd en daarover loopt nog een rechtszaak. Het is belangrijk dat dit snel wordt opgelost om verdere vertraging te voorkomen. Het project is al in

opspraak geraakt door de corruptiezaak rondom de asbestsanering. Dit ondermijnt het vertrouwen in de aanpak van dit project. Strikte controles en transparantie zijn essentieel om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen en het vertrouwen van het publiek te herstellen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Nou, meer een opmerking, dat ik het wel zuiver zou vinden voor het debat om die casus over de asbestsanering hier niet helemaal bij te betrekken. Ik vind dat dat niet ook een casus is van het museum zelf. Dat heeft ook echt elders gelegen en ik vind het een beetje een ingewikkelde vermenging hier in dit debat. Dat wilde ik nog wel even meegeven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja nou, eens, maar ik wilde het wel graag benoemd hebben, dus dank u wel voor uw opmerking. We hebben het al eerder gevraagd tijdens de commissie aan de wethouder of dit niet een rijksmuseum zou kunnen worden, maar de wethouder had aangegeven dat het rijk voorlopig niet nog meer musea onder haar hoede wil nemen. Maar we roepen de wethouders wel op om te kijken of er nog andere functies zijn, multifunctionele... voor het huidige prijskaartje. En ook steunen we de motie van GroenLinks die ze net hebben aangekondigd, voor heldere en transparante afspraken, die nog duidelijker te maken en de betalingen onder controle houden. Dat heeft onze voorkeur. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Dahoe. Dan is de volgende op mijn sprekerslijst mevrouw Elfilali en daarna mevrouw Verkoelen.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dank voorzitter. Volt steunt de ambitieuze renovatie van Boijmans Van Beuningen, want dit museum is een icoon van Rotterdam en het verdient een mooie verbouwing met aandacht voor de toekomst. Wij hebben ontzettend veel zin in de tijd dat je alleen al voor Boijmans Van Beuningen naar Rotterdam komt, of dat je als Rotterdammer denkt: hé, ik ga even een rondje in Boijmans lopen, want er is weer een heel mooie tentoonstelling te zien. Dus daar kijken wij naar uit. Maar we begrijpen tegelijkertijd dat het gaat om een heel groot bedrag, en zeker voor een stad met beperkte middelen en grote uitdagingen. Maar het resultaat, een vernieuwd museum dat bezoekers uit de hele wereld trekt, is van groot belang voor de stad. En wij kunnen nu ook als stad laten zien dat wij cultuur echt belangrijk vinden en we steunen daarom de ambitie van Boijmans Van Beuningen als internationale trekpleister in Rotterdam en de keuze voor de ambitievariant maakt dit mogelijk. We willen wel dat er een solide financiële basis is voor het project en we maken ons ook wel zorgen om de onduidelijkheden die er nog zijn. Dan denk ik vooral aan het lage exploitatiesaldo, waardoor de financiële positie van het museum in de toekomst mogelijk in gevaar komt. Daarbij komt trouwens ook het plan van het landelijke kabinet om op cultuur een btw-verhoging in te voeren. Dat zijn allemaal zaken waar we rekening mee houden en die het onzeker maken. Ook omdat we nu geen voorlopig ontwerp hebben maar een schetsontwerp, is er nog heel veel onduidelijk over het exploitatiesaldo en daarom doen wij mee met de motie van GroenLinks om daar goed naar te kijken. We vinden het ook belangrijk dat wij pas financieel akkoord geven bij het definitieve ontwerp en daar zijn we nu nog niet. Eerder hebben wij al twee moties ingediend die het college oproepen om op zoek te gaan naar extra financiering, lokaal, nationaal, Europees, publiek en privaat. Die moties staan nog open en wat ons betreft moet daar ook nog vol op worden ingezet. Daarom is het nu nog te vroeg om financieel akkoord te geven op wat er nu voor ons ligt. Ook daarom steunen wij het amendement van GroenLinks, waarop we ook meetekenen, dat oproept om het financiële besluit uit te stellen, totdat we een definitief ontwerp hebben. Afsluitend voorzitter, pleiten wij ervoor om niet alleen maar naar vandaag te kijken, maar ook vooral naar de waarde van dit museum voor de toekomst. Wat ons betreft is dit ook een project van de lange termijn. We willen er vol voor gaan en we verwachten ook de maximale transparantie en een duidelijke risicoafweging van het college. En we hebben er alle vertrouwen in dat we uiteindelijk weer rond kunnen gaan lopen in Boijmans Van Beuningen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn en daarna van de heer Roskam. Gaat uw gang.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dank. Even een vraag via u. Betekent dat dan dat als je het financiële besluit later neemt, waar veel voor te zeggen is, omdat er nu geen definitief

ontwerp ligt, dat er dan wel in de tussentijd ook gebruikgemaakt kan worden van die middelen? Want dat is natuurlijk waar het hier nu over gaat als we straks het raadsvoorstel aannemen. Dan zijn die middelen gereserveerd, daar kunnen we niet aan in tijden van krapte. Maar verbindt Volt daar dan ook die voorwaarde aan dat we daar wel bij kunnen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, wij pleiten absoluut niet voor vertraging. We moeten door, alleen is dit een project van een lange termijn en er zijn nog heel veel stappen die gezet moeten worden. We zitten nog niet bij het definitieve ontwerp. Dus dat betekent dat je ook elke keer stap voor stap goed moet gaan kijken: waar staan we? En ik denk dat het amendement en de motie van GroenLinks dat eigenlijk heel goed beschrijven. Dus ja, we moeten door. Dat betekent inderdaad dat we aan de bak moeten. Maar tegelijkertijd moeten we inderdaad wel bij elke stap... en de wethouder moet de raad daar ook steeds over informeren, waardoor we kunnen bijsturen als dat nodig is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, met permissie voorzitter, maar dat is geen antwoord op mijn vraag. Kijk, het gaat mij erom, we zitten in tijden van krapte, ik vond het een terechte vergelijking die de heer Vonk maakte, we hebben hier een eigenlijk een beetje een negatieve stemming gehad rondom de Voorjaarsnota. Dat hebben we straks ook weer bij de Begroting. Er is geen geld. De heer Van Dommelen heeft gelijk als hij zegt: je hebt investeringen en je hebt reguliere uitgaven. Maar geld is geld. En mijn vraag is dus eigenlijk, en daar geeft u volgens mij geen antwoord op, want als u dan dat amendement steunt, zegt u dan ook eigenlijk: er moet eigenlijk een ander raadsvoorstel komen, want wij gaan dat geld nu niet reserveren, want dan kunnen we er niet aan in tijden van krapte.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nou voorzitter, mijn hoop is dat de raad gewoon het amendement aanneemt en dat de heer Segers-Hoogendoorn net als ik ook het belangrijk vindt dat we hier een zorgvuldig proces voeren. Dus ik zou zeggen: stem voor het amendement en dan komen we volgens mij een heel eind met elkaar.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan is het woord aan de heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Dank voorzitter. Toch ook een beetje denk ik, wellicht spreek ik dan voor mijn beurt hoor, maar vandaag besluiten we eigenlijk over geen enkele euro. We geven de wethouder eigenlijk een richting mee die hij moet uitwerken, maar vandaag besluiten we feitelijk over geen euro. Er komt nog een voorlopig ontwerp, er komt nog een definitief ontwerp. Straks in de P&C-cyclus kan er een investeringskrediet klaargelegd worden. Daar moet je dan wel scherp op zijn. En vervolgens komt er een raadsbesluit om te vragen om het geld dat gereserveerd is te alloceren aan het museum. Maar vandaag is het alleen de marsroute: dit is de denkrichting voor het museum, zo denken we het te financieren, kan hij die verder gaan uitwerken? Zodat hij niet de komende anderhalf jaar voor niets dit pad op gaat. Dus in die zin komen er nog beslistmomenten in de raad. Vandaag besluiten we dus eigenlijk nog niet over een euro, en het is meer over de richting en dat zorgvuldige proces is volgens mij zo ook wel geborgd met de huidige werkwijze.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan geef ik nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn, want hij wil reageren op de heer Roskam.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, het zit hem in dat woordje reservering, dus we besluiten wel degelijk over een euro vandaag, want we maken er namelijk een reservering voor. En nogmaals, in tijden van krapte betekent dat gewoon: vanaf vandaag, als daar een ja op dat voorstel komt, dat we niet aan dat geld kunnen. Dat bent u toch wel met mij eens?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). We beslissen nu over die reservering, dus nee, eigenlijk niet. Dat ben ik niet met u eens.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, als wij straks in de begroting dingen willen repareren, omdat we bijvoorbeeld het maatschappelijk middenveld helemaal kapotslaan met de Voorjaarsnota die we hier eerder hebben behandeld, dan zullen we als antwoord van de wethouder krijgen als je een motie hebt zonder dekking; of de dekking... gebruik de reservering van Museum Boijmans Van Beuningen. Nee, dat gaan we niet doen want dat is een reservering. Dus laten we in dit geval ook niet de Rotterdammer een rad voor ogen draaien. We beslissen wel degelijk over euro's vandaag. We maken een reservering van tientallen miljoenen. We kiezen vandaag voor dat ambitie scenario als het raadsvoorstel wordt aangenomen. Dat betekent dat we niet aan dat geld kunnen in tijden van krapte. Dat is wat we vandaag doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Ik denk dat wat we vandaag eigenlijk doen is dat we het rad dat in de afgelopen periode de raad voor ogen werd gedraaid, juist hebben weggehaald door uit te gaan van een realistische begroting. Dus in die zin, het is natuurlijk vervelend als in principe eventjes de werkelijkheid getoond wordt. Maar dat is wel wat er vandaag gebeurt. En met betrekking tot de begroting zou ik er met alle liefde met de heer Segers naar gaan kijken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan geef ik het woord weer aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, het is een beetje jammer. Dit is een beetje een semantische discussie die ons eigenlijk weer afdrijft van het onderwerp waar het over gaat. Er liggen vandaag een aantal beslispunten voor ons en die hebben wel degelijk met het geld te maken. En mijn pleidooi was inderdaad vooral om niet vandaag al financieel akkoord te geven, blind op wat er voor ons ligt, maar goed te gaan kijken en om eigenlijk gewoon voor te stemmen op het amendement dat voor ons ligt. Dank voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik maak bezwaar, tenzij mevrouw Elfilali dat niet tegen mij heeft, over een semantische discussie. Want het is wat mij betreft geen semantische discussie. Nogmaals, ik val in herhaling, het kost mij enorm veel spreektijd. Als we vandaag ja zeggen, dan reserveren we dat geld. Dan zijn er tientallen miljoenen niet beschikbaar voor andere dingen. Dat is wat we vandaag doen, amendement aannemen of niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, een kleine correctie. Mijn reactie ging inderdaad over Leefbaar Rotterdam en niet over het CDA.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Punt, denk ik. Dank u wel. Dan gaan we door naar de volgende spreker en dat is mevrouw Verkoelen. Ze loopt al naar voren zie ik. Daarna heb ik op mijn lijst staan de heer Engberts en daarna de heer Segers-Hoogendoorn.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, eind 2018 valt het besluit: het gebouw Boijmans Van Beuningen moet asbestvrij gemaakt worden. Anderhalf jaar gaat het duren en het kost € 90 miljoen. En omdat het gebouw slecht onderhouden is, zal er tijdens deze anderhalf jaar een plan opgesteld worden hoe het gebouw weer geschikt te maken voor de toekomst. En eerlijk voorzitter, dat besluit betekende al een valse start van een proces dat vervolgens zes jaar achter de feiten aanloopt en dat het drama rond het nieuwe stadion dreigt te evenaren, of zelfs naar het zich laat aanzien gaat overtreffen. Voorzitter, sinds 2018 wordt ons vandaag al het vijfde raadsvoorstel voorgelegd hoe het gebouw Boijmans te gaan verbeteren. En met elk opvolgend voorstel weten we minder wat die renovatie behelst, maar moeten we als gemeente wel steeds dieper in de buidel tasten. Van een basisvariant, alleen renovatie, van € 120 miljoen, naar een basisplusvariant van € 223 miljoen ligt nu al een ambitievariant van € 359 miljoen voor. En op grond van wat voorzitter? Op grond van niets, want een schetsontwerp is niet meer dan een idee. Een tekening die niets zegt, want het ontwerp, eerst

voorlopig, dan definitief, om uiteindelijk technisch uitgewerkt te worden, ligt er na zes jaar nog steeds niet. Wel voorzitter, is er ondertussen al € 15 miljoen verbrand. En daar stelt de wethouder nu over voor om die maar te vergeten en net te doen of die niet meer bij de kosten horen. Dat doen we waarschijnlijk over zes jaar nog een keer. En wie weet daarna nog wel een keer. Want voorzitter, dit project is voorlopig nog niet op de rit, en daarmee blijft het museum gesloten. Van zeven jaar dicht werd het tien jaar dicht, wordt het nu misschien al twaalf jaar dicht. Voorzitter, dit is een project dat niet alleen vals is gestart, maar ook nog eens geteisterd wordt door partners en betrokkenen waar geen zaken mee te doen is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Van Dommelen. Gaat uw gang.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Zo kennen we mevrouw Verkoelen weer, het gaat echt weer alle kanten op. Als u zegt dat € 15 miljoen wordt afgeboekt.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, ik heb een punt van orde. Dit is de zoveelste keer dat de heer Van Dommelen keer op keer zegt: het gaat alle kanten uit. Eén ding is zeker, gaat u mij eens aangeven waar ik nu alle kanten uitga. Want ik ben gewoon een betoog aan het houden dat zich opbouwt en dat op geen enkele manier kan weerleggen wat u steeds zegt. U deed het in de commissie, u doet het altijd overigens. Gaat u mij eens uitleggen waar het alle kanten opgaat. Het gaat niet naar uw wens, dat mag. Maar het gaat niet alle kanten op. Het is een redelijk stabiel betoog.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Volgens mij wil mijnheer Van Dommelen gaan uitleggen waarom hij vindt dat het alle kanten opgaat. Gaat uw gang mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel. U vond dit een punt van orde voorzitter? Ik waag dat te betwijfelen, maar nee, ik wil dat uitleggen mevrouw Verkoelen. Het gaat echt alle kanten op, want u zegt: als je € 15 miljoen afboekt, dan worden kosten weggemoffeld. Maar dat is helemaal niet waar. Als je € 15 miljoen afboekt, dat zit gewoon nog steeds in het investeringsbedrag van € 359 miljoen. Alleen wordt het niet meegenomen voor de berekening van de kostprijsdekkende huur. Dus waar het mij om gaat, is: als we een debat voeren over wel of niet deze renovatie, laten we wel proberen een zuiver debat te voeren. En haal niet alstublieft allerlei dingen door elkaar. Want dat verwacht. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, dit is een project dat niet alleen vals is gestart, maar ook nog eens geteisterd wordt door partners en betrokkenen waar geen zaken mee te doen is. Van ruzie naar ruzie tot volkomen uitsluiting zitten we nu ineens opgescheept met een filantroop die niet onderhandelt, maar gewoon zijn eisen op tafel legt. Jullie krijgen nu € 80 miljoen. Of het een gift of een schenking is, blijft maar boven de markt hangen. Maar bij die € 80 miljoen is het wel een eis dat dit het laatste schetsontwerp gaat worden. En daarmee wordt definitief voor een ambitiescenario gekozen. Een variant die vele malen duurder is dan de basisvariant en zelfs dan de basisplusvariant, en waar de raad van heeft aangegeven dat die alleen maar mag worden ontwikkeld als het extra geld daarvoor door externen opgehoest wordt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen en daarna de heer De Haan.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja voorzitter, ik vind dat de filantroop hier onrecht wordt aangedaan. De filantroop heeft aangegeven: wij zijn bereid om een bepaald bedrag ter beschikking te stellen aan de gemeente, stelt daarbij helemaal niet allerlei tegenprestaties. En het is altijd aan de gemeente, en aan de begunstigde staat het altijd vrij om te zeggen: we hoeven het niet. Maar om op die manier die filantroop weg te zetten, daar heb ik toch echt wel moeite mee.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, ik wil daar gelijk op antwoorden. Onbegrijpelijk dat de heer Van Dommelen dat zegt. In de commissie heeft hij aan de lopende band gezegd tegen iedereen die tegen was: wat zeurt u nu, bent u dan toch gewoon voor variant plus? Want dan hoeven we het daar niet meer over te hebben. Dan hebben we ook die € 80 miljoen van die filantroop niet. En nu zegt u: hij stelt die eis niet. Die stelt hij er wel bij.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Daar kunt u op reageren mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dan ben ik benieuwd welke eisen hij stelt, maar wat ik gezegd heb in het debat is: als je het er niet mee eens bent, als je vindt dat die gift die de filantroop doet, anders besteed moet worden, het is alsof je aan je dochter een bijdrage levert voor haar bruiloft en dan vervolgens gaat zij onderhandelen of ze dat geld voor de wintersport kan gebruiken. Dat is wat u doet. En kijk, als u dat niet wilt, als u die gift niet wilt, dan zegt u gewoon nee, en dan stemt u voor het basisplusscenario. Dat is wat ik gezegd heb. Ik wil die gift wel graag in dankbaarheid aannemen. Dat heb ik ook altijd geroepen. Ik denk dat we daardoor een museum krijgen waar we nog tientallen jaren heel erg blij van worden. En niet alleen wij hier, maar alle Rotterdammers. Maar als u dat niet wilt, als u zegt: dat wil ik niet, ik wil gewoon alleen maar een likje verf eroverheen en verder niets, stem dan voor een basisplusscenario. Dan hebben we die discussie gehad. Maar ga niet iemand die bereid is om een bedrag te schenken, ter beschikking te stellen zonder verdere eisen, alleen maar zeggen: ik wil het betalen voor het ambitie scenario. U kunt altijd nee zeggen. U mag tegen stemmen. Maar ga niet deze filantroop wegzetten. Daar heb ik gewoon moeite mee.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mijnheer Van Dommelen, blijft u staan, want u heeft een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, die vergelijking van de heer Van Dommelen gaat mank. Volgens mij is het hetzelfde als dat je als ouders aan je dochter budget beschikbaar stelt voor haar huwelijk, maar dan wel zegt: het moet op de Bahama's plaatsvinden, terwijl je eigenlijk weet dat je dochter alleen maar geld heeft om het hier op maandagochtend gratis in het stadhuis te doen. Maar dan zeg je: nee, dit zijn de voorwaarden die ik geef aan dat budget. Dat is de eerlijke vergelijking die gemaakt zou moeten worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Voorzitter, ik wil zelf.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mijnheer Van Dommelen, wilt u daarop reageren?

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Jazeker, want kijk, dan moet je als dochter gewoon zeggen: dank u wel ouders, ik waardeer het dat jullie een bijdrage willen leveren, maar ik ga niet op de Bahama's trouwen, dus ik ga gewoon hier trouwen. Hier in Nederland. Dan accepteer je de gift niet. Zo simpel ligt het bij dit soort giften en dat is ook bij deze filantroop. Die zegt: daarvoor wil ik het beschikbaar stellen. Als u het niet wilt dan wilt u het niet, prima. Maar ga hem niet op deze manier wegzetten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Dat klopt helemaal wat de heer Van Dommelen zegt. Dan zou ik hem ook willen vragen via de voorzitter om dan ook zo te reageren op partijen die dit ter discussie stellen, in plaats van, en zo is het in de commissie meerdere keren gegaan en in de raad de vorige keer ook, eigenlijk soms expliciet maar meestal impliciet, nee te zetten als naïef als je dit geld niet zou willen aannemen. Reageer dan ook gewoon rustig als er gezegd wordt: we hebben moeite met de voorwaarden die er aan dit bedrag worden gesteld en dat noopt ons tot een ander besluit. Dan moet je daar ook rustig en redelijk op reageren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja voorzitter, volgens mij ben ik voor mijn doen heel erg rustig. Maar volgens mij, ik weet niet waarom u dat zo framet. Kijk, u hebt alle recht om te zeggen: ik wil dit niet. Ik wil deze gift niet accepteren, ik stem voor basisplus. Prima, dan moet u dat doen. Maar wat u zegt: ik wil gaan heronderhandelen. Met iemand die een gift doet voor een specifiek doel, wilt u gaan heronderhandelen. En daarvan zeg ik: dat vind ik naïef. En u weet dat ik geen vertraging wil, want dit wat u wilt, leidt ook tot enorme vertraging. Ik wil geen vertraging en ik wil deze gift in dankbaarheid aannemen. Ik denk dat dat het verschil is tussen hoe u erin zit en hoe ik erin zit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, het zit hem in dat woordje heronderhandelen. Daar hadden we het de vorige keer ook al over. Er is helemaal geen onderhandeling geweest. Dat heeft de wethouder eigenlijk ook gezegd, en daar maken een aantal partijen bezwaar tegen. Want je kunt tegen een partner in de stad, die inderdaad hartstikke mooie dingen voor de stad wil doen, die inderdaad geld beschikbaar wil stellen voor publieke doelen, dat is hartstikke mooi. Maar daar kun je wel een eerlijk en volwassen over-en-weer gesprek met elkaar over hebben. En dat zou ook de vorm van een onderhandeling kunnen zijn. Maar nu heb ik sterk het gevoel, en daarom heb ik, het is ook al eerder met name door de Partij voor de Dieren eerder aangekaart, het gehad over: we moeten iets van een kader hebben voor filantropie, want onze democratische legitimiteit staat voortdurend onder druk als er een filantroop aanklopt. Want eigenlijk kloppen die niet aan. Die zeggen: dit is het, voor deze voorwaarden, en daarmee bepalen wij. En daarvan zeg ik: in dit huis zouden we dat niet moeten willen. Dus er zou sprake moeten zijn van een onderhandeling en de heer Van Dommelen doet net alsof dat al geweest is. De wethouder heeft duidelijk gezegd dat dat niet het geval is geweest.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen wil reageren op de heer Segers-Hoogendoorn. De heer Engberts, sorry, ook op de heer Segers-Hoogendoorn? Dan reageert u op de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). De heer Engberts bepaalt wanneer hij mag interrumperen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Nee, dat bepaal ik. Mijnheer Engberts, gaat uw gang.

De heer ENGBERTS (pvda). Nee, dank u wel voorzitter. Het gaat over het woord voorwaarden, het gaat over het woord naïef. Inderdaad, ik vind het buitengewoon naïef om te denken dat als iemand iets aan je geeft dat het een gift is, dat je erover kan gaan lopen onderhandelen. Precies het kenmerk van filantropie is dat een filantroop bepaalt voor welk doel hij dat geeft. Dus door er woorden aan te hangen als voorwaarden en onderhandelen, ontzeg je eigenlijk het kenmerk van die filantropie. De filantroop wil iets geven en het is een gift. En je hoeft het niet aan te nemen, maar het is niet zo dat je bij een gift gaat zeggen: o nee, maar dan ga ik nog eens even een onderhandelingsronde over doen. Dat is gewoon inderdaad, ik heb er ook inderdaad geen ander woord voor dan: het is naïef.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, hier wil ik heel graag op reageren. Want kijk, het is pas naïef als wij op deze manier zeggen om te gaan met filantropie per definitie, want daarmee zetten we dit huis, gekozen door de Rotterdammers, gekozen om publieke afwegingen te maken, van publieke middelen, waar je die wel en niet aan besteedt, zelf buitenspel. Ik pas daarvoor. Ik neem mijn rol hier serieus. Je mag aan een filantroop wel degelijk vragen: hé, we hebben volgens mij hetzelfde publieke doel. U komt met een zak centen. Daar ben ik ontzettend dankbaar voor. Zullen we het er alstublieft over hebben hoe we dat in gaan zetten? Het is echt niet zo dat je dan meteen moet tekenen bij het kruisje. En juist hierom hebben we een afwegingskader nodig en ik zou iedere partij willen uitnodigen om daar in ieder geval in mee te gaan, want dat hebben we keihard nodig in dit huis voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, we hebben van het begin af aan gezegd bij dit project: we willen daar ook externe financiering bij hebben. We willen mensen die daar ook aan willen bijdragen. We willen er giften voor hebben. Dat is wat we hebben gezegd. En natuurlijk heb je daar een gesprek over, maar ik protesteer tegen het woord voorwaarden en tegen het woord onderhandelen, want dat zet ons op het verkeerde been. Een gift is een gift. Daar kun je een gesprek over voeren. Maar als ik zou zeggen tegen mijnheer Segers-Hoogendoorn: u gaat verhuizen, ik heb een heel leuke plant voor u. En hij zegt: maar ik wil helemaal geen plant, ik wil een boekenkast hebben. Dat is een heel rare discussie. U kunt het er best met mij over hebben welke plant en wanneer ik hem bij u kom afleveren. Maar u gaat niet tegen mij zeggen: ik wil die plant niet, ik wil een boekenkast. Dat slaat nergens op. Dat is naïef. Een gift is een gift. Daar heb je een gesprek over. Het is geen voorwaarde, het is geen onderhandeling, daar protesteer ik tegen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Maar het punt is nu juist dat de filantroop er wel voorwaarden aan verbindt, via de voorzitter naar de heer Engberts. En het kan niet zo zijn dat er van één kant voorwaarden worden gegeven en dat van de andere kant niet gedaan mag worden terwijl we nogmaals, en nu ga ik ook niet meer reageren voorzitter, maar wij zijn het democratisch gelegitimeerde huis hier, wij zijn gekozen door de Rotterdammers. En dan mogen wij geen voorwaarden stellen? En daar pas ik voor.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Nee, u mag als democratisch gekozen volksvertegenwoordiger zeggen dat u de gift niet wilt aannemen. Prima. Dat zegt u volgens mij ook. Maar de consequentie is dan wel dat we een veel minder mooi museum hebben. Aan u de keus.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Punt. En dan stond de heer Van der Velden ook op om te interrumperen op de heer Segers-Hoogendoorn geloof ik. Op de heer Engberts, gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u. Ik zou het anders graag van de wethouder willen horen, maar de heer Engberts heeft het de hele tijd over een gift. Maar er is een essentieel verschil tussen een gift en een schenking. En volgens mij wordt dit gepresenteerd als een schenking. Bij een schenking wordt eigenlijk altijd gegeven zonder tegenprestatie van een andere partij. En bij een gift is dat echt wel anders, want dan kan er namelijk wel sprake zijn van een tegenprestatie. Dus het verschil tussen een schenking en een gift is wel degelijk essentieel en volgens mij is hier sprake van een gift en kan er geen sprake zijn van tegenprestaties. Maar als ik ongelijk heb, hoor ik het graag van de wethouder.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Genoteerd. Dan kunnen wij verder met het debat met de heer De Haan op mevrouw Verkoelen geloof ik. Gaat uw gang.

De heer DE HAAN (d66). Dat was alweer even terug.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U wilt ook nog daarop reageren mevrouw Verkoelen, of zullen we de heer De Haan? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Het Van-Dommelen-en-Verkoelen-debat was nog gaande inderdaad. Dat klopt.

De heer DE HAAN (d66). Dan haal ik even water.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Precies ja, mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, ik heb mijn dertig seconden op de heer Van Dommelen nog. Het gebeurde mij overigens precies wat u zegt. Ik moest een autootje hebben om ergens naartoe te rijden voor mijn werk. Mijn vader zei: ik betaal wel. Ik vond een autootje, ik belde: pa, mag ik het geld hebben? Ja, maar ik wel even weten welke auto. O, die doe ik niet. Dat is wat er gebeurt met de filantroop. Exact dat. Ik herhaal het nog één keer, want het was een prachtig debat. We zitten dus opgescheept met een filantroop die niet onderhandelt, maar gewoon zijn eisen op tafel legt. We krijgen € 80 miljoen en of het een gift of een schenking is, de heer Van der Velden zei het duidelijk, is daarmee boven de markt blijven hangen. Maar de eis is wel dat wij dit ambitie scenario gaan doen. Dat was de boodschap van de filantroop, dat was de boodschap van onze wethouder. En niet anders. Dus er werden eisen gesteld.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja dank u wel. Ik denk dat het goed is om een paar dingen even te verduidelijken. De heer Van der Velden maakt het onderscheid tussen gift en schenking. Als er al een onderscheid is dan heeft het te maken met een tegenprestatie. Dus een gift, daar geef je een tegenprestatie. Die vraagt de weldoener niet. De weldoener zegt alleen: ik wil onder die voorwaarden dat budget beschikbaar stellen. Dat mag. Dat is wat we noemen een schenking. En in dit geval zegt de filantroop: ik wil dat beschikbaar stellen voor het ambitie scenario. Simpel zat. En als we daarover gaan onderhandelen dan sluit ik me volledig aan bij de woorden van de heer Engberts. Dan vind ik dat naïef. Dan nog een kleine reactie op de heer Segers-Hoogendoorn. Wij hebben een kader voor filantropie en

ik denk dat het helemaal niet verkeerd is om daar nog een keer met elkaar over van gedachten te wisselen. Maar dan moeten we het hebben over filantropie in zijn algemeenheid en dan gaan we niet hier een filantroop wegzetten zoals te veel in deze raadzaal gebeurt. Had ik dan nog een reactie op mevrouw Verkoelen? Ik denk het niet. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En aan alle kanten staan er weer mensen op. Dan is het de heer Van der Velden op de heer Van Dommelen en daarna de heer Segers-Hoogendoorn. Dan kan de heer De Haan rustig zijn water opdrinken denk ik. Gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik wil toch in dit debat, en het doet me toch een beetje... ik vind het lastig om dat ter sprake te brengen, maar als de heer Van Dommelen het constant over filantroop heeft en met name over deze filantroop, dan moet de heer Van Dommelen er ook bij zeggen dat hij voorzitter is van Rotterdam Werkstad en de organisatie van De Verre Bergen. Ik vind dat wel, ik vind het vervelend om aan te brengen, maar ik wil het debat wel een beetje zuiver houden met betrekking tot Van der Vorm, De Verre Bergen en degene die daar een pleidooi voor houdt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik wil graag even een schorsing. We hebben het hier al een keer eerder over gehad. De heer Van der Velden is er al een keer over gecorrigeerd. Ik vind dit echt gewoon onder de gordel. Dit is niet de eerste keer. Ik wil hier graag een schorsing over.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Laten we inderdaad heel even schorsen, vijf minuten, en ik wil de fractievoorzitters graag even naar voren hebben. Dank u wel.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik wil iedereen vragen om weer terug in de zaal te komen en te gaan zitten, zodat we het debat kunnen hervatten. Ik zie dat de meeste woordvoerders en fractievoorzitters weer terug zijn. We hebben zojuist geschorst voor een aantal minuten en daar wil ik graag even iets over zeggen. Vlak voor de schorsing is de suggestie gedaan over de nevenfunctie van de heer Van Dommelen en eventuele belangen daarbij bij de filantroop die ter sprake was. Het is echt essentieel om te weten dat ruim voorafgaand aan dit debat door de heer Van Dommelen is gevraagd om deze nevenfunctie te toetsen. Dat is gebeurd op basis van onze gedragscode en daar is uit gebleken dat er geen sprake is van belangenverstengeling en daarmee maakt dit onderwerp geen onderdeel uit van dit debat. Daarmee wil ik ook het debat gewoon weer vervolgen en dit onderwerp erbuiten laten. Punt. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, er moet me toch iets van het hart, want het is niet de eerste keer dat dit is gebeurd. Ik zou het wel gepast vinden als er dan in ieder geval een excuus zou komen vanaf de kant van de heer Van der Velden omdat hij dit ook weet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen, dank. We hebben met de fractievoorzitters en de woordvoerders hieraan voorafgaand kort overleg gehad en daar is dit gewoon besloten en daar is het ook even mee klaar. Wilt u daarover verder spreken met de heer die dit ter sprake heeft gebracht, zou ik dit buiten de zaal doen. En daarmee wil ik het ook echt gewoon afronden en verdergaan met het debat. Alleen ben ik nu zelf heel even kwijt waar we ook alweer gebleven waren. Precies. De heer Segers-Hoogendoorn, daarna de heer De Haan en mevrouw Verkoelen.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Dank voorzitter, nog even in reactie op wat de heer Van Dommelen zei over: heb het dan over die rol van filantropie ook in een apart onderwerp, als we het hebben over een kader of zo en daar wil ik toch bezwaar tegen maken. Want het gaat hier wat mij betreft juist wel onder andere om dat principe, omdat hier voorligt om tientallen miljoenen extra publieke middelen uit te trekken vanwege de voorwaarden die gesteld worden aan dan wel de gift dan wel de schenking. En daarom vind ik het dus wel onderwerp van het debat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel, ik zit even naar mijn tijd te kijken. We hebben een kader, dus ik bedoel, zolang we dat kader hebben is dat het kader waarbinnen we handelen en volgens mij past dit er allemaal prima in. Maar hebben een kader en laten we dat gewoon als basis nemen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, en afrondend voorzitter, het mag duidelijk zijn dat ik dat kader ter discussie stel vanwege het onderwerp dat we hier nu ter sprake brengen. Dit is een goed voorbeeld daarvan. We worden dus eigenlijk gegijzeld door de voorwaarden die aan een gift dan wel schenking worden gekoppeld. Dat is wat mij betreft niet oké, daar staan publieke middelen tegenover als we een 'ja' zeggen op dit voorstel, en daarom stel ik dat kader ter discussie dat we op dit moment hebben en vind ik dat we het daarover moeten hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. ik denk dat dat echt een ander debat is, dat kaderstellende, wat u suggereert. Dus ja, precies, punt. Dan is het eindelijk aan de heer De Haan. Gaat uw gang.

De heer DE HAAN (d66). Ja, ik weet de vraag wel. Dat gaat inderdaad wel bijna drie kwartier weer terug denk ik. Het was fijn dat mevrouw Verkoelen daar ook zelf nog even een soort recap van gaf. Maar waar ik over struikelde was op zich het punt dat mevrouw Verkoelen maakte over ambities en eisen die eraan gesteld zouden worden. En wat ik daarin terug wil geven aan mevrouw Verkoelen, en ik snap dat punt eigenlijk niet zo heel goed, is dat wijzelf als raad in een motie in 2020, nota bene ook mede ingediend namens 50PLUS, hebben gezegd: zorg dat er externe financiering komt om die ambitie mogelijk te maken. Dus ik snap niet dat u daar nu zo'n ongelofelijk groot punt over gaat maken terwijl wij daar zelf ook het college, de wethouder mee op stap hebben gestuurd, om te zorgen dat er extern geld zou komen, in elk geval voor de ambitie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Nou, ik krijg dertig seconden om gewoon mijn verhaal te vervolgen, want dan had hij het kunnen horen, mijnheer De Haan. Nou voorzitter, die randvoorwaarden van de raad gaan nu overboord, want nu al wordt het al € 27 miljoen duurder voor de gemeente en ik garandeer u dat het financiële gat ten opzichte van de basisplusvariant nog veel groter wordt. Dus ons besluit van 2022 is niets meer waard mijnheer De Haan. Voorzitter, ja, de filantroop eist dat het dit laatste schetsontwerp wordt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen, de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dus voor ambitie wilt u niet meer gebruikmaken om een ambitie te realiseren van externe financiering, in dit geval de schenking van Droom en Daad?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Jazeker wel, maar we moeten er bijleggen, anders doet de externe financier het niet. Dat is het punt. Wij moeten die € 27 miljoen ophoesten. We hebben heel duidelijk vastgesteld: wij willen externe financiering, maar we dragen er zelf geen cent meer aan bij. En dat gebeurt wel door deze externe financier, die per se naar dat hoge ambitieniveau wil. Dan komen we weer terug in de discussie van zojuist. En ik zeg: doe dat op de basisplusvariant, dan hoeven wij niet bij te betalen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ja, maar dat is meer een opmerking dat we daar van mening verschillen, omdat ik wel degelijk heel graag die ambitie zou zien voor het museum.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Maar daarmee houdt u zich niet aan onze eigen motie. Voorzitter, ja, de filantroop eist dat het dit laatste schetsontwerp wordt en dat daarmee zeer ingrijpende zaken zoals de logistiek, de toegankelijkheid van het gebouw, de gastvrije entree en nog meer knelpunten boven de markt blijven hangen. Een schetsontwerp, gebaseerd op slopen, slopen, slopen. En dus nemen we afscheid van Robbrecht en Daem, wat trouwens zeker een gang naar de rechter zal gaan betekenen. Allemaal problemen voor de gemeente en niet voor de filantroop. Voorzitter, en dan hebben we dadelijk over vele jaren een gebouw, waanzinnig duur gerenoveerd, en komt daar een Museum Boijmans Van Beuningen in, een museum dat nu in bezoekersaantallen slechts op de 25^e plek in Nederland staat. Een museum waarvan we nu al weten dat het de huur niet kan betalen. Waarvan we weten dat er geen sluitende exploitatie voorligt. En een museum dat 1100 m² minder expositieruimte krijgt ten opzichte van het huidige gebouw. Een museum dat slechts door 25% Rotterdammers aangetrokken wordt, maar waar alle Rotterdammers wel het volle pond voor de renovatiekosten moeten opdraaien. Voorzitter, tijdens de commissievergadering kwam het al aan de orde. We trekken een veel te grote broek aan. Alle risico's liggen bij de gemeente. Het wordt geen exploitabel museum. We worden door deze actie met de filantroop de trechter ingejaagd en we zijn als raad niet meer aan zet en het college staat niet meer aan het roer. En toch voorzitter, gaat vandaag een meerderheid instemmen. De PvdA is als socialistische partij dol op filantropen, we hoorden het zojuist al. GroenLinks zal met haar nieuwe partner meegaan. De SP wil alleen maar graag dat het museum opengaat en daar hebben ze het over, en ook vinden de VVD en D66 het ontzettend veel geld. Wat zeg ik, een enorme bak met geld, zei de heer De Haan, wat eigenlijk niet te bevatten is, volgens mijnheer Van Dommelen. Ze kicken op dit soort megalomane projecten. Volt ziet bezwaren maar is liberaal genoeg om het toch te willen. De stemmen van DENK zijn gegarandeerde pluchestemmen. En Leefbaar Rotterdam is eigenlijk geen liefhebber van dit soort projecten, maar zal toch meegaan met hun eigen wethouder, die ongegeneerd overdreven geprezen werd in de commissie. Overigens voorzitter, ook ik neem wethouder Struijvenberg niets kwalijk. Buiten dat deze wethouder slechts een boodschapper is van het slechte financiële nieuws, weet ik meer dan honderd procent zeker dat als deze wethouder nog aan deze kant van de colleegetafel had gezeten hij als raadslid met volle overtuiging tegen dit besluit zou zijn, omdat ook de wethouder weet dat we als gemeente met dit besluit in een financieel drijfzand zijn terechtgekomen, een moeras, net als de grond waar het gebouw Boijmans Van Beuningen op staat. Voorzitter, ik sluit af. In een stad waar de armoede toeneemt, de ChristenUnie zei het al, waar de zorg afneemt, waar de dakloosheid toeneemt, is dit niet uit te leggen. Mijn fractie wil uit die fuik waar we in 2018 al ingestonken zijn. Mijn fractie is tegen dit voorstel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan mevrouw Verkoelen. De heer Van Dommelen, heeft u een interruptie voor mevrouw Verkoelen?

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik heb nog één vraag aan mevrouw Verkoelen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja, gaat u nog even terug.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Kunt u dan nog één keer uitleggen wat u dan precies wel wilt?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Kunt u de vraag herhalen mijnheer Van Dommelen? Even in technische tijd.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Kunt u nog één keer uitleggen wat u dan precies wel wilt?

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Kijk, vanaf 2018 wilden wij het al anders als fractie, maar toen kregen we het niet voor elkaar dat we Boijmans Van Beuningen naar Zuid op de plek van het nieuwe stadion zouden krijgen. Toen kwam dus de basisvariant en die was € 120 miljoen. Dat was alleen maar renoveren. Basisplus, ik heb er niet voor gestemd, maar dat is afgestemd in 2022 voor € 239 miljoen. Laten we dat dan gewoon doen. Daar houden we het bij. De filantroop mag zijn geld heel graag daarin steken als ze dat willen. Maar als de eis van de filantroop blijft dat we dan naar het ambitiescenario moeten, en dat gaat ons nog vele miljoenen kosten als gemeente, dan ben ik daar grandioos op tegen. Het allerliefste zou ik graag het gebouw los zien van Boijmans Van Beuningen als museum. Want echt waar, het is te gek voor woorden dames en heren. Ik kan ook niet in elk huis wonen, want daar heb ik geen geld voor. Daar krijg ik geen hypotheek voor, of ik heb de huur er niet voor. Als dat niet is, kun je dit pand niet behuizen als museum. Zo simpel ligt het. En als wij zeggen: wij willen daarop aansluiten, dan zullen we de kosten van dat gebouw goedkoper moeten maken. En dat doen we niet door het maar

duurder, duurder, duurder te laten worden. En zeker nog niet door het slopen, slopen, slopen van een plan van Robbrecht en Daem dat nog geen twintig jaar oud is. Klaar.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Einde van uw inbreng, dank u wel. Dan heb ik als volgende op mijn lijst staan de heer Engberts en daarna de heer Segers-Hoogendoorn. Gaat uw gang.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja dank u wel voorzitter. Het is al een paar keer ook door anderen gezegd en ook door mij in de commissie. Het is een enorme kluit geld. Maar ja, dat is wel voor een museum dat gewoon weer jarenlang mee moet kunnen gaan en beter exploitabel is dan wat het nu was. En ook jarenlang meegaan en niet dat we over tien jaar weer elkaar aankijken en zeggen: goh, dit was toch niet wat we hadden moeten doen. We zijn altijd, toen het museum nog open was ook wel kritisch geweest op het museum met de bezoekersaantallen en we vonden dat daar wat aan moest gebeuren. Als we dit doen, verplicht het natuurlijk ook het museum om daar heel veel meer werk van te gaan maken. We verwachten natuurlijk ook ambities en ook ambities bij een volgende artistiek directeur om hoger in de lijstjes te komen met de bezoekersaantallen. En ik heb daar overigens ook alle vertrouwen in dat dat gaat gebeuren. Het verplicht natuurlijk ook wat ons betreft om te kijken of we eerder open kunnen, of we ook tijdelijk eerder weer dingen kunnen laten zien. Het is ook al door verschillende partijen gezegd vanochtend. We missen dat museum gewoon en we willen heel graag dat de Rotterdammer daar ook weer naartoe kan, al is het misschien ook maar voor delen. Het verplicht wat ons betreft overigens ook de wethouder Cultuur om werk te gaan maken van de visie op wat we willen met de museumsector in Rotterdam. Niet alleen maar in het Museumpark, maar ook breder. Gisteravond is het door volgens mij één of twee mensen ook gezegd bij het inspreken voor de Cultuurnota. We willen daar eigenlijk wel een beter verhaal op hebben als het gaat om wat we willen met onze museumsector in Rotterdam. Een compliment voor wethouder Struijvenberg. Ik vind dat hij het eigenlijk fantastisch heeft gedaan en ook iedereen die eraan heeft meegewerkt om dit project dat vastgelopen was in Rotterdam en ook hier in de politiek gewoon weer vlot te trekken. Ik vind dat hij het echt heel erg goed heeft gedaan. Ook een compliment naar Droom en Daad, die weer terug zijn gekomen aan tafel en hebben gezegd: wij willen bijdragen aan iets wat wij ook heel graag willen. Ik heb twee zaken. We hebben natuurlijk wel wat zorgen over de exploitatie. Daarom hebben we meegedaan met GroenLinks waar het gaat om de motie om die exploitatie rond te krijgen. En de Museumtuin heeft ook nog een tekort van € 6 miljoen en daar hebben wij een motie over. En dan wilde ik het hier heel graag bij laten voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Hoeveel mag de Museumtuin kosten?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen';

constaterende dat:

- er nog geen volledige dekking is voor de investering van de Museumtuin, met een benodigd bedrag van ca. € 6 miljoen;
- de totale raming voor de Museumtuin momenteel € 11,1 miljoen bedraagt, waarvan € 5 miljoen is gedekt;
- het behoud en de verbetering van de Museumtuin essentieel zijn voor de algehele renovatie en de aantrekkelijkheid van het museum;

overwegende dat:

- het van groot belang is dat de resterende dekking wordt gevonden om de renovatie van de Museumtuin te realiseren;
- samenwerking tussen de gemeente en de directie van Museum Boijmans Van Beuningen cruciaal is om externe fondsen en subsidiemogelijkheden te verkennen en te benutten;
- het daarom noodzakelijk is om meer inspanningen te leveren voor het aantrekken van andere sponsors en/of externe financiering;

verzoekt het college:

- in gesprek met de directie van Museum Boijmans Van Beuningen, deze tot het uiterste te laten inspannen om de resterende dekking van ca. € 6 miljoen voor de Museumtuin te vinden;

- actief te zoeken naar externe fondsen en subsidiemogelijkheden om de benodigde financiering te realiseren;
- indien de resterende dekking niet (volledig) gevonden kan worden een aangepast raadsvoorstel aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik zie dat ondertussen de heer Segers-Hoogendoorn naar voren is gekomen en die krijgt nu het woord. Gaat uw gang.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dank voorzitter. We weten dat hier in dit huis af en toe ongewild het collectieve geheugen een beetje onder druk staat, omdat we om de vier jaar verkiezingen hebben en dan veel nieuwe gezichten hebben. Maar voorzitter, ik heb heel slechte herinneringen aan Feyenoord City. En ik heb ook al in de commissie gezegd dat heel veel delen van dit debat over Boijmans mij helaas doen denken aan Feyenoord City. Bijvoorbeeld de keuze tussen, dat woord is volgens mij zelfs genoemd, een sterfhuis of een gezonde toekomst. Dat is wat hier voorligt. Zwart-wit. Sterfhuis of gezonde toekomst. Voor de voorstanders in ieder geval, die formuleren dat zo. Dus je bent eigenlijk naïef, ook dat woord is al een aantal keren gevallen vandaag, als je hier niet mee instemt, want dan stem je eigenlijk in met een soort doodvonnis voor Museum Boijmans Van Beuningen. En dat is wat mij betreft een valse vergelijking.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Volgens mij hebben we het gewoon over basisplus versus ambitie. Het vergelijk dat u maakt, herken ik niet. Basisplus versus ambitie. En u bent natuurlijk volledig vrij om daarin een keuze te maken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, ik breng de heer Van Dommelen in herinnering dat er een aantal voorstanders in deze zaal, ook vandaag weer opnieuw hebben gezegd: als je het nu niet doet, ik heb het de heer De Haan horen zeggen, dan sta je hier over een paar jaar weer en dan denk je: had ik het toch maar gedaan. De facto is het die keuze die wordt voorgesteld tussen een sterfhuis en een gezonde toekomst. Dat doet me denken aan Feyenoord City.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja voorzitter, ik heb het ook gezegd, maar ik heb niet het woord sterfhuis gebruikt. Ik heb gezegd: als we nu niet kiezen voor een ambitiescenario, dan staan we volgens mij inderdaad over een paar jaar weer hier. Dan zeggen we: we hebben toch niet gedaan wat we wilden doen om dat museum volledig excellent te kunnen laten presteren. Ik denk dat we daartegenaan lopen, dat is iets anders dan een sterfhuis. U verdraait nu wel een beetje onze woorden denk ik.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Gaat uw gang, nog een interruptie.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja voorzitter, een vraag aan de heer Engberts. Want als we voor de basisplusvariant kiezen dan zou het niet lukken, maar als we voor de uitgebreide versie kiezen wel. Waar zou dat verschil in liggen? Kunt u dat misschien toelichten? Dat snap ik niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik heb ook daarna gezegd in mijn betoog dat wij altijd kritisch zijn geweest over de bezoekersaantallen. Ik vind dat als we willen dat dat beter wordt, dat het museum optimaal kan presteren, dan moeten we daar ook zelf de ambitie in tonen. En dan moet je niet later gaan zitten miepen dat dat niet gelukt is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Nee? Dan gaan we weer door met de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik constateer dat ik met de term sterfhuis die ik inderdaad zelf gekozen heb hier een snaar raak bij een aantal voorstanders. Dat geeft me dan toch wel weer een beetje hoop. Want dat betekent wat mij betreft dat er in ieder geval andere varianten wel degelijk realistisch zijn. En laten we dat dan ook eerlijk zeggen in dit debat. Voorzitter, daar waar wij complimenten hebben gegeven aan wethouder Struijvenberg voor het terugpakken van de regie op dit fors in het slop geraakte, en dat is een eufemisme, dossier van de afgelopen jaren, wil ik die complimenten herhalen. We hebben door wethouder Struijvenberg de regie teruggepakkt. Maar voorzitter, ik krijg heel erg het gevoel dat we de regie weer aan het kwijtraken zijn. Ons eerdere besluit als raad in 2021 was klip-en-klaar. Het was een motie van mijn partij die opriep geen euro extra publieke middelen als je niet met externe financiering een ander ambitie scenario gedekt krijgt. Dat was een heel duidelijke motie en die is ook aangenomen. Dat zou je wat mij betreft nog wel mogen aanpassen aan het prijspeil nu, gewoon realistisch, je bent drie jaar verder, we hebben inflatie, er zijn kostprijsstijgingen, dus dat mag je wat mij betreft doen, maar we gaan wel uit van dat bedrag dat we toen ter beschikking hebben gesteld en de voorwaarden daarbij. Dat zei mevrouw Verkoelen heel terecht, dat er geen euro extra publieke middelen waren en dat is dan ook mijn reactie op de heer De Haan, die daar wat gefronst op reageerde. Dat was de uitspraak van deze raad, en die staat wat mij betreft nog steeds als een paal boven water. Dus voorzitter, we zijn die regie weer aan het kwijtraken. En de democratische legitimatie, ik heb het eerder gezegd, staat wat mij betreft echt op de tocht. Dus er zijn wat ons betreft, wat mij betreft, twee heel fundamentele problemen die ons in de weg staan om aan het einde van de dag voor te stemmen voor dit raadsvoorstel voorzitter. En dat is ten eerste: er zou geen euro extra van publieke middelen in welk scenario dan ook gaan, als er externe financiering zou komen. Dat is niet het geval. En ik wil er ook toch opnieuw bij zeggen, ook in mijn eigen termijn. We zullen het straks bij de begroting gaan zien. De heer Roskam zei: we maken geen besluit over een euro vandaag. Nou, dat doen we wel degelijk. En als hij daarbij blijft, dan denk ik dat ik bij alle moties die ik in ieder geval ga indienen bij de begroting, in ieder geval als dekking zal nemen de reservering die we nu waarschijnlijk vandaag gaan maken voor dit ambitie scenario. En het tweede probleem is voorzitter die democratische legitimatie, die staat onder druk, wij laten ons buitenspel zetten als gekozen volksvertegenwoordiger en daar kan ik niet mee instemmen. Voorzitter, ik heb eventueel voor de tweede termijn moties, maar daar laat ik de reactie van de wethouder leidend in zijn welke motie we willen indienen. Dus ik wil de moties eigenlijk in een vraag stellen, zodat de wethouder daarop kan reageren. Het eerste is of de wethouder bereid is om het gesprek, ik zeg dan maar niet onderhandeling, maar het gesprek met de externe financierer te hervatten en te kijken of ze ongeacht onze scenariokeuze bereid zijn om bij te dragen. Dat is de eerste vraag. De tweede vraag is: is de wethouder bereid om het budget dat we vastgesteld hebben in deze raad uit 2021 aan te passen aan gestegen prijzen, daar gewoon voor het oog van de begroting de € 80 miljoen toegezegde middelen van de externe financierer bij op te tellen en daarop een scenario te baseren? Dat is de tweede vraag. En de derde vraag is eigenlijk de liefste motie die ik eventueel ga indienen. Die gaat erover dat we met de externe financierer überhaupt aan tafel moeten kunnen zitten en het gesprek aan moeten kunnen gaan over wat het betekent als we giften aannemen die onze democratische legitimatie op de tocht zetten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. De moties houdt u even achter de hand en u heeft een interruptie.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, voor de duidelijkheid, het zijn dus vragen die ik allemaal uit het dictum haal van een misschien in te dienen motie. Maar de vragen zijn aan de wethouder ter reactie in zijn eerste termijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Duidelijk, en vanuit de raad zijn daar vragen over denk ik. De heer De Haan en daarna de heer Roskam.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Ja, nog even terug, want de heer Segers-Hoogendoorn geeft aan dat hij ook wel degelijk ziet dat er prijsstijgingen hebben plaatsgevonden. Dan is mijn vraag toch, want we zijn volgens mij vier jaar verder waarvan twee jaar met echt krankzinnig hoge inflatie, stijgende grondprijzen, conflicten in de wereld. Als u dat rekensommetje maakt, waar zou u dan op uitkomen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voorzitter, deze vraag wordt gesteld aan een eenmansfractie in dit huis. Ik denk dat het veel beter is om aan de honderden ambtenaren, duizenden ambtenaren die wij hebben, die het college ondersteunen, te vragen om dat netjes uit te rekenen. Kijk, ik als bescheiden zzp'er probeer in ieder geval ieder jaar mijn gage per uur op te hogen met de inflatie die ik dan even google en daar zegt De Nederlandsche Bank dan geloof ik iets over. Die rekensom zou je kunnen maken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ja, ik ben ook geen... ik snap uw dilemma daarin, maar ik denk dat we verrassend dicht in de buurt gaan komen bij het bedrag dat we nu bij moeten leggen.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ik constateer dat deze berekening ook is gevraagd in de commissie, ik heb hem niet gezien. Dus ik constateer dat dat gewoon niet gebeurt. Het lijkt mij voor het debat wel zo zuiver om dat gewoon te doen, dus vandaar mijn vraag aan de wethouder.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En dan de heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Een verhelderende vraag aan de heer Segers. Ik meen dat het uw tweede vraag was, dat u zegt: neem het budget van de gemeente van een aantal jaren geleden, de prijsindexatie erbij, de bijdrage van de gulle geveer en kijk waar we dan op uit kunnen komen. Maar bij die vorige motie waar inderdaad de handtekening van de heer Koster ook onder stond... De vraag is eigenlijk, het huidige financiële tekort voor realisatie van het ambitie scenario niet te dekken vanuit gemeentelijke middelen. Nou, dat gebeurt volgens mij in het huidige voorstel. En ook te blijven inzetten op de mogelijkheden van externe financiering om het ambitie scenario mogelijk te maken. Dat is volgens mij precies wat nu voorligt. Maar nu vraagt u dan eigenlijk met uw tweede vraag iets anders. U zegt eigenlijk: kunnen we dan niet die externe financiering gebruiken voor de standaardrenovatie, om het zo maar te noemen, nog los van de ambitie. Begrijp ik uw vraag zo goed?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Nou ja, niet helemaal voorzitter. Kijk, volgens mij moeten wij hier gewoon een huishoudboekje hebben zoals je dat ook in een huishouden doet. Als ik een bank wil van € 5.000,00 maar ik heb maar € 3.500,00 dan kan ik wel zeggen: € 5.000,00 is het ambitie scenario, maar ja, ik ga toch voor het scenario € 3.500,00. Ik zie hier dat dat non-verbaal reacties oproept. Een bank kost best wel veel geld, tenminste als je het als een investering wilt zien waar je ook jaren op kan zitten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Nee, goed, dan is die duidelijk. We zullen dan de beantwoording van de wethouders horen, maar dan zie ik wel wat licht tussen de motie die in de vorige periode is aangenomen en de vraag nu.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, toch weer even dat collectieve geheugen. Het debat toen ging over, en dat is in een motie vervat en dat kunt u uitleggen zoals u wilt, maar het was eigenlijk heel simpel. Er lagen toen ook scenario's voor, maar het verhaal daar was gewoon heel simpel. We hebben een gemeentelijk budget vastgesteld. Alle plussen die we willen, geef het beestje een naam, noem het scenario zoals je wilt. Het kan alleen maar gerealiseerd worden met externe middelen en daar komt geen euro extra publiek geld bij. Dus ja, dat had dan misschien een scenario tussen basisplus en ambitie opgeleverd of weet ik veel wat, maar dat doet er niet toe. Dat was de uitspraak van die motie, die hebben we hier aangenomen en dat geldt wat ons betreft nog steeds.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam, wel of niet? Nee, niet? U bent weer gaan zitten. Dan is dit het einde van de eerste termijn. Nee, de heer Van der Velden. Gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u voorzitter. Sinds 20 december 2018 heeft het college vijfmaal een verschillende koers uitgezet voor de renovatie. Dit is het vijfde raadsvoorstel dat we sinds 2018 hebben mogen ontvangen. Want bij elk voorstel van het college zit een raadsbesluit. Het beleid met betrekking tot Boijmans zwabbert dus eigenlijk al sinds 2018. We doen maar wat. En ook de gemeenteraad. Die doet maar wat. Voorzitter, de Partij voor de Dieren wil het beste voor Boijmans, de Rotterdammer, de bijzondere collectie en voor de Rotterdamse kunstenaars die dan hopelijk weer een mogelijkheid krijgen om hun werk te exposeren. Nu ligt er een raadsvoorstel, het vijfde dus. Het is gebaseerd op een schetsontwerp en dus niet gebaseerd op een beloofd voorlopig ontwerp. Na dit schetsontwerp komt er een voorlopig ontwerp, een definitief ontwerp, et cetera. En bij alle ontwerpen kunnen wederom keuzes veranderen en daarmee het kostenplaatje waarschijnlijk. Maar goed, we gaan terug naar het schetsontwerp. En om heel eerlijk te zijn vinden wij dit schetsontwerp niet overtuigend. Is dit dan de veelbesproken ambitievariant waar al jaren over gesproken wordt? Wij vinden het eerlijk gezegd tegenvallen. Weet u nog, de eerste plannen? Boijmans had extra tentoonstellingsruimte nodig. Er zou een paviljoen komen in het Museumpark. Dit idee is afgefallen, waarschijnlijk vanwege de kosten en dat is misschien nog wel te begrijpen. Maar bij dit raadsvoorstel krijgen we met deze ambitievariant zelfs minder vierkante meters tentoonstellingsruimte. We gaan ondertussen van 7500 m² naar 6400 m² en dat noemen we dan ambitie. Ik noem het ambitieeloos. Want is dit dan toekomstbestendig voor de tientallen komende jaren? Nee toch? De ingang wordt verlaagd. Hadden we daar trouwens niet een waterprobleem in het verleden? En de ingang zou moeilijk vindbaar zijn. Sorry hoor, maar dat is toch echt wel een onderschatting van de museumbezoeker die naar Boijmans wil. Iedereen kan toch heden ten dage, ja, het is nu dicht, de ingang vinden? Voorzitter, wij zijn de partij van duurzaamheid en van hergebruik. Wij zeggen eigenlijk: gooi nooit je oude schoenen weg voordat je nieuwe hebt en dit geldt ook voor het bouwdeel van Robbrecht en Daem. Het werd in 2003 heel bewust toegevoegd aan het museum, op verzoek van onder andere de directie van het museum. En Robbrecht en Daem staan niet voor niets hoog aangeschreven vanwege onder andere de koppeling tussen beeldende kunst en architectuur in hun werk. En ze worden ook geroemd vanwege hun samenwerkingen. Onder het mom van ambitieniveau wil men nu deze hele vleugel slopen. Eigenlijk al vanaf het begin van de plannen. En dat wilde men trouwens ook eerst met het pand van Henket. Dat is gelukkig heel snel voorkomen. Maar ik vind het best bijzonder. Een architect, een museum en een gemeente die twee creaties van andere architecten willen slopen om maar te komen tot het zogenaamde ambitieniveau. Wij vinden sloop van Robbrecht en Daem pure kapitaalvernietiging. Het is economische verspilling, maar ook ecologische verspilling. Dit soort gebouwen is geen afval dat je zomaar even weggooit. Er wordt maar liefst even 5000 m² gesloopt. Bovendien gaat het groenige glas van Robbrecht en Daem een verbinding aan met het koper en zandsteen van het entreegebouw van Van der Steur, maar daar hebben we het dan maar niet meer over. Het museum dient te zorgen voor zijn collectie en een gemeente dient te zorgen voor een museumgebouw. Daar hoort wat ons betreft slopen van een gezond gebouw niet bij. We zijn ook heel verbaasd dat eigenlijk vanaf het begin van de plannen niet de samenwerking is gezocht met Robbrecht en Daem om überhaupt mee te denken. Dan heb ik het nog niet eens over slopen. Vraag aan de wethouder: is er überhaupt ooit onderzocht om een ambitiescenario te realiseren waar er op een of andere manier plek zou zijn voor de creatie van Robbrecht en Daem zodat die behouden kan blijven? Voorzitter, dat brengt mij ook eigenlijk bij de exploitatie. Het is al veel gezegd. Die vinden wij niet overtuigend, maar voor ons hoeft ook niet per se een exploitatie of wat dan ook of een bepaald aantal bezoekers. Dat is voor ons niet leidend bij een museumbezoek. Maar we vinden het wel best raar dat een wethouder gaten in zijn begroting accepteert. Er moet nog € 200.000,00 gevonden worden voor kostendekkende subsidie en nog eens € 6,1 miljoen voor kwaliteitsimpuls aan het Museumpark. En voorzitter, omdat een partij € 70 à € 80 miljoen wil schenken, moeten wij daar maar weer in meegaan. Het is geen gift, het is een schenking. En de voorwaarden voor de schenking zijn geheim. Dus ja, dan tast de Rotterdammer weer in het duister wat hier nu wordt afgesproken. Ik zou zeggen: gooi die afspraak nu gewoon open, zodat iedereen dat kan zien. Voorzitter, verder wil ik nog graag een motie indienen en dat betreft transparantie over de informatievoorziening voor de toekomst voor beter sparen voor 2080. Wij sparen altijd voor onderhoud voor gemeentelijk vastgoed en bij deze schenking dus niet. Dus via deze motie willen we dat borgen. Het kost ons nu, omdat het een schenking is, uitgerekend ongeveer € 1,2 miljoen per jaar en wij willen met deze motie voorkomen dat we al gaan sparen voor Boijmans in de toekomst. Ik dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Een vraag aan de heer Van der Velden. Een hoop wat de heer Van der Velden niet wil, mijn vraag is: wat wilt u wel voor het museum?

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Wij willen, en daar ben ik altijd duidelijk over geweest, het beste en het mooiste museum voor Boijmans. Boijmans verdient dat ook, en Rotterdam verdient dat ook. Maar omdat voorgaande colleges constant hebben verzuimd om eens een keer dat pand aan te pakken, het moest zelfs zover komen in deze raad dat Museum Boijmans gesloten moest worden van de brandweer, en daar kijk ik alle partijen hier in de gemeenteraad op aan, het is een grote schande dat dat gebeurd is. Mijnheer Ex, de vorige directeur, heeft tientallen keren hier aan de noodbel getrokken. Nee hoor, zeiden we, we doen er niets aan. Ik wil het beste museum voor Boijmans, en daar zou wat mij betreft ook een prachtige ambitievariant bij horen. Alleen deze ambitievariant vind ik gewoon te karig. Ik vind het ook heel moeilijk om naar aanleiding van een schetsontwerp al zo'n besluit te nemen. Ik had dat liever veel meer uitgewerkt willen zien. Wij willen gewoon een heel goed museum. En als dat op dit moment basisplus is, dan neem ik daar ook genoeg mee. Want er wordt de hele tijd geschetst, ik ben dat eens met de vorige spreker, alsof basisplus niets is. Dan is in ieder geval het museum in orde. En misschien moet je wat langer de tijd nemen om te gaan kijken: wat willen we nu? En niet weer overhaast een besluit nemen. Ik vind deze ambitievariant, we gaan terug in vierkante meters tentoonstellingsruimte. Ik vind het gewoon niet het beste voor Boijmans op dit moment.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik zie de heer De Haan staan en daarna de heer Roskam.

De heer DE HAAN (d66). Helder, ik wilde op zich nog wel aangeven dat ik het schetsontwerp wel degelijk duidelijkheid vind verschaffen. Volgens mij is het zelfs uitgebreider dan wat we destijds in de vorige variant met een voorlopig ontwerp hebben gehad. We hebben het hier niet over een schets à la Speelstad Rotterdam. Ik kan wel behoorlijk wat halen uit dit schetsontwerp.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam wil nog een interruptie. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké, dan mevrouw Verkoelen op de heer De Haan.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, zeker richting de heer De Haan. Kom, u bent zelf voorzitter van de bestemmingsplannen. U gaat me nu toch niet vertellen dat we alles gaan doen op een schets? Kom op nou, dat is toch echt te bizar voor woorden. Als wij serieus met elkaar ruimtelijke ordening willen doen, maak je een schets, kom je met een voorlopig ontwerp daarna. Daar gaan we over praten. Dan een definitief ontwerp en dan de technische toepassing. En wat hier nu gebeurt is echt alle regels met voeten treden en dat schetsje kan nog alle kanten uit. En wij gaan daar nu op akkoord geven. En we komen er niet meer op terug. Want de wethouder zei in de commissie al heel duidelijk: ja, bij het definitief ontwerp, op de vraag van mevrouw Kockelkoren. Wanneer hebben wij het weer voor het zeggen? Definitief ontwerp hè mevrouw Kockelkoren. En dan kunt u niets meer zeggen, want dan is het allemaal al in werking gezet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan en daarna mevrouw Kockelkoren.

De heer DE HAAN (d66). Zeker, en de vraag die nu voorligt, is: gaan we voort en gaan we verder werken aan een voorlopig ontwerp? En ik wil echt wel verre van mij werpen dat dit een schetsje is. Ik vind het echt wat dat betreft een te platte vertaling van mevrouw Verkoelen van wat hier nu voorligt. Daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Nee, dat wil ik niet, want dan ga ik het er weer bij halen. Wat is er niet gebeurd? We weten niet hoe de entree eruit zal gaan zien. We weten niet wat er gebeurt met Robbrecht en Daem, want dat gingen we misschien toch nog wel behouden. In het hele schetsontwerp kun je precies lezen wat we niet hebben. We vergeten allerlei zaken die daar nog nodig zijn. We gaan 1100 m² terug. Misschien zelfs nog wel meer straks, als het beter uitkomt. We weten het allemaal niet, want het is een schets, het kan nog alle kanten uit. Kom op, u kunt niet serieus zeggen dat een schetsontwerp hiermee nu vastligt. Dat kan niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). U heeft het over een schetsje als ik de jaarlijkse plannen van Speelstad Rotterdam in de krant zie met een tekening erbij. Dan is dat wat mij betreft een schetsje. Ik vind dit aanzienlijk uitgebreider en een prima basis om hiervoor te gaan richting een voorlopig ontwerp.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). En de logistiek mijnheer De Haan? Hoe zit het met de logistiek? Is dat in orde? Stel dat het nu allemaal niet lukt om dadelijk dat in orde te maken? Dat is allemaal nog niet uitgedokterd, en toch gaan we het nu vastleggen tot een definitief ontwerp.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan is nu het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik werd aangesproken, dus dan wil ik graag even reageren en daar wil ik graag twee dingen op zeggen. Eén: ik ben het eigenlijk met mevrouw Verkoelen eens dat ik ook liever nu een voorlopig ontwerp had gehad. Maar gezien de voorgeschiedenis van dit project ben ik op zich blij dat er nu een schetsontwerp ligt en een college dat ons vraagt een richtinggevend besluit te nemen om dat te kunnen uitwerken. Dat is nodig, want anders staat het stil en dan hebben we een lege huls staan en een collectie die in de berging staat. Dus dat is één. Twee: het klopt dat je bij het definitief ontwerp een investeringsbesluit neemt. Dat we ze nu vragen: geacht college, ga dit uitwerken met het beoogde budget als plafond. Natuurlijk zitten daar risico's aan. Dat is ook gewoon vervelend, maar dat is niet anders. We willen op een gegeven moment ook dat het museum opengaat. En dan drie: ik vind dat de tegenstanders tot nu toe niet helemaal een eerlijk verhaal vertellen. Want er wordt gezegd: je kunt ook kiezen voor het basisplusscenario. Wat er alleen niet bij wordt gezegd, is dat dat de gemeente ook meer dan € 30 miljoen extra geld gaat kosten. En dat vertroebelt de discussie nu. Dus ik zou willen zeggen: prima dat er mensen tegen dit besluit zijn, maar zeg dan wel het eerlijke verhaal, want als je voor het basisplusscenario gaat, dan ben je ook € 30 miljoen extra kwijt. Als je dat allebei niet wilt, dan heb je gewoon een lege huls en een collectie in de berging.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Voordat u reageert, de heer Segers-Hoogendoorn, u staat op voor mevrouw Kockelkoren? Ja, gaat uw gang.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dit is precies wat ik bedoelde in mijn termijn. Het is of het een of het ander en zwart-wit, en dat is het wat mij betreft niet. Waarom kan mevrouw Kockelkoren, van wie ik dat echt heel erg gewend ben dat ze dat wel doet, niet gewoon als een huishouder redeneren? Dit is het budget dat we hebben. Daar komt hopelijk ook externe financiering bij. Laten we in gesprek blijven met de mogelijke externe financiers daarover. En daar rolt dan een scenario uit. Ja, dat is wat mij betreft scenario D of E of F. Dat maakt me niet uit. En dan moet u nu niet zeggen: partijen die ertegen zijn, zijn niet duidelijk over wat ze dan wel willen. Want dan spreekt u mij ook aan. Ik ben daar klip-en-klaar over. Dat is wat het is. Budget 2021 plus inflatie, dat is wat er uitgegeven mag worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, maar dat is dus geen oplossing, want een jaar geleden was al helder dat alleen het renoveren, dus het asbest weghalen, miljoenen extra kost. Dus het kan gewoon simpelweg niet binnen het huidige budget.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat was een punt, dank u wel. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja, ik was eerder in het debat, dus ik ga even terug naar dat eerdere debat mevrouw de voorzitter. Jammer dat u me dat niet gaf. Dan heb ik een vraag aan de wethouder naar aanleiding van wat mevrouw Kockelkoren zegt. U zegt dus, en dat wil ik dan ook van u horen, wij gaan dus een voorlopig ontwerp maken en u gaat misschien nee zeggen tegen het voorlopig ontwerp. U denkt dat u dat nog kan? En ik vraag aan de wethouder: krijgen wij een raadsvoorstel met een voorlopig ontwerp waarin wij straks nog een besluit kunnen nemen? Dat wil ik heel graag weten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Die wordt opgeschreven. Ik kijk weer naar de heer Van der Velden.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Die heb ik ook gevraagd, een punt van orde, aan mevrouw Kockelkoren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat ik ook liever een VO had gehad. Ik heb niet gezegd dat het voordeliger is. Ik heb wel gezegd dat we pas een investeringsbesluit nemen bij het DO en dat dat pas het moment is waarop we daadwerkelijk geld gaan uitgeven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Dus u gaat akkoord om nu te wachten tot een definitief ontwerp en al het andere vergeet u verder? U gaat niet meer naar een voorlopig ontwerp? Of gaat u daar ook voor? En gaat u dan eventueel ook, als het uw wens niet is, tegen zijn? Gaat u daar nog iets mee doen, of zegt u gewoon: het is nu dus klaar.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Nee, ik zie een complex project, waar wij hopelijk de komende tijd gewoon netjes van op de hoogte worden gehouden door de wethouder. Daar hebben we ook een aantal opdrachten voorgelegd, bijvoorbeeld: kom met een sluitend exploitatieplan naar ons toe, zodat we ook weten waar we ja op zeggen als het definitief ontwerp voorligt. Dus dat zie ik nu gebeuren. Dus we hebben het ook als risicovol project bestempeld, waardoor we voortgangsrapportages krijgen over dit project. Dus het is helemaal niet zo dat we nu ja zeggen bij het kruisje, en dat het dan allemaal na ons de zondvloed is. Wij willen als raad stevig aan het stuur blijven zitten. Dat vind ik ook onze verantwoordelijkheid. Maar ik denk wel dat, wil je komen tot een goed definitief ontwerp, je nu het college opdracht moet geven om dat uit te werken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Dus u gaat voor een voorlopig ontwerp? Dat is gewoon een heel concrete vraag, ja of nee mevrouw Kockelkoren. Wilt u nog een voorlopig ontwerp zien? Dat is de vraag die ik aan u heb, wat heel gebruikelijk is in onze werkwijze tot nog toe. Dat hebben we altijd gehad. Ik vraag gewoon aan u: gaat u voor het voorlopig ontwerp? Daar kunt u toch antwoord op geven?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter ik heb nu twee keer antwoord gegeven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja, ik denk dat het dan klaar is. Waren er verder nog interrupties, vragen aan de heer Van der Velden? Nee?

De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Sparen voor Boijmans

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over vaststelling van scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- het college voorstelt een deel van de renovatie van het museumgebouw te financieren met een schenking van € 70 miljoen ofwel € 80 miljoen;

voorts constaterende dat:

- het college spaart voor toekomstige vervangingen, renovaties of restauraties van gemeentelijk bezit die gepaard gaan met hogere kapitaallasten middels een jaarlijkse dotatie in de Rotterdamse Investeringsmotor (RIM), zo ook voor het bezit dat tot stand komt met de schenking;

- de gemeenteraad geen direct zicht heeft op dotaties in de RIM die specifiek samenhangen met het gedeelte van het museumgebouw dat wordt gefinancierd met de schenking, omdat het een jaarlijks bedrag is dat het volledige eigendom van de gemeente omvat;

overwegende dat:

- de gemeente wel vaker met geld van derden zaken financiert die leiden tot kapitaallasten;
- schenkingen; giften of cofinanciering voor nieuw bezit geen gratis geld is, maar een verplichting richting de toekomst voor vervanging, renovatie of restauratie;

voorts overwegende dat:

- de gemeenteraad goed in staat moet worden gesteld te begrijpen welke jaarlijkse kosten zijn gemoeid met de gemeentelijke bezittingen, zeker waarover besloten moet worden;
- de kostendekkende huur voor Museum Boijmans Van Beuningen een goed en helder beeld geeft van de kosten voor de gemeente om over te gaan tot een renovatie van de voorgestelde financiële omvang;
- een 'eerlijke' kostendekkende huur vanuit oogpunt van transparantie ook het gespaarde bedrag voor een nieuw museumgebouw in 2080 bevat;

verzoekt het college:

- op zoek te gaan naar een kostendekkende huur die een afspiegeling is van de lasten die samenhangen met vervanging, renovatie of restauratie van het gebouw voor Museum Boijmans Van Beuningen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan is de volgende op mijn lijst de heer Van Campenhout. Gaat uw gang.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. De geplande renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen is een groot project dat gepaard gaat met aanzienlijke kosten. Het meest uitgebreide scenario, de ambitievariant, zou de gemeente € 270 miljoen kosten, na aftrek van de bijdrage van een externe partij, terwijl de basisvariant wordt geraamd op € 253 miljoen. Hoewel het museum een belangrijke culturele instelling is voor Rotterdam, roept deze grootschalige investering in een tijd waarin de stad geconfronteerd wordt met urgente sociale problemen, zoals de stijgende armoede, een aanhoudende woningcrisis, het saneren op vrijwilligers in de stad en het sluiten van ggz-instellingen vragen op. De ambitievariant biedt weliswaar mogelijkheden voor een modern museum dat inclusiever en toegankelijker is voor bevolkingsgroepen, maar het rechtvaardigt niet de enorme kostenvraag om zorgvuldig om te gaan met dit scenario. In hoeverre is deze investering te verantwoorden terwijl heel veel inwoners van Rotterdam worstelen om rond te komen? Bovendien rijst de vraag of de gemeente voldoende maatregelen heeft genomen om te garanderen dat deze renovatie daadwerkelijk bijdraagt aan het betrekken van gemarginaliseerde groepen bij de kunst- en cultuursector. Het is essentieel dat inclusiviteit en toegankelijkheid niet alleen in woorden worden nageleefd, maar ook in concrete maatregelen. Daarom een paar vragen. Welke maatregelen zijn er geïmplementeerd om de toegankelijkheid te garanderen voor iedereen, zoals mensen met een beperking? Hoe rechtvaardigt de gemeente het bedrag voor de renovatie, terwijl de armoede in de stad toeneemt en er sprake is van een woningcrisis? In hoeverre kan de gemeente garanderen dat het museum zal bijdragen aan inclusiviteit binnen de kunst- en cultuursector? Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Van Campenhout. Dan kijk ik nog even de zaal rond of er nog meer sprekers zijn voor inbreng op dit onderwerp. Die zijn er niet. Daarmee kan ik concluderen dat we aan het einde van de eerste termijn gekomen zijn en net vijf minuten voordat het lunchbuffet voor ons klaarstaat. Het staat al klaar, hoor ik. Ik wil voorstellen om over een uur de vergadering te hervatten, dus om 13.40 uur. Dan bij dezen. De heer Van der Velden, u staat op voor een punt van orde? Blijft u even zitten allemaal. Mijnheer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dat klopt. Aan het begin van de vergadering had u gezegd dat we rond lunchtijd zouden kijken voor een diner. Ik ken onszelf. Soms gaan we dan door tot 21.00 uur met een lege maag. Dus ik zou eigenlijk nu willen besluiten wat we doen met het diner.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik zie een paar knikkende gezichten die voor zijn, en dat betekent dat we dus een diner gaan organiseren. Een goed punt mijnheer Van der Velden. Voor nu eet smakelijk. Ik zie u weer terug om 13.40 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 3 oktober 2024

Notulen van de raadsvergadering van 3 oktober (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14.

Voorzitter: mevrouw A. Kockelkoren, met dien verstande dat het voorzitterschap van 13.40 uur tot 15.02 uur en van 16.45 uur tot 17.57 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 17.53 uur tot 17.57 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik heropen de vergadering.

6.1 Het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen – vervolg

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan zijn we toegekomen aan de beantwoording door de wethouder. Het woord is aan wethouder Struijvenberg, gaat uw gang.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Het traject om te komen tot de renovatie van Boijmans loopt natuurlijk al een aantal jaren en zoals de heer Coşkun ook zei, dat duurt ook nog wel even. Er komt nog wel een aantal jaren bij na vandaag, maar met het schetsontwerp en kader dat we nu bieden, hebben we een ambitieuze en toekomstgerichte renovatie. En ja, dat gaat de gemeente meer geld kosten dan we hadden gewenst. Onder andere vanwege gestegen bouwprizen, maar denk ook aan de monumentale status van Henket, de rente die is gewijzigd, en niet onbelangrijk, een financiële raming gebaseerd op worst case. We realiseren ons daarbij ook dat ook de basisplusvariant niet meer te realiseren is voor het geld dat we daarvoor hadden bedacht. Ook daar zal flink geld bij moeten als we die keuze zouden maken. En we realiseren ons dat we van basisplus naar ambitie kunnen gaan, dankzij een belangrijke externe bijdrage waarvoor ook vanuit mij en namens het college ook hier nogmaals dank. Voorzitter, iets anders is ook niet onbelangrijk, er is draagvlak voor het ontwerp. En u weet allemaal: dat is in het verleden wel eens anders geweest. Zowel college en architect als museum, Welstandscommissie, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed willen allemaal dat wij voortgaan met het voorliggende schetsontwerp. En vandaag vragen wij als college ook uw draagvlak om daarmee verder te kunnen gaan. Voorzitter, de heer Van Dommelen vraagt: maar is dat het dan? De bedragen gaan elke keer omhoog, zijn we er dan nu? Ik zal hem en u zeggen voorzitter, dat is met nadruk de bedoeling dat het hele idee achter de doorrekening van het schetsontwerp dat we nu hebben, en ook het hele idee dat we hebben bij het hanteren van een worstcasescenario. In ieder ontwerp, in iedere raming zitten natuurlijk, laten we zeggen, potjes onvoorzien, want dingen kunnen tegenvallen. Hier doen we potjes onvoorzien, want het kan tegenvallen, tegen een worstcasebenadering. Want het zou denk ik opvallend zijn als geen enkel risico dat in dit schetsontwerp besloten ligt, wat natuurlijk ook heel normaal is, je kan niet een risicoloos schetsontwerp maken voor zoiets, dat er niets zal tegenvallen de komende jaren. Maar de bedoeling juist van dit bedrag en de onderbouwing daarbij, is dat dat niet leidt tot een wethouder die meteen weer naar uw raad moet gaan met een vervelende brief en moet vragen om extra geld, tenzij er zich

niet te voorziene grote impactrijke zaken voordoen, maar daar kun je niet op begroten, bij geen enkel project. Dan is er iets aan de hand wat met u besproken moet worden. Maar normaal, een stevig projectmanagement moet ertoe leiden dat dit project gerealiseerd wordt voor de bedragen die we nu bij u voorleggen. Voorzitter, bij de moties kom ik zo meteen. Ik probeer de vragen af te gaan. Een aantal daarvan zijn natuurlijk voor mijn collega van Cultuur. Als ik iets oversla dan hoor ik het graag van u. Mevrouw Verkoelen was het geloof ik, laat ik die er even bij pakken. Ook zij heeft daar natuurlijk vragen bij, want het is zoveel geld. Nee sorry, ik zit even in het andere deel. Daar zat een interruptie, daar kom ik zo meteen nog op. Excuus voorzitter. De heer Segers-Hoogendoorn, dank voor zijn complimenten, dat waardeer ik natuurlijk zeer. Hij heeft ook een aantal vragen aan mij gesteld. Hij zegt: ik overweeg daar moties over in te dienen. Hij zegt eigenlijk: herindexeer het maar, het plan dat we hadden, want inderdaad, bouwprijzen, monumenten, we hebben nog een afschrijving van Robbrecht en Daem die eigenlijk toen ook al bestond als je het zou slopen, maar goed, ik breng hem nu wat explicieter naar voren, enzovoorts. Doe dat maar en laat het daar dan bij, inclusief een externe schenking en kijk wat je daarvoor kan realiseren. En waar dat eigenlijk op neerkomt, als ik het zo goed begrijp en afpel, is dat we dan alle financiën hetzelfde houden op € 17 miljoen na. Dus eigenlijk, wat ik zou doen in zo'n geval als dat de opdracht zou zijn, is dat ik dan het ambitiedeel van wat wij nu hebben niet meer worst case zou benaderen, maar gewoon benaderen, zoals in december 2021. Ik heb het niet uitgerekend, dat zal ik hem meteen nageven, maar het vermoeden is toch wel dat ik op € 360 miljoen dan toch wel € 17 miljoen zal winnen en dan zijn we er weer. Maar ik heb ervoor gekozen om dat niet te doen. Ik heb ervoor gekozen om u een worstcasebenadering in de bedragen te laten zien, juist om te voorkomen dat ik denk: als ik er nu nog eens enkele tientallen miljoenen euro's afhaal, dan is het misschien toch wat makkelijker voor de raad om dat te accepteren. Dan zegt u daar misschien wat makkelijker ja tegen. Alleen weet ik ook dat ik dan de behoorlijke kans creëer, een grotere kans op zijn minst, dat over een paar jaar een opvolger hier weer staat met zijn hand om te vragen: mag er nog wat bij? Maar als ik het op de manier van december 2021 zou doen, dan vermoed ik met redelijke zekerheid dat ik die € 17 miljoen dan wel vind en dan zijn we er. Het is een keuze om dat niet te doen. En ik vraag u dus ook expliciet om rekening te houden met die € 17 miljoen tegen de tijd dat het investeringsbesluit ook aan u voorgelegd gaat worden. Voorzitter, ben ik daarmee bereid om het gesprek met de filantroop te hervatten? Nee, eerlijk gezegd niet, maar het is ook niet de vraag die ik heb gesteld en het was ook niet de vraag die natuurlijk ook in de motie die de heer Segers zelf ook aanhaalde besloten lag. Dat is: kijk naar een bijdrage voor een ambitiescenario van externen. Ook die, zeg ik wel, onze kosten zijn enorm gestegen, maar de bijdrage van een externe die ooit in december 2021 geraamd was, wat dat zou kunnen zijn, ook die is wel een aantal keren over de kop gegaan, als je het procentueel uitrekent zit daar een veel grotere stijging in. Dus ook het geld dat we van een externe filantroop hebben weten te krijgen voor realisering van het ambitiescenario is vele, vele malen hoger dan waar we rekening mee hielden in de berekeningen van december 2021. Maar niet volledig voor die € 17 miljoen op basis van worst case, dat niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, u zag mij misschien ook nadenken, dat ben ik nog steeds een beetje aan het doen volgens mij. Als ik even paraphraseer wat de wethouder nu zegt, zegt hij eigenlijk: oké, dat gat wat tussen uw benadering zit de heer Segers, namelijk pak bedrag 2021, doe daar prijspeil 2024 overheen, dat is eigenlijk alles zonder worst case. Dat is eigenlijk wat u zegt. Kijk, maar dat stelt mijn vraag wel een beetje in het verkeerde daglicht, want ik denk dat ik het met u eens ben, zeker als wethouder van Financiën, dat u ons inderdaad hier een voorstel doet met een forse bandbreedte, rekening houdend met meerdere vormen van risico's, omdat u inderdaad niet de hele tijd terug wil naar ons. Daar vindt u mij volledig aan uw zijde. Met andere woorden, de vraag die ik dan natuurlijk eigenlijk aan u stel, en dan had ik hem misschien explicieter moeten maken, is natuurlijk: budget 2021, prijspeil 2024 plus worst case. Dan zegt u volgens mij: dan kom ik op het bedrag uit dat u nu voorstelt. En dat vind ik dus toch een beetje moeilijk te geloven. Want dat zou dus betekenen dat ieder ander scenario minder dan ambitie, sowieso al geen optie meer zou zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Alles is een optie, maar als je het worst case uitrekent, dan zien we wel dat het basisplusscenario duurder is dan die € 223 miljoen die bedoeld was voor een ambitiescenario eind 2021. Als we kiezen voor worst case.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ook afrondend, want dat is denk ik ook uiteindelijk dan een verschil van inzicht en dat geeft helemaal niet. Kijk, ik redeneer dan dus eigenlijk inderdaad toe naar een variant die je zou kunnen noemen, op het gevaar af dat er dan tien mensen gaan opstaan, basisplus-min eigenlijk. Dus toch iets minder. Want daar kom je dan waarschijnlijk op uit. En wat kan dan daarvoor? En dat was wat ik eigenlijk steeds bedoelde met: zo doe je dat ook met een huishoudboekje thuis. Je hebt nu eenmaal maar een x-budget, daar moet het dan maar voor.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat begrijp ik. Dan gaat er dus iets minder dan basispluSniveau, maar nog wel meer dan basis. Dat snap ik, maar dan is er geen externe bijdrage waar we het vandaag over hebben. Dat moeten we ons dan realiseren. Dat is een keuze aan u als raad natuurlijk, maar zo is het dan wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, en dan ga ik die uitspraak van de raad toch vragen in de tweede termijn. Want dat is inderdaad waar ik naartoe wil, dat je dus inderdaad hier dus kennelijk zegt met z'n allen: die voorwaarden van die externe financiering zijn uiteindelijk, uiteindelijk helemaal leidend voor de scenariokeuze die we maken. U begrijpt ondertussen dat ik het daar niet mee eens ben en dan ga ik toch om die raadsuitspraak vragen in een motie. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja voorzitter, dat is helder en dat staat de heer Segers-Hoogendoorn natuurlijk ook helemaal vrij. De reden dat wij toch dit scenario zouden willen voorstellen, is dat als je voor dat scenario kiest, dan ben je ook nog steeds heel veel extra geld kwijt als gemeente, en dan realiseer je een basismin- of sorry, een basisplus, maar iets lager, een iets beter museum dan je had, maar zeker geen ambitie scenario. En ik zeg: tegen worstcasebedragen, als het niet worst case wordt, dan wordt het minder, maar het lijkt me wat cru om daar vooral op te hinton vandaag, maar het is natuurlijk wel zo. Stel dat het € 17 miljoen goedkoper wordt, stel. Dat zou ook nog kunnen omdat we een worstcasebenadering doen. Stel, dan is die ambitievariant volledig betaald door een externe gift, schenking. Voorzitter, de democratische legitimiteit waar de heer Segers-Hoogendoorn het over had, ik denk eigenlijk dat dat een wat algemenere vraag is dan sec even nu voor het besluit van vandaag, vermoed ik en dan is dat meer een gesprek dat met de burgemeester gevoerd zou moeten worden, maar ja, die hebben we eventjes niet. Ik zou hem misschien kunnen suggereren om dit algemenere punt op een later moment in de tijd te bespreken met de burgemeester wanneer die daar weer toe beschikbaar is. Voorzitter, dan de heer Van der Velden. Hij vraagt of er eigenlijk überhaupt ooit onderzocht of er een ambitie kan zonder sloop van Robbrecht en Daem. Welnu, ik heb geen geschiedrechercheteam erop gezet om dat allemaal uit te zoeken, maar in de afgelopen twee jaar was het voor mij nooit een doel op zich. Maar de vraag die hij stelt, hij draait hem een beetje om, wat als je het nu zou benaderen alsof het doel is om het te behouden? Wat zou er dan gebeuren? Ook dat heb ik nooit als uitgangspunt meegegeven, dat het per se moest blijven. Ik heb ook niet gezegd dat het weg moet. Dus dat is in die zin op die manier niet onderzocht voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u. Nee, vanuit uw standpunt begrijp ik het antwoord, maar eigenlijk vanaf het begin dat we dit begonnen, zei de architect of het architectenbureau, hoe je het wilt, dat dat gesloopt moest worden. Dus mijn vraag is eigenlijk: bent u op de hoogte of het architectenbureau überhaupt ooit contact heeft gezocht met Robbrecht en Daem om eens te kijken: misschien past deze vleugel wel in een ambitie scenario?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, maar dat hoeft van mij op zich ook niet. Ik weet ook niet of dat logisch is. Ik weet wel dat wij contact hebben gezocht met Robbrecht en Daem. Overigens

zijn we ook gewoon nog steeds in een normaal gesprek met hen. Wat eruit komt, dat zullen we allemaal meemaken, maar ik vind de gesprekken wel normaal en constructief. Of je eruit komt, dat is natuurlijk altijd de vraag. Dat kunnen we op dit moment niet zeggen maar we zijn in ieder geval in normaal en goed contact met Robbrecht en Daem. Voorzitter, dan nog een motie waar ik zo meteen op kom denk ik. Heb ik die? Ik mis één motie. Is er een motie 7 ingediend? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Sorry. Dan heb ik iets anders, pardon. Mevrouw Verkoelen, krijgen we nog een raadsvoorstel met een voorlopig ontwerp waarbij de raad nog een besluit gaat nemen? Welnu, de raad moet nog, laat het heel helder zijn, een uitvoeringsbesluit nemen. Er is ook een debat geweest over: we leggen deze investeringsgelden nu wel vast als we vandaag volgens het voorstel van het college besluiten. Dat is in die zin waar, het zou denk ik een nieuw raadsbesluit vergen om dat geld toch aan iets anders uit te geven in de tussentijd. Maar de reden dat ik dat doe, omdat ik nu van u graag wil weten: mag ik het komend jaar verder werken op deze weg? Het zou wat vreemd en onwenselijk zijn als u mij laat verder werken op die weg en ondertussen het geld dat daarvoor benodigd is aan iets anders gaat uitgeven. Want dan zeg ik over een tijd: nou, hier is het definitief ontwerp. Dat past binnen de budgetten zoals ik die heb gepresenteerd vandaag. Het ontwerp is af, laten we het gaan bouwen. O, oeps, het geld is al aan iets anders uitgegeven. Ja, dat gaat natuurlijk niet. Maar dat is wel een wezenlijk verschil ten opzichte van: u mag het geld ook echt hieraan uitgeven. Het enige wat we vandaag besluiten is eigenlijk: u mag het geld niet aan iets anders uitgeven, maar ook nog niet hieraan. We zetten het even apart, we zetten hem even op de plank en we wachten het definitief ontwerp en het uitvoeringsbesluit af. En als dat bevalt, dan mag u pas ook het geld echt uitgeven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Nee, maar dat vroeg ik niet. Ik vroeg voorlopig ontwerp.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Het voorlopig ontwerp wordt normaal gesproken nooit naar de raad gestuurd, maar we hebben, laat ik zeggen, voor Boijmans Van Beuningen juist de voortgangsrapportage, de monitor. Die ontvangt u als raad om in de gaten te houden: hoe loopt het project en wat vinden we ervan?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Even een puntje van orde, want dan ga ik over een procedure, het voorlopig ontwerp is wel degelijk een onderdeel van een ruimtelijk-orderingsproces in gebiedsontwikkeling en bij gebouwen. Dus we krijgen een schetsfase. Dat wordt ons voorgelegd. Schetsontwerp, dat hebben we ook gezien. En van daaruit zouden we een voorlopig ontwerp krijgen. Dat is wat we in april van u zouden krijgen. En dat is niet doorgegaan omdat het allemaal anders liep. En daar komt u nu met wat, maar u komt wederom met een schetsontwerp. En het voorlopig ontwerp, daar zit ik eigenlijk op te wachten. Voor het definitief ontwerp want hier kan ik nog niets aan zien. En ik neem aan dat iedereen me daar wel in steunt, want dat is vrij gebruikelijk. En dan nog een technisch ontwerp natuurlijk, een uitvoering. Dat is aan het eind ja, maar het gaat mij echt om het voorlopig ontwerp. Daar zitten we nu nog niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Kijk voorzitter, gegeven de ontwikkelingen heb ik gemeend vorig jaar het voorlopig ontwerp met een kostenraming naar de raad te sturen. Sowieso ben je altijd gehouden, welke afspraak je verder ook maakt, om als er ergens bijzonder nieuws is, dat impactrijk is, de raad daarvan op de hoogte te stellen. Dat heb ik vorig jaar gedaan middels het toezenden van het voorlopig ontwerp en de kostenraming en de omstandigheden die ik op dat moment aantrof eigenlijk. Toen was ik net begonnen op dit dossier. Maar normaal gesproken, als er niets aan de hand is, als er geen bijzondere reden is, sturen wij nooit een voorlopig ontwerp naar de raad. Dat doen we nooit. We sturen het definitief ontwerp naar de raad met uitvoeringsbesluit, investeringskredietaanvraag en dat soort zaken. Dat komt naar de raad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, niet zozeer een interruptie als wel een wat technische vraag, dan financieel. U zegt dat over die reservering van die middelen. Het zou een raadsbesluit

vergen om dat ergens anders aan uit te geven. Zo zei u het net, na het aannemen van dit raadsvoorstel. Waar zien wij dat dan straks in de begroting?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Voorzitter.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Gaat uw gang.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat is nou jammer, want ik weet het antwoord op deze vraag even niet. Dat moet ik even nagaan. Als de heer Segers-Hoogendoorn dat wil weten dan laat ik hem dat even toesturen voorzitter.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja graag. Het kan schriftelijk inderdaad even technisch beantwoord worden.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. De heer Van Campenhout vraagt nog: welke maatregelen zijn er ten behoeve van de toegankelijkheid? Dat is met nadruk een onderdeel van het ontwerpproces dat we natuurlijk verder te gaan hebben. Dat staat echt met nadruk op de agenda ook, laat ik zeggen, om mensen die er zelf mee te maken hebben daarbij te betrekken om ervoor te zorgen dat we dat op een goede manier vorm gaan geven. Dan zegt hij nog: het is een groot bedrag. Daar heeft hij gelijk in. De andere vraag was over de kunstsector. Die is denk ik voor mijn collega Kasmi voorzitter. Ik meen dat ik nu als ik niets heb overgeslagen bij de moties en het amendement zou moeten komen. Is dat niet het geval dan hoor ik dat vast zo meteen nog.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ik heb even wat behoefte aan misschien een wat technische duiding over die financiën. U zegt heel duidelijk: er gaat dan wel een hekje om heel veel geld. Maar dat gaan we nog niet uitgeven, maar je kan er niet meer aankomen. Dat is eigenlijk wat u zegt. Geldt dat ook voor die incidentele middelen? Want er was ook nog iets van € 50 miljoen, dat nu betaald moet worden. Gaat dat over hetzelfde? Dat gaan we nu toch wel uitgeven?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, een goede aanvulling. Ik denk dat de heer Vonk doet op de voorbereidingskosten. Ja, die lopen natuurlijk. Daar hebben we budget voor van de raad. Ja, dat geld wordt uitgegeven, want daar betalen we al het werk dat we tot nu toe doen van. Dus dat blijft. Dat is een goede nuancering.

De heer VONK (cu). Dan is dat in ieder geval opgehelderd. Zit dat dan straks nog in onze bijstelling van de begroting 2024 of komen die kosten ook in 2025?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, we hebben dat budget al van de raad gekregen. Ja, een voorbereidingskrediet wordt altijd aangevraagd zodat je de werkzaamheden kan doen die horen bij het uiteindelijk realiseren van zo'n groot project.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dan heb ik ook nog een technische vraag hierover, want we hadden die discussie in de wandelgangen. Die incidentele lasten zitten in het totaalbedrag van die € 359 miljoen, toch?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voor het verslag: ja voorzitter, zeker. Dan kom ik bij amendement A, GroenLinks en anderen. Dat maakt eigenlijk de tekst van het raadsbesluit zelf iets anders, want, en daar heeft mevrouw Kockelkoren het ook over gehad. Het voorstel is opgesteld zoals we dat altijd doen. Laten we dat vooropstellen. Het is niet een niet-kloppend voorstel of iets dergelijks, ook tekstueel, het klopt allemaal. Alleen begrijp ik wel dat het kan overkomen als je het sec zo leest dat dit het finale besluit of iets dergelijks zou zijn, dat ik morgen het geld kan gaan uitgeven en dat is niet

het geval. Als de indieners het nog op prijs stellen, en dat geven ze eigenlijk aan met dit amendement, om dat expliciet te maken in de tekst, dan verzet zich daar niets tegen voorzitter. Dus amendement A kan ik in die zin omarmen. Dan motie 1, die is voor mijn collega. Motie 3, ChristenUnie. De motie zegt: geen pinautomaat voor Boijmans. Die wil het projectbudget van € 223 miljoen zien als taakstellend. Maar aan de andere kant was er ook een klein debatje met de heer Vonk over of hij dan nu terug wil naar € 223 miljoen, wat deze motie eigenlijk stelt. Of toch wel iets meer dan € 223 miljoen, maar ook weer niet wat er nu voorgesteld wordt. En hij zegt: dat laat ik nog even van het debat afhangen. Dus dan denk ik dat ik even moet wachten of deze motie wordt ingetrokken, maar voor nu zou ik de motie negatief moeten adviseren, want wij stellen de ambitie voor, inclusief de schenking van Stichting Droom en Daad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Nee, ik kom straks inderdaad nog even terug op die motie zelf, want ik wil dat toch ook nog even wat verder afwachten, maar u zei de motie over de pinautomaat maar die gaat over de exploitatie en die grens is een andere motie. Dus u haalt even twee moties door elkaar. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Het is niet uw schuld misschien, maar het is even verwarrend in ieder geval voor mij.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja, de achterkanten lijken verwisseld, pagina 2. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik kijk even om me heen.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Mijn excuus voorzitter, er is iets misgegaan met de volgorde van de blaadjes. Even kijken, dan moet ik mijn antwoord denk ik ook verwisselen. Eventuele exploitatietekorten moeten door Boijmans worden opgelost. Zeg dat tegen Boijmans. Dit is voor mijn collega. Motie 3 is voor mijn collega, pardon. Dan weet u al wat ik van de andere motie vind. Die heb ik dan per ongeluk toch ook al behandeld. Dan kom ik bij motie 5. Nu zorgen dat ik het allemaal goed blijf doen, oké, PvdA en GroenLinks, Hoeveel mag de Museumtuin kosten? Ja voorzitter, ik zeg erbij, maar dat wordt ook niet anders gesteld in de motie hoor, daar niet van, er zat al een tekort op de Museumtuin, ook in het raadsbesluit van december 2021. Toegegeven, het is iets gegroeid, ook weer niet over de kop gegaan, maar het is iets gegroeid. Dus dat tekort zit er nog steeds op. Maar het is op zich denk ik prima om met deze motie vast te leggen dat we daar dus een opdracht hebben, die motie ook expliciet kan worden afgedaan, dat het ook goed volgbaar is voor de gemeenteraad hoe we daarmee omgaan, dus motie 5 zou ik willen omarmen voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Ik heb even een vraag over die motie. De Museumtuin is toch eigendom van de gemeente?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Waarom roept deze motie dan op dat Museum Boijmans zich moet inspannen voor dat geld? Waarom niet gewoon de gemeente?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Het staat er volgens mij allebei in. Het eerste bolletje heeft het over Boijmans. Het zou kunnen als je daar nog misschien ook anderen bereid vindt om daar een bijdrage in te doen. En wellicht heeft het museum daar mogelijkheden toe. Dat zou ik niet willen uitsluiten. Het tweede bolletje zegt: actief zoeken. Het verzoekt het college actief te zoeken, dus het college moet zelf ook wat doen. Het zegt ten slotte: doe een aangepast raadsvoorstel natuurlijk als het niet lukt. Dan heb je een voorstel te doen. Voorzitter, motie 6 van de heer Van der Velden, 'Sparen voor Boijmans'. Die is wat technisch van aard. Het is denk ik lastig om dat goed te doorgronden. Ga op zoek naar kostendekkende huur die een afspiegeling is van de lasten die samenhangen met vervanging, renovatie, restauratie voor het gebouw Boijmans Van Beuningen. Kijk, het is heel technisch, maar hoe het werkt is: alles wat wij ook krijgen, en in het voorstel zit een schenking, laten we het makkelijker maken. Stel dat wij ergens een stel bankjes krijgen ergens langs het water. Die worden geschonken. Het kost ons niets. Wat we dan gaan doen is: we gaan ze waarderen en we gaan kapitaalslasten in rekening brengen zodat we na veertig jaar die bankjes kunnen vervangen, ook al hebben we ze gekregen voor niets. We zeggen niet: ons beleid is: nou, nu we hebben we veertig jaar bankjes. Daarna

halen we ze weg. We hebben er veertig jaar plezier van gehad en daarna zijn ze weg. Nee, we gaan er voor sparen om ze te vervangen. Dat doen we met het ambitiedeel van Boijmans dus ook. Dat doen we overal op alle schenkingen op het vastgoed enzovoort van Rotterdam. Dus dat doen we hier ook. Het betekent evenwel dat de kostprijsdekkende huur gedurende die jaren, veertig of vijftig jaar, lager is omdat we niet de kosten nu hebben. We betalen die € 80 miljoen niet zelf. Dus de kostprijsdekkende huur is wat die is, maar is lager dankzij een schenking. Als we over vijftig jaar bij wijze van weer hetzelfde allemaal moeten doen, maar er is geen externe financier te vinden, dan zullen we het zelf moeten bekostigen, geen probleem, want daar hadden we voor gespaard. Maar dan zal natuurlijk de kostprijsdekkende huur over vijftig jaar verhoogd worden, want de kosten zijn dan wel hoger omdat we het zelf gaan betalen. Vinden we wel een externe financier over vijftig jaar, dan weer niet. Maar als dat niet lukt, kunnen we het dus financieren omdat we ervoor gespaard hebben en om die reden zou ik deze motie willen ontraden voorzitter. Ik geloof dat dat het was, dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Er gaat nog iemand staan. Dat is de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, technisch, want deze discussie heeft ons best wel beziggehouden de afgelopen dagen. Ik wil dus graag nog één ding begrijpen. Ik begrijp nu goed wat u zegt. Je spaart, dus dat geld geef je niet weg, dat ga je eigenlijk pas uitgeven op het moment dat je die investering moet doen en dan ga je die kostprijsdekkende huur verhogen. Voor mij was nog steeds onduidelijk welk bedrag we dan moeten sparen. Er zijn meerdere bedragen rondgegaan. Eentje van € 2,23 miljoen, eentje van € 56 miljoen. Ik weet niet of de wethouder daar al een antwoord op kan geven, maar ik ben wel nieuwsgierig wat er dan gespaard moet gaan worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik zie ook andere leden op het puntje van hun stoel staan, maar deze is aan de wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Het makkelijke antwoord is: we sparen wat we altijd sparen, want dat is wat hier gebeurt. Er gebeurt niets anders dan anders. Voor zover u dat geruststellend vindt, maar in ieder geval wil ik die duidelijkheid wel geven. We doen hier niet opeens iets anders dan we anders zouden doen. Hoe het exact technisch in elkaar zit, met welke jaarschijf dan hoeveel en hoe dat allemaal met de renteberekeningen uitpakt voor over vijftig jaar, ik wil u voorstellen dat ik daar een briefje over stuur, als u het echt graag wilt weten. Want ik snap best dat u dat wilt weten, maar ik kan nu iets vragen hoor, en dan lepel ik het u op maar ik weet niet of dat het allemaal begripvoller maakt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u voorzitter. Ja, waar de motie ook om gaat is dat de gemeenteraad gewoon inzicht heeft, ook in het kader van transparantie, in die kosten. Dus het gaat eigenlijk om de navolgbaarheid van de gemeentelijke lasten in de kostendekkende huur. Want nu is dat gespreid en daar zouden we inzicht in willen hebben als raad. Daar gaat die motie namelijk ook over.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam wil daarop reageren.

De heer ROSKAM (lr). Ja, omdat ik me een beetje verantwoordelijk voel voor de discussie die zich nu ontspint. Waar de heer Van der Velden naar verwijst zijn in principe de vervangingsinvesteringen, de jaarlijkse afdracht die wij daaraan doen, uit de middelen voor resultaatneming en dat gaat naar de cilinder 5 van de Rotterdamse Investeringsmotor. En daarmee sparen we op. Ieder jaar sparen we een beetje, ieder jaar sparen we iets meer, dat bouwt op tot de € 2,23 miljoen van de heer Van Dommelen en in de voorliggende vijftig jaar hebben we dus de € 56 miljoen gespaard van mijnheer Van Dommelen. Wat u volgens mij ook wilt met het inzichtelijk maken, met het transparant maken van die stroom, is dat het deel dat we nu dus voor resultaatneming aan de cilinder 5 van de RIM toevoegen, is dat dat deel, zij het als een soort van huursubsidie, noem ik het maar eventjes, omdat het niet via het Cultuurplan gaat in dit geval, zichtbaar wordt gemaakt in de begroting, zodat het geld niet naar de cilinder 5 van de RIM gaat, maar dan eigenlijk voor resultaatneming naar Cultuur gaat, zodat Cultuur een subsidie kan geven voor de huur aan vastgoed, want daarmee heeft de heer Van der Velden de transparantie die hij beoogt. Maar ik ben mij ook bewust dat dit een redelijk complex verhaal is voor eenieder hier in deze kamer, een of twee uitgezonderd, dus dan is het misschien ook een idee om dit

onderwerp een keertje inderdaad separaat te bespreken in een commissiebehandeling en dat we vervolgens kijken of we inderdaad een aanpassing willen maken op de Kadernota Vastgoed, want daar zal dit moeten landen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank mijnheer Roskam. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Nee, dat klopt helemaal. Dank daarvoor. Kijk, eigenlijk gaat dit, als we dit anders zouden willen, dat mag op zich natuurlijk, overal valt een goed gesprek over te voeren, dat is niet het probleem. Maar dan hebben we het dus over het wijzigen van beleid, inderdaad de Kadernota Vastgoed. Ik denk ook de nota Investeringsbeleid. Dus als het beleid dat op die manier ook door uw raad vastgesteld bij nader inzien niet helemaal goed bevalt, moeten we daar op zich gewoon een gesprek over hebben. Maar laat dat het besluit van vandaag niet in de weg staan, mag ik hopen. Dus ik weet niet of dat de heer Van der Velden beweegt tot iets anders, maar dat is in ieder geval ook een mogelijke route hoe we ermee om zouden kunnen gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de wethouder. Dan gaan we door naar de beantwoording door de wethouder Cultuur, de heer Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Op mijn terrein lagen er inderdaad ook nog een aantal vragen en een aantal moties. Maar laat ik beginnen te zeggen dat we van heel ver komen en dat we er nog niet zijn, maar dat ik als cultuurwethouder wel heel blij ben met de stappen die we nu hebben gezet en dat we dadelijk echt uitzicht hebben op een verbeterd museum dat weer klaar is voor de toekomst. Dan de vragen, beginnend bij de heer Coşkun. Of we toch niet eerder kunnen programmeren, bijvoorbeeld in Henket of Robbrecht en Daem. Ja, we hebben dat debat natuurlijk ook al eerder met elkaar gevoerd. Om een aantal redenen raden wij dat gewoon niet aan, en dat zit enerzijds in de kosten die je extra gaat maken om te gaan programmeren in een gebouw dat eigenlijk nu gewoon een bouwput is, om het maar even zo te zeggen. Twee, je hebt natuurlijk te maken met allerlei veiligheidseisen waaraan je moet voldoen, zeker in zo'n gebouw dat nu leeg staat. En denk natuurlijk ook aan allerlei veiligheidsmaatregelen die je zou moeten nemen om überhaupt mensen daar te kunnen ontvangen, even los van dat klimatologisch de omstandigheden natuurlijk nu ook niet meer zo zijn zoals ze waren en dat dat voor de kunst natuurlijk ook niet echt heel erg goed is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het gaat natuurlijk niet om de meest kwetsbare stukken, maar in het Henket-paviljoen, maar ook in de tuin, kun je wel allerlei dingen programmeren en doen, waar ook de Rotterdamse kunstwereld elkaar kan ontmoeten, zowel de makers als het publiek. En dat kost weinig veiligheidseisen, want het Henket-gebouw is gewoon het Henket-gebouw, daar gebeurt niets. Daar hoeft geen bouwhelm voor op te zetten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dat is niet helemaal waar, maar los daarvan doen we dat natuurlijk nu ook al. We hebben een aantal, even ook ter herinnering, u gaf het volgens mij zelf ook al aan in uw introductie en anders was het een collega van u. We programmeren op de vijfde verdieping van het Depot. Daar laten we eigenlijk alle topstukken ongeveer of een heel groot deel daarvan zien op de vijfde verdieping. Dat hebben we ook gedaan om tegemoet te komen aan de vraag die er leefde in de stad, van: we willen weer kunstwerken van Boijmans zien. Dat hebben we natuurlijk ook gedaan in de Kunsthal, waar we ook een groot deel hebben geprogrammeerd en wij zoeken zo ook steeds naar mogelijkheden die zich voordoen tijdens de verbouwing, om die aan te grijpen. Dat hebben we ook met Snakken naar Boijmans, waar u zelf ook bij bent geweest, Open Monumentendagen, om maar een ander voorbeeld te geven. Dus we kijken naar heel logische momenten en tegelijkertijd blijven we ook programmeren in andere musea in Rotterdam, ook om vanuit kostenbesparingsoptiek en voor de rest ook niet het project verder te vertragen, omdat we nu toch al heel erg uit de pas lopen. Dan uw tweede verzoek ten aanzien van het gesprek met de stad. Ja, daar kan ik alleen maar van zeggen: supergoed, sympathiek. Daar wil ik ook zeker vorm aan geven. We hebben dat ook eigenlijk al in de raadsbrief neergezet. Daarin zeggen we ook dat we de komende tijd, ook afhankelijk van wat er natuurlijk vandaag wordt besloten, verder met de stad in gesprek gaan, dus in die zin kan ik zeggen: u wordt op uw wenken bediend. Dus daar gaan we mee aan de slag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, dank. Het is niet vaak dat ik op mijn wenken word bediend in deze raadzaal. Maar is dat dan ook zoals ik het heb voorgesteld? Dus het gaat niet alleen over de collectie van Boijmans, maar überhaupt de hele museale functie zoals ook de nieuwe directeur van Museum Rotterdam dat in NRC bepleit. Dus ook de collectie van het Stedsmuseum, maar ook Maritiem Museum, dus alle collecties die de stad eigen is. Hoe gaan we dat vormgeven en dan niet in één gebouw maar in de stad? Dat debat is iets breder dan alleen Boijmans.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dan haal ik even twee dingen uit elkaar. Waar ik het nu echt over heb is over de toekomst van Boijmans en hoe we daar mensen op laten participeren. U heeft het dan weer over een heel ander deel, en daar zouden we nog even het gesprek moeten voeren wat u dan precies voor ogen ziet want dat is mij dan niet heel duidelijk. Het antwoord dat ik u nu gaf, gaat echt over het deel Boijmans waarbij we de komende tijd nog een aantal gesprekken met de stad, participatiemiddagen of -avonden gaan organiseren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, de vraag is dan een beetje wanneer we dat gaan doen. Dat hoeft niet vanmiddag hier, want Boijmans is natuurlijk geen eilandje. Wat mij betreft is de stad het ecosysteem waar u naar op zoek bent. In die stad heb je veel eilandjes die wat ons betreft in ieder geval met elkaar verbonden moeten worden en daar wil ik het graag over hebben. Dus niet alleen uitsluitend Boijmans, maar de verbinding met de rest van het ecosysteem in de stad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja prima, maar laat ik zeggen, laten we het dan hier in ieder geval eerst in commissieverband wellicht met elkaar over hebben, ook om even nader met elkaar helder te krijgen wat zo'n middag of avond zou moeten opleveren of misschien wel een reeks aan avonden, dat weet ik niet. Maar laten we dat dan doen in de commissie Cultuur, wat mij betreft. Maar ik sta daar in beginsel niet onwelwillend tegenover. Dan de heer Van Dommelen over de exploitatie. Daar is eigenlijk door heel veel van jullie al iets over gezegd. Er zijn ook een aantal moties daarover ingediend. Daar ga ik zo nog een advies bij geven vanuit het college. Maar in zijn algemeenheid kan ik daarover zeggen dat ons streven is dat we dadelijk bij het DO jullie een sluitende begroting gaan presenteren. Dus dat is in ieder geval waar wij voor gaan. Over aandacht voor toegankelijkheid van het museum. Volgens mij heeft collega Struijvenberg daar al iets over gezegd. Ja, dat is ook uitgangspunt. Dat nemen we mee in de ontwerpen. Het museum moet toegankelijk zijn voor iedereen wat mij betreft. Daar had ook de heer Van Campenhout van BIJ1 ook al iets over gezegd. En uw tweede vraag was meer in zijn algemeenheid hoe wij als college het te rechtvaardigen vinden dat we zo'n groot bedrag besteden aan dit museum, terwijl er ook nog andere opgaven zijn. Ja, ik deel met u een deel van dat er heel veel opgaven zijn. Volgens mij zetten we daar met zijn allen keihard op in om ook die opgaven het hoofd te bieden, maar ook hier staan we voor aan de lat. Het is een gebouw van ons, het is een collectie van ons, en we willen gewoon zorgen dat het museum zo goed mogelijk gerenoveerd wordt. Dat kunnen we nu ook nog eens doen door een bijdrage van Stichting Droom en Daad en daar ben ik heel blij mee. Overigens hebben we ook dit soort dingen nodig in de stad om weer inkomsten te genereren waarmee we natuurlijk ook weer andere dingen kunnen doen. Mensen die naar de stad komen, weten we uit onderzoek, komen heel vaak ook voor de kunst en cultuur in Rotterdam. Die komen voor onze architectuur. Er zijn mensen die hier hotelovernachtingen boeken. Dat zijn mensen die in de cafés en horeca hun geld uitgeven, enzovoort, enzovoort. Dus het is ook in dit geval een investering die uiteindelijk ook wel weer geld gaat opleveren. Dus zo zie ik het, bekijk ik het in zijn geheel. Dan voorzitter ga ik heel snel door naar de moties. Ik had de motie van Leefbaar Rotterdam. 'Den Haag? In Rotterdam hangt het beter!' Een goede titel. Die kan ik omarmen. Ik vind het al sowieso heel sympathiek en leuk gevonden overigens, creatief gevonden, dat deze motie ook ingediend wordt. Die kan ik omarmen. Ik weet niet of het heel veel kans heeft, dat zeg ik er ook bij, maar u had die voetnoot ook al geplaatst. De erfgenamen hadden natuurlijk met een reden het Mauritshuis uitgekozen. Of ze dan in een gesprek met ons zich ook laten overtuigen

om het hiernaartoe te brengen, dat weet ik niet, maar we kunnen het altijd proberen. Dus daar roept uw motie toe op, dus dat gaan we dan ook doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, het is eigenlijk nog een overgebleven vraag die nog niet beantwoord is. De vraag ging erover, misschien weet u dat wij voorstander zijn van multifunctionele ruimtes, of u kunt onderzoeken of daar opties voor zijn, om meerdere functies te geven aan bijvoorbeeld de voorruimte van het museum. Dat is mijn vraag, dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Wacht even hoor, heeft u ook nog een veegvraag? Gewoon een vraag. Zullen we dan eerst gewoon de moties afhandelen en daarna de veegronde doen? Op de motie? Prima. Gaat uw gang.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik was even benieuwd, want ik ben ook persoonlijk een groot liefhebber van kunst en cultuur, dus dat even terzijde, maar misschien kan de wethouder even uitleggen waarom hij de motie van Leefbaar Rotterdam omarmt, want wat is de relatie, even voor de Rotterdammer ook hè, om het te snappen, met Rotterdam? Waarom specifiek deze collectie of deze kunstwerken en niet iets anders van een ander museum? Ik denk dat het goed is om even uit te leggen, zodat de hele stad dat ook kan begrijpen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En ik denk dat de heer Van der Velden daar iets over wil zeggen.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja dank u. Ja, ik vind het een beetje ingewikkeld dat we ons als gemeente hiermee gaan bemoeien. Waarom vragen we aan Museum Boijmans om zich te mengen in iets wat iets is tussen erfgenamen en het Mauritshuis? Ik zou daarbij wegblijven als gemeente en niet Boijmans die opdracht geven. Dat zou ik echt niet doen, daar zou ik van wegblijven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Ja nogmaals, ik heb ook gezegd: of de kans echt bestaat, ik heb begrepen dat in de collectie ook in ieder geval een Rembrandt zat. Dat lijkt me een heel interessant kunstwerk om hier naar Rotterdam te halen, als dat mogelijk is. Dat trekt ook alleen maar weer extra bezoekers. Voor de rest weet ik niet wat er allemaal nog meer aan kunstwerken is, maar ik had in ieder geval begrepen dat er een Rembrandt tussen zit. Er zullen vast ook nog andere interessante werken tussen zitten. Ik vind dat het ook niet aan ons als gemeente is om ons in de artistieke vrijheid die het museum heeft te mengen. Dat zal ik nooit doen. Maar de motie vraagt mij om het in ieder geval onder de aandacht te brengen bij de museumdirectie. Ik vind dat dat op zich geen gekke vraag is en het is vervolgens aan het museum hoe ze daarin handelen. Dus die vrijheid hebben ze. Daar ga ik niet aan tornen, maar ik vind het mooi gevonden. Ik vind het creatief gevonden. Stel, op de een of andere manier lukt het toch, dan hebben we wel weer een mooi pronkstuk erbij in ons museum denk ik. Zo kijk ik ernaar en ik weet dat het museum een heel actief beleid heeft als het aankomt op afstoot- en aankoopbeleid van museumstukken. Het enige wat ik doe met deze motie is dat ik de directie erop wijs: laat je licht erover schijnen. En het is voor de rest helemaal aan hen hoe ze daarmee omgaan. Dus aan de vrijheid wordt in ieder geval niet getornd.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Ja, ik wil het heel even toelichten. We hebben de motie ingediend om bezoekersaantallen te stimuleren. We zien er in het verleden, 2018 het laatste volledige jaar, 280.000. De motie van GroenLinks roept op tot 500.000. Dan moeten we met zijn allen zorgen dat er meer bezoekers komen, dat het museum bezoekersaantallen kan krijgen die we allemaal hopen en in dat kader heb ik dit voorstel gedaan. En het is creatief, ik zie dat er ook wel dingen tussen zitten... Maar uiteindelijk moet je toch iets proberen te doen om met zijn allen te zorgen dat dit museum een succes wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mijnheer Koster, blijft u staan. Ik denk dat mevrouw Elfilali daar iets op wil zeggen. Gaat uw gang.

Mevrouw ELFI LALI (volt). Ja, ik vind het toch wel een beetje ingewikkeld, zowel naar de heer Koster alsook naar de wethouder. Want we hebben het vandaag eigenlijk over de toekomst van het museum. Dat is één discussie. Dan wordt er een voorstel gedaan om voor een aantal werken van een ander museum te gaan lobbyen om die hiernaartoe te krijgen. Het is nog niet duidelijk wat de link nu is voor Rotterdam en het is eigenlijk ook best wel een voorbarige vraag. Ik vind het dan ook wel lastig dat de wethouder de motie omarmt maar tegelijkertijd ook zegt, we gaan er eigenlijk niet over. Het museum heeft ook nog wel de vrijheid om ervan af te wijken. Ik vind het een beetje diverse diffuse boodschappen in een discussie waar we het eigenlijk misschien helemaal niet over zouden moeten hebben vandaag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mijnheer Koster.

De heer KOSTER (lr). Heel kort, de link is dat we meer bezoekers naar Boijmans willen trekken. Laten we dit debat hiermee afronden wat mij betreft.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFI LALI (volt). Nou nee voorzitter, want mijn fractie moet straks stemmen over de moties. Ik had een heel simpele vraag. Wat is de link, de relatie met Rotterdam van specifiek deze werken? Waarom niet iets anders? Volgens mij is het een heel simpele vraag die gewoon beantwoord zou moeten worden, zodat ik ook straks weet hoe ik op die motie ga stemmen. En natuurlijk, we willen allemaal meer bezoekersaantallen, maar dat staat even buiten kijf. GroenLinks en Volt hebben ook een motie ingediend daarover. Dus ik zou graag antwoord willen hebben op die vraag. En daarnaast toch ook nog een reactie van de wethouder over dat het toch een diffuse boodschap is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). De link met Rotterdam, niet alle schilderijen die in Boijmans hangen, 'De toren van Babel', heeft wat mij betreft helemaal niets met Rotterdam te maken, behalve dat die ooit van Van Beuningen was. Het gaat om 25 stukken, waaronder vijf schilderijen van Rembrandt, en een paar Jan Steens. Het is een prachtige collectie en ik ben ervan overtuigd, misschien moet ik dat nog meer onderbouwen maar daar is de tijd niet voor, dat dit extra bezoekers richting Rotterdam trekt en daar is het mij om te doen. We willen dat de bezoekersaantallen omhooggaan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen wil er ook nog op reageren.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik zou zelf zeggen, jongens waarom voeren we deze discussie? Ik ben overtuigd van de onderhandelingscapaciteiten van wethouder Kasmi. Laat het hem gewoon proberen en we zien wel waar het schip strandt, dus ik steun deze motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, er is ook specifiek wederom een reactie van mij gevraagd, dus daar zal ik op ingaan. Er zijn een paar dingen die ik daarover heb te zeggen. Wat de heer Koster eigenlijk ook zei, niet alle kunstwerken die in het museum hangen hebben natuurlijk een directe link met Rotterdam, dus dat is eigenlijk geen argument om het niet te willen doen. Je kijkt met name naar de waarde van zo'n kunstwerk, wat het vertegenwoordigt en naar de collectie van het museum zelf en of het daar ook past in het grotere verhaal van het museum. Rembrandt, zoals u zelf ook weet, via de voorzitter, is niet de minste, om het maar even zo te zeggen. En we weten van werken van dat soort grote meesters als Rembrandt, dat die altijd heel veel bezoekers kunnen trekken. En dan de link van u, wat heeft het dan met vandaag? Een belangrijk onderdeel waarover we vandaag spreken met elkaar en wat ook voorligt en waar heel veel vragen over zijn is de exploitatie. En de exploitatie krijg je natuurlijk ook sluitend, een belangrijk onderdeel daarvan is bijvoorbeeld bezoekersaantallen die je kunt trekken. Hoe meer bezoekers, des te beter, want dan zorg je gewoon voor extra inkomsten. Dus als je een heel aantrekkelijke programmering kunt voorschotelen aan mensen dan zorgt dat voor extra bezoekers en daar kunnen bepaalde kunstwerken natuurlijk heel erg in helpen, dus dat is wat de reden erachter is waarom ik hem omarm. En overigens heb ik vaak van dit soort moties gehad die ik eerder ook heb omarmd die mij oproepen om in dit geval met Boijmans, het kan iedereen zijn, in gesprek te

gaan om iets voor elkaar te krijgen. Ik krijg tal van moties en over het algemeen neem ik die ook aan als ik denk: het kan geen kwaad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, ik waardeer de poging van de heer Koster, dus daar gaat het even niet om. Het is alleen een beetje een ingewikkeld verhaal, omdat wij, en dat zegt de wethouder ook, er niet over gaan, we zijn geen curator van het museum. En wat een curator nu juist doet in het kader van een expositie neerzetten, is echt doordacht nadenken over een tentoonstelling, over de collectie en van daaruit natuurlijk zorgen dat er veel meer bezoekers naar een museum komen. Dus dit voelt voor mij een beetje als een soort ondoordacht, leuk balletje opgooien, zonder dat daar daadwerkelijk een visie achter zit die te maken heeft met Boijmans, met Rotterdam, dus vandaar mijn opmerking wat nu de link is voor Rotterdam en ook met deze discussie. En ik blijf erbij dat ik het toch een beetje een diffuse boodschap vind. Dat de wethouder zegt: ik omarm de motie, maar tegelijkertijd: we gaan er niet over. We weten helemaal niet of Boijmans dit zelf zou willen, dus ik heb daar wel wat vraagtekens bij.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dat is precies de reden waarom we het voorleggen aan het museum en daar komt een ja of een nee uit. Het is gewoon heel simpel. Volgens mij moeten we het niet groter maken dan het is. Het is ook aan het museum maar het minste wat ik kan doen is toch de vragen stellen, dat lijkt mij niet heel moeilijk eerlijk gezegd. En dan is het inderdaad aan hen of ze daarmee aan de slag gaan of niet. Want ik heb al eerder gezegd, ik kom voor de rest niet aan programmering en dat soort dingen. Daar gaat het museum zelf over en dat kunnen ze veel beter dan ik dat kan. Dan de andere moties. Motie 2 van de ChristenUnie, 'Renovatie en verbouwing Museum Boijmans, € 223 miljoen is genoeg', deze moet ik afraden, alleen al omdat u aangeeft: € 223 miljoen is genoeg. Wij hebben u een ander voorstel gedaan zoals u ziet, dus om die reden moet ik hem ook afraden. Wij gaan voor het ambitieniveau en dat vraagt een iets ander investeringsbedrag dan wat u noemt in uw motie, dus die kan ik helaas niet omarmen. Dan hebben we ook nog motie 3, ook van de ChristenUnie. Het gaat eigenlijk over de exploitatie, daar zijn verschillende moties over ingediend. Ik heb al gezegd dat de nadruk er echt op ligt dat we bij het DO de exploitatie gewoon ook rond hebben. Daar is ook een motie van GroenLinks en de PvdA als ik me niet vergis die daartoe oproept. Daar kom ik zo op. Die kan ik omarmen en deze moet ik ontraden en dat zit hem eigenlijk vooral in dictum 2 en 3, die niet kloppen, omdat het daar ook weer gaat over die € 223 miljoen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Of is dat een andere motie? Dan moet ik even de juiste pakken, dan gaat het de hele tijd met die moties niet helemaal juist. Ja, dat is omdat ze uit elkaar zijn gehaald en dan krijg je dat. Ik kom dan zo terug op motie 3.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, ik kan u helpen. U heeft net eigenlijk al alle argumenten aangegeven waarom u deze motie kan omarmen. Namelijk hij doet eigenlijk helemaal geen kwaad. En wat u zei: in de regel ga ik dat soort moties ook omarmen. U wordt ermee gesterkt door een uitspraak van de raad die u zelf eigenlijk ook al doet, en maakt dat kenbaar. En het tweede dictum is dat eventuele risico's op negatieve exploitatie worden beperkt. Met het aannemen van de motie van Leefbaar Rotterdam waarmee u daarmee ook aan de slag gaat, is dat eigenlijk ook al ingevuld. Dus eigenlijk een prima motie die volgens mij alleen maar een steun in de rug is voor de wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Nou, ik heb graag dat ik nog naar motie 3 kan kijken. Als iemand mij die kan doen toekomen, dan weet ik zeker of ik ja kan zeggen op uw motie. Dus dan ga ik even door en dan kom ik zo terug op uw motie. Graag de moties gewoon bij elkaar houden, niet uit elkaar trekken, want dan raken we de draad kwijt. Dan motie 4. Daar zei ik net al iets over. Dat is de motie die breed is ondertekend. Die gaat erover om de exploitatie rond te krijgen en die kan ik omarmen. Motie 3, dan ga ik ervan uit dat dit helemaal klopt, verzoekt het college deze uitspraak, dat eventuele exploitatietekorten door Museum Boijmans Van Beuningen zelf moeten worden opgelost, deze uitspraak kenbaar te maken aan zowel de directie als het ontwerpteam, waar mogelijk in de ontwerpfase de risico's op een negatieve exploitatie te verkleinen binnen de vastgestelde investeringsruimte. Ja, volgens mij kan deze geen kwaad en komt die eigenlijk een beetje op hetzelfde

neer als de motie die ik heb omarmd, die ook breder is omarmd door de raad over de exploitatie, dat we gewoon bij het DO een sluitende exploitatie gaan presenteren. Dat kan ik u gewoon toezeggen. Voorzitter, dit waren dan volgens mij de moties.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. De originele motie gaat weer terug naar het centrale archief. Er gingen een aantal raadsleden staan. Ik geef graag eerst het woord aan de heer Van Dommelen en daarna aan de heer Dahoe. De veegronde.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Er is een onbeantwoorde vraag. Ik had de wethouder ook nog gevraagd of hij ook al gedachtes heeft hoe wij onze donateur gaan bedanken, op welke manier we dat gaan doen. Wellicht heeft hij daar al ideeën over.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja sorry, en ik...

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Zullen we eerst alle vragen ophalen?

De heer VAN DOMMELEN (vvd). De tijd liep door. Liever niet, want ik ben al over mijn tijd heen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). We zetten er vijftien seconden bij.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Zullen we de veegronde doen? We gaan niet onderhandelen. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Mijn vraag was nog niet beantwoord. En de oproep was ook aan beide wethouders om uit te zoeken of er meerdere functies mogelijk zijn voor multifunctionele ruimtes enzovoort. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. De openstaande vragen. Mevrouw Kockelkoren en daarna de heer Van Campenhout.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik had nog gevraagd naar de toegankelijkheid voor alle bezoekers, ook die op een lift zijn aangewezen. En of het college een toezegging zou willen geven dat in de uitwerking daar ook nadrukkelijk aandacht aan wordt besteed, dat die toegankelijkheid voor mensen met een beperking of die op allerlei manieren aangewezen zijn op de lift, ook gegarandeerd wordt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ik had meer een interruptie op de vraag van de heer Van Dommelen, maar ik weet niet of dat moet wachten tot de tweede termijn. Aan u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat kan wat mij betreft nu wel. Mijnheer Van Dommelen, let u op?

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). De vraag die ik heb aan de heer Van Dommelen. Er wordt aangegeven: moeten we de partij die de gift doet niet bedanken? Maar het is een gift, dan geef je iets. Dan vraag je daar toch niet iets voor terug? Waarom vindt u dat zo belangrijk?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Nou, het is een terechte vraag. Maar kijk, als hij ergens om gaat vragen ben ik het met u eens. Maar ik vind dat wij onze dankbaarheid mogen tonen. Ik vind dat deze man ongelofelijk veel doet voor deze stad en ook voor Boijmans, en ik vraag gewoon of er al na wordt gedacht hoe we hem... Het kan een iets met een naam, ik zei zelf al: Boijmans Van Beuningen Van der Vorm, ik noem maar wat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank. U gaf al een beetje een voorzet, maar ik was echt benieuwd hoe u zo'n gift dan ziet. Als een steen inderdaad. Hoe? Ik ben benieuwd. Aan u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik wil dat best nog wel een keer doen. Nee, ik heb dat net ook aangegeven dat dat een suggestie is. Maar ik vraag aan de wethouder of hij dingen bedenkt. En u zegt: bedenkt u dingen, maar ik vraag het liever aan de wethouder.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Dan is het woord nu aan de wethouder. Alleen beantwoording van de veegvragen.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja voorzitter, dan heb ik er nog drie. Om bij de laatste te beginnen, dank aan Stichting Droom en Daad. Ik kan in ieder geval melden dat wij onze dankbetuiging natuurlijk al hebben overgebracht op verschillende manieren. Enerzijds door een uitgebreide brief die ondertekend is door onder andere de burgemeester. En twee, ik heb hem zelf ook nog eens een bericht gestuurd via sms om hem ook nog te bedanken voor zijn bijdrage. We hebben veel gesprekken met Stichting Droom en Daad, dus ik vraag me af of ze na de brief en zo'n bericht zitten te wachten op nog meer bedankjes, maar ik ga dat heel voorzichtig peilen en dan laat ik u dat weten. Maar nogmaals, de bedankberichten zijn al uitgegaan vanuit ons. Dan die multifunctionele ruimte van de heer Dahoe. Daar gaan we naar kijken. Ik kan u in ieder geval melden dat bijvoorbeeld bij het binnenhof, dat overdekt gaat worden, ook al wordt gekeken naar multifunctioneel gebruik van het gebouw. Het kan natuurlijk voor het museum zelf, maar misschien ook door allerlei andere activiteiten daar te houden. Maar dat is ook een beetje aan het museum en hoe het definitief ontwerp er uiteindelijk ook gaat uitzien. Maar volgens mij is daar zeker ruimte voor, dus daar wordt naar gekeken. Dan die toegankelijkheid. Dat was een vraag van mevrouw Kockelkoren. Ik kan u daarover melden dat dat wordt meegenomen ook zoals u vraagt, in de verdere uitwerking van de plannen. Ik weet dat er rekening wordt gehouden met liften op verschillende niveaus, op verschillende plekken in het ontwerp. Dat kan ik u nu al melden, maar dat wordt ook meegenomen in de verdere uitwerking van de plannen, dus ook dat krijgt de aandacht die het moet krijgen. Voorzitter, dit waren de vragen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dit was de veegronde. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Ja, dank u wel voorzitter en dank u wel wethouder dat u een brief heeft gestuurd en een sms'je. Ik moet zeggen, een bedankje in het park, in de Doelen, dat hoeft voor mij nu ook weer niet maar misschien iets meer. Een bedankje in de raadzaal hoeft ook niet. Ook niet twee keer, nog een concert, nog een symposium met burgemeesters hoeft voor mij ook niet. Maar een sms'je is misschien wel net iets te weinig.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Voorzitter, een punt van orde. Echt serieus, ik wil ook nog wel ergens wat bloemetjes naar gestuurd hebben. Kunnen we nu echt serieus ons nu bezighouden met waar we ons mee bezig moeten houden en niet met dit soort dingen? Echt waar, serieus.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat gaan we doen, dat gaan we nu doen. Dit was de veegronde. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk de raad even rond. Er is behoefte aan een tweede termijn. Ik zie de heer Segers en ik zie de heer Van der Velden. Dan geef ik eerst het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn, daarna aan de heer Van der Velden. Gaat uw gang.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, korthedshalve wil ik van de drie conceptmoties die ik had er uiteindelijk twee indienen. De eerste heet 'Baas over eigen geld'. Het dictum laat zich raden. En de tweede is 'Kies voor een passend scenario'. En ook daar laat het dictum zich raden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Baas over eigen geld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van de scenariokeuze voor de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen van groot belang is voor de culturele infrastructuur van Rotterdam;
- een externe financier bereid is middelen beschikbaar te stellen, maar dit slechts onder de voorwaarde dat de gemeente ook extra investeringen doet teneinde de ambitievariant van de renovatie uit te voeren;
- het belangrijk is dat het stadsbestuur onafhankelijk en autonoom democratische gelegitimeerde beslissingen kan nemen over budget en investeringen;

overwegende dat:

- voorwaardelijke financiering de onafhankelijkheid en democratische legitimatie van de gemeentelijke besluitvorming ondermijnt;
- de gemeente verantwoordelijk is voor het waarborgen van de belangen van alle Rotterdammers en niet gebonden mag zijn aan voorwaarden van externe financiers;
- het ambitiescenario leidt tot extra financiële druk op de gemeentelijke begroting in een periode waarop in andere sectoren fors moet worden bezuinigd;

verzoekt het college:

- het gesprek met de externe financier over de voorwaarden van de financiering te hervatten om duidelijk te maken dat de gemeente autonoom wil kunnen beslissen over de financiering van de renovatie;
- alternatieve financieringsmogelijkheden te blijven onderzoeken die niet afhankelijk zijn van externe voorwaarden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 8. Kies voor een passend scenario

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van de scenariokeuze voor de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- de gemeenteraad in een eerder stadium heeft aangegeven dat het verschil tussen het basisplusscenario en het ambitiescenario niet moet worden gedekt vanuit gemeentelijke middelen;
- een externe financier bereid is gevonden te investeren mits de gemeente kiest voor het ambitiescenario van de renovatie, wat inhoudt dat de gemeente zelf ook extra geld moet investeren;
- het basisplusscenario een haalbare en financieel verantwoorde optie biedt die ook bijdraagt aan de culturele infrastructuur van Rotterdam zonder extra gemeentelijke kosten;

overwegende dat:

- de gemeenteraad van Rotterdam het college heeft opgedragen zich sterk in te spannen om het verschil tussen de bedragen uit het basisplusscenario en het ambitiescenario te dekken door bijdragen van derden;
- dit in de huidige situatie niet volledig gelukt is, aangezien de gemeente een aanzienlijk bedrag moet besteden aan het verschil tussen het basisplusscenario en het ambitiescenario;
- het wel reëel is het eerder vastgestelde budget uit 2021 te corrigeren voor inflatie en prijsstijgingen;

verzoekt het college:

- het budget uit 2021 aan te passen aan de gestegen prijzen, de € 80 miljoen van de externe financier daarbij op te tellen en op basis daarvan de renovatie van Boijmans Van Beuningen te realiseren;
- te kiezen voor een passend scenario als de externe financier hiermee niet akkoord gaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter, ik wilde ook een motie indienen. De sloop van Robbrecht en Daem vinden wij pure kapitaalvernietiging. Het is niet duurzaam en het is ook ecologische vernietiging. Vandaar dat wij met een motie komen om toch te kijken om het bouwdeel Robbrecht en Daem te behouden en een plek te geven in het voorlopig en definitief ontwerp van een gerenoveerd gebouw voor Boijmans.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Behoud bouwdeel Robbrecht en Daem

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over vaststelling van Scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- in 2003 het bouwdeel van de architecten Robbrecht en Daem werd toegevoegd aan het gebouw van Museum Boijmans Van Beuningen;
- in het huidige schetsontwerp voor de renovatie van museumgebouw dit bouwdeel niet terugkeert;

overwegende dat:

- Robbrecht en Daem wereldwijd hoog zijn aangeschreven, vanwege de koppeling tussen beeldende kunst en architectuur in hun werk;
- het bouwdeel Robbrecht en Daem nog niet afgeschreven is en sloop daarom kapitaalsvernietiging is;
- behoud van het bouwdeel duurzamer is;

verzoekt het college:

- het bouwdeel Robbrecht en Daem te behouden en een plek te geven in het voorlopig en definitief ontwerp van een gerenoveerd gebouw voor Museum Boijmans Van Beuningen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan heb ik de volgende en dat is de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Er is veel uitgewisseld vandaag. Belangrijk ook, omdat het natuurlijk een heel gevoelig onderwerp is. Het bedrag waar we vandaag een hek om zetten, zoals de wethouder dat ook heeft gezegd, is natuurlijk een gigantisch bedrag en ik wens ook alle raadsleden echt succes om dat ook goed uit te leggen aan onze stad. Dat wij dat doen ook zeker in het licht van de debatten die wij hebben gehad en die we ook nog gaan krijgen over de financiële positie van Rotterdam. Dat gezegd hebbende, en dat was allemaal een inleiding om nog wat tijd te winnen, want ik heb inderdaad toegezegd dat ik nog wilde gaan kijken over de motie die we hadden ingediend over die grens van € 223 miljoen. Ik gaf ook bij de reactie op de terechte vraag van de heer Van der Velden al aan, daar zit natuurlijk een punt. Maar wij wilden met onze motie eerst even terug naar: waar stonden we een aantal jaren geleden als raad en wat hadden wij toen gezegd? Jongens, hier ligt een grens. Die lag eigenlijk nog lager, die € 223 miljoen was al vrij hoog, maar we wilden ook even om ons daar even weer bewust van te worden terug naar: daar hadden wij ooit een grens getrokken, toch? En daarom die motie. Maar we realiseren ons natuurlijk ook dat er inmiddels inflatie is, herberekeningen enzovoort. Dus daarom wil ik die motie aanpassen en een tweede motie daarbij indienen. De eerste motie die ik

wil aanpassen zegt: laten we dan nu die grens trekken op het bedrag dat we nu hebben bedacht als basisplusvariant. En de tweede motie, laten we dan de grens trekken op het niveau van die ambitievariant, wat natuurlijk niet onze voorkeur heeft. Daar gaan we ook tegen stemmen. Maar als de raad dat dan stemt, laten we daar dan ook een grens trekken. Nou, de wethouder heeft al heel goede woorden gesproken over dat er veel lucht is gepompt in het bedrag dat nu voorligt, waardoor we voldoende stootkussen hebben om risico's op te vangen. Dus zo spannend zal die motie dan niet zijn, maar toch lijkt het me belangrijk dat we als raad wegblijven uit die fuik en altijd maar weer meer moeten geven, door toch die grens nu te trekken. Dus ik hoop dat we daarmee met zijn allen een beetje uit die fuik wegblijven. Die moties wil ik heel graag indienen. Er waren heel veel printproblemen beneden, dus het lag echt aan de techniek dat we dat even niet op tijd uit de printer gerold kregen, maar mijn medewerkers zijn daarmee bezig. Ze komen zo omhoog en dan dien ik de moties in. Het kan hooguit nog een paar minuten duren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Duidelijk mijnheer Vonk. Verder nog sprekers voor de tweede termijn? Nee? Ik concludeer dat die er niet zijn. Dan denk ik dat we dit agendapunt kunnen afronden. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Wilt u adviezen geven op de nieuwe moties? Ja, de nieuwe moties behandelen inderdaad. U heeft helemaal gelijk wethouder, gaat uw gang. En daarna doen we de toezeggingen die we gehoord hebben en hopelijk zijn dan de moties van de ChristenUnie boven water. Gaat uw gang. Nog even één minuut. Natuurlijk, u krijgt leestijd. Gaat uw gang.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Dank voor het geduld voorzitter. Er zijn geen nieuwe, verrassende dingen hoor, maar toch even netjes lezen hoe het er uiteindelijk staat. Motie 7 van het CDA zegt, eigenlijk was dit het deel, we willen autonoom kunnen beslissen over de financiering van de renovatie. Voor de goede orde, er wordt veel gesproken over voorwaarden, sommigen hebben het over eisen. Ik zie dat zelf wat anders. Het is natuurlijk niet zo dat zo'n enorm bedrag wordt overgemaakt aan de gemeente met de mededeling: we hopen dat jullie er iets goeds van kunnen doen in de stad en we horen nog wel een keertje. Dat bedrag heeft natuurlijk een bedoeling, een bedrag heeft een bestemming en we hebben daar ook om gevraagd. We willen graag een ambitieuze variant van Boijmans Van Beuningen realiseren en we zijn daarvoor op zoek naar middelen om dat ook te kunnen doen. Kunnen we daar elkaar over spreken? Dat soort gesprekken zijn er gevoerd en dit is de uitslag, de uitkomst van die gesprekken. Dan is het logisch dat wanneer daar een positieve uitslag is, je dan ook zegt: dat moet dan dus ook besteed worden aan die ambitie en niet aan basisplus of iets dergelijks. Dat vind ik dan ook normaal. Daar mag iedereen het mee oneens zijn, begrijp me niet verkeerd. Ik zeg er alleen wel bij, ook in herinnering gebracht door de heer Segers-Hoogendoorn, er lag een motie vanuit de gemeenteraad, die zei: probeer die ambitie nu door externen te laten financieren. Dat is dan in ieder geval grotendeels gelukt, nog even met het deel over de worst case waar motie 8 over gaat. Dus in die zin kunnen wij denk ik alleen maar dankbaar zijn met deze uitslag en voor deze schenking voorzitter. Het is niet zo dat we zeggen: o jee, als we wat willen, zegt u maar hoe het museum eruit moet komen te zien of iets dergelijks. Zo werkt het natuurlijk ook niet. De stichting krijgt er verder ook niets voor terug. Het is gewoon een schenking. Dus daarom zou ik motie 7 willen ontraden voorzitter. Motie 8, daar hebben we het net even in de eerste termijn over gehad, de heer Segers-Hoogendoorn en ik. Laat ik het misschien iets anders zeggen, stel, het ambitiedeel kost € 97 miljoen. De ambitievariant is € 97 miljoen duurder dan basisplus. Ik reken worst case. Stel dat ik niet worst case reken maar methode december 2021 hanteer, niet worstcasebenadering. Dat heb ik niet gedaan, maar dan zal het significant minder worden dan € 97 miljoen. Bijvoorbeeld rond de € 80 miljoen. Dat zou me niet verbazen. Stel dat het uiteindelijk € 80 miljoen kost omdat die worst case niet uitkomt. Dan betaalt de gemeente niets, en Stichting Droom en Daad € 80 miljoen. Zo kan ik het opschrijven aan u. Dan ziet u een ambitie die volledig gefinancierd wordt door externe financiering. Maar ik vind dat ik u worst case moet voorschotelen. Dat vind ik echt. En nu ziet u die € 17 miljoen. Maar dat is dan het verschil. En daarom zou ik motie 8 willen ontraden, eigenlijk niet zozeer omdat ik een aantal zaken die ik ook zie niet zou ondersteunen, maar omdat ik het slim vind om worst case te hanteren en dit het gevolg daarvan is, waarvan ik zeg: dat lijkt me dan alleszins het beste voorstel om aan uw raad te doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, en dan for the record, dat is wat ik ook bedoel, en eigenlijk zeg ik dus: doe worst case, prijsniveau 2021, laat dat 2024 zijn, en doe het dan daarvoor. Dat wil ik dan wel even, dat is de bedoeling van de motie, maar ik snap het advies.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Wat ik betoog is, de details mogen we uitvogelen hoor met elkaar, een afschrijving van Robbrecht en Daem € 6,4 miljoen bijvoorbeeld, maar als ik 2021 pak, dat met alle rente, bouwkosten, dat soort zaken erin verdisconteerd, worst case pak, en daar € 80 miljoen aan toevoeg, dan denk ik dat ongeveer op € 359 miljoen kom voorzitter. Maar ik heb het niet precies op die manier berekend, dus die moet ik de heer Segers-Hoogendoorn ook weer geven. Voorzitter, motie 9 van de Partij voor de Dieren zegt: houd nu in hemelsnaam, sorry dat staat er niet, dat maak ik er zelf van, dat moet ik niet doen. Behoud Robbrecht en Daem en geef het een plek in het definitief ontwerp. We begrijpen het en hij heeft het goed onderbouwd waarom hij deze motie indient voorzitter, maar wij denken dat het toch het best is, gegeven alle uitdagingen en de ambitie die we willen realiseren en de toekomstbestendigheid van het museum, dat wij op een respectvolle manier maar toch afscheid zullen moeten nemen van het gebouw Robbrecht en Daem. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de wethouder. Ik kijk naar de heer Vonk. U had twee moties. Technische tijd.

De heer VONK (cu). Dank u wel. Ze worden nu even naar de griffie gestuurd, omdat we ze werkelijk niet uit de printer krijgen, dus hij ligt nu bij de griffie. Die print hem en dan dien ik ze in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan zien wij ze wel tegemoet, dank u wel. Dan kijk ik nog even de zaal rond. De toelichting op de moties is geweest. Dan ga ik door naar de toezeggingen. Geef mij even een seconde. Ik heb de volgende toezeggingen genoteerd. De toezegging: wethouder Kasmi neemt de toegankelijkheid van het museum mee in de verdere uitwerking van het ontwerp voor renovatie. Wethouder Kasmi zegt toe in de commissie ZWCS het voorstel van de heer Coşkun te willen bespreken over een gesprek met de stad over de museale functie van alle museumcollecties in de stad. De wethouder zegt toe een brief te sturen naar de raad met een uitleg waar we op welke manier voor sparen in relatie tot de investering voor Museum Boijmans Van Beuningen en de schenking en de vervangingsinvestering over vijftig jaar. Wethouder Kasmi peilt bij Stichting Droom en Daad of er behoefte is aan een blijvend bedankje en koppelt dit terug aan de raad. Dit zijn de toezeggingen die ik heb genoteerd. Ik kijk even de raad rond of ik iets gemist heb. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Voorzitter, volgens mij heeft u mij opnieuw gemist, want ik had inderdaad de vraag gesteld over de multifunctionele ruimtes en daar hoorde ik een toezegging.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. En de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, even checken, die voorlaatste toezegging die u noemt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik zal hem voor u herhalen.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Nou, dat niet eens zozeer, maar ik wil even zeker weten dat dat eigenlijk komt uit de toezegging die ik gevraagd had, dus de technische vraag: de financiële consequentie van het besluit dat we vandaag nemen, waar zien we dat terug in de begroting straks?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat is hem, jazekeer. Dan hebben wij inderdaad de toezegging, die heb ik gehoord, dat de wethouder dat voor u gaat uitzoeken en daarop terugkomt. Multifunctionele bestemming in het museum. Hij is iets anders wethouder? Hoe zou u hem verwoorden?

De heer KASMI (d66) (wethouder). Nou, misschien iets anders dan de heer Dahoe. Wat ik heb meegegeven aan u is te willen onderzoeken of multifunctioneel gebruik inderdaad een optie is. Daarbij heb ik gezegd dat ik denk dat dat wel moet lukken, maar het onderzoeken, daar moeten we het gesprek met de directie van het museum ook over voeren, maar ik denk dat de mogelijkheden daartoe zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De wethouder zegt dus toe te onderzoeken of multifunctionele ruimtes een optie zijn in het museum. Dank u wel. Dan denk ik dat de heer Vonk zijn moties binnen heeft.

De heer VONK (cu). Dank u wel voorzitter, ook voor het geduld. En inderdaad balen dat de techniek ons even in de steek liet. Maar dan toch de twee moties. Waarbij ik even moet zeggen dat de titel van de motie die we gewijzigd hebben wel gelijk is gebleven, dus daar staat die € 223 miljoen nog in, maar niet in het dictum. Dus dat alvast even als uitleg.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2A. Renovatie en verbouwing Museum Boijmans: 223 miljoen is genoeg!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van de herziene scenariokeuze Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- de gemeenteraad in december 2018 heeft ingestemd met een restauratie en verbouwing met een totaal investeringsbudget van € 223,5 miljoen – waarvan € 55 miljoen via uit de markt zou moeten komen – plus incidentele kosten € 23,2 miljoen;
- op 20 februari 2020 de gemeenteraad, door een vrijwel unaniem aangenomen motie, het college heeft opgedragen het financiële tekort op het ambitiescenario niet te compenseren met gemeentelijk geld;
- de gemeenteraad in juli 2020 heeft besloten tot een taakstellend investeringsbudget van € 169 miljoen (prijspeil einde werk) plus eventuele externe bijdragen om ambities te verwezenlijken;
- de gemeenteraad in december 2021 het projectbudget heeft vastgesteld op € 223 miljoen (prijspeil einde werk) zonder dat duidelijk was hoe de ambities betaald zouden worden;
- het college nu – bijna 3 jaar na het vorige besluit – opnieuw vraagt om ophoging van het financiële kader, tot maar liefst € 359,2 miljoen – waarvan in totaal € 89 miljoen externe bijdragen- plus incidentele kosten van inmiddels € 51,5 miljoen;
- de gemeenteraad keer op keer wordt geconfronteerd met nieuwe voorstellen waarbij het college telkens om tientallen miljoenen euro's extra vraagt;
- het op vele punten in de stad financieel piept en knarst en vele culturele en maatschappelijke organisaties de tering naar de nering moeten zetten;

overwegende dat:

- het niet is uit te leggen dat tal van culturele en maatschappelijke organisaties onder druk van (relatief marginale) bezuinigingen in de knel komen, terwijl het college telkens meer miljoenen vraagt voor de renovatie van Boijmans;
- het niet is uit te leggen dat het al jaren niet lukt om een goed, betaalbaar, functioneel en exploitabel museumontwerp te maken en uit te voeren voor het met de gemeenteraad overeengekomen budget;
- het niet is uit te leggen dat met een enorme gift van € 80 miljoen er nog eens tientallen miljoenen bij moeten;
- het niet duidelijk is 'of dit het nu echt is' en er geen nieuwe investeringsverzoeken komen, of dat een volgende keer weer om meer geld gevraagd wordt;

spreekt uit dat:

- het onaanvaardbaar is dat er nog meer gemeentelijk geld naar de restauratie en verbouwing van het museum verdwijnt dan dat het college nu voorstelt;
- het eerder door de raad vastgestelde projectbudget van € 223 miljoen gecorrigeerd voor inflatie, te zien als een in alle opzichten definitief taakstellend plafond;

verzoekt het college:

- in de toekomst geen voorstellen meer te doen voor de restauratie en verbouwing van Boijmans die de netto-investeringsom en de incidentele lasten voor de gemeente Rotterdam, zoals vastgesteld in 2021 en gecorrigeerd voor inflatie, te boven gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 10. Renovatie en verbouwing Museum Boijmans: beter laat dan nooit, de schatkist op slot gegoid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van de herziene scenariokeuze Museum Boijmans Van Beuningen;

constaterende dat:

- de gemeenteraad in december 2018 heeft ingestemd met een restauratie en verbouwing met een totaal investeringsbudget van € 223,5 miljoen – waarvan € 55 miljoen via uit de markt zou moeten komen – plus incidentele kosten € 23,2 miljoen;
- op 20 februari 2020 de gemeenteraad, door een vrijwel unaniem aangenomen motie, het college heeft opgedragen het financiële tekort op het ambitiescenario niet te compenseren met gemeentelijk geld;
- de gemeenteraad in juli 2020 heeft besloten tot een taakstellend investeringsbudget van € 169 miljoen (prijspeil einde werk) plus eventuele externe bijdragen om ambities te verwezenlijken;
- de gemeenteraad in december 2021 het projectbudget heeft vastgesteld op € 223 miljoen (prijspeil einde werk) zonder dat duidelijk was hoe de ambities betaald zouden worden;
- het college nu – bijna 3 jaar na het vorige besluit – opnieuw vraagt om ophoging van het financiële kader, tot maar liefst € 359,2 miljoen – waarvan in totaal € 89 miljoen externe bijdragen – plus incidentele kosten van inmiddels € 51,5 miljoen;
- de gemeenteraad keer op keer wordt geconfronteerd met nieuwe voorstellen waarbij het college telkens om tientallen miljoenen euro's extra vraagt;
- het op vele punten in de stad financieel piept en knarst en vele culturele en maatschappelijke organisaties de tering naar de nering moeten zetten;

overwegende dat:

- het niet is uit te leggen dat tal van culturele en maatschappelijke organisaties onder druk van (relatief marginale) bezuinigingen in de knel komen, terwijl het college telkens meer miljoenen vraagt voor de renovatie van Boijmans;
- het niet is uit te leggen dat het al jaren niet lukt om een goed, betaalbaar, functioneel en exploitabel museumontwerp te maken en uit te voeren voor het met de gemeenteraad overeengekomen budget;
- het niet is uit te leggen dat met een enorme gift van € 80 miljoen er nog eens tientallen miljoenen bij moeten;
- het niet duidelijk is 'of dit het nu echt is' en er geen nieuwe investeringsverzoeken komen, of dat een volgende keer weer om meer geld gevraagd wordt;

spreekt uit dat:

- het onaanvaardbaar is dat er nog meer gemeentelijk geld naar de restauratie en verbouwing van het museum verdwijnt dan dat het college nu voorstelt;
- de bedragen in het voorstel van het college te zien als een in alle opzichten definitief taakstellend plafond;

verzoekt het college:

- in de toekomst geen voorstellen meer te doen voor de restauratie en verbouwing van Boijmans die de netto-investeringsom en de incidentele lasten voor de gemeente Rotterdam, zoals nu voorgesteld, te boven gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En daar moet u natuurlijk weer op reageren wethouder. Even snel die kant uit? Dit zijn de originals.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Dank, ook even voor deze tijd voorzitter. Motie 2A, die verandert wat er stond met die € 223 miljoen in € 223 miljoen plus inflatie. Ik moet wel op een negatief

advies komen voor de techniek. We hebben natuurlijk ook rentekosten die zijn gestegen bijvoorbeeld. We hebben monumentenstatussen toegekend gekregen die kostprijsverhogend werken. Er zijn andere onderdelen dan inflatie die leiden tot een stijging van de kosten. Dat wil ik erbij zeggen, maar dan nog begrijpen we natuurlijk ongeveer wat de bedoeling is hoor, daar niet van. Dus als ik die techniek even laat voor wat het is, dan begrijp ik de bedoeling van de motie. Maar daarmee wordt het voorstel dat wij hebben op die manier denk ik niet haalbaar, of in ieder geval niet tegen worstcasebenadering. Dan hebben we motie 10, dat is een nieuwe motie. Hij lijkt er een beetje op maar hij is anders. Doe in de toekomst geen voorstellen meer voor het project Boijmans die de kosten verhogen, oftewel niet meer terugkomen nu, dit is het € 359 miljoen, en dan ben je ook klaar. Ja voorzitter, ik heb daar geen enkele moeite mee. Alleen, het afdoen van zo'n motie kan maar op twee manieren gebeuren. Of er gaat een sleutel in de deur van Boijmans en we hebben een feestelijke opening en dan kan die motie dus worden afgedaan. Of nou ja, men vindt plutonium onder Bodon en dan kom ik terug bij u, want dan hebben we nog opeens gek geld nodig. Maar ja, dan heeft deze motie ook weer niet zo heel veel aan u geboden, dus ik denk dat ik hem maar aan de raad laat. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En de moties graag weer terug. Die beschermen wij, die bewaken wij met ons leven. Dank u wel. Dan denk ik dat wij aan het einde gekomen zijn van de behandeling van dit agendapunt. Dan ga ik de voorzittershamer weer overdragen aan mevrouw Kockelkoren en dan gaan wij door met agendapunt 6.2.

6.2 *Initiatiefvoorstel Van Dommelen e.a. over Cultuurfinanciering*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, dan gaan wij met gezwinde spoed verder naar agendapunt 6.2, Initiatiefvoorstel Van Dommelen, Nunnely en Engberts over Cultuurfinanciering. En dan wil ik als eerste het woord geven aan de heer Van Dommelen. Excuus, het is een initiatiefvoorstel, dus daarom hebben de heer Van Dommelen, mevrouw Nunnely en de heer Engberts de gelegenheid om even als waren zij wethouders, hun voorstel te verdedigen aan deze kant van de tafel, dus welkom heren en dame. Het woord is aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Het blijft wat bijzonder dat cultuur niet elke dag op de agenda staat, maar vandaag staat cultuur volgens mij centraal. Gelukkig hebben we gisteren ook nog de hele avond over het Cultuurplan kunnen praten, dus wat dat betreft zijn we aardig aan de beurt, maar dat is ook wel weer mooi. We hebben al een aantal keren gesproken over het voorstel Cultuurfinanciering, en gisteren tijdens de hoorzitting Cultuurplan bleek eens te meer hoe belangrijk het is dat we zo'n voorstel met elkaar bespreken. Laat ik nog even heel duidelijk maken hoe wij met z'n drieën maar ook ik als fractielid van de Rotterdamse VVD erin zit. Mij gaat het er niet om om het bedrag dat wij vanuit de gemeente beschikbaar stellen voor de culturele sector te verminderen. Mij gaat het erom en ons gaat het erom om de veerkracht en de weerbaarheid van de culturele sector te versterken. En gisteren merkten we opnieuw dat als er een bepaalde wind waait door de overheid, bijvoorbeeld cultuurbezuinigingen, landelijk bijvoorbeeld met de btw-verhogingen, dat je dan niet wilt dat de culturele sector meteen in de problemen komt. Die weerbaarheid, die veerkracht, dat is waar we naar op zoek zijn. We hebben er een zwaar debat over gehad in de commissie. Wat mij betreft is dat vandaag niet nodig. We hebben een reactie gekregen van de wethouder. Ik heb toen gezegd: wethouder, u omarmt alles, maar echt concreet bent u niet in uw toezeggingen. De wethouder heeft nog een tweede brief gestuurd. We hebben het erover gehad. Ik heb er vertrouwen in dat we met dit hele verhaal van die cultuurfinanciering er stappen in gaan maken en dat dit een debat wordt, een gesprek dat we ook regelmatig blijven voeren in dit huis. Wij willen cultureel ondernemerschap stimuleren en wij willen onze fair share hebben van de landelijke subsidiepot. Daar gaat het ons om, en ik ga ervan uit dat we met zijn allen daar ook voor gaan strijden. Nogmaals, de wethouder heeft een aantal toezeggingen gedaan en wat mij betreft wil ik graag twee zaken benadrukken uit dat voorstel. De eerste is het shared service center. Het shared service center is een soort backoffice maar wat mij betreft ook frontoffice waarin we kosten en kennis gaan delen. Een bureau waarbij heel veel kennis, bijvoorbeeld op het gebied van subsidies, andere subsidies dan subsidies die wij verstrekken, bij elkaar komt. Een mooi voorbeeld is Europese subsidies. De meest niet-gebruikte subsidiepot van de Europese Unie is de cultuursubsidiepot. Hoe zonde is dat. Maar dat vergt wel een hoop kennis. Die kennis heb je nodig om die subsidies te kunnen aanvragen. En dat willen we juist bundelen, zodat alle culturele instellingen in Rotterdam daar gebruik van kunnen maken. Maar dat gaat ook over heel simpele dingen als administratie, secretariaat, IT, personeelszaken. Heel veel zaken kun je delen. Niet iedereen hoeft daar gebruik van te maken. Als je groot genoeg bent om dat zelf in eigen huis te hebben

dan doe je dat. Als je te klein bent dan deel je die kosten. Dat is de gedachte. Hetzelfde geldt voor onze culturele lobby. Ik heb al meerdere malen gezegd: wij krijgen niet onze fair share en ik vind dat een stad als Rotterdam zijn fair share moet krijgen. Dat blijkt net wel uit het verhaal over Boijmans. We investeren € 359 miljoen. Een filantroop draagt er behoorlijk aan bij en de rijksoverheid draagt er € 7,5 miljoen aan bij. Vergelijk dat met wat ze betaald hebben voor het Rijksmuseum. Dat ging over € 300 miljoen. En wat wordt er dan gezegd? Ja, dat komt omdat het Rijksmuseum een rijkscollectie is. Alsof het rijk er alleen maar is om zijn eigen bezit te financieren. Volgens mij is het rijk er om de bewoners van Nederland te voorzien in wat belangrijk is. En voor Rotterdam is dat Boijmans. Maar zo zijn er talloze voorbeelden. Het rijk moet ook zijn verantwoordelijkheid nemen naar Rotterdam, en daar moeten we met zijn allen voor vechten. Want dat betekent dat alle decisionmakers rondom de cultuursubsidies moeten weten waar we voor staan, wat wij belangrijk vinden. Ze moeten ons kennen. En dat geldt voor de wethouder, dat geldt voor de ambtenaren, dat geldt voor ons allemaal hier bij elkaar in deze zaal, bij onze eigen achterban. En het geldt voor de sector zelf en de regie daarop, daar hebben we de wethouder van gevraagd: neem de regie, zodat we over vier jaar echt onze fair share krijgen. Nou, die twee zaken zijn wat mij betreft het meest belangrijk in het hele voorstel en ik heb in het aangepaste besluit, waar we straks over gaan stemmen, drie zaken aangepast. Een, op verzoek van de wethouder hebben we gerefereerd aan de twee brieven die de wethouder heeft gestuurd, en we vragen zowel bij het shared service center als bij de gezamenlijke lobby een tweejaarlijkse rapportage van de wethouder, terugkoppeling waar hij staat met zijn inspanningen. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan nog het woord aan mevrouw Nunnely voor haar aandeel en ik hoop dat jullie gedrieën de toelichting wel enigszins beknopt kunnen houden, maar ik geef jullie natuurlijk wel alle ruimte, want een initiatiefvoorstel dien je niet alle dagen in.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel voorzitter. Ik kan het zeker beknopt houden, omdat we hier al enige tijd met elkaar over in gesprek zijn. Samen met mijn collega's de heer Van Dommelen en de heer Engberts hebben we hier uitgebreid bij stilgestaan. En inderdaad, gisteravond 23 culturele organisaties die hier bij ons in het mooie stadhuis waren om hun hart, hun ziel en zaligheid over de culturele sector met ons te delen. Een gesprek dat echt gevoerd werd op een manier waarvan we merken en zien en hebben gehoord hoe belangrijk cultuur is in deze stad. Maar alleen met mensen kunnen we dat niet bereiken, we hebben daar inderdaad de middelen voor nodig. We hebben ook de huidige tijd waar we in zitten, waar we veel verschuivingen zien hierop nodig om daar ook op een andere manier met elkaar outside the box te kunnen gaan kijken en gaan denken. Mijn collega heeft het net al aangegeven, het shared service center. Ik ben ook ontzettend blij met de aangepaste brief van de wethouder die ook heeft aangekondigd dat we een businessday gaan krijgen, gaan organiseren in deze stad, voor de culturele sector. Dat omarm ik meteen. En tegelijkertijd ook inderdaad de oproep om deze businessday ook met ambitie neer te zetten, met ambitie zodat ook de culturele organisaties uit deze stad echt een verbinding kunnen maken. En dat is dus eigenlijk waar het cultuurinitiatief over gaat. Makers erbij halen, businessday, maar ook gewoon het shared service center hierbij betrekken. Maar gisteravond ook nog doorgevraagd naar de Europese gelden, die matchen de mogelijkheden voor onze culturele organisaties in Rotterdam, goed helder zichtbaar en duidelijk te maken. Het initiatiefvoorstel, nogmaals, is niet om gelden, middelen te verminderen, maar wel met elkaar te kijken: waar kunnen we vergroten, versterken en nog verder ontwikkelen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel dat ik af mag sluiten. Ik wilde graag even teruggrijpen op 2021. Mei 2021 kwam het rapport uit een 'New Deal Cultuur', een werkgroep onder leiding van Mariëtte Hamer. Die was ingesteld door de wethouder die er nu ook nog zit. Die werd ingesteld tijdens corona. Mei 2021 was ruim een jaar na het uitbreken van corona en de hele cultuursector lag op zijn gat. Die was compleet tot stilstand gekomen. Uit dat onderzoek en de analyses in het onderzoek van New Deal Cultuur, werd vastgesteld dat die sector veel en veel te kwetsbaar is. Veel te kwetsbaar. En een van de drie aanbevelingen was toen: ondersteun de sector in zijn transitie naar meer weerbaarheid. Wendbaarheid en veerkracht voor de langere termijn, zodat hij daarmee onderdeel blijft van het weefsel dat nodig is voor een inclusieve, solidaire, duurzame en welvarende samenleving. Voor mij was dat een van de belangrijkste redenen om me aan te sluiten bij dit initiatiefvoorstel. Om ervoor te zorgen dat we nu echt gaan proberen die aanbevelingen in praktijk te brengen en ervoor te zorgen dat die sector weerbaarder wordt. Want die versterking die gezocht werd in dat rapport 'New Deal Cultuur' was in aanbod bereik en participatie en als laatste verdienvermogen. En dat werd als de

kernopgave geformuleerd voor de cultuursector hier in Rotterdam: versterk het verdienvermogen. Teruggaan naar de oude, normale situatie, die misschien helemaal niet zo normaal was, zoals ook in dat rapport werd gesteld, zou veel te gevaarlijk zijn. Bij de eerstvolgende crisis zou die sector opnieuw compleet onderuitgaan en dan zou het maar de vraag zijn of je met overheidsingrijpen ervoor zou zorgen dat die sector overeind zou blijven. Mij is die sector dierbaar en lief en daar hoort overheidsfinanciering bij. Daar moet ook absoluut niet aan getornd worden. Dat hebben we gisteravond ook weer gehoord. Maar het is ook nodig dat we die sector weerbaarder en steviger maken en daarvoor zijn voor mij deze voorstellen in dit initiatiefvoorstel essentieel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Zijn er nog vragen vanuit andere fracties in de raad aan de indieners van het initiatiefvoorstel? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, ik weet niet, gaat dat buiten de tijd? Zoals dat voor de indieners ook geldt? Ik heb drie vragen. De ene is over dat shared service center. Zien jullie dat onder leiding en regie van de gemeente? Dat is één vraag. De tweede vraag is, dat fair share vragen aan het rijk en/of in Europa. Dat hangt er ook van af op welke manier je dat doet, want ik zou willen voorkomen dat dat op een heel zielige manier, een beetje Calimerogedrag, van: dat is niet eerlijk, zij zijn groot en wij zijn klein. Dat zou ik toch de eigenwaarde van Rotterdam te min vinden, dus hoe verbind je de Rotterdamse trots bij het vragen van dat fair share, dus hoe zie je dat voor je? En als derde, er wordt gerefereerd aan gisteravond. Toen waren er een aantal kleinere en grotere instellingen en 23 kwamen inspreken. Uiteindelijk ging het daar over een relatief zeer bescheiden bedrag. Dat ging misschien om € 4,5 miljoen. Dat is één promille oftewel een tiende procent van onze totale begroting. En u vraagt in 1.5 aan de wethouder om met de andere wethouders te overleggen hoe je geld voor cultuur kan gebruiken voor andere doelstellingen van de stad. En dat is eigenlijk wat normaal volstrekt logisch is bij de begroting die we nu gaan bespreken, dat we eigenlijk alles in relatie tot elkaar zien. Dat gesprek zou je normaal al continu moeten voeren, dus wat voegt 1.5 dan nog toe aan wat u vraagt? Want we gaan het hier straks over de begroting hebben en heel veel dingen hebben met cultuur te maken maar ook met zorg of ook met onderwijs of ook met welzijn. Dus dat is de vraag, hoe moet ik dat 1.5 zien als je eigenlijk de normale gang van zaken...

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Volgens mij zijn de vragen helder, dank u wel.

De heer COŞKUN (sp). Dat was het.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan zou ik even willen vragen of u de drie vragen kunt verdelen en enigszins beknopt kunnen antwoorden, want daarna hebben we ook nog het debat met de heer Kasmi als portefeuillehouder. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. Ik zal beginnen met het antwoord op de eerste vraag zoals wij dat zien. Die shared service is gewoon in onze ogen belangrijk en eerlijk gezegd na wat ik gisteren gehoord heb denk ik dat het nog belangrijker is dat we erin investeren. Dat kan onder regie van de overheid, maar het lijkt me niet noodzakelijk. In ieder geval vind ik dat de gemeente daar een faciliterende rol in moet aanbieden, en is de vraag vanuit de sector: doe daar meer in, dan zou ik daar niet op tegen zijn. Maar laten we beginnen met een faciliterende rol en kijken wat die sector nodig heeft en waar zijn vraag ligt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Dommelen voor de tweede vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik pak dan de tweede vraag. We hebben het keurig verdeeld. Mijnheer Coşkun, dank overigens, heel goede vragen, zoals ik van u gewend ben. Terecht zegt u: we moeten uitkijken dat we geen Calimerogedrag vertonen. Tegelijkertijd vind ik dat ook wel ingewikkeld. Want als je tot de conclusie komt dat wij onze fair share niet krijgen en je mag het niet aan de orde stellen want dan ben je Calimero, dat vind ik ook wel ingewikkeld. Maar wat mij betreft gaat het erom dat wij veel duidelijker moeten maken waar wij voor staan. Ik ben ervan overtuigd dat heel veel decisionmakers rondom culturele subsidies, en u weet net zo goed als ik dat er een heleboel ergens in het Gooi en rondom Amsterdam wonen, en dat is ze gegund, dat moeten ze zelf weten, dat is prima, mooi wonen daar, maar die moeten gewoon weten wat hier gebeurt, die moeten weten wat in deze stad gebeurt op het culturele vlak. Alleen dat al is ontzettend belangrijk, dat we ze meenemen in wat er zich hier afspeelt. Ik kan u vertellen uit mijn eigen ervaring, we hebben 20 november een delegatie van

mijn eigen partij, de VVD, op bezoek, waaronder onze woordvoerder Cultuur, Christianne van der Wal. En dat doen we in het Depot en dan praten we over de Rotterdamse cultuur. En dat is belangrijk. En dan wordt het ook veel makkelijker om straks te zeggen: beste overheid, draag bij aan hetgeen hier, de bewoners van Rotterdam belangrijk vinden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mevrouw Nunnely voor de laatste vraag.

Mevrouw NUNNELY (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het gesprek met de andere wethouders. We hebben het heel vaak, in vele commissies, over domeinoverstijgend kijken. Domeinoverstijgend met elkaar vraagstukken aanpakken, oplossen. Gistermiddag was ik in Theater Walhalla, waar we het hadden over thuiszitters. En daar zaten de wethouders van Cultuur, Onderwijs en de wethouder van Zorg. Dit zijn voor mij de voorbeelden waar het over gaat als we domeinoverstijgend met elkaar dat gesprek voeren. En ja, ik ben er zeer van op de hoogte dat we intern in het systeem van ons ambtelijk apparaat nog niet die schotten zeg maar hebben weggehaald. Maar het ontschotten, het gesprek daarover, dat wordt nu gevoerd en we hebben het daar ook met elkaar over gehad. Daar zouden we eigenlijk wel wat meer ambitie in willen zien. Niet vertragen, hier en daar versnellen, omdat het kan. Omdat de samenleving daarom vraagt en omdat de vraagstukken daarom vragen. En daarom, dat we het domeinoverstijgend, noem het integraal benaderen, ecosysteem. Maar uiteindelijk gaat het erover dat we met elkaar kunnen kijken hoe we het systeem op een andere manier ook vorm kunnen geven, omdat de Rotterdammers dat vragen en daar behoefte aan hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan hebben de indieners goed hun initiatiefvoorstel kunnen toelichten en dan vraag ik hen weer op hun plek in de zaal te gaan zitten. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, ik heb één keer de gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen aan de indieners en dan wil ik overgaan tot het politieke debat. Anders duurt dit agendapunt heel erg lang. Helaas, sorry. Ja, ik wil jullie vragen om lekker op de plek in de zaal te gaan zitten en dan verder te gaan met het politieke debat met wethouder Kasmi. Oké, dan heb ik als eerste op mijn lijstje voor het politieke debat met de wethouder de heer Coşkun staan, tenzij de indieners denken: ik wil zelf heel graag als eerste in debat met de wethouder. Maar dat is niet het geval, dan geef ik het woord aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, heel kort. Ik neem aan dat de wethouder het initiatiefvoorstel, waarvoor de drie collega's erg te prijzen zijn, van harte omarmt. Zo lees ik tenminste ook zijn brief. En ik hoop ook dat het een aansporing is om nog meer te doen. Ik begrijp vanuit de raad dat we veel meer willen. Kijk, bij cultuur gaat het toch om de emotie ook van de Rotterdammers. Dat is niet altijd in geld uit te drukken, maar die emotie is groot. Ik hoop dat dan ook gaat lukken. Ik hoop wel, dat zeg ik dan ook wel weer tegen de heer Van Dommelen, het is hartstikke leuk dat op 20 november natuurlijk de VVD-fractie langskomt. Het is toevallig de verjaardag van Joe Biden, maar het is toevallig ook mijn verjaardag, dus het zou goed zijn als de VVD-fractie dan een cadeautje meebrengt voor de cultuur van Rotterdam, want ze hebben nog wel wat goed te maken na Halbe Zijlstra, want de naweeën voelen we daar nog van. Misschien kunt u ze nog subtiel daaraan herinneren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel. Ik moet er natuurlijk even op reageren, want ik had me niet gerealiseerd dat u dan jarig bent, dus ik zal kijken of we dan, ik zal aan mevrouw Van der Wal vragen of ze speciaal aandacht aan uw verjaardag kan geven op 20 november. Dank u wel.

De heer COŞKUN (sp). Nee, ze komen voor de cultuur voorzitter, en ze moeten aandacht besteden aan de cultuur. Dat is wat ik vraag voor mijn verjaardag, verder niks.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. En ik wil u wel erop wijzen dat er gesproken wordt via de voorzitter en dat ik u nog niet het woord had gegeven, dus volgende keer daar graag even op wachten. Dan is het woord aan de heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal de heer Coşkun in ieder geval een sms'je sturen op zijn verjaardag. Alle lof voor de indieners voor hun initiatiefvoorstel. Een prima idee om het verdienvermogen van de culturele sector te vergroten. Ik heb een vraag aan de wethouder. Ik ben nieuw op het onderwerp. Ik heb het coalitieakkoord erbij gepakt en daar lees ik op pagina 47: de grote

instellingen moeten in staat zijn om meer op hun eigen benen te staan. En dan denk ik: uiteindelijk heeft dat tot doel minder subsidie vanuit de gemeente. Bijvoorbeeld door middel van cofinanciering en fondsenwerving. Daarmee creëren we ruimte binnen de bestaande gemeentelijke middelen om nieuwe makers te steunen. Een voorwaarde voor subsidieverstrekking aan grote cultuurinstellingen wordt een deugdelijke fondsenwervingsstrategie. Dat zullen we volgende keer bespreken bij het Cultuurplan, maar ik wil weten wat u verder tot nu deze twee jaar dat de coalitie zit al heeft gedaan aan dit voornemen om te zorgen dat de grote instellingen op eigen benen staan? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Zijn er nog andere sprekers? Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. Een initiatiefvoorstel vanuit de raad verdient eigenlijk altijd een compliment, maar ook in dit geval. Het doel van de initiatiefnemers is meer financiële middelen naar cultuur in Rotterdam krijgen en de sector weerbaarder maken. Daar staat GroenLinks natuurlijk volledig achter. Op een aantal punten in het voorstel hebben wij andere opvattingen. Zo hebben we dat ook in de commissie met elkaar gewisseld. Er wordt wat te veel naar onze smaak gedacht vanuit de economische waarde van cultuur voor de stad en er wordt dan voorbijgegaan aan de meerwaarde van kunst en cultuur buiten het financiële om. Kunst en cultuur hebben ook een autonome betekenis. Ze bepalen de identiteit van de mens individueel en als groep. Ze zetten ons aan het denken over onszelf en over de samenleving en dragen bij aan een beter begrip en geven uiting aan gevoelens en emoties. De initiatiefnemers stellen in hun tekst: commerciële processen en ondernemers werken in de culturele sector niet anders dan in andere. En daar is GroenLinks het niet mee eens. En ook wethouder Kasmi niet in zijn reactie. GroenLinks spreekt de woorden van Justin O'Connor na: 'Culture is not an industry'. Waarbij cultuur tevens wordt gezien als publiek goed om burgerschap te ondersteunen en te versterken. Maar dat is een basisprincipe en dat gaat eigenlijk niet over hoe je nu zorgt dat je toch die sectoren probeert zo goed mogelijk te versterken en zoveel mogelijk middelen te geven. Dus we hebben het eventjes ook met een andere blik bekeken. GroenLinks kan zich goed vinden in alle inspanningen van de initiatiefnemers om die taart, om de koek te vergroten, en kan zich ook vinden in de inspanningen of de aanmoedigingen aan de wethouder om nog meer in te zetten op lobby naar het rijk. Wij kunnen ons ook vinden in de reactie en de nuancering van de wethouder op dit voorstel en de inspanningen die gezamenlijk worden geleverd om een shared service center op te zetten. Deze combinatie van het initiatiefvoorstel en de reactie van de wethouder is voor ons eigenlijk best of both worlds, dus op deze manier zien wij hier echt een heel goede mogelijkheid om inderdaad samen met de sector de boel te versterken. We hebben één aanvulling op het voorstel en dat is eigenlijk naar aanleiding van gisteravond vanuit de insprekers. In een aantal gevallen blijkt dat er doordat er bijvoorbeeld lokaal minder subsidie wordt gegeven, er ook de rijksbijdrage deels of geheel gemist wordt. En dat is natuurlijk jammer. Als je de koek wilt vergroten en je mist een deel bijdrage vanuit de Rotterdamse beslissing. We hebben vandaag nog een motie geschreven 'Niet kletschen maar matchen', om te zorgen dat we gaan onderzoeken om te kijken hoe we dat kunnen voorkomen en hoe we de rijksmiddelen maximaal kunnen benutten op het moment dat er dubbel aangevraagd moet worden en dat het in ieder geval niet dubbel dupeert als wij de gelden niet kunnen verstrekken. Die motie dienen we samen in met de PvdA en de Rotterdamse VVD. Bij dezen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Niet kletschen maar matchen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Initiatiefvoorstel Van Dommelen e.a. over Cultuurfinanciering;

constaterende dat:

- een aantal Rotterdamse instellingen ook rijksmiddelen ontvangt, bijvoorbeeld uit het Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds en het Fonds voor Cultuurparticipatie;
- deze rijksmiddelen alleen volledig worden uitgekeerd als zij "gematcht" zijn met lokale middelen;

overwegende dat:

- de gemeenteraad vandaag bespreekt hoe hij de "taart aan cultuurmiddelen" maximaal wil vergroten;
- een van de wensen die vandaag besproken wordt, het vergroten is van het aandeel rijksmiddelen dat de Rotterdamse cultuursector ontvangt;

- bij de inspraakavond over het Cultuurplan is gebleken dat een aantal culturele instellingen niet alleen lokaal wordt gesneden, maar ook (een substantieel deel van) hun rijksbijdrage kwijtraken waardoor het Cultuurplan voor hen dubbel slecht uitpakt;
- het slim matchen van Cultuurplangelden leidt tot maximale benutting van (toegekende) rijks gelden waardoor er meer rijks geld naar de Rotterdamse cultuur gaat;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of bij de inzet van lokale cultuur middelen rekening gehouden kan worden met het optimaliseren van de rijksbijdrage met als doel ervoor te zorgen dat Rotterdam zo min mogelijk rijks geld misloopt door slim te matchen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, G.J. Engberts en D.J. van Dommelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. Vanuit BIJ1 zijn we blij dat er een initiatiefnota is waardoor kunst- en cultuurpartijen zich meer weerbaar kunnen maken en minder afhankelijk zijn van de grillen van de politiek. Een voorbeeld daarvan zien we helaas ook weer terug in de Tweede Kamer. We hebben nog wel een paar vragen over dit initiatiefvoorstel. Er zijn ook vaak kleinere partijen die niet de capaciteiten hebben om zelf fundraising te gaan doen of mensen of middelen daarvoor in te zetten. Dus hoe worden deze partijen daarin voorzien qua ondersteuning? Is het niet zo dat als deze partijen vaak meer gebruik gaan maken van marktpartijen, dat ze straks ook te maken krijgen met verdringing? Is daar ook nog een soort back-upplan voor? En de laatste vraag die we daarover hebben, het is goed om ze weerbaarder te maken, maar de overheid en de politiek hebben ook nog steeds een verantwoordelijkheid. Waar borgen we die verantwoordelijkheid en dat het niet gaat verwateren omdat nu tijdelijk de private partijen het overnemen en straks de politiek een reden heeft om daar afstand van te doen? Dus hoe gaat u dat waarborgen? Tot zover, dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan zie ik mevrouw Elfilali om het woord te voeren op dit onderwerp. Aan u het woord.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. Heel kort hoor, want er is al heel veel gewisseld hierover. Vanuit Volt zijn we natuurlijk alleen maar ook voorstander van nog meer financiële middelen naar de culturele sector. In het begin waren wij wat kritisch naar dit initiatiefvoorstel en met name vanuit de gedachte dat we al zoveel neerleggen bij de culturele sector, dus ik ben ook heel blij met de woorden van de heer Van Dommelen waarmee hij ook net zijn inleiding begon om ook aan te geven dat dat in ieder geval niet de inzet is van dit voorstel, maar dat het inderdaad vooral het doel is om de sector weerbaarder te maken en ook de financiële taart wat dat betreft ook groter te maken en dat willen we natuurlijk allemaal. Wij steunen ook de mentaliteit van de indieners van dit initiatiefvoorstel. Heel fijn dat er wordt gedacht om te kijken naar initiatieven en ook manieren om meer middelen te vinden voor de sector. Ook veel dank aan de wethouder voor de uitgebreide antwoorden die gegeven zijn op het voorstel. Wij hopen ook dat de indieners daarmee akkoord kunnen gaan. Wij waren in ieder geval erg tevreden daarover en we hopen dat inderdaad hiermee een mooie stap wordt gezet richting de sector.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp, want anders kunnen we door naar de beantwoording van het college door de heer Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dank u voorzitter. Door verschillende raadsleden is al gerefereerd aan de commissiebehandeling. Daar hebben we het met elkaar heel uitvoerig gehad over de initiatiefnota. Daar heb ik ook al inmiddels mijn waardering en complimenten uitgesproken voor al het werk dat er in is gestoken. Ik zie dat jullie niet over één nacht ijs zijn gegaan wat dat betreft. En ik sta uiteraard altijd open, en ik niet alleen, het hele college, voor goede suggesties van uw kant. Dat kunt u ook teruglezen in onze reactie als college op uw initiatiefvoorstel. Wij omarmen vrijwel gewoon de

hele initiatiefnota. Ik heb daar wat op- en aanmerkingen over gedaan in de commissie en ik heb ook nog eens een brief daarna gestuurd met verdere aanscherping. Dat is ook de reactie van het college op de initiatiefnota, dus in zijn algemeenheid heel positief. Dan naar hier en nu, wat vragen. Ik had een vraag van de heer Koster. U refereerde naar het coalitieakkoord en een citaat daarin, een zin dat met name grotere instellingen meer op eigen benen gaan staan. Wat kunnen we doen en wat is er tot nu toe al gedaan? Een paar dingen. Eén, het allerbelangrijkste is dat we nu die transitie hebben ingezet. Dat heeft precies als doel om die taart natuurlijk met elkaar te vergroten. U weet, als u de debatten, het was ook al een beetje voor uw tijd hier, maar misschien heeft u goed kunnen volgen, dat het keurslijf waarin we nu zitten, zowel in de financiële systematiek als de systematiek van elke vier jaar weer beoordelen, dat vind ik niet meer van deze tijd. Dus de transitie die we nu zijn ingegaan met elkaar moet juist ook daarin voorzien. Dus dat is één heel belangrijke stap die ik de afgelopen tijd heb ingezet. En twee natuurlijk ook, ik zie dat ook ten aanzien van het verwerven van middelen door externen, ook door andere partijen dat ook steeds beter lukt. Het allermooiste voorbeeld dat ik u kan geven is het dossier dat we zojuist met elkaar hebben besproken, Boijmans Van Beuningen. Daar is toch wel ongeveer € 100 miljoen aan externe inkomsten binnengehaald. Even los van allerlei andere externe inkomsten, om daar maar een voorbeeld van te geven. En zo zijn er nog een aantal voorbeelden. Maar de belangrijkste stap vind ik zelf zeg maar die transitie, omdat dat op de lange termijn ook echt het verschil gaat maken. Dan mevrouw Bokhove. U heeft een motie ingediend, die ligt nu net voor mij. Te onderzoeken of bij de inzet van de lokale culturele middelen rekening gehouden kan worden met het optimaliseren van de rijksbijdrage met als doel ervoor te zorgen dat Rotterdam zo min mogelijk rijksgeld misloopt. Dat vind ik een heel sympathieke en goede motie, dus deze kan ik volledig omarmen. Ik denk dat het goed is om te kijken hoe wij ons geld kunnen maximaliseren, zodat we geen onnodige gelden mislopen. Die kan ik dus omarmen voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. U heeft een interruptie van de heer Van Dommelen op het vorige punt.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik ben het helemaal met u eens, die transitie is ontzettend belangrijk. Eigenlijk is dat wel het sluitstuk van alle discussies die wij de laatste tijd gehad hebben met elkaar. Tegelijkertijd, het duurt al best wel een tijdje hè, ik weet dat we die transitie hebben ingezet, het was denk ik het eerste cultuurdebat dat ik in deze raadsperiode heb mogen meemaken. We hebben u gevraagd voor de zomer, kunt u ons een tussenstand geven? We horen af en toe wel eens wat van de kwartiermaker, maar we willen het graag met u daarover hebben. Dus ik zou het wel op prijs stellen als u kunt toezeggen dat die tussenstand ergens in de komende weken kan komen, zodat we daarover met elkaar in gesprek kunnen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, dat zal mijn inzet zijn. Ik kan nu niet uit mijn hoofd zeggen of dat weken of misschien iets langer dan een paar weken zal zijn, maar u kunt ervan uitgaan dat ik even navraag ga doen hoe het staat met de laatste stand van zaken. Zodra ik dat heb, beloof ik u, met mijn hand op het hart, dat we daarna heel snel vaart maken om het ook met u hier in de commissie te behandelen en u die stand van zaken te geven. Daar doe ik echt mijn best op. Dan voorzitter, nog een vraag van de heer Van Campenhout. Wat ik in uw vraag een beetje denk te bemerken is een soort van zorg naar aanleiding van de initiatiefnota die nu is ingediend over: kijken we ook uit, niet alleen maar weer te ver doorslaan de andere kant op naar de private partijen. Het gaat ook over het bestaansrecht van de culturele sector. Ik heb daar in de commissie ook al het een en ander over gezegd. Voor mij is cultuur an sich ontzettend belangrijk. Ik vind dat we daar als overheid gewoon ook een taak in hebben om daarin te voorzien. Het kan niet zo zijn dat de markt daar alleen voor aan zet is, maar ook wij als overheid. Voor mij is de culturele sector, denk bijvoorbeeld, neem een heel belangrijke instelling, de bibliotheek, dat vind ik ook echt een taak van ons als Rotterdam, als gemeente, om daar gewoon voldoende middelen voor te reserveren omdat we weten hoe belangrijk een bibliotheek zeker in onze stad is. Dus ik deel die mening daarin. Dan had u ook nog een vraag over hoe kleine partijen natuurlijk daarin worden ondersteund. Het is goed om te weten, bijvoorbeeld die shared services waarover we het met elkaar hebben gehad, daar gaan we juist ook kijken naar hoe het voor lastenverlichting kan zorgen, juist ook bij de kleine organisaties. Want dat is natuurlijk van belang, dat niet alleen de grote organisaties maar juist de kleine organisaties daar ook van kunnen profiteren. Dat was het woord waar ik naar zocht, dank u voorzitter. Voorzitter, volgens mij is dit een beetje wat ik in ieder geval aan vragen heb genoteerd. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Hartstikke mooi, dan kijk ik even rond of er nog zijn blijven liggen. Volgens mij was dat ook niet het geval. Nee, dat klopt. Dan kijk ik nog even of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is ook niet het geval. Dan kunnen we door naar de toezeggingen op dit onderwerp. Ik heb er één gehoord maar die moet ik nog even doorkrijgen, dus een klein moment. Oké, ik heb begrepen dat er geen toezegging is, wel de belofte aan de heer Van Dommelen dat er tussentijds gerapporteerd zal worden maar dat is een belofte. Bij dezen genoteerd. Dus dat is hartstikke mooi. Dan zijn we hiermee aan het einde van agendapunt 6.2. Nogmaals dank aan de initiatiefnemers, want dat is toch altijd mooi als die hun eigen raadsinstrumenten op deze manier weten te benutten.

6.3 *Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen', onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan gaan we door naar agendapunt 6.3, het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen', onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0. Dat is een hele mond vol. Ik ga kijken wie daar het woord op wil voeren in de eerste termijn. Dan heb ik als eerste mevrouw Abrahamse op het lijstje staan. En dan vraag ik ondertussen of iedereen die nu staat in de raadzaal even wil gaan zitten, want dan kunnen we ordentelijk beginnen aan dit debat. Het woord is aan mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, hij doet. Ik ben niet opgegroeid in Rotterdam maar in Zeeland en onze tuin voelde eigenlijk net zo groot als het Kralingse Bos. Want we plukten gras en bloemen en mengden die dan met wat grond in water en dan noemden wij dat heksensoep. Ik en mijn zusje deden dat dan samen als we aan het spelen waren. En we bouwden onze eigen hut tussen de bomen die er stonden en volgden dan onze weg door diezelfde bomen om het paard van de buurman te kunnen aaien. Of dan gingen we even met een tak testen of het schrikdraad wel echt werkte of dat we wellicht nog dichterbij konden komen. En natuurlijk kreeg je dan een keiharde schok want het werkte altijd wel. Ik ben op die manier opgegroeid met dus heel veel groen om me heen. Maar als je dan kijkt naar het centrum van Rotterdam en je voorstelt dat je daar als kind zou wonen en opgroeit, dan is zo'n tuin of een park vaak ver te zoeken. En ik gun eigenlijk elk kind van Rotterdam het om ook zo op te groeien. Daarom hebben wij als VVD voorgesteld om te onderzoeken of de singels kunnen worden teruggebracht naar Rotterdam. Ik ben ook blij dat de wethouder in de commissie al aangaf dat hij inderdaad het onderzoek is gestart, dat het Waterschap daar ook al bij is betrokken en dat we in januari hier de eerste resultaten van dat onderzoek kunnen verwachten. Dat is ook de reden waarom wij als VVD al de vorige periode 20 hectare groen hebben toegevoegd en ook deze periode, al sinds de verkiezingen, ons constant inzetten om deze stad groener te maken. En we zien ook echt dat we meters maken, dat we vierkante meters maken in deze stad. Kijk ook bijvoorbeeld naar het Hofbogenpark. Zeker in Noord en in het centrum heb je echt nog te weinig groen en zo'n park zorgt er echt voor dat ook zo'n leuke speelplaats met zelfs waterspeelpleintjes en zo erbij, ook voor die kinderen in het centrum er straks ligt. Dat betekent voor ons ook, als we het dan hebben over de Rotterdamse stijl, een hufterproof buitenruimte. Dus dat betekent dat je ook kan genieten van dat groen, zonder dat je wordt nagesist of dat er te veel overlast is op straat. En dat we juist ook eigenlijk heel mooie uitvindingen hebben, waardoor je niet constant handhavers nodig hebt om op straat ervoor te zorgen dat er geen overlast is, maar dat we bijvoorbeeld, wat ik laatst zag, in een hoekje gewoon metalen plaatjes kunnen plaatsen, en als iemand dan aan het urineren is, dan krijgt hij dat vooral op zichzelf teruggespat. En dan hebben we niet altijd een handhaver nodig in de buurt die daarover iets hoeft te zeggen. Die kan zich dan bijvoorbeeld met seksuele straatintimidatie beziggehouden, waar de eerste boete voor is uitgegeven. Dus dat is ook waarom wij als VVD vooral ook door willen met ook op een bepaalde manier de stad inrichten die soms ook zorgt voor minder overlast. En in totaal zijn we gewoon heel erg blij, en dat zien we eigenlijk ook al terug in het Rekenkamerrapport, dat we in de afgelopen twintig jaar steeds serieuzer geworden zijn met het vergroenen van onze stad, dat daar ook steeds vaker klimaatadaptatie in moet worden meegenomen en dat zien we eigenlijk ook juist in deze collegeperiode gebeuren en daar zijn we ook trots op en daar gaan we graag mee door.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik hoor de VVD pleiten voor maatregelen die kunnen worden toegepast in de buitenruimte om de buitenruimte minder te verwelkomen voor sommige mensen. Er was één voorbeeld genoemd, daar kan ik me op zich wel achter scharen. Heeft de VVD meer voorbeelden waar ze voor staan?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ik vind dat wij in onze stad al best wel goed onderscheid maken in waar wij willen dat mensen juist wel even lekker op een bankje gaan zitten in een park en waar willen we misschien niet dat mensen te lang blijven hangen, omdat dat dan vaak 's avonds voor overlast zorgt. Dus het is inderdaad ook een beetje een voorschot op een discussie die denk ik door u zal worden ingeleid, maar ik ben de eerste spreker. En wij zijn eigenlijk, als we kijken naar het design van de stad, in plaats van altijd maar als een boa ernaast te staan, kunnen we ook gewoon heel goed nadenken over de inrichting en mensen de kanten op sturen in de stad waar we willen dat ze even lekker gaan zitten of waar we juist willen dat iemand veilig over straat kan lopen zonder dat die wordt lastiggevalen, wordt nagesist, dat soort zaken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ziet de VVD Rotterdam als een soort Madurodam, waar niet in mag worden geleefd, of mogen wij gewoon leven in de stad en gebruikmaken van de stad zoals u dat ook mag?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou, ik heb net helemaal uitgelegd hoe ik wil dat kinderen weer kunnen spelen in de stad en hutten kunnen bouwen in het Kralingse Bos en ook een ander park dicht in de buurt. Een Madurodam is voor mij niet per se een goede vergelijking.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Nee, maar de VVD zegt wel: wij gaan kiezen in welk park mensen wel of niet mogen zitten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou ja, ik denk inderdaad niet dat je zomaar overal op straat alles kan doen wat je wilt. In een grote stad, waar heel veel mensen leven en heel veel mensen verschillende behoeftes hebben, moet je gewoon ook af en toe gaan nadenken als gemeenteraad, dat doen we hier constant, welke functie heeft waar even voorrang?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dank u wel. Dan gaan we door mevrouw Morkoç voor haar eigen bijdrage.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, dank u wel. Om te beginnen spreek ik mijn waardering uit voor het Rekenkamerrapport 'Zorg voor groen' en GroenLinks sluit zich ook aan bij de aanbevelingen. Het rapport onderstreept de urgente noodzaak om de biodiversiteitscrisis en de hittestress in Rotterdam aan te pakken. Vergroening en klimaatadaptatie zijn cruciaal voor onze toekomst, maar we zien dat deze maatregelen nog niet overal structureel zijn verankerd in ons beleid. Daarom hebben we ook een aantal vragen aan de wethouder. Wethouder, hoe gaat u ervoor zorgen dat de klimaatadaptatieve maatregelen zoals vergroening en hittestressbestrijding standaard worden opgenomen in alle buitenruimteprojecten met prioriteit voor de wijken waar de nood het hoogst is? We zien nog steeds ontzettend veel wijken die dat erg hard nodig zouden kunnen hebben. Versteende wijken, en dat zien we helaas ook in wijken waar veel armoede is. Daar zouden we veel aandacht voor moeten hebben. Het CDA heeft hier ook een motie op, daar staan wij ook onder. Als zij die indienen, zijn wij daar ontzettend blij mee. Onze tweede vraag is: zou de gemeente kosten kunnen besparen en natuur kunnen besparen door over te stappen van contracten op basis van frequentie naar contracten op basis van kwaliteit, gericht op biodiversiteit, klimaatadaptatie en recreatie? Is de wethouder bereid om hierin stappen te zetten? Onze laatste vraag: wethouder, welke stappen gaat u zetten op

halfverharding? Het argument is soms: als groen niet lukt, dan gaan we maar naar steen, maar schelpenpaden, houtsnippers, zandpaden zijn ook mogelijk en voegen ook meer biodiversiteit toe. Dan heb ik ook nog een drietal moties die ik graag zou willen toelichten. De eerste gaat over het stimuleren van olifantenpaden. Daar hebben we het een aantal keren over gehad. U weet dat ik daar een fascinatie voor heb. Deze motie vraagt om natuurlijke looproutes te stimuleren, omdat zij bijdragen aan het luisteren naar hoe gebruik wordt gemaakt van de stad en tegelijkertijd ook natuur toevoegen aan de stad. Onze tweede motie gaat over de landelijke bomennorm. Deze motie vraagt om de implementatie van de bomennorm voor het verbeteren en beschermen van de bomen. En onze laatste motie gaat over een toegankelijke buitenruimte voor iedereen. Voorzitter, u hoort GroenLinks hier vaak spreken over dat we willen dat onze buitenruimte toegankelijk is voor iedereen. Dat hebben we net ook bepleit tegenover de VVD. Mensen met een beperking, mensen zonder huis, mensen die moeite hebben met naar buiten gaan en ouderen die snel vermoeid raken en mensen die buiten willen spelen, ook kinderen, hebben allemaal recht op onze buitenruimte. Overigens ook dieren, maar dat weet u van ons. Met deze motie vragen wij het college om obstakels weg te nemen voor betere toegankelijkheid en weg te stappen van vijandige architectuur waar dat ook veilig kan. En wij denken dat dat op heel veel plekken in Rotterdam kan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van mevrouw Abrahamse. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, het klopt inderdaad, hij is helemaal ingelogd, maar wij horen u niet versterkt, dus er is inderdaad iets gek aan de hand. Ik hoop dat de techniek daar heel even naar kan kijken. En als dat niet lukt, kunt u misschien heel even bij de microfoon ernaast inloggen, voor de snelheid van dit moment.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Oké, deze doet het wel. Ik word gewoon nu al stilgelegd in dit debat. Kijk, ik wil nog in ieder geval als eerste benadrukken dat wij als VVD zijn voor een toegankelijke buitenruimte. En zeker als ik dan naar kijk naar iemand in een rolstoel of een scootmobiel, die moet ook overal toegang toe hebben. Wat mijn pleidooi eerder was, ging er meer over dat iemand die even rustig in een park wil zitten, misschien niet wil dat op diezelfde plek jongeren gaan skaten. Terwijl die jongeren die daar aan het skaten zijn, misschien eigenlijk ook helemaal geen zin hebben dat er steeds geklaagd wordt door iemand anders die daarnaast zit voor zijn rust, of ze daar nu wel moeten spelen. Dus ik zeg juist: laten we met de inrichting van onze buitenruimte al ervoor zorgen dat iedere plek in de stad een bepaalde functie heeft in plaats van wat u voorstelt om dat maar allemaal mogelijk te maken en een soort free for all, en dan kijken welke sterkste gaat winnen. Wij denken juist dat we daar wat beter over na moeten denken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter dank u wel. Hier gaat het dus om. Het gaat erom: hoe wil je de buitenruimte inrichten? Wij zien een buitenruimte als een plek waar mensen samenkomen en dus ook met elkaar moeten leren leven. Wat we zien bijvoorbeeld bij de skaters is dat er op verschillende plekken skatestoppers zijn geplaatst waardoor skaters weer geneigd zijn ergens anders heen te gaan en daar dan wat u vindt overlast veroorzaken, wat wij vinden een buitensport bedrijven of gewoon buiten aan het spelen zijn. Je kan de buitenruimte niet in hokjes opdelen. Wij leven samen buiten. Rotterdam is van iedereen en ook onze buitenruimte.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Kijk, als je het op die manier aanpakt en gewoon niet in de buitenruimte gaat sturen, dan wint de luidste altijd. Want geluid is altijd luider dan stilte. Dus kun je dan niet juist beter zeggen: we hebben enorm mooie skateparken in de stad. Ik snap dat het leuker is om soms op een iets uitdagender obstakel te gaan skaten, maar iemand anders wil daar misschien juist even gaan rusten en even voor de stilte heen, omdat die een buurman heeft die heel veel overlast veroorzaakt. Die gaat dan niet naast de skatebaan zitten. Die wil eventjes naar het park. En op die manier betekent het niet dat we daar in de stad geen ruimte voor geven, maar dat we verschillende plekken in de stad creëren met verschillende functies. En dat is niet wat uw motie beoogt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, leuk genoeg is dat wel wat onze motie beoogt en we zien het ook gebeuren in landen zoals Frankrijk. In Bordeaux heeft de gemeente een heel goed gesprek gehad met de skategemeenschap en hebben ze met elkaar afspraken gemaakt hoe ze wel samen de buitenruimte kunnen gebruiken. Hoe én skaters én mensen die rust willen, gebruik kunnen maken van de buitenruimte. Dus de manier waarop de VVD naar de samenleving kijkt is niet de manier waarop GroenLinks de samenleving ziet. Wij zien de samenleving als een samenwerking, een gesprek hebben met elkaar, kijken waar de behoeftes zijn en daarop met elkaar afspraken te maken zodat je samen kan genieten van de buitenruimte.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou, als dat dan wel is wat uw motie beoogt, dan zal dat niet zijn wat die motie veroorzaakt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Ik zou dit debatje ook ongeveer willen afronden, maar niet nadat ik eerst nog even het woord heb gegeven aan de heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Ja voorzitter, ik wil eigenlijk een verduidelijkende vraag aan mevrouw Abrahamse stellen. Begrijp ik nu dat u eigenlijk zegt dat u een apart deel van de buitenruimte voor skaters wil hebben, een apart deel voor mensen die op een stoeltje willen zitten. Ik zou graag een verduidelijking van u willen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren).

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou ja, ik denk dat als er een plek is waar er veel overlast is, wat we bijvoorbeeld ook bij het Centraal Station hebben gezien, dat daar te veel mensen blijven hangen en dat dat ook voor een onveilige omgeving zorgt, dat we met de inrichting van de buitenruimte al heel veel van die overlast kunnen voorkomen. Dat is wat ik hiermee beoog. En dat kan ook soms betekenen dat je in een bepaalde plek je niet ook skaters wilt en misschien dan wel iets neerlegt wat dat tegenhoudt. Maar in zijn geheel wil je al die functies natuurlijk wel in de stad. Alleen je kunt heel mooi de architectuur in onze stad juist gebruiken om daar een klein beetje in te sturen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Ik deel die mening niet. Ik ben altijd van mening geweest dat de buitenruimte voor iedereen is en wat die daar wil doen. En wat ik van u begrijp is dat u nu in hokjes wil gaan denken, van: jij mag dat daar maar dat mag je niet daar. Ik vind gewoon dat als ik mijn skates aan wil trekken en ik wil over het Centraal Station ga ik skaten. Als ik over de Lijnbaan wil, ga ik skaten. En ik wil niet in een bepaald hokje worden geduwd van hier mag je wel skaten en daar mag je niet skaten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç nog voor een reactie.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik zou de VVD ook willen vragen om even goed naar mijn motie te kijken, want het gaat daar juist om om in gesprek met elkaar te kijken waar er ruimte is om die obstakels weg te halen. De samenleving waar wij in geloven doet dat in gesprek met elkaar.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Stimuleren van natuurlijke paden (olifantenpaden) met duurzame materialen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen: onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0;

constaterende dat:

- olifantenpaden vaak ontstaan waar stedelijke ontwerpen niet optimaal aansluiten op het daadwerkelijke gebruik van de ruimte;

- deze paden een mogelijkheid bieden om de buitenruimte inclusiever, toegankelijker en soms speelser te maken voor bewoners;
- het gebruik van olifantenpaden in andere steden positieve effecten heeft laten zien op zowel de mobiliteit als de vergroening van de publieke ruimte;
- er momenteel geen formeel beleid is omtrent het gebruik en behoud van olifantenpaden in Rotterdam, zoals blijkt uit de beantwoording van de schriftelijke vragen;

overwegende dat:

- onze publieke buitenruimte zo goed mogelijk moet aansluiten bij de behoeften en wensen van zowel de mens als de natuur;
- het aanleggen van duurzame, natuurlijke verharding, zoals houtsnippers, op deze paden zowel het gebruiksgemak als de bijdrage aan vergroening kan verbeteren;
- olifantenpaden een vorm van participatie zijn waarbij de bewoners zelf aangeven hoe de ruimte het beste gebruikt kan worden zoals in het 'Oregon Experiment', waarin bij de aanleg van een nieuwe campus niet vooraf paden waren aangelegd, maar de paden pas werden aangelegd nadat olifantenpaden ontstonden, doordat de studenten bepaalde routes veel gebruikten;
- Kopenhagen als experiment de natuurlijke looproutes heeft gebruikt die na een sneeuwbuï zichtbaar werden om de ruimte beter in te richten;
- het behoud van deze paden, gecombineerd met het toevoegen van duurzame materialen, kan bijdragen aan een groenere, gebruiksvriendelijke stad;

verzoekt het college:

- om te onderzoeken hoe olifantenpaden, zolang ze voldoende veilig en toegankelijk zijn, in Rotterdam gestimuleerd en geformaliseerd kunnen worden als onderdeel van een duurzaam groenbeleid;
- daarbij te kijken naar de mogelijkheid om deze paden te voorzien van milieuvriendelijke materialen zoals houtsnippers, om zowel het gebruik als de groene uitstraling te versterken;
- dit in toekomstige herinrichtingsprojecten van de openbare ruimte mee te nemen en bewoners actief te betrekken bij het ontwerpen en inrichten van deze paden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden en G.J. Engberts

Motie 2. Een toegankelijke buitenruimte voor iedereen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen: onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0;

constaterende dat:

- de wethouder heeft aangegeven dat de Rotterdamse buitenruimte toegankelijk en uitnodigend moet zijn voor alle Rotterdammers, in lijn met de principes van de vernieuwde Rotterdamse Stijl;
- rust- en zitplaatsen in de buitenruimte een belangrijke rol spelen in het bevorderen van inclusiviteit en toegankelijkheid voor diverse groepen, zoals ouderen, mensen met een beperking en gezinnen;

overwegende dat:

- de raad reeds eerder in meerderheid heeft uitgesproken dat vijandige architectuur onwenselijk is voor de beschikbaarheid en toegankelijkheid van rust- en zitplaatsen in de buitenruimte;
- de wethouder aangeeft dat er in de Rotterdamse buitenruimte nog steeds sprake kan zijn van vijandige architectuur, ook al is dit geen onderdeel meer van de Rotterdamse Stijl en dat er niet actief aan wordt gewerkt om deze obstakels weg te nemen;

verzoekt het college:

- actief te werken aan het verder toegankelijk maken van de Rotterdamse buitenruimte, door architectonische obstakels die uitnodiging en gebruik beperken, waar nodig aan te passen of te verwijderen, en dit te koppelen aan vragen van bewoners of bestaande activiteiten;

- initiatieven te stimuleren die de toegankelijkheid van rust- en zitplaatsen bevorderen, zodat de buitenruimte door iedereen optimaal gebruikt kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. de Haan, T. Kind, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en G.J. Engberts

Motie 3. Landelijke bomennorm voor Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen: onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0;

constaterende dat:

- de Landelijke Bomennorm, opgesteld door het Norminstituut Bomen, een maatstaf biedt om het benodigde boomkroonvolume in stedelijke gebieden te berekenen;
- bomen een belangrijke rol spelen in de leefomgeving, doordat ze bijdragen aan biodiversiteit, luchtzuivering, klimaatbestendigheid, verkoeling en waterberging, zowel bovengronds als ondergronds;
- de norm uitgaat van boomkroonvolume in plaats van enkel aantallen bomen of kroonoppervlakte, wat een nauwkeuriger beeld geeft van de ecologische waarde van bomen en de groeiruimte die ze nodig hebben;

overwegende dat:

- de vergroening van Rotterdam bijdraagt aan het verbeteren van de leefkwaliteit, en dat een ambitieus boomkroonvolume van minimaal 30% boomkroonbedekking het positieve effect op de gezondheid significant vergroot;
- het toepassen van de Landelijke Bomennorm ervoor zorgt dat bestaande bomen beter worden beschermd en dat bij stedelijke herinrichtingen en renovaties duidelijkere vergroeningseisen worden gesteld;
- de stad Rotterdam een duidelijke vergroeningsopgave heeft, met name in gebieden waar het huidige boomkroonvolume matig tot laag is, zoals aangegeven in de nulmeting van het Norminstituut Bomen;

verzoekt het college:

- de Landelijke Bomennorm te implementeren in het gemeentelijk beleid, waarbij boomkroonvolume als leidende factor wordt genomen bij nieuwe (her)inrichtingen van de stad;
- een nulmeting van het huidige boomkroonvolume uit te voeren in verschillende wijken van Rotterdam om de gebieden te identificeren die extra vergroening nodig hebben;
- actief in te zetten op het verhogen van het boomkroonvolume in wijken met een matig of laag volume, conform de normen die in de brochure van het Norminstituut Bomen zijn vastgelegd;
- te rapporteren over de voortgang van deze vergroening bij toekomstige herinrichtingen en renovaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden en G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan ga ik door naar de volgende spreker en dat is de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb niet per se een lang verhaal, maar ik heb wel een heel interessant verhaal. Het is namelijk een verhaal over participatie. We hebben het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0 met interesse gelezen, maar er vallen wel wat diverse zaken op. In het oude stuk is het weghalen van parkeerplaatsen geen specifiek doel, sterker nog, het wordt niet of nauwelijks genoemd. Het nieuwe stuk is wat ons betreft veel meer sturend hierop. Wij zien echter dat de

Rotterdammer nog zat behoefte heeft aan zijn of haar auto en daarmee dus ook behoefte heeft aan een parkeerplaats. De auto is noodzakelijk voor het woon- en werkverkeer of voor de boodschappen. Leefbaar Rotterdam krijgt regelmatig berichten dat parkeerplaatsen te pas en te onpas worden weggehaald, waar dan vervolgens een plantenbak of iets anders wordt geplaatst. Enorm vervelend natuurlijk, dat als je je auto wilt parkeren er dan een plantenbak in de weg staat. Vooral als je nagaat dat deze parkeerplaats is weggehaald en zonder enige vorm – en daar is ie – van participatie. Hier zit dan ook een pijnpunt. De ontbrekende participatie. Wanneer een straat heringericht wordt dan is het doorgaans een verbetering. Maar wanneer na een herinrichting de parkeerdruk enorm verslechtert, is dat een probleem. En daarom heb ik ook een heel mooie motie, 'Participeer en parkeer'. Samen met andere partijen dien ik deze in. Er wordt in opgeroepen om bij de herinrichting te participeren over onder andere parkeerplaatsen en om deze participatie mee te nemen in de overweging en om daarbij ook rekening te houden met de parkeerdruk. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. U heeft een interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter dank u wel. Ik ben geen woordvoerder mobiliteit, maar gelukkig hebben wij die wel en heb ik daarmee gesproken. Ik ben benieuwd of Leefbaar Rotterdam dat ook heeft gedaan. Bij mijn weten is er al voldoende beleid op participatie bij herinrichting, ook op parkeren. Klopt dat?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb ook met onze woordvoerder mobiliteit gesproken. Dat ben ik namelijk zelf, en wij zien dat deze behoefte er is. Dat participatietraject moet gewoon gelopen worden om een vinger aan de pols te houden, want wanneer de parkeerdruk te hoog is, dan gaan we gewoon geen parkeerplaatsen weghalen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter excuses, ze zijn laatst geswicht van portefeuilles. Leefbaar Rotterdam heeft niet geantwoord op mijn vraag. Dit beleid bestaat al, klopt dat?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Leefbaar Rotterdam ontvangt ook gewoon signalen dat dit nog niet gebeurt en daarom dus een extra zetje in de rug dat dit gewoon wel vastgehouden wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Participeer en parkeer!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0;

constaterende dat:

- in het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0 wordt gesproken over: het inventariseren van de parkeerbehoefte en het parkeergebruik. Mogelijke herbestemming van parkeerplaatsen voor andere functies;

overwegende dat:

- de Rotterdammer nog altijd gehecht is aan zijn of haar auto, en deze niet zelden noodzakelijk is voor diens werkzaamheden;
- er bij Leefbaar Rotterdam al langere tijd klachten binnenkomen over het weghalen van parkeerplaatsen ten behoeve van andere functies;
- dit in veel gevallen zonder enige vorm van participatie gepaard gaat;
- er bij het inventariseren van parkeerbehoefte en mogelijke herbestemming niet gesproken wordt over participatie;

verzoekt het college:

- de raad te verzekeren dat er wordt geparticipeerd over o.a. parkeerplaatsen bij voorgenomen herinrichtingen en deze participatie evenredig mee te nemen in de belangenafweging;
- de heersende parkeerdruk in wijken eveneens serieus mee te nemen in afwegingen voor de inrichting van de openbare ruimte en daarmee het uitgangspunt is geen parkeerplekken weg te halen in wijken met een hoge parkeerdruk;
- de raad jaarlijks te informeren over de ontwikkelingen van het aantal parkeerplaatsen per stadsdeel;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, A.R. Oostdijk, S.J.C. Becker en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan geef ik het woord aan de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Dank u wel voorzitter. Een aantal vragen zijn al gesteld en suggesties mag u samenvoegen als u dat fijn vindt. Het rapport 'Zorg voor groen' en het vernieuwde Handboek Rotterdamse Stijl 2.0 bieden een kans om de kwaliteit van de buitenruimte in Rotterdam te verbeteren. We waarderen de inzet voor een klimaatbestendig Rotterdam, maar er zijn punten die extra aandacht verdienen. Het Rekenkamerrapport toont aan dat er vaak een gebrek is aan prioritering binnen klimaatadaptatiebeleid en de gemeente heeft inzicht in risicovolle gebieden en maakt geen onderscheid tussen wijken die het meest dringend aandacht nodig hebben. Vooral Rotterdam-Zuid heeft veel minder groen dan andere stadsdelen. Dat leidt tot hittestress en gezondheidsproblemen. We moeten ervoor zorgen dat elke wijk kan profiteren van vergroening. Voorzitter, de financiering van klimaatadaptatieve maatregelen moet gericht zijn op de gebieden waar er het meest behoefte aan is. Dat hebben we net ook gehoord. We hebben een prioriteitenlijst nodig, gebaseerd op objectieve criteria zoals hittegevoeligheid en wateroverlast. Momenteel worden deze maatregelen vaak meegenomen in andere infrastructurele projecten, waardoor de dringende gebieden vaak over het hoofd worden gezien. We vragen de wethouder om de focus bij nieuwe plannen te leggen op de versteende wijken, zoals in Rotterdam-Zuid. Voorzitter, naast vergroening moeten we ook de kwaliteit van bestaand groen verbeteren. Slecht onderhouden groen draagt niet voldoende bij aan biodiversiteit en wateropvang. We moeten ons niet alleen richten op meer groen maar ook op beter groen. Voorzitter, toegankelijkheid is cruciaal. Veel bewoners ervaren barrières in de openbare ruimte, zoals de ontoegankelijke trottoirs en een gebrek aan veilige speelruimtes. Het Handboek Rotterdamse Stijl maakt stappen, maar er is geen concrete aanpak voor kwetsbare groepen. We willen dat de toegankelijkheidsrichtlijnen standaard worden opgenomen in alle klimaatadaptatieve projecten, zodat iedereen kan profiteren van een groene, klimaatbestendige stad. Voorzitter, ik ga afronden. Met een heldere prioritering, met heldere prioriteiten en de juiste keuzes kunnen we veel bereiken in Rotterdam. Rotterdam verdient het om een toekomstbestendige, groene, toegankelijke en inclusieve buitenruimte te hebben en samen maken we het verschil en kunnen we een voorbeeld stellen voor andere steden. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan ga ik door naar de volgende spreker, de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dank u wel voorzitter, Voor ons ligt het Rekenkamerrapport 'Zorg voor groen' en het Handboek Rotterdamse Stijl. Een uitgebreid rapport en een plan met een scala aan onderwerpen waar FVD als zijnde een partij die ook opkomt voor de belangen van de autobezitter, u verwacht het niet, een onderdeel wat extra wil belichten en dat is pleiten voor het behoud van voldoende ruimte voor de auto, waarbij de balans tussen de verschillende wijzen van verplaatsing door ons uiteraard wordt onderkend. Dit is overigens altijd ons uitgangspunt geweest. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten. U weet inmiddels dat wij het belangrijk vinden om te blijven benadrukken dat de auto niet slechts een vervoermiddel is, maar een symbool van vrijheid, mobiliteit en persoonlijke autonomie. Hoe kunnen wij een stad van de toekomst voor ons zien als wij de auto verbannen? Dat zal leiden tot een sombere toekomst. Rotterdam, onze havenstad, ons baken van moderniteit, heeft zich altijd gepositioneerd als een stad van vooruitgang. En in die vooruitgang zal de auto een centrale rol blijven spelen. Ja, vergroening is belangrijk, maar dat moet niet ten koste gaan van de mogelijkheid voor de hardwerkende Rotterdammer die op de auto vertrouwt om zijn of haar leven te leiden en vaak

afhankelijk is van gemotoriseerd vervoer voor werk, zorg of andere essentiële doeleinden. Zeker in wijken en gebieden waar de auto de primaire vervoerswijze is, zoals in de buitenstedelijke wijken, moet voldoende ruimte behouden blijven om het gebruik van auto's mogelijk te maken. Dat kan bijdragen aan een betere toegankelijkheid en connectiviteit. Voorzitter, het is daarom ook essentieel dat bijvoorbeeld bestaande parkeerplaatsen niet zonder overleg worden omgezet naar groen of andere functies. Leefbaar Rotterdam heeft hiervoor een motie ingediend waar wij van harte op mee getekend hebben. Bij herinrichting kan gekeken worden naar het efficiënter indelen van parkeervakken, bijvoorbeeld door multifunctionele ruimtes te creëren die vergroening en parkeerruimte mogelijk maken. Zo ontstaat een balans tussen duurzaamheid en moderniteit, tussen klimaatadaptatie en mobiliteit. Voorzitter, ik ga afronden. Het behoud van ruimte voor de auto is niet alleen een praktische overweging, maar voor ons ook een principiële standpunt. Het laat zien dat we vasthouden aan onze vrijheid, dat we bereikbaarheid en vooruitgang willen, zonder concessies te doen aan de waarden die voor ons van groot belang zijn. Voorzitter, onze vraag aan de wethouder is of hij het met ons eens is dat onze visie dat autogebruik onmisbaar is in een moderne en toegankelijke stad en of hij ervoor wil zorgen dat dit de aandacht krijgt en behoudt die het verdient. Tot zover. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. Het agendapunt dat we nu bespreken is veelomvattend. Het gaat zowel over de groene buitenruimte, het Rekenkamerrapport, het Handboek Rotterdamse Stijl, en wij zouden graag dan in aanvulling op alles wat al gezegd is, willen focussen op de Linker Maasoever. Want dat gebied schreeuwt namelijk ook om vergroening. Onderdeel van de bespreking in de commissie was het uitvoeringsprogramma buitenruimte NPRZ. En daar was een heleboel geld voor gereserveerd, € 18 miljoen. Maar wij verbazen ons erover dat dat bedrag alleen maar bedoeld is voor extra kwaliteit in de wijken, terwijl de basiskwaliteit in heel veel wijken al niet op orde is. Wij zullen daarom graag zien dat het hek om dit geld weggehaald wordt en we overwegen ook een motie op dit onderwerp, maar we willen graag eerst een reactie van de wethouder horen wat hij vindt van het idee. Want wij vinden het namelijk onwenselijk dat NPRZ-geld alleen maar als een extraatje gezien wordt, terwijl Rotterdam schreeuwt om vergroening en geen behoefte heeft aan extra maar vooral aan basisniveau groen dat op orde moet zijn en we zijn heel benieuwd naar het antwoord.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Voorzitter, een belangrijk onderwerp, onze buitenruimte. Ook complimenten voor het rapport van de Rekenkamer, die haarfijn heeft laten zien welke uitdagingen er nog zijn rondom het vergroenen van de Rotterdamse buitenruimte. Het is een relevant onderwerp omdat het te maken heeft met de wijze waarop we hier met elkaar in de stad omgaan. Welke ruimte van wie is, wie waar mag zijn. Het is teleurstellend om te horen dat een heel groot deel van de discussies die we hierover voeren, gaan over die groep of die personen mogen niet daar zijn. Daar gaan we een bankje weghalen. Dat zijn hangjongeren, die mogen daar niet zijn. Het gaat continu over het wegsturen, het weghalen, het ontnemen van een deel van de publieke ruimte. Ik wil dat eigenlijk pushfactoren noemen, in tegenstelling tot pullfactoren. Plekken die we ook kunnen inrichten op een manier dat het welkom is voor iedereen. Plekken waar iedereen wil zijn, waar iedereen kan zijn, en zodanig met onze buitenruimte omgaan dat iedereen zijn of haar plek daar kan vinden. Een mooi voorbeeld hiervan is de mosquito. Een mosquito is een plek waar jongeren onder een afdakje gaan staan en daar plaatsen we dan een mosquito. Alleen de jongeren kunnen die geluiden horen en worden op die manier eigenlijk verdreven vanuit dat deel van de buitenruimte. In de praktijk leidt het ertoe dat die jongeren vaak naar de overkant gaan en daar onder een portiek gaan staan. Of drie straten verder of twee flats naast de mosquito. Dus het is een manier om niet de jongeren per se weg te sturen, maar eigenlijk om een andere plek te vinden waar ze kunnen zijn. En wij denken dat er op heel veel andere manieren mogelijkheden zijn om jongeren wel een passende plek te laten vinden zonder altijd die mosquito te gaan gebruiken, want het is ook een gebed zonder eind. Dan krijgen ze mosquito op mosquito. En waar moet je dan nog terecht? Daarom dienen wij een motie om de mosquito eigenlijk te schrappen, dat dat gewoon niet meer mag in de stad. Dat doen we samen met GroenLinks.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, ik ben dan toch wel benieuwd, een van de plekken waar deze wordt ingezet is ook bij de Coolhaven. Wat je daar ziet is dat onder zo'n brug of waar ook die huizen staan op

een gegeven moment ook gewoon drugs wordt gedeald. Hoe wil Volt dat soort dingen dan tegengaan in de buitenruimte als dit eigenlijk ook een effectieve manier is, als mensen daar niet naar binnen durven omdat er allemaal mensen dingen voor hun deur aan het doen zijn waar ze niet langs durven? Hoe wil je dan toch die veilige buitenruimte ook voor hen garanderen?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind.

De heer KIND (volt). Nou, heel simpel, je creëert een alternatieve plek, honderd of tweehonderd meter verderop. Je maakt er een aantrekkelijk huisje van, je maakt het op die manier een fijne plek waar je bijvoorbeeld ook bij regen onder kan gaan staan. Je kan op zoveel manieren ook anders omgaan met de buitenruimte dan telkens maar weer kiezen voor het wegsturen. Want dat wegsturen is altijd verplaatsen van het probleem.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou ja, tot slot, u heeft het dan natuurlijk over jongeren die gewoon gezellig even buiten samenkomen, maar dat is heel vaak niet wat er aan de hand is, en dat is niet waar de mensen overlast van ervaren. Dat is ook lachgasgebruik, drugs dealen, dat soort zaken. Ik vind dat we daar echt best wel, als er gewoon te veel overlast van is, onze buitenruimte beter op mogen inrichten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind.

De heer KIND (volt). Nou, met het laatste ben ik het eens. We kunnen de buitenruimte anders inrichten, we kunnen het ook beter inrichten. Ik denk juist dat het probleem is dat we het niet beter inrichten dat jongeren daar blijven staan. We kunnen het ook aantrekkelijker maken op alternatieve locaties en op die manier mogelijkheden vinden. Ik vervolg.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Momentje, u heeft nog een interruptie van de heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (Ir). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga me er toch even in mengen, want Leefbaar Rotterdam is zelfs voor uitbreiding van de mosquito's. Want dat overlast gevende tuig dat mensen hun nachtrust verstoort, dat moet gewoon aangepakt worden en van een mosquito is gebleken dat dat een perfect apparaat daarvoor is. Dus als het aan ons ligt: meer mosquito's, meer rust voor de Rotterdammers die 's ochtends weer hard moeten gaan werken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind.

De heer KIND (volt). Ik hoor geen vraag dus ik vervolg. Een ander goed voorbeeld is de manier waarop we met skaters omgaan. We hadden veel verwacht van de motie van D66 over Hofstijl architecture, omdat dat ook voor een groot deel te maken had met skaters. En als je dan ziet in de afdoening, onder andere bij het Museumpark, dan wordt er heel vaak gezegd: het was onwenselijk om skaters daar een plek te geven, want gekozen voor natuursteen en natuursteen was duurder, en als je daar dan vervolgens te maken krijgt met skaters, dan gaat de natuursteen kapot. Het gaat continu over een stukje gebiedsontwikkeling wat best wel nauw wordt omschreven, namelijk een stukje steen, een stukje plein. Daar moeten die skaters weg, anders vernielen ze de hele boel. En dan gaat het over skatestoppers, gewoon plekken waar je dan een houten of metalen plaatje op zet zodat skaters daar niet meer terecht kunnen. En dat is eigenlijk een vorm van armoede, inderdaad wat mevrouw Morkoç ook zei, ga met die skaters aan de slag. Ga kijken: moeten we dan altijd natuursteen plaatsen, ja of nee, want ook de skaters gaan weer naar andere plekken en zorgen daar voor overlast. Volgens mij heeft de heer De Waard een skatestopper geplaatst op dit moment. Maar goed, dat kan dus op een andere manier, vandaar ook steun voor alle moties van mevrouw Morkoç. Dan nog twee zaken. Het eerste punt gaat over wat wij noemen ruimtevervuiling, publieke ruimtevervuiling door alles wat we zelf als gemeente neerzetten. Wat we heel vaak zien, we hadden het net ook even over olifantenpaadjes. Wat we vaak zien, je hebt een grasveldje, en vervolgens mag je niet over het grasveldje fietsen, dus wat doet de gemeente? We plaatsen drie hekken rondom het grasveldje om ervoor te zorgen dat je niet over het grasveldje kan fietsen. Vervolgens wordt dat grasveldje weggehaald en blijft er een hek staan. Als je daarop begint te letten in de stad, dan schrik je je helemaal rot. Om bomen staan soms zeven

heksen van honderd jaar geleden, paaltjes, en vergeet ook niet de betonnen blokken. We kennen allemaal die betonnen ballen, ik adviseer u allemaal om een keer bij Oostplein te gaan kijken, want daar staan volgens mij iets van 120 betonnen ballen waarvan iedereen zich afvraagt: wat doet dit hier nog? Maak er een grasstrook van en los het op die manier op. Sterker nog, ik denk dat het plaatsen van betonnen ballen soms duurder is dan het plaatsen van een grasveldje. En tot slot willen we over verkeersborden ook nog wel een vraag stellen. Ik denk dat het op dit moment wel de aandacht heeft van de wethouder, omdat de wethouder tegenwoordig gespecialiseerd is in het plaatsen van gênante verkeersborden, maar het leidt in de stad op dit moment tot best wel bijzondere situaties. Ik zal een voorbeeld geven. Je hebt in Prinsenland een rotonde met 22 verkeersborden, 22. Dus je rijdt de rotonde op en je wordt geconfronteerd met: er gaan kinderen naar school, zes keer dit is een rotonde, dit is een zebra-pad, er staat nog: de rotonde wordt gesponsord door, rem hier af, hier kun je de honden uitlaten. 22 verkeersborden. We moeten daar toch als stad ook een keer een vraag bij stellen, is dit niet een soort informatieoverload, wat niet alleen duur is maar ten tweede ook nergens toe leidt. Dat wil ik eigenlijk ook vertalen in een vraag. Wat vindt de wethouder daar nu van dat we ten eerste die hele publieke ruimte volgooien met allemaal heksen, betonnen ballen et cetera, wat soms niet altijd een doel dient? En ten tweede, mag het soms niet net even een tandje minder met de verkeersborden en kunnen we af en toe misschien ook wat verkeersborden weghalen om daarmee geld te reserveren voor onder andere groen? Daar wil ik het even bij laten voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Mosquit-no

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 03 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.3 'Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen', onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse stijl 2.0';

constaterende dat:

- de mosquito een apparaat is dat een hoogfrequent geluid produceert dat alleen door jongeren en jonge volwassenen wordt gehoord;
- de mosquito ingezet wordt in de buitenruimte om mensen weg te jagen, en daardoor overlast tegen te gaan;
- de burgemeester kan in het belang van de openbare orde het gebruik van de mosquito toestaan;
- dit is vastgelegd in artikel 4:6a van de Algemene Plaatselijke Verordening;

overwegende dat:

- het gebruik van mosquito's een onmenselijke methode is om overlast te bestrijden;
- er meerdere creatieve en innovatieve manieren zijn om overlast te bestrijden die wel menswaardig zijn;
- Rotterdam een inclusieve stad wil zijn waar iedereen op een humane manier wordt behandeld;

is van mening dat:

- het gebruik van mosquito's, en daarbij het verjagen van mensen, alleen symptoombestrijding is;

verzoekt het college:

- artikel 4:6a te verwijderen uit de Algemene Plaatselijke Verordening;
- alternatieve methoden te onderzoeken om overlast tegen te gaan;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Zijn er nog andere sprekers op dit punt? De heer Segers-Hoogendoorn en dan de heer De Haan.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, heel kort. Mevrouw Morkoç had het er al even over. Ook de heer Dahoe hoorde ik erover. Ik heb een conceptmotie liggen die mogelijk in tweede termijn ingediend kan worden, maar toch eerst even de vraag aan de wethouder. Het ging in de commissie er ook over dat het aanpakken van biodiversiteit in versteende wijken, het toevoegen van groen meestal gepaard gaat met toch al geplande werkzaamheden, bijvoorbeeld rioleringen enzovoorts. Dat is natuurlijk heel logisch en efficiënt en tegelijkertijd kan dat natuurlijk betekenen dat men in versteende wijken die dat het hardst nodig hebben wat langer op groen moet wachten en dat lijkt dan weer inefficiënt en niet de bedoeling. We begrepen dat dit wel al onderdeel is van het beleid, maar mogelijkwijs dat een motie die daartoe expliciet oproept om ook die prioriteiten af en toe wat te veranderen, dus daar waar het erg versteend is toch eerder aan de slag te gaan dan dat er misschien geplande werkzaamheden staan, de wethouder kan helpen als een soort zetje in de rug. Dus ik heb eventueel voor de tweede termijn een motie die de wethouder moeiteloos kan omarmen en die hem kan helpen in die prioritering. Maar toch maar eerst even de reactie van de wethouder daarop en dan dien ik hem eventueel in tweede termijn in. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Twee onderwerpen voor de prijs van één. Een Rekenkamerrapport waar ik weinig op aan te merken heb en waarbij de goede aanbevelingen zo te zien ook aardig hun plek krijgen in dit college bij deze wethouder, en waar we dan vandaag ook een klap op gaan geven. En er zijn interessante voorstellen gedaan, ideeën die leven bij collega's. En die zullen we op hun merites beoordelen. Daarnaast staat ook het Handboek Rotterdamse Stijl ter besluitvorming. Maar liefst 216 pagina's Rotterdamse Stijl, hoe het allemaal moet, waarom het allemaal zo moet. Volkomen begrijpelijk, maar met al die geboden krijg je soms wel eens wat zin om buiten die 216 pagina's lijntjes te kleuren, gewoon even niet conform de Rotterdamse Stijl. Hoe erg zou het zijn om eens buiten die lijntjes te kleuren, vraag ik aan de wethouder, en is bijvoorbeeld ons bankje voor de oud-burgemeester aan de Kralingse Plas straks ook conform de Rotterdamse Stijl? Tot je weer beseft dat er ook wel degelijk goede redenen zijn waarom we het zo doen en welke uitdagingen we er mee te lijf willen gaan. En een van die uitdagingen, lezen we zo als belangrijke boodschap al in de inleiding, is de druk op de openbare ruimte. Die is toegenomen. Ik denk dat we dat met elkaar allemaal herkennen. Een paar decennia geleden zongen Fluitsma & Van Tijn over vijftien miljoen mensen op dat hele kleine stukje aarde. En in onze stad moeten we dat inmiddels met bijna 671.000 Rotterdammers doen, op dat soms kleine stukje Rotterdam. En dat vraagt ook het nodige van elkaar. Misschien ook wel wat tolerantie en letterlijk ruimte om elkaar een plek te geven, ook al is dat misschien niet altijd zoals je dat zelf in zou willen vullen. En in de afgelopen jaren zijn we met elkaar best wel goed geworden in het sturen, het nudgen van ongewenst gedrag. En begrijp me niet verkeerd, regelmatig met een goede reden. Maar met een motie van D66, GroenLinks en Volt gaven we begin 2023 aan dat er voldoende rust- en zitplaatsen in de stad zouden moeten zijn en we geen gebruik zouden moeten maken van vijandige architectuur. En vandaag borduurt de motie van collega Morkoç die zij net indiende daarop voort, een pleidooi dat we van harte onderschrijven. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter. Wij gaan mee met de voorstellen die vandaag voorliggen over de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer en over vaststelling van de Rotterdamse Stijl. We komen wel nog met een aantal ideeën. Wij zien graag dat de Rekenkamer een vervolgonderzoek doet naar het groen, maar dan met als invalshoek hoe dit bijdraagt aan de biodiversiteit. Onze motie is een verzoek aan de griffie onze onderzoekswens onder de aandacht van de Rekenkamer te brengen. Daarnaast willen we ook graag naambordjes voor de vooroorlogse bomen in onze stad. We weten allemaal dat bij het bombardement van 1940 en de branden die daarop volgden er heel veel bomen verloren zijn gegaan en het lijkt ons goed om daar aandacht voor te vragen, zodat inwoners goed kunnen lezen welke bomen vooroorlogs zijn, om zo meer te weten te komen over de geschiedenis van ons groen. Voorzitter, wij zijn blij met de ontwerpprincipes van de Rotterdamse Stijl. Zonde als dit bij de gemeentegrenzen ophoudt, zeker als de gemeente ook probeert ecologische verbindingen uit te rollen met de Rotterdamse Stijl, en wij zien graag dat de biodiversiteit de grenzen overschrijdt. Daar hebben we een motie voor. En tot slot een amendement om het profiel van de Rotterdammer, waar we het voor doen, te herschrijven. Want in Rotterdam wonen immers meer dieren dan mensen. Dus waarom tellen we die niet mee? Daar een amendement voor.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden heeft de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 6. Grensoverschrijdende biodiversiteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over vaststelling van het Vernieuwd Handboek Openbare Ruimte (Rotterdamse Stijl);

constaterende dat:

- het handboek voorstelt goede verbindingen naar het ommeland te bewerkstelligen om zo de biodiversiteit te versterken;

overwegende dat:

- de ecologische verbinding naar het Schollebos in de plannen voor Oostflank al een goed voorbeeld is van grensoverschrijdende biodiversiteit;
- de gezamenlijke gebiedsontwikkeling van Schiedam en Rotterdam in het geval van M4H kansen biedt om in het westen van de stad hetzelfde te doen, alsmede het gezamenlijk beheer van de Spaanse Polder;
- andere gebiedsontwikkelingen in naburige gemeenten met medezeggenschap van de gemeente Rotterdam – zoals het Vijfde Dorp of de ontwikkeling Nieuw Reijerwaard – eveneens haakjes bieden om het goede te doen voor de verplaatsing en migratiemogelijkheden van dieren;

verzoekt het college:

- kansen te inventariseren voor grensoverschrijdende biodiversiteit, te weten ecologische verbindingen met naburige gemeenten;
- in gesprek te gaan met deze medeoverheden om binnen de eigen bevoegdheden werkzaamheden voor ecologische verbindingen op elkaar aan te laten sluiten;
- de gemeenteraad te informeren over het resultaat dat is behaald met deze exercitie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, T. Kind en M.Y. Morkoç

Motie 7. Groen is er ook voor de biodiversiteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over vaststelling van de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkamerrapport 'Zorg voor groen';

constaterende dat:

- de Rekenkamer onderzoek heeft gedaan naar de waarde van het groen voor klimaatadaptatie;

voorts constaterende dat:

- de gemeente sinds een aantal jaar beschikt over een Nota Biodiversiteit en er daarnaast een uitvoeringsagenda op nahoudt om biodiversiteitsmaatregelen in de praktijk te brengen;

overwegende dat:

- het (openbaar) groen en de biodiversiteit nauw met elkaar verband houden, waarbij kwalitatief groen voor flora en fauna randvoorwaardelijk is voor soortenrijkdom;
- de Rekenkamer gemeentelijk beleid kan toetsen met inachtneming van de Nota Biodiversiteit, in het nagaan of de groene ambities van het college ook gericht bijdragen aan biodiversiteit;
- met name borging van de 5 V's (voortplanting, veiligheid, verbinding, voedsel en variatie) in aanplant en onderhoud van het groen een goede set van indicatoren zijn om een vervolgonderzoek te gelasten naar het groenbeleid als belangrijke drijver;

voorts overwegende dat:

- de Rekenkamer heeft aangegeven het op prijs te stellen als de gemeenteraad per motie een bepaalde onderzoekswens onder de aandacht brengt;

verzoekt de griffie:

- aan de Rekenkamer over te brengen dat een vervolgonderzoek naar het verband tussen het groenbeleid en biodiversiteit op steun kan rekenen van de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T. Kind en M.Y. Morkoç

Motie 8. Naambordjes voor vooroorlogse bomen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over vaststelling van de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkamerrapport 'Zorg voor groen';

constaterende dat:

- de Rekenkamer onder meer heeft geïnventariseerd hoe de Rotterdammers denken over het gemeentelijk groen;
- in het gemeentelijk programma Gesprek van de stad van een aantal jaar geleden al naar voren kwam dat Rotterdammers het groen zeer belangrijk vinden;

voorts constaterende dat:

- bij het bombardement in mei 1940, de branden die daarop volgden en door de wederopbouw veel bomen verloren zijn gegaan, maar dat er toch nog bomen zijn te bewonderen van vóór die tijd;

overwegende dat:

- vooroorlogse bomen monumentaal zijn en dat dit kenmerkende aspect van uniciteit inzichtelijk moet zijn voor de Rotterdammers;
- inwoners moeten kunnen nalezen welke bomen vooroorlogs zijn, om zo meer te weten te komen over het monumentale groen in de stad;

verzoekt het college:

- naambordjes te plaatsen bij de vooroorlogse bomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

Amendement A. Restyling Rotterdam voor dier en mens

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over vaststelling van het Vernieuwd Handboek Openbare Ruimte (Rotterdamse Stijl);

besluit:

'De 'Rotterdammer', op bladzijde 11 geduid als een van de karakteristieken van de Rotterdamse openbare ruimte, als volgt te herschrijven:

"De 'Rotterdammer'

Rotterdammers zijn trots op hun stad. De stad bestaat uit dieren – behalve de dieren in het wild ook huisdieren en dieren die hobbymatig worden gehouden – en mensen – een diversiteit aan culturen, nationaliteiten, religies, waarden en normen, opinies en politieke voorkeuren. Deze verschillende soorten, groepen en individuen geven hun eigen invulling aan het gebruik van de openbare ruimte in festivals, het ontmoeten in de openbare ruimte, straten en pleinen. De dieren maken de stad: zonder fauna is er geen leven in de brouwerij. Rotterdam kent daarnaast een levendige praktijk van stadsmakers: kleinschalige particuliere stadsontwikkelingen, initiatieven van bewoners, ondernemers en zelfstandigen in samenwerking met woningbouwcorporaties, ontwikkelaars en de gemeente. Deze typisch Rotterdamse stadsmakerspraktijk is geworteld in een lange lokale traditie van ondernemerschap, privaat-particulier-publieke stadsontwikkeling en een grote betrokkenheid van bewoners. Dit sluit ook goed aan bij de geest van de Omgevingswet voor meer participatie."

w.g. R.T.J. van der Velden

Toelichting

In Rotterdam wonen ook dieren.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan hebben we volgens mij alle sprekers op dit onderwerp aan bod gehad. Dan kunnen we door naar de wethouder Lansink-Bastemeijer om al deze vragen, moties en amendementen van commentaar te voorzien. Aan u het woord.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). En dat doet de wethouder, om maar in derde persoon te spreken, met alle liefde en plezier mevrouw de voorzitter. Natuurlijk ook van mijn kant enorme waardering voor het grote werk vanuit de Rekenkamer Rotterdam. Het is goed om ook door een externe maar weer eens getoetst te worden hoe we het doen. Daar heb ik ook in de commissie natuurlijk het nodige over gezegd, dat het wel een onderzoek is dat een vorige beleidsperiode beslaat en dat we inmiddels al heel veel verder zijn en we ook moeten constateren dat heel veel van de aanbevelingen die vanuit de Rekenkamer naar ons toe zijn gekomen uiteindelijk ook al een plek hebben gekregen in onze manier van werken. Dat ten aanzien van het Rekenkamerrapport. De Rotterdamse Stijl, dank voor de discussie die we daarover hebben gehad in de commissie. Ook daar op voorhand al even nog wat zaken. De Rotterdamse Stijl is een inrichtingsprincipe. Dat zegt in de basis niets over hoeveel groen, hoeveel auto's, hoeveel dit, hoeveel dat. Dat doet u echt bij de inrichtingsopgave die we hebben. En dat doen we altijd in participatie met bewoners, dus als u andere zaken wilt invoegen in de Rotterdamse Stijl is dat niet iets wat ik heel snel zal omarmen, want dat moet u op een andere manier regelen in andere beleidsdocumenten, laat ik het zo maar zeggen. Dan ga ik de vragen af. Die zijn overzichtelijk dus daar kan ik snel doorheen. Hoe zorgen we ervoor dat maatregelen in het geval van hittestress worden opgenomen? Een vraag van mevrouw Morkoç van GroenLinks. Feitelijk doen we dat al, dus we hebben in kaart welke wijken in Rotterdam daar het meest last van hebben. Daar doen we namelijk ook allerlei stresstesten voor en daar hebben we ook een hele kaart voor. En op basis daarvan nemen wij ook maatregelen in de buitenruimte. Dus dat doen we niet alleen maar, als dat beeld is ontstaan, op basis van het tempo dat het rioleringsplan bijvoorbeeld aangeeft. Sterker nog, buiten het rioleringsplan om hebben we vijftig andere klimaatadaptieve maatregelen, overigens een aantal van die vijftig zitten wel degelijk in het GRP. Een groot deel van additionele klimaatadaptieve maatregelen doen we dus eigenlijk al op basis juist van de kennis die we hebben over welke wijken daar nu de meeste last van hebben. Dat is eigenlijk ook richting het CDA die daar ook al vragen over had. Overigens, hittestress, dat is eigenlijk nog iets nieuwer voor ons als gemeente dan klimaatadaptatie, waar we ook enorm in hebben moeten groeien, dat heb ik ook tijdens de commissiebehandeling aangegeven. Maar we voelen die noodzaak om iets te doen met betrekking tot hittestress natuurlijk zeker en daarom zetten we daar dus ook extra op in als stad. Maar het is wel iets wat we al gaandeweg en al lerende moeten doen. Dus met betrekking tot water zijn we daar steeds beter in geworden, en nu doen we eigenlijk datzelfde kunstje als gemeentelijke organisatie richting hittestress. Maar dat vraagt ook wel tijd, want we kunnen het niet heel goed afkijken van anderen, hoe anderen dat goed doen. Maar als we dat kunnen, doen we dat ook. Dat hebben we feitelijk ook met de wateropgave zo gedaan. En sterker nog, met de wateropgave en de klimaatadaptatie op dat punt komen letterlijk vele andere steden naar ons toe om te kijken hoe wij dat als stad oplossen. Daar mogen we ook wel eens trots op zijn denk ik. Zou de gemeente kosten kunnen besparen om over te stappen op contracten? Dat heeft u eigenlijk ook in de commissie al gevraagd en toen heb ik hetzelfde antwoord gegeven. Ik ga daar niet iets anders van maken. Dat doen we eigenlijk nu ook al. Dus we zijn een traject gestart om onze contractering op een andere manier vorm te geven die aan uw wensen voldoet. Dus in die zin bedankt voor de ondersteuning van het beleid dat we al hebben afgestemd met u. Halfverharding, schelpen et cetera. Het grootste probleem dat ik heb met schelpen en hout...

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Excuus, ik was even niet heel goed aan het opletten, maar u heeft een interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dat maakt helemaal niet uit voorzitter, het ging over de vorige vraag. Het klopt dat ik het ook in de commissie heb gevraagd. Ik hoopte dat de wethouder iets concreter antwoord kon geven op de termijnen. Wanneer zouden die contracten over kunnen gaan, wat kunnen

we daarop verwachten? Fijn dat de wethouder dit ook ondersteunt en dat het al mee wordt genomen. Ik hoop op iets meer informatie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel. Ja, dat is natuurlijk niet voor alles gelijktijdig, want niet alle contracten lopen allemaal gelijktijdig op. Ik kan u wel schriftelijk even melden wat ik weet, wanneer dat gaat spelen, om dat met u te delen. Maar het is waarschijnlijk niet het antwoord dat u krijgt dat ik het op één bepaalde datum het allemaal heb gedaan, want al die contracten lopen natuurlijk op een ander tempo weg, maar in die contracten die vernieuwd worden, wordt die nieuwe manier van werken ook in meegenomen. Maar ik wil u best schriftelijk daarover iets meer inlichten. De halfverharding, schelpenpaden, houtsnippers, wil ik daarop bewegen? De belangrijkste reden om dat niet al te veel te doen in onze stad, want ik begrijp uw motivatie, ik snap heel goed dat dat natuurlijker is, is wel dat ik daarmee een ander beleidsveld beperk, namelijk Rotterdam Onbeperkt, namelijk de toegankelijkheid van onze gebieden. En houtsnippers en andere halfverhardingen zijn daarin niet de juiste weg voor als je met een rollator of met een rolstoel of iets dergelijks door de stad wil bewegen. Dus dan knellen wel die twee richtingen, laat ik het zo zeggen. Dus ik ben er geen voorstander van, omdat ik dan mensen het ook ontoegankelijk maak en daar hebben we het ook met elkaar over gehad in de raad, maar ook in de commissie, dat we juist ook voor ouderen, voor mensen in een rolstoel et cetera deze stad bereikbaar willen maken, en sterker nog, mijn collega-wethouder de heer Achbar staat inmiddels in de top 3 voor de prijs voor de meest toegankelijke stad van Nederland, dus die prijs willen we wel winnen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik hoop dat de wethouder ons niet verkeerd begrijpt. Wij doen geen concessies op toegankelijkheid. Rotterdam moet toegankelijk zijn voor iedereen, zeker voor mensen met een beperking, ouderen die dat nodig hebben. Dat is niet waar de vraag over gaat. Het is jammer als dat met elkaar wordt vergeleken. Dit gaat over momenten waarop het wel op een toegankelijke wijze kan. Overigens gaat dit ook niet over de motie over de olifantenpaden. Daar hebben we het echt over heel iets anders, wat een toevoeging kan zijn aan het beleid van de wethouder.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Dank u wel voorzitter. Ik wil daar ook een opmerking over maken, want kijk, die olifantenpaadjes ontstaan, en wat doen wij er eigenlijk als gemeente aan om het dan ook weer gelijk te herstellen? Daar doen we dus ook niets aan. Dus dan zeggen we aan de andere kant: of het nu moet herstellen met klei, of je gooit er wat houtsnippers, dan is de toegankelijkheid gewaarborgd. Want zodra je het weer herstelt, is het weer binnen de kortste keren. Er zal een reden zijn waarom mensen de kortste weg naar iets nemen. Dan vind ik houtsnippers een perfecte oplossing. Het is natuurlijk en het past goed in Rotterdam.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, goed, een van de punten is toegankelijkheid. Dat wil ik u toch meegeven. En dan zegt u: daar waar het kan, maar wij willen eigenlijk iedereen overal zoveel mogelijk toegankelijk laten zijn. Dat is wel het uitgangspunt van dit college en ook van wethouder Achbar. Als tweede moet ik u dan toch ook meegeven dat het beheer van halfverhardingen ook lastiger is; het is gewoon complexer. Daar kunnen we niet met een veegwagen overheen. Dat moet allemaal veel meer handmatig gedaan worden, dus daarmee is het onderhoud ook kostbaarder. Daar houd ik op dit moment ook geen rekening mee in mijn budgetten, dus dat zijn, naast de toegankelijkheid ook nog andere zaken. Overigens in de Rotterdamse Stijl kennen we wel wat halfverharde mogelijkheden. Maar dan moet u het daar dan ook wel in zoeken, dus in de mogelijkheden die u in de Rotterdamse Stijl kunt vinden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Dank u wel via de voorzitter. U geeft zelf het antwoord al. U pleegt geen onderhoud. Daardoor ontstaan die olifantenpaadjes. Als u dat onderhoud wel gelijk zou doen, dan zou dat olifantenpaadje er misschien niet zijn. Maar ik snap dus überhaupt niet wat het bezwaar kan zijn, en kom dan bij mij niet aan met schoonhouden van zo'n paadje, want ik bedoel: nu wordt het ook niet schoongehouden, dus dat vind ik lariekoek. Dus ik wil gewoon toch de wethouder de overweging geven om hier nog eens over na te denken om tot een ander oordeel te komen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, ik denk dat hier discussies door elkaar heen lopen. Het verzoek zoals ik dat van GroenLinks in de vragen, ik kom zo dadelijk op de moties, heb ik gezegd, het half verhard zoals houtsnippers et cetera, daar ben ik geen voorstander van, omdat de toegankelijkheid dan voor mensen wordt beperkt, en daarbij dus onderhoud en budgetten in de knel komen. Over de olifantenpaden kom ik zo dadelijk in de appreciatie naar u toe. Dan kan ik naar de PvdA over het geld van de NPRZ en de € 18 miljoen. Dat staat er misschien wat onhandig. Daar staat extra, en dan lijkt het alsof we van bramen rozen maken, maar dat is niet wat het is. We vergroenen vooral gewoon extra met dat budget en dat budget gaan we ook echt opmaken. Dus we kunnen eigenlijk meer doen dan we normaal met de budgetten zouden kunnen doen, maar het is niet het verder verfraaien van wat er al is. Dus het is echt extra vergroenen van de buitenruimte.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. Onze vrees is natuurlijk dat we nog niet toekomen aan de basis, omdat het gereserveerd is voor de extra. Ik weet dat u niet de wethouder NPRZ bent, dus misschien moeten we er nog een keertje op terugkomen in schriftelijke vragen, maar garanderen we wel dat die basiskwaliteit ook in die wijken gewoon niet alleen gegarandeerd is maar dat we er ook aan blijven werken?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, hoe dat dan precies met die € 18 miljoen werkt weet ik niet, maar extra is dus niet wat er al is maken we mooier, maar we voegen letterlijk extra toe. Dat is wat ik ervan afweet. Misschien dat we met schriftelijke vragen nog wat specifiek op uw zorgen kunnen ingaan. Maar voor zover ik weet heeft het geen gevolgen voor de basiskwaliteit.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben in ieder geval blij met dit al redelijk verhelderende antwoord, laat ik het zo zeggen. Dat in ieder geval dat extra niet is voor een mooie icing om de cake, en eronder zat nog niets. Maar helemaal, ik zal niet met moties gaan komen, maar ik overweeg nog even om nog wat nadere schriftelijke vragen hierover te stellen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Nou, fijn dat u me loslaat in dezen. Want mijnheer Engberts, ik ben stand-in van de wethouder die daar eigenlijk over gaat. Maar dank voor dat meebewegen in ieder geval. Verkeersborden, wat vindt de wethouder van de hoeveelheid? Nou ja, wat te veel is, is te veel. Zo simpel zit ik erin. Maar wat ik te veel vind, is misschien vanuit de Wegerverkeerswet precies voldoende. Dat kan ik in uw voorbeeld, 22 lijkt mij ook bespottelijk veel, maar het basisuitgangspunt van hoe wij met verkeersborden omgaan zijn wettelijke bepalingen. En als het minder kan, halen we ze ook weg. Dus als u voorbeelden heeft waarvan u zegt: ja, dat loopt toch hier de spuigaten uit, wat heeft dit nog, want ik ben het met u eens. Het risico dat je natuurlijk loopt, ik heb ooit wel eens een beetje in de marketing gezeten, is dat je banner blindness krijgt. Als je maar genoeg dingen in de buitenruimte gooit of genoeg reclame geeft, dan zie je het niet meer, want dan wordt het onderdeel van het geruis in de buitenruimte. Maar in de basis is het zo dat de borden die we plaatsen, daar altijd een soort wettelijke verplichting in zit vanuit landelijke wetgeving. Maar kom vooral naar mij toe of naar mijn team toe als u denkt dat het ergens wel een beetje opgeruimd kan worden, dan kijken we ernaar. Dat kan altijd helpen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind.

De heer KIND (volt). In ordetijd, een puntje van orde, hoe noem je dat ook alweer. In technische tijd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Een punt van orde, oké, dat gaan we zo beoordelen.

De heer KIND (volt). Ik daagde de wethouder ook uit om in Delfshaven ook eens rond te kijken naar hekken, paaltjes, betonnen ballen die er ook staan, waarvan we ook zouden kunnen zeggen: dat is af en toe wel heel erg veel. Dus ook dat onderwerp, niet alleen de borden, ook de demarcaties.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dat was geen punt van orde, maar een inhoudelijke bijdrage, maar het zij u vergeven voor deze keer. Dan wil ik verder ook aan de wethouder vragen om met een beetje vaart deze beantwoording verder door te lopen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ik ga mijn best doen. Eigenlijk moeten we weghalen wat geen toevoeging heeft. We hebben ook naar aanleiding van eerdere vragen aan uw kant over hostile architecture ook een hele quickscan gedaan van zaken die in de buitenruimte nog spelen. Sommige dingen moeten we nog weghalen en andere zaken hebben een functie. Dus ik kan nog even kijken naar die beantwoording om te kijken of we daar nu voldoende uit hebben gehaald. Maar in de basis, als het geen functie heeft, moet het gewoon weg. Dat is mijn uitgangspunt. Het CDA, niet wachten op vergroening in wijken waar het echt versteend is met rioolvervanging. Dat is dus precies wat we doen, we doen ook vijftien pleinen nog extra boven die vijftig klimaatadaptieve projecten. Dus we doen ook meer dan alleen in het GRP. Dat is het antwoord. Het is ook niet veranderd ten opzichte van de commissie overigens. Biedt de Rotterdamse Stijl ook mogelijkheden om buiten de lijntjes te kleuren? Zeker wel. We geven gewoon richting ook aan burgerinitiatieven. Wat grotere wijzigingen, daar hebben we een hele commissie voor. De ACOR-commissie heet dat. Die kan dan ook besluiten dat je kan afwijken van de Rotterdamse Stijl. Dus dat is op zich geen probleem. Dan kan ik naar de moties. Dan heb ik volgens mij alle vragen gehad. Het stimuleren van natuurlijke paden, olifantenpaden, met duurzame materialen. Dat heb ik eigenlijk ook al in de commissie aangegeven, dat dat wat u wilt, dat olifantenpaden een kans krijgen in die buitenruimte, dat is precies wat we doen. Ik heb u over de vorm van de verharding aangegeven wat ik daarvan vind, dus in die zin zou ik de motie willen ontraden. 'Een toegankelijke buitenruimte voor iedereen', van verschillende indieners, maar als hoofdindieners GroenLinks. Die kan ik omarmen. U wilt wat snelheid hè, dus dan ga ik het niet allemaal... Waar ik omarmen zeg bent u blij denk ik, dus dan ga ik door. Motie 3, landelijke bomennorm voor Rotterdam. Die wil ik ontraden, omdat die eigenlijk overbodig is. Dat nemen we eigenlijk al mee in de groennorm. Daarvan heb ik u al uitgelegd hoe complex dat is, dus dat vraagt gewoon tijd. Maar u vraagt naar iets wat we eigenlijk al voornemens zijn te doen, en dan moet ik weer een motie afdoen met het verhaal dat ik dat al aan het doen ben en dat is zonde van onze tijd denk ik.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter dank u wel. Naar mijn weten wordt er gekeken of deze landelijke bomennorm kan worden meegenomen. Dat betekent niet dat er ook gebruik van wordt gemaakt. Dus ik hoor dan wel graag van de wethouder nadat er onderzoek naar is gedaan of er ook gebruik van wordt gemaakt. Dus zou de wethouder dat dan weer terug kunnen koppelen aan ons?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Natuurlijk, maar daar liggen volgens mij allerlei moties en afspraken ook met u als indiener waarin we dat natuurlijk meenemen, maar u weet ook, we hebben met u ook verschillende gesprekken daarover gevoerd, hoe complex het is en ook de Rekenkamer gaat daarin met ons mee, dat het heel lastig is, als je een norm wilt stellen, dan moet je ook weten wat er al is. En dat moet je dus op een elegante manier kunnen tellen en dat blijkt ook in het Rekenkamerrapport knap lastig te zijn en we zijn continu op zoek naar de beste methode. Dan krijgen we bijvoorbeeld wel eens een leverancier die zegt: ik heb de oplossing en dan testen we dat en dan is dat eigenlijk precies de manier zoals Rotterdam dat al doet. Dus we komen daar geen stap verder in. Maar als het kan doen we het, en houden we u op de hoogte van de voortgang daarvan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, als ik dat kan interpreteren als: wij laten u weten wat er gebeurt met de landelijke bomennorm in ons onderzoek, dan trek ik de motie terug. Even bevestiging van de wethouder?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, ik heb letterlijk gezegd, en u vraagt mij het snel te zeggen, dat ik het ontraad omdat het al in ons voornemen ligt te doen, maar waarbij ik ook de verwachtingen heb gemanaged dat het een knap lastige opgave is. En daar kom ik dus op terug zo gauw we richting een groennorm een definitief antwoord hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dan trek ik de motie in. Dank u wel.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, dank u. 'Participeer en parkeer'. U wilde snelheid. Die kan ik omarmen. Een motie van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en de Rotterdamse VVD. Volt en GroenLinks 'Mosquit-no', een interessante plek om deze motie in te dienen. Want ik doe veel plaatsvervangend dienst vandaag. Dat is een motie eigenlijk aan de burgemeester. Ik denk dat ik zijn of haar woord wel kan verkondigen. Dat doe ik dan een beetje op wat de vorige burgemeester altijd zei. Ik heb middelen nodig in mijn instrumentariummandje en al die instrumenten in dat mandje wil ik tot mijn beschikking hebben. Dat wil niet zeggen dat als het in het mandje zit, dat ik het overal toepas, maar dat als het nodig is, ik het er in ieder geval uit kan halen. Deze motie zegt dat die mogelijkheid wordt ontnomen. Daar zou ik van de raad toch willen zeggen dat te ontraden. Overigens nogmaals, dit voelt als een motie voor de locoburgemeester of de burgemeester, maar ik schat zo in dat dit het antwoord is. Dan begin ik met de Partij voor de Dieren, het amendement. U vraagt daar ook eigenlijk, even kort gezegd, het dier daarin mee te nemen. Dat is niet het uitgangspunt van het stuk dat ik naar u toe heb gestuurd. Dat gaat echt over de mens, dus u voegt iets toe wat niet het uitgangspunt, dus dat wil ik ontraden. Ik doe het een beetje snel mevrouw de voorzitter, op uw verzoek. 'Grensoverschrijdende biodiversiteit'. Ja, ik waardeer deze motie enorm, maar het is eigenlijk wat wij als gemeente Rotterdam al doen en wat ook andere overheden doen. Dus wij hebben daar eigenlijk al programma's op en ook is de Provincie bezig met een, ik noem het maar een ecologisch ambitiedocument. Dus daarmee komt het ook al voorbij de grenzen van Rotterdam. Maar Rotterdam doet dat zelf eigenlijk ook al. Dus zeer veel waardering voor deze motie, maar die ondersteunt feitelijk het beleid dat we al doen. De motie 'Groen is ook voor biodiversiteit'. Dat is een motie aan uzelf als raad, dus daar mag u van vinden wat u wilt in meerderheid. 'Naambordjes voor vooroorlogse bomen' wil ik ontraden. Op zich houden wij namelijk al die bomen al bij, die monumentale bomen, op onze website staat het gewoon al. En wat het grote nadeel is van bordjes, dat moeten we ook onderhouden, dat kost weer geld. En als er iets verandert in de kennis die we hebben over zo'n boom, dan moeten we dat bordje weer veranderen, dus dat vraagt veel meer werk. Dat is inefficiënt. Dus de mensen die daarin geïnteresseerd zijn kunnen dat eigenlijk al op onze website vinden. En daarmee heb ik volgens mij alle vragen en moties behandeld.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan zie ik een interruptie van de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik vraag dus vooroorlogse bomen. Dus niet alle monumentale bomen zijn vooroorlogs. Dus het lijkt mij, als ik ook in buitenlandse steden ben en je loopt door een park, staat er gewoon een naambordje. Daar leren mensen ook weer van, dus het lijkt mij een fantastisch idee om wel te omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan kijk ik nog even of er een veegronde is. Zijn er nog vragen blijven liggen in de eerste termijn? Dat is niet het geval. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, dank aan de wethouder want hij heeft ook heel wat ideeën van deze kant van de raad omarmd en dat waardeer ik. Iets waar we later op terugkomen, dus dat is geen vraag maar wel een aankondiging. In het Rekenkamerrapport staat, en het college heeft dat ook

eerder gecommuniceerd, dat het heel lastig is om te berekenen hoeveel netto vergroening we nu daadwerkelijk hebben. Het is niet altijd duidelijk hoeveel groen er weggaat en hoeveel groen er wordt toegevoegd, waardoor het soms lijkt dat er heel veel groen wordt toegevoegd wat dus eigenlijk niet zo is. Het Rekenkamerrapport geeft aan dat het lastig is om dat te berekenen en het college geeft dat ook aan. Wij zijn op zoek naar een goede oplossing. Daar komen we ook later op terug.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. andere bijdragen voor de tweede termijn? De heer De Waard.

De heer DE WAARD (Ir). Dank voorzitter, ik wil deze kans even grijpen om de motie opnieuw in te dienen, maar dan met wat meer ondertekenaars, want het is natuurlijk een emotioneel heel goed verhaal.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Participeer en parkeer!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0;

constaterende dat:

- in het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0 wordt gesproken over: het inventariseren van de parkeerbehoefte en het parkeergebruik. Mogelijke herbestemming van parkeerplaatsen voor andere functies;

overwegende dat:

- de Rotterdammer nog altijd gehecht is aan zijn of haar auto, en deze niet zelden noodzakelijk is voor diens werkzaamheden;
- er bij Leefbaar Rotterdam al langere tijd klachten binnenkomen over het weghalen van parkeerplaatsen ten behoeve van andere functies;
- dit in veel gevallen zonder enige vorm van participatie gepaard gaat;
- er bij het inventariseren van parkeerbehoefte en mogelijke herbestemming niet gesproken wordt over participatie;

verzoekt het college:

- de raad te verzekeren dat er wordt geparticipeerd over o.a. parkeerplaatsen bij voorgenomen herinrichtingen en deze participatie evenredig mee te nemen in de belangenafweging;
- de heersende parkeerdruk in wijken eveneens serieus mee te nemen in afwegingen voor de inrichting van de openbare ruimte en daarmee het uitgangspunt is geen parkeerplekken weg te halen in wijken met een hoge parkeerdruk;
- de raad jaarlijks te informeren over de ontwikkelingen van het aantal parkeerplaatsen per stadsdeel;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, A.R. Oostdijk, S.J.C. Becker, P.J.H.D. Verkoelen en E. Rehim Zadeh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Nog andere sprekers in de tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan geef ik nog één keer het woord aan de wethouder. Nee, die zegt dat hij geen aanvullende opmerkingen heeft voor de tweede termijn. Dan neem ik nog even met een aantal zaken met u door. Motie 3 is door mevrouw Morkoç ingetrokken. En dan heb ik twee toezeggingen. Rekenkamerrapport Rotterdamse Stijl, wethouder Lansink informeert de raad over het tijdstip waarop contracten aflopen en wanneer de nieuwe worden afgesloten. En de tweede toezegging, de wethouder komt na afronding van het onderzoek terug op de vraag van mevrouw Morkoç of de landelijke bomennorm in Rotterdam kan worden geïmplementeerd. Dat waren de toezeggingen. Dat is aan beide kanten akkoord. En daarmee is dit agendapunt voldoende besproken en afgesloten en dan kunnen wij door naar de tweeminutendebatten. We zitten op 16.35 uur, dus ik zou u willen voorstellen om gewoon door te gaan

en niet een theepauze in te lassen, dus mensen die willen theedrinken, doe dat vooral tijdens debatten als u even niet aan het woord bent. Want we zitten ook al dicht tegen de dinerpauze aan.

7. TWEEMINUTENDEBATTEN

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan gaan we naar agendapunt 7.1, Beschermd stadsgezichten en beeldbepalende panden. Ik zie dat mijnheer Van der Velden nog even het woord wil.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, van de orde. Kijk, er is natuurlijk een verschil tussen grote fracties en kleine fracties. Kleine fracties moeten bijna bij elk onderwerp aanwezig zijn. Dus mijn verzoek is misschien toch even vijf minuten heel even te schorsen, even pauze.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Nee prima, daarom legde ik het ook even voor. Dit verzoek is helder, dus dan schorsen we even voor vijf minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik wilde iedereen vragen om weer plaats te gaan nemen zodat wij de vergadering kunnen hervatten. Dank u wel.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Een puntje van orde. Bij een regeling van werkzaamheden geef je altijd degene die de regeling van werkzaamheden heeft ingediend als eerste het woord. En dan kan de heer Verhoef het eerst het woord... Dat gun ik hem van harte, maar dit keer liever niet.

De heer VERHOEF (lr). Deze discussie hebben we de vorige keer ook gehad, maar volgens mij hebben we ons gewoon opgegeven als spreker.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Vanuit de commissie weet ik dat het een gevolg is van een regeling van werkzaamheden, dus de heer Van Dommelen heeft wel een punt. Dus het is de heer Van Dommelen en daarna de heer Verhoef. Was u de enige indiener mijnheer Van Dommelen? Samen met de heer De Haan. O, en mijnheer Van der Velden en mevrouw Kockelkoren. O, mijnheer Engberts.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ik kan me zomaar voorstellen dat de heer Verhoef ongeveer de laatste is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Die indruk krijg ik nu ook. Ik zal mijn best doen om de indieners te eren in de volgorde. Inmiddels loopt de zaal gewoon vol. Laten we gewoon beginnen.

7.1 Beschermd stadsgezichten en beeldbepalende panden

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Goedemiddag allemaal. We beginnen nu aan de tweeminutendebatten. 7.1, Beschermd stadsgezichten en beeldbepalende panden. Ik geef graag het woord aan de heer Van Dommelen en daarna aan de heer De Haan. Gaat uw gang.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter en dank u wel mijnheer Verhoef voor uw flexibiliteit. Beschermd stadsgezicht, we hebben een aantal debatten hierover gevoerd en ik vind het buitengewoon complexe problematiek. Althans de regelgeving is complex. Voor mij is het eigenlijk heel simpel. Je wijst iets aan om te beschermen en dan wil je het beschermen. Misschien denk ik wel te eenvoudig, maar ik zou graag willen dat dat gebeurt. En we hebben een keurige brief van u gehad naar aanleiding van de debatten en het staat vol met regels en als ik heel eerlijk ben: ik vind het heel ingewikkeld om dan te kunnen begrijpen hoe we zaken echt kunnen beschermen. Wij gaan een motie indienen en dat gaat de heer De Haan straks toelichten. En eigenlijk is de portee van die motie heel simpel. Je hoeft echt niet alles te beschermen, maar wat je wilt beschermen, bescherm het dan ook. Kies, maak duidelijke keuzes, verschuil je niet achter de regels, maar zorg dat er beschermd wordt. Als we over vijftig jaar nog willen genieten van een prachtige Provenierswijk en een statige Heemraadssingel, dan moeten we nu zorgen dat dat kan, door ze te beschermen. En daarbij speelt handhaving overigens een cruciale rol. Dus maak heldere en zorgvuldige keuzes aan de voorkant. We

hoeven niet alles te beschermen. We hebben ook begrip voor die brief van de woningcorporaties die zeggen: wij kunnen op deze manier aan onze taak niet voldoen. We hoeven geen Oost-Sidelinge te beschermen, althans niet wat mij betreft, ook al weet ik dat er over smaak niet valt te twisten, maar ik kan me niet voorstellen dat er heel veel mensen zijn in de raad die denken: dat is nu wat we willen beschermen. We slaan daarin een beetje door, dus maak misschien minder, maar wat we doen goed. Dus nogmaals, de portee van onze motie, en ik ben wat dat betreft niet op zoek naar inspanningen maar naar resultaat. En ik hoop dat de wethouder die kan bieden. De brief van de wethouder gaat een eind de goede richting in, maar we willen met deze motie nog eens duidelijk benadrukken wat we willen bereiken. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De volgende is de heer De Haan, daarna de heer Van der Velden.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, met een aantal partijen hebben we in de afgelopen periode naar aanleiding van een regeling van werkzaamheden, ingegeven door de casuïstiek uit de Provenierswijk, maar later ook de Heemraadssingel, ons verdiept in de beschermde stadsgezichten en wat daarin ook niet goed ging. En met allereerst ook dank aan de Partij voor de Dieren, ik denk dat de heer Van der Velden dat zo dadelijk toe gaat lichten, ligt er ook een mooie motie om tijd te nemen bij buitenplanse wijzigingen, maar daar komt volgens mij zo dadelijk een heel goede toelichting op van de heer Van der Velden. Tegelijkertijd boorden we hierdoor ook nog een andere discussie aan. De komende jaren zien we natuurlijk langzaam maar zeker een boeggolf opdoemen aan noodzakelijke woningaanpak in Rotterdam. Fundering, verzakking, verduurzaming, noem het maar op. En dat is uitgerekend in de wijken die meer dan wat interessants te bieden hebben aan bouwhistorie. Aan volkshuisvestingsgeschiedenis, en persoonlijk smul ik daarvan. Maar een signaal van onder andere de woningbouwcorporaties wees ons er ook op dat we daar misschien soms ook een wat betere, scherpere keuze zouden moeten/kunnen maken. Minder ad hoc ook, want alles willen redden is soms ook onder de streep niets kunnen redden. We zien dan ook dat op een aantal plekken dat eigenlijk al in de praktijk stukt. Kortom, scherper kijken naar die cultuurhistorie op een integraal niveau, dat van de wijk. En dat ook nog eens keer tijdiger om daar zo snel mogelijk een en ander al in kaart te brengen. En ik denk dat die keuzes ons ook uiteindelijk zullen gaan helpen op termijn. En dan is volgens mij de medewerker hard onderweg hiernaartoe, aan het rennen om de motie in mijn handen te drukken, maar die komt anders zo dadelijk er even aan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Die volgt zo dadelijk wel. Hartelijk dank, dan geef ik alvast het woord aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Ja mijnheer De Haan, ik zou het heel graag uitgebreid willen toelichten, maar ik ben zeer beperkt in mijn tijd dus ik houd het kort. Wij willen betere ruimtelijke onderbouwing voor wijziging van beschermde stadsgezichten. De zwaarste categorie vergunningen die het college verleent zijn de buitenplanse wijzigingen. Hier wordt het planologisch kader van de gemeente namelijk aangepast en wij verzoeken het college de uitgebreide procedure van toepassing te verklaren bij buitenplanse wijzigingen van beschermde stadsgezichten, waarbij een vergunning strijdig met het omgevingsplan noodzakelijk is en aan het einde van het eerste kwartaal van 2025 hierover te rapporteren aan de gemeenteraad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Neem de tijd voor beschermde stadsgezichten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het debat over 'Beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden';

constaterende dat:

- er in de gemeente Rotterdam de afgelopen twee jaar 29 omgevingsvergunningen zijn verleend voor wijziging van bouwwerken die strijdig zijn met het omgevingsplan en die onderdeel zijn van een beschermd stadsgezicht;
- het college per geval een afweging maakt of de vergunning moet worden verleend;

voorts constaterende dat:

- de gemeente in haar vergunningverlening kan kiezen voor een reguliere periode van acht weken of een uitgebreide procedure van zes maanden met eventuele verlenging van zes weken;
- de uitgebreide procedure is bedoeld voor een opstellen van een ontwerpbesluit waar derden zienswijzen op kenbaar kunnen maken;

overwegende dat:

- we goed met onze beschermde stadsgezichten om moeten springen en het omgevingsplan daarvoor de leidraad moet vormen, want vastgesteld door het hoogste orgaan van de stad;
- buitenplanse afwijkingen van het omgevingsplan buiten de gemeenteraad om zeer zorgvuldig moeten worden genomen en dat het algemeen publiek daarop moet kunnen reageren;
- een uitgebreide procedure eenieder (gemeenteraadslid, Rotterdammer, cultuurhistoricus) in staat stelt zich een oordeel aan te meten over hoe wenselijk de wijziging van het beschermd stadsgezicht is;

verzoekt het college:

- de uitgebreide procedure van toepassing te verklaren bij buitenplanse wijzigingen van beschermde stadsgezichten waarbij een vergunning strijdig met het omgevingsplan noodzakelijk is;
- over de wijze waarop het college aan dit beleid uitvoering gaat geven uiterlijk aan het einde van het eerste kwartaal van 2025 te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, D.J. van Dommelen, T.J. Vonk, G.J. Engberts, T. de Haan, P.J.H.D. Verkoelen en M. Verhoef

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan ga ik nu graag het woord aan de heer Engberts. Gaat uw gang.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. Wat we willen beschermen moeten we goed beschermen. Dat vergt duidelijkheid en vervolgens ook handhaving. Met veel genoeg steunen wij dus ook de motie die zojuist is ingediend. Wij zijn ook gevoelig voor de opmerkingen vanuit de corporaties. Hartstikke mooi, fijn als er meer duidelijkheid is, maar als er dan beschermd moet worden dan kan dat nog wel eens flink in de papieren lopen. Dus daarom steunen wij ook de motie die nog onderweg is van de heer De Haan, waar een prettige toevoeging in het dictum zit om een toolbox aan de wethouder te geven om ervoor te zorgen dat je ook op verschillende mogelijkheden met de corporaties kan kijken hoe je ervoor zorgt dat het wel betaalbaar blijft. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door ook corporaties de mogelijkheid te geven om te verkopen en in dezelfde wijk op een andere plek sociale huurwoningen te creëren en ervoor te zorgen dat de kapitaalkrachtige mensen dan een pand dat wij willen behouden wel kunnen behouden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie op de heer Engberts.

De heer DE HAAN (d66). Ja, via de voorzitter, en ik ga nog even de druk op de medewerkers leggen die ongetwijfeld meekijken, maar er schijnen printproblemen te zijn, dus nog heel even geduld.

De heer ENGBERTS (pvda). Een herkenbaar probleem vandaag kennelijk.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Vanmorgen was het de ChristenUnie, nu is het D66.

De heer ENGBERTS (pvda). Maar goed, ik ben heel erg voor die motie want we hebben hem ook mee getekend. Een deel waar we helaas een aantal andere mensen niet in meekregen was een andere suggestie van de corporaties om te kijken of we een fonds zouden kunnen creëren voor behoud van beschermde stadsgezichten en cultuurhistorisch waardevolle panden. We zouden daar toch graag een motie voor willen indienen en we hopen dat andere partijen die dat lezen denken: dat is nu toch een ontzettend goed verhaal.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Fonds voor woningbouwcorporaties voor behoud van beschermde stadsgezichten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden';

constaterende dat:

- beschermde stadsgezichten een belangrijk onderdeel vormen van het cultureel erfgoed van Rotterdam;
- woningbouwcorporaties een cruciale rol spelen in het onderhoud en behoud van deze stadsgezichten;
- er momenteel onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn voor woningbouwcorporaties om deze taak adequaat uit te voeren;

overwegende dat:

- het behoud van beschermde stadsgezichten bijdraagt aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad;
- de huidige complexiteit met betrekking tot beschermde stadsgezichten de volkshuisvestelijke opgave kan vertragen;
- behoud van cultuurhistorisch vastgoed kostenverhogend en opbrengst verlagend is;
- een speciaal fonds woningbouwcorporaties kan ondersteunen bij het financieren van onderhouds- en restauratiewerkzaamheden;
- dit fonds kan bijdragen aan het behoud van het cultureel erfgoed en de historische waarde van Rotterdam;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor het oprichten van een fonds specifiek gericht op woningbouwcorporaties voor het behoud van beschermde stadsgezichten;
- hierbij te kijken naar mogelijke financieringsbronnen, zowel binnen de gemeentelijke begroting als externe subsidies en fondsen;
- de gemeenteraad zo snel mogelijk te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan wachten we nog op de motie van D66 en dan geef ik nu graag het woord aan de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam is van mening dat het weinige erfgoed dat we nog hebben in deze stad behouden dient te blijven. Vaak zien we in ontwikkelingen de weg van de minste weerstand en dat er makkelijk wordt gekozen voor aantasting van een beschermd stadsgezicht of zelfs voor sloop. Niet voor niets heeft Leefbaar Rotterdam samen met D66 en de ChristenUnie in 2022 de motie ingediend 'Behoud van beeldbepalende objecten'. In deze motie werd opgeroepen om bij toekomstige plannen beeldbepalende objecten altijd een dubbelbestemming te geven en ze daarmee beter tegen de sloop te beschermen. Voorzitter, alles van waarde is weerloos. Daarom moeten wij als gemeente die weerloze waarde beter beschermen tegen de weg van de minste weerstand om ons resterende erfgoed te behouden voor toekomstige generaties. Want voorzitter, weg is weg en komt niet meer terug. Dat hebben we in deze stad helaas al een keertje mee moeten maken. We moeten dit doen, niet omdat het makkelijk is. We moeten dit doen, juist omdat het moeilijk is. We steunen en medeondertekenen dan ook de motie 'Neem de tijd' van de Partij voor de Dieren, en spreken de hoop uit dat de per-ongelukjes van de afgelopen jaren niet meer voor zullen komen. Waarbij aangetekend dat die per-ongelukjes niet waren te wijten aan het gebrek aan regels, want die regels hebben we, maar aan het feit dat die regels niet werden nageleefd. Dus bij dezen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Hartelijk dank. Inmiddels heb ik gezien dat de motie van D66 de zaal is binnengekomen. Dus als de motie ook deze kant uit kan komen dan kunnen we hem in het archief gaan plaatsen.

De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Bescherm onze stadsgezichten wijkgericht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 7.1: Beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden;

constaterende dat:

- beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden soms nog onvoldoende beschermd lijken te worden;
- corporaties te vaak vastlopen bij herontwikkelingsprojecten die zijn aangewezen als beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden;
- achttien ontwikkelingen momenteel serieus vertraagd zijn vanwege cultuurhistorische verkenningen.

overwegende dat:

- de huidige aanpak per initiatief zorgt voor onduidelijkheid en vertraging;
- de grote vraag naar woningen ervoor zorgt dat vertraging zeer onwenselijk is;
- beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden niettemin beschermd dienen te worden;
- Rotterdam een goede balans moet vinden tussen behoud van cultuurhistorisch erfgoed en stadsvernieuwing;

verzoekt het college:

- een kader op te stellen waarin de sloop-nieuwbouw of renovatie van panden in een beschermd stadsgezicht en beeldbepalende objecten worden (wijkgericht) afgewogen;
- daarbij, door onder andere kluswoningen en woningdelen, rekening te houden met de (financiële) uitdagingen van woningcorporaties bij renovatie in plaats van nieuwbouw;
- de betreffende omgevingsplannen hierop aan te passen conform afdoeningsvoorstel 24bo005709 waarbij de prioritering wordt aangepast;
- erfgoed gespecialiseerde ambtenaren in te zetten bij de handhaving van de beschermde stadsgezichten en panden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan, D.J. van Dommelen en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan kijk ik nog even de zaal rond. Waren er nog meer sprekers op dit onderwerp? Ja, mevrouw Kockelkoren, gaat uw gang.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik kan op zich kort zijn. Ik wilde even mijn waardering uitspreken voor alle inspanningen van collega's op dit onderwerp. GroenLinks heeft zich hier in het verleden ook voor ingespannen, maar deze keer hebben gelukkig anderen dit eventjes voor hun rekening genomen. Wij steunen dan ook alle voorstellen die helpen om beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden goed in ere te houden in onze stad. Dat wilde ik even hier gezegd hebben. Dank dus voor alle goede voorstellen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ook goed, steun. Fijn. Dan is het aan de wethouder. Gaat uw gang.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij een mooi einde na een aantal keer ook in de commissie over dit onderwerp te hebben gesproken. Het belang van cultureel erfgoed, het behouden ervan, ook de handhaving, hoe we dat inrichten en hoe we ook mensen beter kunnen informeren over de mogelijkheden die er zijn. Ik heb u ook toegezegd om in de volgorde van de prioritering van de bestemmingsplannen ook te kijken naar die bestemmingsplannen waar die

dubbelbestemming nog in terecht moet komen, om die wat naar voren te halen. En ik denk dat het mooi is dat we allemaal zien dat we trots zijn op het cultureel erfgoed van Rotterdam en dat we dat een warm hart toedragen en goed willen beschermen en tegelijkertijd ook openstaan voor de hartenkreet van vastgoedeigenaren, in dit geval ook corporaties over: hoe gaan wij dat allemaal betaalbaar krijgen? Voor dat ongelofelijk lastige onderwerp met elkaar ook in de toekomst een goed afwegingskader maken, dat is natuurlijk de motie die ook is ingediend vanuit D66, VVD, PvdA en een aantal anderen. Ik denk dat dat een goede weg is om ook een realistisch vervolg aan dit traject te geven. Hoe houden we ons cultureel erfgoed behouden, maar zijn we ook realistisch in de uitvoerbaarheid van al die verlangens die we hebben. Dus scherper daarin kiezen, zoals de heer Van Dommelen ook aangeeft, is denk ik een mooie weg die we kunnen inslaan met elkaar. Dus dat alvast over de motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Een verduidelijkende vraag. Hoe gaat u garanderen, via de voorzitter, sorry, dat het behoud van erfgoed niet ondersneeuwt bij de betaalbaarheid en de andere wensen? Hoe gaat u dat garanderen, want ik had het net in mijn bijdrage over de weg van de minste weerstand. Die wordt vaak gekozen vanuit financiële overwegingen. Dus hoe garanderen we nu dat we die prio dan wel op orde hebben?

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, wat we natuurlijk zeggen in onze bestemmingsplannen is dat je met een dubbelbestemming een gemotiveerde afwijking moet hebben. Dat is wat een dubbelbestemming natuurlijk vraagt. Dan kun je niet zomaar gaan slopen, maar dan moet je daar een vergunningstraject voor ingaan. Ik denk dat het goed is om met elkaar het debat te voeren wat dan de kaders zijn die we doen op het moment dat we toch vergunnen om te slopen. Welke eisen stellen we daar dan precies aan? Maar sloop hoeft niet de ene, want in sommige gevallen, ik kom in panden terecht waar het € 300.000,00 kost om met behoud van de gevel het te verduurzamen en funderingsherstel te doen. Het is onmogelijk voor de corporaties om voor al het vastgoed dat zij hebben altijd € 300.000,00 per pand daaraan uit te geven, dus we moeten daar toch scherpere keuzes in maken. Maar hoe kunnen we dat doen, dat we wel dat cultureel erfgoed behouden op die plekken waar we het ook echt willen, en op welke manier financieren we dat dan? Ik denk dat we daar dat onderzoek goed met elkaar kunnen doen, en daarvoor dat afwegingskader ons ook kan helpen in het debat daarover. Ik kan natuurlijk niet garanderen dat alles blijft staan. Dat kan ik helaas niet garanderen, maar wel dat we dan de juiste dingen bewaren, maar dat we ook zorgen dat de betaalbaarheid en dat de corporaties een goed businessmodel houden en dat we wel kwalitatief goede woningen ook behouden. Dus dat afwegingskader waar de motie toe oproept, maak ik graag. En het lijkt me dat we dat met elkaar in de commissie moeten bespreken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie of een reactie? De heer Engberts, gaat uw gang.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, de heer Verhoef, ik denk dat het ook belangrijk is niet alleen te kijken of de corporatie het kan betalen, maar dat we ook de betaalbaarheid van de woningen in de gaten houden. En als het opknappen en het behouden van alles € 300.000,00 kost en dat niet terugverdiend kan worden, dan raken we onze sociale huurwoningen kwijt en daar moeten we ook oplossingen voor vinden. Voor mij gaat het dus niet alleen maar om het behouden van het pand, maar ook om het behouden van de betaalbaarheid van de woning. Daar staan dus een aantal opties voor in de motie wat ons betreft.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan staat de heer Verhoef op, maar denk aan uw tijd mijnheer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, een korte reactie. Nee, dat snap ik. Daar ben ik het ook mee eens, maar juist deze context, zeg maar de context van het behoud van erfgoed, staat op gespannen voet met het businessmodel van de corporaties en het behoud van betaalbare woningen. Daar ben ik me van bewust. Alleen in dit geval hebben we het over het behoud van erfgoed.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Het is geen debat hè. Ik zie dat mevrouw Vogelaar ging staan, maar niet. O, prima. Mijnheer De Haan, een verduidelijkende vraag?

De heer DE HAAN (d66). Een verduidelijkende opmerking, want ik snap ook wel de hartenkreet van de heer Verhoef en ik denk dat we het wel vaak ook met elkaar eens zijn. Maar ik denk dat in een aantal gevallen ook de waarde misschien, als je kijkt naar de stad, ook in de structuur zit. Als ik denk aan bijvoorbeeld een aantal nooddorpen waar het gewoon lastig is, in de kwaliteit hoe ze zijn uitgevoerd, dan zit de waarde er ook in of je een bepaalde structuur, een bepaald stratenplan, een bepaald deel op die manier weet te behouden. Dus het zit ook niet per se alleen maar in het, ik zou bijna zeggen op zijn Amsterdamse gevels, de hele gracht laten staan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ook uw tijd is op. Wethouder, gaat uw gang.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, daarom denk ik: dit vraag die balans, dat goed met elkaar door te spreken. Hoe kunnen we zoveel mogelijk behouden maar het ook betaalbaar houden? Dat is de moeilijke vraag waar we voor staan en waarvan ik vind dat we die ook met elkaar moeten bespreken. Dus dat was motie 3. Dan begin ik nu met motie 1 van de Partij voor de Dieren, 'Neem de tijd voor beschermde stadsgezichten'. U zegt: ik wil wat meer vinger aan de pols, dus laat ook weten hoe u dat doet op het moment dat er een strijdige omgevingsvergunning mogelijk verstrekt gaat worden, wat dan de werkwijze zal zijn. Deze motie kan ik oordeel raad geven, want dan kunnen we zeker uitvoeren. Dan hebben wij nog motie 2, 'Een fonds voor woningbouwcorporaties, behoud beschermde stadsgezichten'. Technisch gezien, want het is een onderzoeksmotie, maar toch zal ik hem ontraden, want het kost ons natuurlijk heel veel tijd om dat ook goed te onderzoeken en ik moet ook eerlijk zeggen dat ik nu geen financiële mogelijkheden zie voor zo'n fonds, dus dan lijkt me zo'n onderzoek op dit moment niet opportuun. Dus deze ontraad ik.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat waren de moties. Dan kijk ik nog even de zaal rond. Dit was een tweeminutendebat.

7.2 *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Groot Handelsgebouw*

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt, 7.2, het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Groot Handelsgebouw. Wie kan ik daar het woord over geven? Het Groot Handelsgebouw mijnheer Van der Velden, klopt het dat u daar iets over wil zeggen? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat kan. U heeft 38 seconden. Snel praten, succes.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Nou, ik dien hem gewoon in. Er zijn nog andere onderwerpen ook.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Een puntje van orde, we gaan de motie toch nog wel toelichten, of niet? Ik ben benieuwd.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik hoor dat de heer Simons hem gaat toelichten. De heer Van der Velden heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. 50 dB(A)

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Bestemmingsplan Groot Handelsgebouw;

besluit:
in artikel 3.3.1 Dak, lid c, navolgende passage te schrappen:

"Indien met een akoestisch onderzoek kan worden aangetoond dat het lokale achtergrondgeluid (referentieniveau) ter plaatse van de geluidgevoelige gebouwen vanwege weg- en spoorverkeer hoger is dan 50 dB(A), dan mag de maximale geluidbelasting op de buitengevel van de bestaande en geprojecteerde woningen als gevolg van stemgeluid gelijk worden getrokken met de waarde van het achtergrondgeluid."

w.g. R.T.J. van der Velden

Toelichting

De aangehaalde passage leest als een tegemoetkoming voor de exploitant van het Groot Handelsgebouw, omdat deze tot nu toe feitelijk alles kan, want niet aan planologische regels gebonden. Dit sijpelt ook door in de nota van zienswijzen.

We vinden het onwenselijk als er voor één gebouw in de stad een uitzondering wordt gemaakt. De etmaalwaarde aan dB(A) met daarin verwerkt terrasgeluid op de gevel van de bestaande en planologisch mogelijke geluidgevoelige gebouwen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau moet niet meer zijn dan 50. Dat regelen we met dit amendement.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Waren er verder nog sprekers op dit onderwerp? Niet? Dan wacht ik even tot de kopieën zijn gemaakt en dan kan de wethouder hem behandelen. Gaat uw gang hoor, mijnheer Simons.

De heer SIMONS (Ir) (wethouder). Dan heeft de heer Van der Velden dus geen nieuwe versie, alleen een extra ondertekening neem ik aan. Oké. In het coalitieakkoord hebben wij gezegd: geef ruimte voor de horeca voor andere zaken die de stad mooi levendig maken. Het Groot Handelsgebouw is bij uitstek een icoon in onze stad en ook in het centrum, waar de mogelijkheden zijn. Daar zijn nu ideeën over. Er zijn nog geen plannen. Op een mooi dakterras waar veel mensen gewoon gezellig vertier kunnen hebben. Dat lijkt mij een prima idee. Dit amendement vraagt om voordat er nog een plan is, al de ruimte in te perken, de geluidsruimte. Daar kun je wat van vinden, maar als dan ook daadwerkelijk de geluidsruimte wordt ingeperkt, dat is ook niet het geval, want wij willen graag, en dat is de ruimte die in het voorstel staat, dat wij de geluidsnorm voor het dakterras gelijk trekken met het achtergrondgeluid dat er al is. Er rijden auto's, er rijden treinen. Dat lijkt mij prima. Er wordt geen extra geluidsoverlast veroorzaakt, maar er wordt wel een mogelijke plek gecreëerd waar heel veel Rotterdammers met heel veel plezier een leuke avond of een leuke middag hebben. Dus laten we dat niet in de kiem smoren. Dat is ook helemaal niet nodig want er zijn nog geen concrete plannen, dus ik wil met klem deze motie ontraden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Het amendement. Nee, duidelijk wethouder. Dan kijk ik nog even de zaal rond, geen inbreng meer als het gaat om agendapunt 7.2.

7.3 Het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop'

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan ga ik door naar het volgende agendapunt. Dat is 7.3 en dat betreft het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop'. Ik zie de heer Van der Velden staan.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, van de orde.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een punt van orde, gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, bij D66 duurde het ook wat langer en bij ons ook, en dat heeft te maken met een storing met de printers beneden, dus ik hoop dat dat opgelost wordt, want anders zitten we de hele tijd hiermee. Dus dat wilde ik even zeggen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Als tip krijg ik hier naast mij om u even te wenden tot de griffie, misschien dat daar nog een optie is qua mailen en dat we de printer hier boven kunnen gebruiken. Maar bedankt voor de mededeling. Ik ga door met 7.3. Wie heb ik daar op mijn lijst? Dat is de heer Van Dommelen als eerste, daarna mevrouw Kockelkoren, daarna de heer Roskam. Mijnheer Van Dommelen, gaat uw gang.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Het gaat allemaal heel snel, maar dat is alleen maar goed. Wij zijn het eens met het raadsvoorstel, simpelweg omdat er meer gebouwd moet worden

in deze stad. We willen 4000 woningen bouwen. We vinden het al veel te weinig, en we merken dat toch alle regelgeving die we met z'n allen bedacht hebben, ongetwijfeld met goede bedoelingen, daar gaat het me niet om, maar al die regelgeving leidt ertoe dat er steeds minder gebouwd wordt en dat het steeds ingewikkelder wordt om te bouwen. Met al die regels krijgt een slecht investeringsklimaat, zonder investeerders geen woningen, zo simpel is dat. Wij vinden dan ook dat buiten dit voorstel, waar wij voor zullen stemmen, er kritisch moet worden gekeken naar onze eigen regulerende wetgeving, die we de afgelopen periode allemaal hebben ingevoerd. Nogmaals, sympathieke doelen, maar uiteindelijk is het effect ervan dat we minder gaan bouwen. Om de wethouder het makkelijk te maken heb ik afgelopen week schriftelijke vragen ingediend en ik ben erg benieuwd naar haar reactie daarop en of zij het met mij eens is dat we zoveel mogelijk van die regels moeten gaan afschaffen om aan onze bouwdoelstellingen te kunnen voldoen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan mevrouw Kockelkoren, daarna de heer Roskam.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, gek genoeg willen wij ook wel dat we meer bouwen, maar dat is helemaal niet het voorstel dat voorligt. Het voorstel dat voorligt is namelijk om het mandaat voor het omzetten van middenhuurwoningen naar middenkoopwoningen in bouwprojecten te beleggen bij het college en weg te halen bij de raad. Dus dat is een heel ander voorstel dan de VVD hier zojuist schetst. Met dat voorstel heeft GroenLinks best wel moeite. Niet omdat wij ook graag willen dat bouwprojecten die dreigen stil te vallen doorgang vinden, maar wel omdat ik denk dat het glad ijs is om de bevoegdheid van de raad bij het college te leggen, zeker op de ongelimiteerde wijze waarop dat nu in het raadsvoorstel staat. Dus wij hebben daar nog wel ernstige bedenkingen bij. Daar hebben we in de commissie natuurlijk ook een heel debat over gehad. Ik denk dat het de bevoegdheid die er nu is om met een verklaring van geen bedenkingen binnen twee maanden alsnog een bouwproject doorgang te laten vinden een goede is. Ik vind dat we hier ons op glad ijs begeven. En ik zou daar graag toch de wethouder willen uitdagen om nogmaals goed uit te leggen waarom dit nu per se nodig is, want op dit moment zie ik vooral veel nadelen en weinig voordelen en denk ik dat het geen slim idee is om als raad onze bevoegdheid in handen van het college te leggen op zo'n belangrijk onderwerp als het bouwen van middenhuurwoningen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan graag nu het woord aan de heer Roskam en daarna de heer Engberts.

De heer ROSKAM (lr). Goed, voorzitter, ik sluit me ergens inderdaad aan bij de woorden van de voorgaande sprekers. Voor ons ligt inderdaad een voorstel met betrekking tot de verordening Financiën en in de commissie hebben we hierover stevige woorden gewisseld met elkaar en die zal ik nu niet allemaal herhalen. In het voorliggende voorstel is wat Leefbaar Rotterdam betreft te veel gelegenheidswetgeving, waarin te weinig kaders zijn en controle ontbreekt. Ik weet niet welke deuren we open zetten en waar het eindigt. We zorgen nu voor start bouw, en ja, ontwikkelaars bouwen huizen, beleggers investeren geld, maar in de huizen gaan mensen wonen. En mijn collega Dahoe, die normaal daar zit, gaf ook bij me aan dat er mensen die in het middensegment vallen, maar vanwege hun levensovertuiging geen koophuis willen. Dus voor hen is de middenhuur juist ook belangrijk, dus die wijzer, waar nu om gevraagd wordt, moet ook niet doorslaan. Daarom hebben we een amendement dat deze punten adresseert. Hopelijk voldoende voor eenieder. We stellen een limiet op het middenwoningenmandaat van de wethouder, waarbij de limiet dus conform Doorbouwakkoord en coalitieakkoord is en we zetten een einddatum op 1 juli 2025, net welk van de twee we eerder bereiken. Daarnaast vraag ik de wethouder om monitoring. Dit gaat niet via het amendement, maar een toezegging zou ik zeker waarderen, want dat bespaart mij een motie en de fractiemedewerkers printerperikelen. Dus inderdaad graag een toezegging van de wethouder dat we dus kunnen monitoren hoeveel start bouw er is, welke aanpassingen er gemaakt zijn, dus dat we de controlerende taak kunnen uitoefenen, werkt dit. Met deze aanpassing op het amendement en hopelijk een toezegging zorgen we voor kaders waarlangs we de wethouder mandateren om de bouw op gang te helpen en in juli 2025 kunnen we met elkaar evalueren hoe dit instrument heeft gewerkt. Voorzitter, ik heb daarvoor het volgende amendement.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Correct(e) vrijbrief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter vaststelling van het raadsvoorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' (kenmerk 24bb005043);

besluit:

het ontwerpbesluit tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' als volgt te wijzigen:

1. artikel I komt te luiden:

in artikel 12 van de Verordening financiën Rotterdam 2021 wordt onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid tot het vijfde tot en met het negende lid een lid ingevoegd, luidende:

'4. In afwijking van het derde lid wordt uitsluitend voor de projecten met een start bouw tussen 3 oktober 2024 en 1 juli 2025 verklaring van geen bedenkingentraject doorlopen, indien het een verzoek tot een programmatische wijziging van middenhuurwoningen naar middenkoopwoningen betreft en het kwantitatieve aantal van 700 woningen bij een bouwproductie van 4000 woningen per jaar niet overschrijdt.';

2. artikel II vervalt, onder vernummering van artikel III tot artikel II."

w.g. T. Roskam

Toelichting

In de huidige markt is het voor een grote groep in het middensegment lastig een huurwoning te vinden. Daarnaast staat de businesscase onder deze huurwoningen onder druk. De wethouder vraagt daarom de bevoegdheid aan de gemeenteraad om middenhuurwoningen om te mogen zetten naar middenkoopwoningen zonder bij elk project daar afzonderlijk toestemming voor te vragen. Leefbaar Rotterdam hecht er waarde aan dat de inspanningsverplichting voor de Rotterdammers op zoek naar een middenhuurwoning blijft bestaan. Daarnaast moet ook de controlerende taak van de gemeenteraad hierin gehandhaafd blijven en verantwoording over het gerealiseerde aantal woningen ook in het middensegment worden voortgezet, dit zowel op gemeentelijke als particuliere gronden. Met de ontheffing tot 1 juli 2025 ontstaat de mogelijkheid deze wijziging van de verordening in de lopende periode te evalueren.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben ook wat dubbele gevoelens bij het voorstel, want inderdaad, zoals mevrouw Kockelkoren ook zegt, gaat het er hier niet over of we voor of tegen bouwen zijn, het gaat hier om een vraagstuk van mandaat en bevoegdheden. En natuurlijk zijn wij ook voor snelheid en wij zijn ook voor doorbouwen en wij zijn ook niet tegen middenkoop, maar we zijn ook voor middenhuur. En we zijn ervoor om te bouwen voor daar waar er behoefte is. Maar gaat het hier nog om behoefte of gaat het hier om de vraag of de belegger mee wil doen? Het gaat om het laatste. Dus wij hebben wat dubbele gevoelens erbij. We snappen ook wel dat daar waar projecten spaak blijken te lopen dat je snelheid wil maken. We vragen ons af of je dat ook niet nog op een andere manier kan doen, dus we willen daar toch inderdaad ook wel een goede toelichting van de wethouder op waarom dat op deze manier moet en het niet op een andere manier zou kunnen. En ja, wij hebben grote aarzelingen bij dat hellende vlak dat wij bevoegdheden naar het college gaan brengen en is de tandpasta helemaal uit de tube of krijg je hem er dan weer in? Dus veel terughoudendheid ook in onze fractie erbij. Ik moet het amendement van Leefbaar Rotterdam nog even goed bestuderen en ook daar de reactie van de wethouder op horen. Dus ja, ons eindoordeel zit ook in de seconden die nog over zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Dan de heer De Haan. Ja? Ja hoor, ik heb geen namen meer staan. Het is nu vrij. Gaat uw gang.

De heer DE HAAN (d66). Uitstekend. Dank u wel voorzitter. We kennen allemaal de voorbeelden uit de stad waarbij het doorbouwen langzaam maar zeker begint te piepen en te kraken, juist nu ook in dat

middensegment. Ondanks alle pogingen om dat te stimuleren vanuit het middenhuurprogramma, vanuit een Doorbouwakkoord, vanuit ons als raad in de nieuwe Woonvisie met zeker ook aandacht voor deze groepen. En tot op zekere hoogte is een woning een woning, of die verhuurd wordt of verkocht, ook aan het tweede is zeker een behoefte, uit de toelichting van de wethouder weten we dan ook dat in de afgelopen jaren we aardig wat meters hebben weten te maken juist met de middenhuur terwijl middenkoop in de opgeleverde cijfers nog wat bescheiden is geweest. Een van de insprekers op dit onderwerp legde de logica hier ook uit. Meters maken met bijvoorbeeld een institutionele belegger, in één keer honderd woningen afgenomen zien worden is natuurlijk een stuk makkelijker en sneller dan honderd keer één woning te moeten verkopen. En als we tijdelijk de vaart erin weten te houden met het doorbouwen door iets meer flexibiliteit te bieden in het gedurende de rit wisselen van huur naar koop, dan is het mij en mijn fractie ook wel wat waard en ben ik best bereid daarin mee te gaan, mits we daarin ook wat waarborgen hebben. Leefbaar Rotterdam heeft daar net ook een amendement voor ingediend, dus daar moet ik ook nog even goed naar kijken maar dat klinkt op zich interessant. Want uiteindelijk wil ik als laatste daarin ook toch wel meegeven, uiteindelijk doet 0,5% rente soms ook meer dan al die maatregelen die we met elkaar bedenken. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan kijk ik nog even de zaal rond. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja, dank, nog even van de orde. Want ik had ook een motie die ik net wilde indienen, maar die printers deden het niet, maar ja, het klinkt heel stom allemaal, maar nu heb ik hem wel, dus ik wilde alsnog die motie indienen. Het is een motie 'Langere termijn voor middenkoop'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Langere termijn voor middenkoop

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop';

constaterende dat:

- voorheen voor behoud van koopwoningen in het middensegment een termijn van tien tot twaalf jaar kon worden gehanteerd, maar dat er tegenwoordig wordt uitgegaan van een maximale termijn van vijf jaar;
- gemeenten wel degelijk hebben afgeweken van een kennelijke maximale termijn van vijf jaar, zoals gemeente Utrecht met instandhouding van middenkoop van vijftien jaar voor een nieuwbouwproject (met oplevering in 2019) en gemeente Wijk bij Duurstede in 2022 met instandhouding van tien jaar, die als algemene regel is ingevoegd in de plaatselijke Woonvisie¹;

overwegende dat:

- er schaarste heerst in het middenkoopsegment;
- koopwoningen in het middensegment belangrijk zijn voor starters;
- een instandhoudingstermijn van vijf jaar voor koopwoningen in het middensegment weinig soelaas biedt voor behoud van voorraad waarop grote groepen Rotterdammers zijn aangewezen;

voorts overwegende dat:

- praktijkvoorbeelden laten zien dat er wel degelijk van de vijfjaarstermijn kan worden afgeweken;

verzoekt het college:

- voor de gemeenteraad inzichtelijk te maken welke gemeenten een antispeculatiebeding hanteren dat uitgaat van een langere termijn dan vijf jaar, in specifieke projecten dan wel als algemene regel;
- bij afdoening van de motie een standpunt in te nemen over gebruikmaking van het antispeculatiebeding;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik kijk nog even de zaal rond, ik zie een hand. Dat is de heer Kind. Gaat uw gang.

De heer KIND (volt). Dank u wel voorzitter. Onze fractie zal tegen dit voorstel stemmen om twee redenen. Ten eerste vinden wij dat een belangrijk besluitvormingsinstrument van de raad bij ons wordt weggenomen en ten tweede denken wij dat een wet die pas drie maanden van kracht is nog wat tijd verdient en dat er ook op andere creatievere manieren geld wellicht kan worden gevonden en samenwerkingsverbanden kunnen worden gesloten. Daarom vinden wij het te kort dag en te vroeg om dit soort maatregelen te treffen die veel te verstrekkend zijn naar onze mening.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik kijk nog even de zaal rond. Verder nog iemand op dit onderwerp? Nee? Dan kunnen wij door naar beantwoording van de wethouder. Gaat uw gang.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Eerst maar even een toelichting van waarom dit voorstel. Dat heeft een aantal van u natuurlijk gevraagd en in de commissie hebben we er ook uitvoerig over gesproken. Het belangrijkste element hiervan is dat we het mogelijk maken om woningen die gepland waren voor de middenhuur ook om te kunnen zetten naar de middenkoop. Wat we nu zien is dat er de afgelopen jaren ontzettend veel is gebouwd voor de middenhuur. Wij hebben altijd gezegd 25% middensegment en daarvan de helft middenhuur en de andere helft middenkoop. Maar in de afgelopen jaren is het eigenlijk geweest: 20% middenhuur en 4 à 5% middenkoop. Dus de middenkoop heeft eigenlijk altijd onderaan gebungeld en het is ook helder waarom, want voor een ontwikkelaar is middenhuur veel makkelijker te ontwikkelen dan middenkoop. Alleen zitten we nu in het tijdsgewricht dat de middenhuur lastiger realiseerbaar is. Dat komt omdat beleggers niet meer instappen. Buitenlandse beleggers stappen niet meer in de Nederlandse woningmarkt. En dat kan tijdelijk zijn, dat is heel goed mogelijk, maar dat uitzicht hebben we nu nog niet. Ook de Nederlandse belegger is schoorvoetend. Dat kan allerlei redenen hebben, maar we zien dat dus ontwikkelingen nu niet van start komen omdat er geen belegger is om die huurwoningen te financieren en zonder financiering gaat de bouw niet beginnen. Wel zien we dat er kopers zijn. Dus er staan voldoende kopers te trappelen en door de woning dan om te katten van huur naar koop, heb je opeens heel veel kopers waardoor je financiering hebt om dat project van de kant te roeien. En dat is eigenlijk de belangrijkste reden die we zien. Maar wat wel blijkt, is dat op het moment dat uw raad de beslissing daarin neemt, dat dat voor de onderhandelingen die we nu dus voeren met al die ontwikkelende partijen, te lang duurt en dat we daardoor dat tempo verliezen. Dus mijn voorstel was ook juist in het verband met tempo, tempo in die bouw waar we nu zo ontzettend tegenaan lopen, om dit voorstel neer te leggen, dat we de flexibiliteit hebben. Dat wil niet zeggen dat we het altijd willen doen. Maar dat we de flexibiliteit hebben, omdat anders projecten met huur gewoon niet van start gaan omdat er geen belegger is. Dat was de reden. Ik vraag deze uitzondering ook voor anderhalf jaar. Dat was het voorstel. Dus even in antwoord op de vraag van de PvdA over die tandpasta uit de tube. Over anderhalf jaar is het niet meer zo, want het raadsvoorstel is maar voor anderhalf jaar, en dan heb ik gewoon het mandaat niet. Dus dat is het antwoord op die vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, qua tempo heeft de wethouder eerder gezegd dat het gaat om twee maanden van de besluitvorming door de raad, of het toetsen van de raad voor zo'n besluit. Is dat nu het verlies aan tempo waarvoor het nodig is om een paardenmiddel als het mandaat bij het college leggen te rechtvaardigen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, het is niet die twee maanden. Het feit dat het twee maanden duurt maakt dat het in de onderhandelingen niet als een heel realistisch alternatief wordt beschouwd. Ontwikkelaars leggen het eerder op de plank dan dat ze denken: ja, dan moeten we weer

twee maanden... Dus in al die onderhandelingen is het vooruitzicht dat wij er niet op kunnen beslissen een hinderende factor. Dus het is niet zozeer die twee maanden, maar het feit dat het minimaal twee maanden duurt. Dat doet iets in de psychologie van onderhandeling. Dat is wel een beetje hoe het werkt, maar goed, we hebben het er uitgebreid over gehad in de commissie. Dat is mijn antwoord hierop.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft nog een verduidelijkende vraag van de heer Van Campenhout en daarna van mevrouw Verkoelen.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. Een verhelderende vraag, want als we dan gaan focussen op die middenkoopwoningen, worden die dan ook verkocht met een zelfbewoningsplicht of gaat dat ook gewoon de open markt op?

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, daar kom ik zo meteen ook op bij de motie van de heer Van der Velden, maar die worden met een zelfbewoningsplicht op de markt gezet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En dan nu mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Dank u wel voorzitter. Ik wil heel graag van de wethouder weten. Drie maanden is de wet van kracht. Hoe kunt u in hemelsnaam, echt hoor, ik vind het geweldig als dat het is, u doet alsof u een evaluatie heeft van jaren, alsof dit een verschrikkelijke zaak is die nu rechtgetrokken moet worden. Drie maanden. Laat ons nu eens zien wat u zegt. Toon dat ook eens aan, dat de wet daar na drie maanden ook mee mis zit. Want ik heb hem niet, ik heb hem echt niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft een vraag aan mevrouw Verkoelen, mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Nou, een klein stukje uitleg voorzitter.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Voorzitter, mag ik hem krijgen van de wethouder?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Nee, het is geen debat hè.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ik wil alleen een klein stukje toelichting geven. Drie maanden is de wet in werking maar we discussiëren hier al jaren over en we hebben dit jaren geleden al voorzien mevrouw Verkoelen en toen zei u dat het allemaal onzin was.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Verkoelen, wilt u er kort op reageren?

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ik krijg dertig seconden, die pak ik altijd. Natuurlijk is het onzin, uiteraard is het volkomen klets dat de heer Van Dommelen dit antwoord geeft. Een jaar geleden waren we erover aan het praten. We praten over zo ontzettend veel al jarenlang. Uiteindelijk gaat het erom, we hebben uiteindelijk een wet, geef het ook een kans. En ik krijg nu een verhaal waarvan ik echt denk: sorry, maar als we zo met wetgeving omgaan, kunnen we wel ophouden. Het gebeurt al in de Tweede Kamer, gaan we dat nu ook hier volgen? Alles maar overboord? Elke keer aan de lopende band. Geef het een kans wethouder.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan is het nu aan de wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, voor mij is die Wet betaalbare huur niet het belangrijkste. Het gaat erom dat er geen beleggers zijn, dus dat je de huur niet gefinancierd krijgt. En dat terugtrekken van die beleggers speelt al veel langer, zeker buitenlandse beleggers. Dat komt onder andere door de Wet betaalbare huur omdat dat onzekerheid oproept. Dat is zeker. Maar het is ook de hoge rentestand. Dus de beleggers kijken: is de vastgoedmarkt in Nederland nu iets waar ik mijn euro's in moet stoppen of ga ik ergens anders, niet vastgoed, of in een ander land investeren? Dus de kapitaalmarkt is natuurlijk iets wat overal naartoe beweegt. Dus het heeft niet alleen te maken met die Wet betaalbare huur, wilde ik maar zeggen. Dus het is ook niet een soort spur of the moment-idee. Het geeft ons flexibiliteit, waar u mij de hele tijd toe oproept. U vraagt de hele tijd: wees creatief en flexibel. Dit is iets wat flexibiliteit biedt: of koop of huur. Ik vraag het maar voor anderhalf jaar. En het is ook zo

dat in andere gemeenten die flexibiliteit tussen huur en koop ook bestaat, dus het is niet een uitzonderlijke zaak die ik nu vraag, wat mij betreft. Maar het is aan u of u dat wilt doen. Daarvoor ligt dit voorstel voor. Even teruggaan op de vragen. De VVD, de heer Van Dommelen vraagt: zijn er niet sowieso te veel regels, wat vindt u ervan? Nou, we hebben in onze Woonvisie ook opgenomen om met een Bouwwet te komen, waarin we echt kijken waar we toch nog meer flexibiliteit kunnen realiseren, maar we zien hoe moeilijk het is. Want bij het schrappen van één regel, bijvoorbeeld een van de dingen die wij zeggen is segmentering. Dat leggen wij ook aan de markt op. Daar willen we niet aan tornen. Zo zijn er natuurlijk allerlei regels die we hebben vervat in onze verordeningen et cetera. Dat neemt niet weg dat je altijd moet kijken waar we wel kunnen versoepelen, en daar ben ik ook zeker toe bereid om te doen. En u heeft er ook een vraag over gesteld en dit was er een voorbeeld van. Dan Leefbaar Rotterdam. U heeft een amendement ingediend waarin u zegt: dit is voor ons een iets te grote vrijbrief, wat is nu het kader? En u stelt voor om een cap te zetten op een aantal en dat we daarin volgend jaar juli dan goed de peilstok erin steken. Dat is goed uitvoerbaar, daar kan ik goed mee uit de voeten, omdat het mij ook gaat om nu die versnelling, die mogelijkheden te realiseren, maar dat ik ook heel goed begrijp dat u zegt: maar we willen wel middenhuur houden in Rotterdam. Dus het moet wel in balans blijven, want dat is volgens mij de oproep die u doet. Die hoor ik ook van anderen. Zorg er ook voor dat het niet opeens allemaal middenkoop is en dat er geen middenhuur meer overblijft. Dat is ook zeker niet de bedoeling en ik snap dus ook uw verzoek: zet daar dan ook een cap op. Dus daar kan ik ook goed mee uit de voeten. U vraagt ook om een soort monitoring daarvan uw kant op te doen gaan. Dan lijkt het me goed dat ik in ieder geval voor 1 juli een totaaloverzicht aan u doe toekomen. Maar ik kan u ook eerder al op het moment dat we met die omzettingen aan de slag zijn gegaan, daar tussentijds over berichten. Dat u in ieder geval ziet: hoe verloopt het nu en dat u daarmee vinger aan de pols kunt houden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. U geeft aan dat de markt niet meer wil investeren in middenhuurwoningen. Dat is blijkbaar onzeker. Hoe staan de woningcorporaties daarin?

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, met de woningbouwcorporaties heb ik afspraken gemaakt over aantallen middenhuurwoningen en voor hen is het lastig om dat te realiseren. Dus we hebben er tweehonderd per jaar afgesproken en dat halen we niet. Dat heeft bij hen er natuurlijk ook mee te maken dat bouwkosten hoog zijn, zij voor middenhuur op de normale kapitaalmarkt moeten lenen en geen DAEB-financiering hebben, dus voor hen is middenhuur realiseren ook lastig, maar er ligt ook een verzoek van een corporatie om de middenhuur die zij zouden realiseren, om te zetten in middenkoop. En als we dat niet doen, is dat geen haalbaar project meer. Dat is een combinatie op de Kop van het Dakpark van midden en sociaal. Op het moment dat dat geen haalbaar project is, gaat het sociale dus ook niet door. Dus we zien gewoon dat dit een middel is dat ik graag tijdelijk inzet, juist om die productie van die woningbouw op orde te krijgen. Dan eventjes de PvdA, de heer Engberts zegt: zijn er geen andere manieren? Nou, we doen er alles aan, we hebben ook een Doorbouwfonds, maar daar krijg ik het ook niet mee. Als er geen investeerder is, geen belegger is, krijg ik die middenhuur niet van de kant geroeid, ook niet met een Doorbouwfonds. Het belangrijkste is toch wel echt die rentestand die voor beleggers nog hoog is. En ik hoop ook dat men went aan de Wet betaalbare huur, waar ik zelf eerlijk gezegd nog wel van uitga. Daar ben ik het wel eens met wat de heer Kind en mevrouw Verkoelen zeggen. Zo'n wet is nog maar net in gang, moet je nu al? Maar voor mij is die Wet betaalbare huur dus ook niet het belangrijkste argument. Want ik denk ook wel dat die markt zich daar nog wel naar gaat voegen. Dat hoop ik wel en daar ga ik nog wel van uit, tenzij we over een tijd horen dat het toch anders is, maar dat was niet mijn belangrijkste overweging. Die tandpasta en die tube heb ik gezegd. Er zit gewoon een cap op dat mandaat en daarna houdt het ook gewoon op. Daar bent u zelf bij, dat is nog in deze periode. Dus dat even daarover. De Partij voor de Dieren heeft ook een amendement, of kijk ik nu verkeerd? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Heb ik die motie nog niet gekregen of heb ik die wel gekregen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Die hebben wij gehad. Ze heeft hem gevonden, hij is terecht.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Hij is terecht. Dan zal ik even het dictum voorlezen zodat iedereen het weet. We hebben namelijk gezegd in ons beleid: vijf jaar instandhoudingstermijn en zelfbewoningsplicht. Maar kan die termijn niet langer? Dat is in de commissie ook aan de orde geweest. En u zegt: we moeten toch echt beter uitzoeken in heel Nederland hoe dat nu zit met die

termijn. Kunt u daar inzicht in geven? Dat onderzoek doen en daar inzicht in geven en daar dan ook een terugkoppeling over geven hoe u daarmee wenst om te gaan? Nou, dat kan ik zeker doen, dus oordeel raad wat mij betreft. Volgens mij heb ik daarmee alle vragen en moties behandeld.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat klopt volgens mij ook. Dan kijk ik nog even de raad rond. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (Iv). Ja, met betrekking tot de toezegging van de wethouder zeg ik ook graag tussentijdse monitoring en niet pas op 1 juli. Het kan op 1 juli, de resultaten delen, maar het kan ook tussentijds, en graag tussentijds. Dan een puntje van de orde. Ik heb een aangepast amendement. Er is een medeondertekenaar bij, de heer Dahoe van DENK.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Roskam heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Correct(e) vrijbrief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter vaststelling van het raadsvoorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' (kenmerk 24bb005043);

besluit:

het ontwerpbesluit tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' als volgt te wijzigen:

1. artikel I komt te luiden:

in artikel 12 van de Verordening financiën Rotterdam 2021 wordt onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid tot het vijfde tot en met het negende lid een lid ingevoegd, luidende:

'4. In afwijking van het derde lid wordt uitsluitend voor de projecten met een start bouw tussen 3 oktober 2024 en 1 juli 2025 verklaring van geen bedenkingentraject doorlopen, indien het een verzoek tot een programmatische wijziging van middenhuurwoningen naar middenkoopwoningen betreft en het kwantitatieve aantal van 700 woningen bij een bouwproductie van 4000 woningen per jaar niet overschrijdt.';

2. artikel II vervalt, onder vernummering van artikel III tot artikel II."

w.g. T. Roskam en R.N. Dahoe

Toelichting

In de huidige markt is het voor een grote groep in het middensegment lastig een huurwoning te vinden. Daarnaast staat de businesscase onder deze huurwoningen onder druk. De wethouder vraagt daarom de bevoegdheid aan de gemeenteraad om middenhuurwoningen om te mogen zetten naar middenkoopwoningen zonder bij elk project daar afzonderlijk toestemming voor te vragen. Leefbaar Rotterdam hecht er waarde aan dat de inspanningsverplichting voor de Rotterdammers op zoek naar een middenhuurwoning blijft bestaan. Daarnaast moet ook de controlerende taak van de gemeenteraad hierin gehandhaafd blijven en verantwoording over het gerealiseerde aantal woningen ook in het middensegment worden voortgezet, dit zowel op gemeentelijke als particuliere gronden. Met de ontheffing tot 1 juli 2025 ontstaat de mogelijkheid deze wijziging van de verordening in de lopende periode te evalueren.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts, gaat uw gang.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. De wethouder zegt: er zit een cap op en over anderhalf jaar stopt het. Maar ik vraag me af waar de wethouder de overtuiging vandaan haalt dat op dat moment de beleggers wel in de rij staan om middenhuur te realiseren, of staat ze dan gewoon weer bij ons op de stoep om alsnog weer een verlenging te vragen? Dat is één. En het tweede is, die termijn

van twee maanden, ik zou eigenlijk niet weten, we hebben dit op 11 juli gekregen. We hadden enorm tempo kunnen maken als we het toen, dus tweeënhalve maand is er verstreken sinds we dit stuk hebben binnengekregen. Hadden we die tweeënhalve maand dan niet kunnen en moeten benutten om een aantal projecten dan een zwiep te geven? Ja, en ook dat van de koop ten opzichte van de huur, wat is je balans. We weten het eigenlijk natuurlijk helemaal niet hoeveel particuliere woningen die eerst verhuurd werden, waar mijnheer Verweij zich zo enorm druk om maakt de hele tijd, die nu keurig in de middenkoop zitten. Ik vroeg me eigenlijk af of daar nog iets over te zeggen is en ook dat over als die cap er af is. Staat de wethouder niet gewoon op de stoep of staan de beleggers in de rij? Dat is eigenlijk mijn vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En de tijd is op. Dan kijk ik even rechts van mij, de wethouder aan of u daarop wilt reageren. Dank u wel.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ik heb twee vragen genoteerd maar volgens mij miste ik er eentje, maar dat hoor ik dan nog wel. U zegt, de cap, het raadsvoorstel gaat ervan uit tot 1 januari 2026. Dat is, ik vraag het mandaat tussen de 50 en de 120 woningen, daar zelf over te beslissen koop of huur, om daarin flexibel te zijn. Dat mandaat heb ik gevraagd tot 1 januari 2026. Dan houdt dat mandaat op, dan heb ik dat niet meer. Dan gaan we weer op de oude werkwijze over. En u zegt: hoe voorkomt u dan dat er... Het zou zo kunnen zijn dat we dat probleem dan nog steeds hebben. Dat zou zo kunnen zijn. Dan hebben we daar weer opnieuw het gesprek over, maar ik vraag niet langer dan dat de ruimte. En het zou kunnen zijn dat dat te kort is, maar ik wil ook niet overvragen. Dus ik heb dat gewoon gecapt tot 1 januari 2026. Dus dat is het antwoord daarop.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen wil iets aan de heer Engberts vragen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, een korte opmerking aan de heer Engberts. Ik zou het vast in uw agenda noteren, want de kans dat we dat gesprek dan moeten voeren, is vrij groot.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts. U heeft geen tijd meer. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dertig seconden krijgt u dan.

De heer ENGBERTS (pvda). Nee, maar dat is dus de onderstreping van mijn vrees, dat de tandpasta dan uit de tube is. Want dan staan de beleggers niet in de rij, maar de wethouder weer op de stoep. Ja, het schiet niet echt op.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dus als ik u goed begrijp zegt u eigenlijk tegen de wethouder: maak er meteen drie jaar in plaats van anderhalf jaar. Dan hoeven we dat debat dan ook niet te voeren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Engberts. Uw microfoon mag uit. Hartelijk dank, ik geef het woord weer aan de wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, het kan zijn dat het dan nog steeds zo is. Ik ga ervan uit dat we dan het gesprek weer hebben wel of niet. Maar u gaat er dan over. Ik vraag in ieder geval niet meer dan wat ik nu heb gevraagd. En u zegt: die twee maanden, had u niet dan? Het zit erin, maar ik merk dat dat lastig uit te leggen is. In onderhandelingen is snelheid ook belangrijk. Want dat is ook helder, de ontwikkelaar wil het liefst een belegger, dus het is niet voor niets dat we zoveel meer middenhuur hebben gebouwd in het verleden dan middenkoop. Want een belegger is veel makkelijker. Dan heb je maar één persoon met wie je moet onderhandelen en klaar. Bij kopers moet je eerst alles weer in de verkoop zetten, weet je niet wanneer je je 70% hebt gehaald, et cetera. Dus ze willen eigenlijk zo lang mogelijk doorgaan met het zoeken naar een belegger voor die middenhuur. Alleen lukt dat niet, en dan wil je toch op het laatste moment eigenlijk nog kunnen switchen. Dat is de reden dat als je dan nog helemaal allerlei bureaucratische processen moet doen, dat dat de onderhandelingen stopt. Dat is zoals het ook is uitgelegd tijdens de commissie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Hartelijk dank aan de wethouder. Ik kijk de zaal nog even rond, openstaande punten, nee? Dan kunnen we dit agendapunt sluiten.

7.4 Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan gaan wij door naar agendapunt 7.4, Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'. Daarvoor zijn nieuwe wethouders aangeschoven, hartelijk dank. Dan wil ik graag het woord geven aan mevrouw Vogelaar die tevens haar maidenspeech gaat houden, dus houd daar rekening mee vanuit de raad, geen interrupties. Succes.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Dank u wel voorzitter. Het gaat misschien iets langer duren dan twee minuten, maar ik ga proberen het niet al te lang te houden. Iets dichterbij? Dank je wel Mina. Voorzitter, dynamiek, diversiteit en verdraagzaamheid, die gaan hand in hand. Samen vormen zij een balans waarin mensen tot bloei kunnen komen, ideeën ontstaan die onze samenleving versterken en ons een plek geven om ons thuis geborgen te voelen. En die balans ontstaat niet vanzelf. Daaronder schuilt een vaak organisch fundament van solidariteit. Want hoe je het ook wendt of keert, en of je het nu wilt of niet, we vormen als samenleving een geheel, een collectief. Thuis voelen, geborgen voelen, vertrouwd zijn. Dan denk ik aan mijn familie, hoi mam, aan mijn vrienden en ook aan mijn eigen stad. Ik voel me hier welkom, al ben ik een nieuwe Rotterdammer. Zoals velen met mij. Anella, Rutger, Marjolein, in mijn geval geboren in Zeeland, getogen in de Betuwe, thuis in Rotterdam. Al sinds het moment dat ik hiernaartoe kwam om te gaan studeren. En Rotterdammer ben je en Rotterdammer kun je worden. Dat is een van de superkrachten van deze stad. Je hoeft hier geen Rotterdamdiploma te halen om erbij te horen. Al moet ik zeggen dat deze maidenspeech wel een beetje voelt als een mondeling examen. En voorzitter, die superkracht van Rotterdam hebben we hard nodig, want in de afgelopen pak 'm beet 35 jaar, en dat is zo'n beetje mijn hele leven, leven we in een samenleving die gestoeld is op neoliberalisme. De tijd van competitie, waarin we mensen onderscheiden op basis van winnaars en verliezers, en bij winst is dat je eigen verdienste en bij verlies je eigen schuld. Massale vermarkting waarin de overheid collectieve voorzieningen heeft uitbesteed en daarmee te vaak is verworpen tot een contracteringsbureau in plaats van zelf de verantwoordelijkheid op zich te nemen. En een tijd van technologische innovaties waarin we zowel de positieve als negatieve consequenties vaak niet goed kunnen overzien en waardoor we steeds meer in onze eigen algoritmische bubbel komen te leven. Wat we vaak dreigen te vergeten in deze tijd, is dat ondanks de verschillen, de ontwikkelingen, mensen als individu steeds meer van elkaar zijn gaan verschillen in achtergrond, waarden, manier van leven, rol in de samenleving, we ook meer dan ooit afhankelijk zijn van elkaar. Ter illustratie, twee weken geleden mocht ik als kersvers raadslid direct mee op commissiereis van ZWCS naar Aalborg, en daar zagen we met onze eigen ogen hoe de zorg op lokaal niveau is georganiseerd daar. Dat wethouder en raadsleden directe zeggenschap hebben over de zorg van wieg tot graf van hun inwoners omdat de gemeente zelf het beleid vormgeeft en de zorg voor haar inwoners centraal stelt. Omdat de gemeente zelf het beleid uitvoert en bijvoorbeeld de thuiszorg volledig zelf organiseert en regisseert. En zelfs de inkomsten ja belastinginkomsten direct krijgt. En dat eigenaarschap is in mijn visie juist nu nodig om onze maatschappelijke plicht te vervullen. Want voorzitter, met zwaar bevochten individuele rechten komen ook maatschappelijke plichten. En die plichten hoeven helemaal niet zo complex te zijn. Die zijn vaak heel simpel. De plicht om solidair te zijn met een ander. Rekening houdend met onderlinge verschillen, en niet alleen wanneer je de ander nodig hebt in je eigen belang diegene op te zoeken, maar ook wanneer diegene een steuntje in de rug of een luisterend oor kan gebruiken. Met een overheid die zorgt voor collectieve voorzieningen, die zorgvuldige afwegingen maakt, besluitvaardig is en uitvoering niet van zich af organiseert maar naar zich toehaalt. En het is aan ons om ervoor te zorgen dat het fundament van solidariteit stevig genoeg blijft en zich aanpast aan verandering in onze stad en in de samenleving. En dat de politiek daar de afgelopen jaren meermaals pijnlijk in heeft gefaald, dat is voor mij kristalhelder. Neem het toeslagenschandaal, dat het leven van honderden Rotterdammers heeft geruïneerd. Het gebrek aan voldoende betaalbare woningen in onze gemeente voor jong en oud, maar ook de onvoldoende menswaardige opvang van vluchtelingen en ongedocumenteerde mensen in onze stad. Ik kan nog steeds niet bevatten dat we juist deze mensen op straat zetten met alle gevolgen van dien. Dus laten we hier in Rotterdam en hier in deze raad zien dat het anders kan en dat we onze superkrachten inzetten. Dat iedereen een thuis heeft en zich hier thuis mag voelen. Oude en nieuwe Rotterdammers. Dat we met aandacht naar elkaar luisteren en begrip voor elkaar proberen op te brengen, ondanks onze verschillen. En dat de sterke schouders van deze stad de zware last waar anderen onder gebukt gaan kunnen opvangen. En voorzitter, die superkrachten, ik ga naar een afronding toe hoor, hebben we ook nu weer nodig. Want in onze prachtige stad leven te veel mensen in de marges, zoals de mensen zonder huis of dak boven hun hoofd. Het was een gewone dag in maart, 26 maart van het afgelopen jaar om precies te zijn, en ik liet mijn teckel Pukkie uit, helaas mag die hier niet bij zijn vandaag. Maar we liepen zijn favoriete rondje

door de wijk langs de Essenburgsingel, ik woon in West. En dan kun je via een paadje zo langs het spoor en daar wordt hij altijd heel blij van. En sinds een jaar of twee zie ik daar vrij vaak mensen die zich daar in de bosjes ophouden en soms zelfs tijdelijk verblijven, want er staan vaak ook tentjes. Meestal zeg ik dan even gedag, vervolg ik mijn rondje. Ik ben ook wel eens door iemand lastiggevallen die denk ik onder invloed was. Maar meestal gaat het goed. Alleen deze dag zag ik direct dat er iets verschrikkelijks aan de hand was. Politieauto's, afzetlinten, iemand die me tegemoet liep en die vertelde dat er een dode man was aangetroffen. Later las ik in de krant dat het om een 34-jarige dakloze man uit Estland ging, iemand van mijn eigen leeftijd. Iemand die is gestorven buiten in de kou, alleen, terwijl ik een paar honderd meter verderop hoog en droog lag te slapen in mijn eigen bed. En dat raakt me. We zijn nu iets meer dan een halfjaar verder en opnieuw is er een dakloze man in Rotterdam-West overleden, dit keer in Park 1943, 36 jaar. Voorzitter, laten we onze superkrachten samen inzetten om een einde te maken aan dakloosheid in onze stad en mensen niet op straat te zetten. Ik zie dat echt als onze plicht. Daartoe dien ik twee moties in die ook eerder al besproken zijn in het commissiedebat. Eén motie gaat om het creëren van meer woonruimte en daar de aanpak Vitale Kerngebieden voor te benutten. En de andere motie is ervoor om te zorgen dat de faciliteiten en medewerkers, vrijwilligers in de Huizen van de Wijk allemaal op orde zijn, de begeleiding goed is, voordat de GGZ-inloopvoorzieningen daarnaartoe worden overgeheveld en de GGZ-inloopvoorzieningen worden gesloten. Dank u wel voorzitter. (*Applaus.*)

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. U heeft het begrip een beetje meer tijd wel heel ruim genomen. Mevrouw Vogelaar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Opvang is goed, thuis is best

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'";

constaterende dat:

- ondanks alle inspanningen van het college de dakloosheid in Rotterdam een van de grootste maatschappelijke problemen in onze stad blijft;
- opvang van dakloze mensen een tijdelijke oplossing biedt, maar mensen pas echt een duurzame nieuwe start kunnen maken in een eigen thuis;
- de doorstroom van opvangplek naar een nieuw thuis wordt belemmerd door een tekort aan geschikte woningen; zowel sociale huurwoningen als zorgwoningen;
- er veel leegstaande (winkel)panden zijn in de stad;

overwegende dat:

- we invulling willen geven aan de ambitie van onze net vertrokken burgemeester Aboutaleb: 'bij ons slaapt niemand op straat';
- het zorgen voor opvangplekken een middel is en terugkeer naar een eigen thuis het doel;
- vernieuwende en creatieve oplossingen nodig zijn om de uitstroom van opvang van dakloze mensen naar een eigen woonruimte te bevorderen;
- het tegengaan van dakloosheid bijdraagt aan een vitale stad;
- het opvullen van leegstaande (winkel)panden bijdraagt aan de leefbaarheid van de stad;

verzoekt het college:

- om een deel van de leegstaande winkelpanden die onderdeel uitmaken van de aanpak Vitale Kerngebieden te transformeren tot passende huisvesting voor voormalig dakloze mensen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun en T. Kind

Motie 2. GGZ-inloop niet dumpen maar ondersteunen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'";

constaterende dat:

- de GGZ-wachlijsten al tijden toenemen en mensen vaak maanden moeten wachten om geholpen te worden;
- de vijftien GGZ-inloopvoorzieningen in Rotterdam worden gesloten en de zorgverlening wordt verplaatst naar de Huizen van de Wijk, er reeds twee GGZ-inloopvoorzieningen gesloten zijn en er vanaf januari 2025 nog vier plekken sluiten dan wel worden afgebouwd;
- dakloze mensen met psychische of verslavingsproblemen veel gebruik maken van deze GGZ-inloopvoorzieningen;
- Huizen van de Wijk op dit moment niet zijn toegerust op het opvangen van mensen met GGZ-problematiek, verwarde en/of dakloze mensen; zowel in de aanwezige voorzieningen als de medewerkers en vrijwilligers;
- de voorzieningen en medewerkers van de GGZ-inlooppunten niet een-op-een overgaan naar de Huizen van de Wijk;

overwegende dat:

- de Huizen van de Wijk een spilfunctie vormen in het sociale weefsel van de wijk en dit bovenal plekken moeten zijn waar wijkbewoners – van jong tot oud – zich veilig en thuis kunnen voelen;
- alle mensen die gebruik maken van de huidige GGZ-inloopvoorzieningen een toegankelijke, toegeruste en vertrouwde plek verdienen;
- dat medewerkers en vrijwilligers die werken in betreffende Huizen van de Wijk over de juiste training en kwalificaties horen te beschikken om mensen met soms zeer ernstige psychische of verslag-problematiek te kunnen helpen;
- het college wel onderzoek laat doen naar de opheffing van de GGZ-inloopvoorzieningen maar dit geen enkele garantie geeft voor alle mensen die geraakt worden door de sluiting;

verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat faciliteiten in de betreffende Huizen van de Wijk op orde zijn alvorens de GGZ-inloopvoorzieningen worden gesloten;
- medewerkers en vrijwilligers van onze Huizen van de Wijk ondersteuning te bieden (bijv. d.m.v. flexibele inzet op diverse locaties) op GGZ-kennis die anders dreigt weg te vallen;
- dit expliciet onderdeel te maken van de besluitvorming door het college;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik heb als volgende spreker op mijn lijst de heer Vonk. Gaat uw gang.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Mijn bijdrage zal wat kort en beperkt zijn, zeker in vergelijking met deze wat mij betreft prachtige maidenspeech die trouwens niet alleen de basis is voor het korte debatje dat we nu hebben, maar wat mij betreft ook voor de komende debatten zoals de sluiting van de LVV, waar we ook nog uitgebreid over gaan spreken. Prachtige woorden voorzitter en ik wil eigenlijk stilstaan bij één punt. We hebben in de commissie uitgebreid gesproken over het plan van aanpak. Maar in een stad waar de dakloosheid toeneemt, en dat is op dit moment echt het geval, is preventie van het grootste belang. Want voorkomen is nog altijd beter dan opvangen. Terecht dat de wethouder preventie heeft opgenomen als een belangrijke pijler in zijn programma, heel goed. Maar tegelijkertijd neemt het college ook maatregelen, zowel op het domein van zorg als op het domein van welzijn, waar juist preventieactiviteiten worden gekort of helemaal geschrapt. We moeten als raad willen zien dat het college mensens is met die ambitie om in te zetten op meer preventie. En papier is gewillig. Uiteindelijk is het ook een kwestie van financiële keuzes. Kiezen voor preventie betekent meer geld naar preventieactiviteiten. En daarom willen wij inzicht in het preventiebudget binnen dit plan van aanpak dakloosheid. En in de commissie bleek al dat we daar maar heel moeilijk inzicht in krijgen. Want in het eerder aangeleverde financiële overzicht zit wel een verzamelbak toeleiding, maar daar valt van alles onder, en daarom willen wij een motie indienen om dat inzicht alsnog te krijgen. Want het is toch logisch dat we willen kunnen controleren of de woorden van de wethouder ook gepaard gaan met daden? Om te zien of preventie geen wassen neus is, maar echt wat voorstelt. Dat is

dan ook de titel van de motie die ik zo dadelijk ga indienen, we waren al heel vroeg begonnen met printen, dus hij ligt inderdaad op tijd op mijn tafel. Mocht de motie het niet halen voorzitter, zullen wij die informatie dan waarschijnlijk via schriftelijke vragen moeten ophalen en dat kost ons, de wethouder en de ambtenaren waarschijnlijk meer tijd, dus een dringende aanbeveling om deze motie te omarmen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Preventie: een wassen neus, of stelt het echt iets voor?

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van de Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis';

constaterende dat:

- het Nationaal Actieprogramma Dakloosheid preventie tot één van de centrale pijlers heeft benoemd om dakloosheid effectief te bestrijden;
- het college, in navolging daarvan, in zijn plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis' preventie als belangrijke pijler noemt;
- het college geen financiële vertaling heeft gemaakt van zijn ambitie om preventie centraal te stellen;
- het college ondertussen buurtsteunpunten in de wijk sluit;
- het college tegelijkertijd nadrukkelijk bezuinigt op preventiemaatregelen, zoals het WMO-preventiebudget in de vorm van het subsidiekader 'Goed voor elkaar met minder zorgen';

overwegende dat:

- preventie als centrale pijler alleen wat voorstelt, als er ook financiële consequenties aan zitten;
- het sluiten van buurtsteunpunten niet getuigt van meer, maar van minder inzet op preventie;
- de aangekondigde bezuinigingen op preventiemaatregelen geen blijk geven van ambitie om preventie centraal te stellen;
- de raad wil en moet kunnen controleren dat deze ambitie van meer preventie ook wordt waargemaakt;
- het college de benodigde informatie moet aanleveren om de raad in staat te stellen deze controlerende taak uit te voeren;

verzoekt het college:

- binnen het programma 'Op weg naar herstel en een thuis' het budget voor preventieve maatregelen zichtbaar te maken en te laten zien hoe dit budget zich vanaf de start van het programma heeft ontwikkeld ten opzichte van het totale budget;
- dit in een helder overzicht aan de raad te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren en M.E. Vogelaar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wie is de volgende die wil spreken? Mevrouw Kockelkoren, gaat uw gang.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, een korte bijdrage van mij en dat is misschien meer een hartenkreet. Dinsdagochtend was ik in Park 1943 om stil te staan bij het overlijden van Adam, de 36-jarige man uit Polen die hier in een tentje bij Park 1943 om het leven is gekomen. En voorzitter, dat raakt je, zeker nu het de vierde keer is dit jaar, en dat is nog buiten de mensen waarvan we niet weten wat er met hen gebeurd is. Dat vraagt nog steeds om grote urgentie vanuit ons als gemeente om dit soort situaties, mensen die hier op straat noodgedwongen moeten doorbrengen, om daarnaast te staan, om alles op alles te zetten om dit soort gevallen te voorkomen. In de voortgangsrapportage zei de wethouder zelf ook: daar zijn we nog niet. We zien nog niet echt een verbetering. Zowel Centraal Onthaal (CO)-passen nemen toe, mensen zitten nog steeds te lang in de opvang, er zijn nog allerlei mensen die nog niet in de opvang zitten, die dus op straat slapen. Mijn oproep die ik in de commissie

heb gedaan staat nog steeds en krijgt alleen maar meer urgentie, bij elke persoon die in onze Rotterdamse straten komt te overlijden. Alstublieft wethouder, doe uw best om dit soort situaties hier in de Rotterdamse stad te voorkomen, want dat is onze stad gewoon onwaardig.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik kijk de zaal rond. Waren er verder nog sprekers op dit onderwerp? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, nog heel even van de orde. Dit is toch ook agendapunt 7.5 tegelijk hè?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Nee, 7.5 is samengevoegd met 7.6. Dus dit is 7.4, Plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'. Ik kijk nog even de zaal rond. Ik zie de heer Kind twijfelen, maar ik help u even. U krijgt het woord.

De heer KIND (volt). In aanvulling op de vorige sprekers ook een oproep en ook daarmee een vraag. We zien nog veel Rotterdammers met een CO-pas op straat. Ik heb het ook in de commissie al aangegeven. Rotterdammers die slapen in tentjes, we weten dat er plekken zijn waar nog ruimte is in de opvang. In Overschie maar ook op andere plekken. Ga alstublieft er alles aan doen om met busjes door de stad te gaan rijden om te gaan kijken waar er nog mensen op straat zijn en hoe we er zo snel mogelijk voor kunnen zorgen dat iedereen een veilige en fijne nacht kan hebben in de stad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Kind. Dan kijk ik nogmaals de zaal rond. De heer Coşkun, gaat uw gang.

De heer COŞKUN (sp). Ja, drie woorden voorzitter, want natuurlijk sluit ik me onmiddellijk aan bij de woorden van mevrouw Vogelaar, de heer Vonk en de heer Kind. Het is een grof schandaal dat in een stad als Rotterdam mensen buiten slapen. We hadden een burgemeester, hij is vertrokken, die zei: in Rotterdam slaapt niemand buiten. Maar helaas sterven er mensen buiten op straat en dat mag en moet niet langer getolereerd worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Ik ga door naar de beantwoording door de wethouder. Gaat uw gang.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Zoals een aantal mensen al zeiden, hebben we hier vorige week woensdag behoorlijk uitgebreid over gesproken. Ik merk dat ik meer moet sporten, want hij zit niet lekker dicht. Ik doe hem toch even open. Wel zonde hoor. Ja, het is natuurlijk eigenlijk niet de bedoeling om bij dit onderwerp lacherig te doen, dus het is een samenloop van omstandigheden. We hebben hier inderdaad uitgebreid met elkaar over gesproken vorige week woensdag in de commissie. En allereerst, de laatste opmerking van mijnheer Kind, echt, geloof mij, we hebben voldoende plekken in deze stad voor mensen die een CO-pas hebben, dus we doen echt onze uiterste best, dus ik kan u dat echt ook toezeggen en dat heb ik vorige keer gedaan en ik heb het nogmaals speciaal nagevraagd. We hebben echt genoeg plekken. U zei dat het aantal CO-passen toeneemt. Dat was vorig jaar, dit jaar is het stabiel ten opzichte van vorig jaar. Dat is ongeveer stabiel. Binnenkort komt de raadsmonitor en daar staat het ook in, maar vorig jaar was er een forse stijging, daar heeft u gelijk in, dat klopt. Dus ik ga ook niet zeggen, we gaan het debat overdoen want dat heeft u ook echt niet gedaan. Allereerst mevrouw Vogelaar. Die had haar maidenspeech in de commissie en dat heeft ze nu, ik wilde zeggen dunnetjes, overgedaan, maar dat is niet helemaal rechtdoen aan uw verhaal, maar in ieder geval gefeliciteerd. U brengt het in ieder geval op een heel duidelijke en bevlogen manier en dat spreekt mij sowieso aan. Toch kan ik uw motie niet omarmen, GGZ-inloop niet dumpen maar ondersteunen. Natuurlijk wordt er altijd ludiek op kantoren nagedacht over titels van moties, maar deze motie doet geen recht aan de situatie. Het is echt niet dumpen. Wij doen echt ons best om die overgang goed te laten verlopen. Daar zijn ook echt middelen voor ingezet, daar worden ook mensen voor getraind. En laten we nog één keer heel duidelijk zijn, de mensen die van deze inloopvoorzieningen gebruikmaken zijn mensen die wonen in de wijk, die komen wij gewoon ook bij Albert Heijn in de supermarkt tegen. En de ene zal die overstap naar het Huis van de Wijk wel maken, de ander misschien nog niet, daar hebben we natuurlijk nog gewoon de negen echte inloopvoorzieningen voor door de stad. Dus ik moet deze motie helaas toch ontraden. Op de andere motie komt mijn collega terug, want dat gaat over winkelpanden en daar is hij verantwoordelijk voor. En de motie van de ChristenUnie moet ik toch ook ontraden, ondanks dat u dus aangeeft met

schriftelijke vragen te komen en dat is uiteraard uw goed recht. Ik wil één ding benadrukken. Natuurlijk moet u mij kunnen controleren, maar ik probeer niet dingen te verdoezelen, of dat ik het niet duidelijk wil maken. We hebben de pot waar u zelf al naar verwees, toeleiding. Preventie is een van de vier pijlers onder het plan. Daar zit een budget van toeleiding aan. Dat is een totaalbudget van ongeveer € 11,5 à € 12 miljoen. En een fors deel daarvan is preventie. Ik heb het ook uitgevraagd want ik heb niets te verbergen en ik denk niet dat u dat bedoelt, maar dat is ook zeker niet mijn intentie dat ik wil verbergen dat we minder of meer uitgeven. Het is gewoon echt ontzettend lastig om op de euro precies te gaan zeggen: dit is wat we uitgeven aan preventie. Dat is meerdere miljoenen van die € 11,5 miljoen, en als u het in schriftelijke vragen gaat vragen, gaan we daar echt wel ons best voor doen, maar ik kan u niet garanderen dat we dat helemaal kunnen doen, want soms is het ook op snijvlakken. En ook buiten die pot van € 11,5 miljoen geven we ook op veel terreinen geld uit aan preventie. Het is niet alleen maar dit, dus het laat zich gewoon heel lastig samenvatten. Dus nogmaals, ik snap uw verzoek, ik heb geen enkele behoefte om iets te verhullen of wat dan ook. Het is geen onwil, maar het is ambtelijk gewoon ontzettend ingewikkeld. Dus dat is dan mijn reactie waarom ik deze ontraad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een verhelderende vraag van de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, ik begrijp het en wat ik in ieder geval even vanaf deze kant wil zeggen: het is niet zo dat wij u niet vertrouwen en het daarom willen weten, dus laat dat inderdaad ook gewoon voor de rest liggen. Maar wij willen natuurlijk onze controlerende taak kunnen uitvoeren, en juist omdat preventie een belangrijke pijler is, zowel in het nationaal actieprogramma natuurlijk vanuit het rijk, alsook vertaald naar hier, vinden wij dat wij daarop moeten kunnen controleren. En om dat dan met schriftelijke vragen te doen, dan zullen we dat veel uitgebreider gaan uitvragen natuurlijk en zal er veel meer werk aan vastzitten. Ik snap dat het lastig is, maar voor ons is het natuurlijk essentieel om te kunnen zien of er inderdaad daadwerkelijk meer aan preventie wordt ingezet, juist omdat op heel veel andere vlakken er nu, bijvoorbeeld het complete WMO-preventiebudget geschrapt wordt in de begroting 2025. Dus wij hebben alle aanleiding om hiernaar te vragen, dus ja, ik hoop toch dat u zegt: nou, we kunnen het elegant met een motie oplossen in plaats van de schriftelijke vragen. Dus nogmaals daar toch nog even naar kijken wat mij betreft, en anders worden het schriftelijke vragen.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Nogmaals, ik zie het zeker niet als een manier van wantrouwen. Ik weet ook dat we binnenkort bij de begroting nog uitgebreid met elkaar gaan praten over preventie. Dat kan ik me zomaar voorstellen. U gaat uiteraard zelf over waar u over gaat praten, maar ik verwacht dat wel. Over het WMO-preventiebudget gaan we het dan ook echt hebben, want daar is wel het een en ander over te zeggen. Het enige wat ik u kan toezeggen is: trekt u de motie in en dan kunnen wij misschien samen kijken: wat kunnen wij wel geven? Maar ik denk gewoon dat wij allebei snappen hoe het zit, dus ik denk toch dat het dan schriftelijke vragen worden en dat we dan gaan kijken wat we daar wel en niet aan inzicht in kunnen geven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een vraag van mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, er lijkt nu een soort groot gat te zitten tussen op de euro nauwkeurig of te zeggen: van de € 11,5 miljoen gaat ruwweg een derde naar preventie. Daar zou u toch inzicht in moeten kunnen geven? Dus ik snap eigenlijk niet zo goed het verschil tussen nu een motie omarmen en zeggen: ik ga proberen om daar op hoofdlijnen inzicht in te geven en tussen een hele waslijst aan schriftelijke vragen nog een keer moeten beantwoorden.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Ja, maar ik heb daar nu onvoldoende inzicht in, dus ik schat zelf dat u redelijk in de buurt zit met uw een derde. Dat schat ik zelf. Maar wij hebben aan uw eerdere motie die u heeft ingediend vorige keer echt uitvoering gegeven. Dat inzicht hebben we gegeven. En ik wil er ook voor waken dat we op alles op detailniveau gaan rapporteren. Want als ik dat hier doe, nogmaals, het is geen onwil, maar dan gaan we dadelijk op alle vlakken heel gedetailleerd, en daar hebben we gewoon de ambtelijke capaciteit ook niet voor. En dat is ook een van de redenen waarom ik op dit moment zeg: ik omarm de motie niet en ik zie dan de vragen tegemoet en ook die ga ik uiteraard naar eer en geweten beantwoorden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dan nog één opmerking. Ook voor het lezen straks van de begroting is dit gewoon essentiële informatie. Dus ik snap dat het geen onwil is, maar dit is wel, we hebben ontzettend veel dispuut over het weghalen van geld bij preventie. En dan is het belangrijk voor ons als raad om onze controlerende taak te kunnen vervullen op dit onderdeel. Dus nou goed, wellicht komen we daar bij de begroting dan nader op terug.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Nee helder, en ik snap ook die urgentie en die wil. Laat ik één ding helder maken: er wordt niet bezuinigd op preventie bij dakloosheid. Laat dat heel helder zijn. Als dat beeld ontstaan is, dat is sowieso niet aan de orde, maar dat heeft u ook niet gesuggereerd. Maar dat wil ik nog wel even helder stellen. Maar het is gewoon heel gedetailleerde informatie die lastig is om op de euro te verstrekken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Buijt. Dan geef ik graag het woord aan de heer Simons.

De heer SIMONS (Ir) (wethouder). Ja, als iemand een maidenspeech geeft is dat natuurlijk ook een feestelijke gebeurtenis en dan zou je natuurlijk graag een motie willen omarmen, maar ik wil het feestje niet al te veel verpesten, maar uw motie 'Opvang is goed, thuis is best', wil ik ontraden om drie redenen. In het kader van Vitale kernen hebben we vier panden aangekocht. En die kopen we niet voor niets aan, want die zijn echt op strategische plekken om een gebied leefbaar, aantrekkelijk te houden. En dat is voor de detailhandel best wel ingewikkeld. Het tweede punt is ook dat je op korte termijn vaak niets kunt, omdat als er geen wonen als bestemming op zit, zul je eerst het bestemmingsplan moeten wijzigen. Maar de belangrijkste reden is dat inmiddels alle vier panden een bestemming hebben. En daar zit een maatschappelijke bestemming in. Dat zal ook gewoon in de loop van de tijd bekend worden want dat willen die mensen natuurlijk zelf doen. Ik denk dat dat een heel mooie ontwikkeling is. Dus dat alles bij elkaar opgeteld kan ik alleen maar uw motie ontraden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat is de beantwoording door de wethouders. Ik sluit dit agendapunt af en dan gaan we naar het volgende onderwerp.

7.5 *Vroegsignalering schuldenproblematiek*

7.6 *Convenant bewindvoering*

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan gaan we door naar het volgende onderwerp. Dat is 7.5 en 7.6 die gecombineerd zijn en dan mag ik als eerste het woord geven aan mevrouw Reitema en mevrouw Kockelkoren en ik doen een wisseling van hamer, dus dat gebeurt ook.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Dank voorzitter. De PvdA is tegen verdienmodellen over de rug van kwetsbare mensen en zolang de schuldenindustrie niet landelijk stevig aangesnoerd wordt, zetten wij lokaal alles op alles om systeemverbeteringen te realiseren. En voorzitter, omdat het college dit weigerde te doen, is de PvdA Rotterdam deze zomer zelf een Meldpunt Bewindvoering gestart, zowel onderbewindgestelden als sociale bewindvoerders doen meldingen en komen met goede suggesties voor verbeteringen. Dit meldpunt is een belangrijk middel waar mensen zich gehoord voelen, waar we belangrijke signalen ontvangen en we houden dit meldpunt dan ook open. Voorzitter, het was een stugge commissiebespreking. En ik wil toch kenbaar maken dat ik al tweeënhalf jaar tegen een gigantische muur aanloop op dit dossier en ik me werkelijk blij afvragen hoe het kan dat iedereen, zelfs bewindvoerders zelf, veranderingen willen zien, kritiek uiten, en een actievere rol van de gemeente wensen. Iedereen, behalve de gemeente zelf. Voorzitter, waar komt nu die weerstand vandaan? Ik begrijp het niet. En voorzitter, u kent mij en het zal u niet verrassen dat ik zeg dat ik dit niet zal loslaten tot ik weet waar die weerstand precies vandaan komt. En voorzitter, gelukkig wordt onze lijn wel steeds breder erkend door raadsleden, ook van coalitiepartijen. Wij tekenen dan ook graag mee met moties van DENK en van de Partij voor de Dieren. En samen met onder meer GroenLinks en D66 dienen we nog andere moties in. Een gaat over nazorg bij schulden, want wij vinden dat je best wat terug mag vragen als je een andere partij jouw gemeentelijke taak laat uitvoeren. Twee moties zijn letterlijk suggesties van sociale bewindvoerders naar aanleiding van ons meldpunt. Een kijkje in de keuken en Een kopietje van de honorering. Deze zijn uitgebreid besproken en aan bod geweest in de commissie. En voorzitter, de PvdA wil ook een belangenbehartiging voor

mensen met schulden. Want het kan niet zijn dat de gemeente wel lid is en meebetaalt aan een branchevereniging voor bewindvoerders, terwijl de kwetsbare mensen, waar de gemeente naast zou moeten staan, niet gemobiliseerd zijn, niet gehoord worden en tegen muren oplopen. Daarom deze motie om daar ook naartoe te werken. En tot slot vraag ik om een toezegging waar ik eerder ook om heb gevraagd. Ik sprak namelijk met de rechtbank, en die wil aan de slag met te onderzoeken hoe onderbewindgestelden actiever geïnformeerd kunnen worden over klachtenregelingen en het college weigerde eerder de convenantpartners dit te laten doen, om deze informatie te verstrekken. Ik noemde het destijds een onepager, want ik zie de wethouder kijken, maar wellicht herkent ze het als ik dat zeg. Wij zouden graag zien dat convenantpartners de onder bewind gestelde Rotterdammer een simpele onepager meegeeft met rechten, plichten en waar ze met klachten en vragen terecht kunnen. Een simpel overzicht, en ik vraag bij dezen nogmaals de wethouder of zij wil toezeggen om dit punt dan mee te nemen naar de eerstvolgende jaarlijkse bespreking met de convenantpartners. Dank. En ik heb dus wat moties om in te leveren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Je mag best wat terugvragen – partners in de uitvoering van nazorg bij schulden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Vroegsignalering schuldenproblematiek';

constaterende dat:

- nazorg is een essentieel onderdeel is van de schuldhulpverlening en een wettelijke taak van de gemeente (art. 1 Wgs);
- de gemeente Rotterdam gebruikt voor de invulling van deze wettelijke taak sinds dit jaar 'Plinkr', een app die gericht is op de uitstroom uit bewind en schuldhulp;
- op deze uitvoering door Plinkr geen monitoring plaatsvindt;

overwegende dat:

- goede nazorg essentieel is;
- het logisch is dat de gemeente een vorm van monitoring uitoefent op de resultaten van de uitvoering van wettelijke taken door een andere partij;
- KPI's voor samenwerkingspartners in de nazorg goed denkbaar zijn, zoals op de instroomhoeveelheden, hoeveel mensen na zes maanden nog schuldenvrij zijn en na twaalf maanden;

verzoekt het college:

- samenwerkingspartners, zoals Plinkr, op een SMART-manier hun resultaten te laten rapporteren van de uitvoering van de gemeentelijke wettelijke taak 'nazorg' in de zin van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en T.S.J. Coşkun

Motie 2. Low effort, high impact met een kopietje van de honorering

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Convenant bewindvoering';

constaterende dat:

- de gemeentelijke bewindvoerderskosten inmiddels jaarlijks € 16 miljoen bedragen, meer dan de helft van het totale Rotterdamse budget voor schulddienstverlening;
- het 'Convenant samenwerking beschermingsbewind in Rotterdam' op het moment van schrijven 125 aangesloten partners telt volgens de website van de gemeente;
- de gemeente enkel op het moment van toetreding tot het convenant controleert of de bewindvoerder in kwestie benoembaar is volgens de rechter;
- het voorkomt dat partners nog op de website vermeld staan en betrouwbaarheid uitstralen terwijl ze door de rechter reeds veroordeeld zijn;

- dit het geval was bij OBIN in 2023';
- het meest recente voorbeeld Sen Bewind is, die sinds 11 november 2023 bij het Landelijk Kwaliteitsbureau als niet meer benoembaar geregistreerd stond en desondanks nog zeven maanden lang, tot 18 juli 2024, op de website stond vermeld, bijzondere bijstand ontving en gemeentelijke samenwerking genoot;

overwegende dat:

- mensen onder bewind in een zeer afhankelijke positie verkeren en de impact van een nalatige, slecht functionerende of zelfs malafide bewindvoerder immens vernietigend kan zijn voor de onderbewindgestelde en hun omgeving, zowel financieel als mentaal;
- 'goede' bewindvoerders ook de dupe zijn van het slechte beeld dat ontstaat door slecht functionerende en soms zelfs malafide bewindvoerders;
- eenieder ervan uit mag gaan dat de partnerbewindvoerders van de gemeente Rotterdam betrouwbaar zijn en op zijn minst voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen;
- het opvragen van de periodieke rechterlijke honorering een minimale en simpele maatregel is waarmee de gemeente vroeger op de hoogte is van eventuele misstanden (zie bijgevoegde tabel als voorbeeld);

verzoekt het college:

- om zijn convenantpartnerbewindvoerders vanaf heden een kopie van hun periodieke honorering naar de gemeente toe te laten sturen;
- deze verplichting, al dan niet met de eerste volgende vernieuwing, op te nemen in het 'Convenant samenwerking beschermingsbewind in Rotterdam';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en M.R. van Campenhout

Bijlage: voorbeeld bijhouden honorering

Convenantpartner	2024	2025	2026	Opmerking
Bewindvoerder X	Ontvangen	Te ontvangen	Te ontvangen	Ontvangen voor 2024 op DDMMYYYY (voorbeeld)
Bewindvoerder Y	Te ontvangen	Te ontvangen	Te ontvangen	Niet ontvangen voor 2024, nagebeeld op DDMMYYYY (voorbeeld)
Bewindvoerder Z	enz.	enz.	enz.	enz.
enz.	enz.	enz.	enz.	enz.

Motie 3. Vertrouwen is goed, controleren is beter

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Convenant bewindvoering';

constaterende dat:

- de gemeentelijke bewindvoerderskosten inmiddels jaarlijks € 16 miljoen bedragen, meer dan de helft van het totale Rotterdamse budget voor schulddienstverlening;
- bewindvoerders melding doen bij de PvdA Rotterdam via het meldpuntbewindvoering.nl;
- diverse bewindvoerders kritiek uiten op het systeem en deze ook uiten via de media;
- het eindrapport aan van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden 'Naar een beter werkende schuldenketen' van juni jl. benoemt dat bewindvoering een knelpunt is in het oplossen van problematische schulden;

overwegende dat:

- mensen onder bewind in een zeer afhankelijke positie verkeren en de impact van een nalatige, slecht functionerende of zelfs malafide bewindvoerder immens vernietigend kan zijn voor de onderbewindgestelde en hun omgeving, zowel financieel als mentaal;
- 'goede' bewindvoerders ook de dupe zijn van het slechte beeld dat ontstaat door slecht functionerende en soms zelfs malafide bewindvoerders;
- eenieder ervan uit mag gaan dat de partnerbewindvoerders van de gemeente Rotterdam betrouwbaar zijn en op zijn minst voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen;

- bewindvoerders diverse oplossingen aandragen om het systeem te verbeteren en zo de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren wat de mensen onder bewind ten goede komt;
- een van de aangedragen oplossingen is om convenantpartnerbewindvoerders bij elkaar 'in de keuken' te laten kijken, preventief of na een klacht, om zo te leren van elkaars ervaringen;

verzoekt het college:

- deze aangedragen oplossing mee te nemen naar de eerstvolgende jaarlijkse bijeenkomst met de convenantbewindvoerders;
- en over de bijeenkomst en eventuele resultaten te rapporteren in de eerstvolgende voortgangsrapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger, A.J.A. Maassen en S. Soytekin

Motie 4. Belangenvereniging ook voor mensen met schulden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Convenant bewindvoering';

constaterende dat:

- de gemeentelijke bewindvoerderskosten inmiddels jaarlijks € 16 miljoen bedragen, meer dan de helft van het totale Rotterdamse budget voor schulddienstverlening;
- de NVVK functioneert als brancheorganisatie voor financiële hulpverleners lokaal en landelijk;
- de NVVK de belangen behartigt van bewindvoerders;
- de NVVK hiervoor lobby voert bij de Tweede Kamer over wet- en regelgeving en financiering van beschermingsbewind;
- de gemeente als betalend lid van het NVVK financieel bijdraagt aan de belangenbehartiging van bewindvoerders;
- een belangenvereniging voor onderbewindgestelden niet bestaat;

overwegende dat:

- Rotterdam als Nederlandse hoofdstad van de financiële armoede en schulden koploper mag zijn op de ontwikkelingen van het Nederlandse armoede- en schuldendossier;
- het eindrapport aan van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden 'Naar een beter werkende schuldenketen' van juni jl. benadrukt dat beleidsmakers zich dienen te verdiepen in de leefwereld van mensen met schulden;
- onderbewindgestelden, en mensen met problematische schulden in het algemeen, niet professioneel gemobiliseerd zijn of lobby voeren voor hun belangen of daarbij gefinancierd worden door de gemeente Rotterdam;
- bewindvoerdersorganisaties wel professioneel gemobiliseerd zijn en lobby voeren voor hun belangen en daarbij gefinancierd worden door de gemeente Rotterdam;

verzoekt het college:

- te onderzoeken in hoeverre en welke behoefte er is voor een belangenvereniging voor onderbewindgestelden en/of mensen met problematische schulden en daarin betrekken welke rol de gemeente daarin kan spelen;
- dit onderwerp in te brengen in de eerstvolgende relevante VNG-bespreking;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger, A.J.A. Maassen, T.S.J. Coşkun en S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan is de volgende op mijn lijstje de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Voorzitter, dank. Ik zal eerst het een en ander zeggen over vroegsignalering, vervolgens over bewindvoering. Want voorzitter, vroegsignalering van schulden is

essentieel om Rotterdammers tijdig te helpen voordat hun financiële problemen ook gaan escaleren. De nationale ombudsman heeft ook in een eerder rapport 'Hoe eerder hoe beter' aangegeven dat gemeenten meer moeten doen om mensen met schulden proactief te helpen, vooral door persoonlijk contact. En dat blijkt nog steeds een uitdaging, vooral bij jongeren, ondanks initiatieven die er wel zijn via scholen en ook via sociale media. Daarom de vraag: hoe zorgen we er nu voor dat die schaamte, het wantrouwen en onderschatting eigenlijk van schulden minder een belemmering worden voor hulp? Rotterdam past niet een specifiek doelgroepenbeleid toe, maar we zien dus wel dat deze groep lastig te bereiken is, daarom moeten we beter in kaart brengen waar eigenlijk die informatiebehoefte van deze groep ligt, om het bereik ook effectiever te laten zijn. Daarom dienen we ook een motie in, medeondertekend door de PvdA om het college daar een duwtje in de rug te geven. Dan voorzitter, bewindvoering. Goed dat er in ieder geval stappen gezet worden met het vernieuwde convenant bewindvoering. Samenwerking met die bewindvoerders kunnen hier dan ook worden opgezegd bij misstanden, als ik het goed heb begrepen. Maar er blijven natuurlijk zorgen. De gemeente heeft geen actieve rol in het toezicht op bewindvoering, terwijl de malafide praktijken hard moeten worden aangepakt. We moeten dus ook inderdaad proactiever samenwerken met de rechtbank die hier uiteindelijk over gaat. Om dit misschien te vergemakkelijken dienen we ook een motie in om in gesprek te gaan met de rechtbank om te kijken of er relevante gegevens zijn die we nu niet krijgen, maar die wellicht wel gedeeld kunnen worden, over misstanden die bekend zijn en hoe wij daar uiteindelijk wellicht op kunnen acteren, ook medeondertekend door de PvdA. En tot slot zijn wij benieuwd naar de samenwerking met grote commerciële werkgevers als we het hebben over vroegsignalering, toch weer een stapje terug, want ik weet dat die samenwerking er is met grote werkgevers als Evides, RET et cetera, maar er zijn natuurlijk ook heel grote commerciële werkgevers die misschien ook wel bepaalde signalen ontvangen. En ik was even benieuwd of die goed genoeg bekend zijn en of dat goed onder de aandacht is bij die grote werkgevers. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Onderzoek naar verbeteren van jongerenbereik bij schuldenproblematiek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Vroegsignalering schuldenproblematiek';

constaterende dat:

- jongeren een moeilijk te bereiken doelgroep vormen bij de aanpak van schulden;
- er momenteel initiatieven zijn, zoals voorlichting op mbo's en via sociale media, maar dat de effectiviteit hiervan nog beperkt is;

overwegende dat:

- het van groot belang is om jongeren beter te bereiken en hen bewust te maken van schuldenrisico's en beschikbare hulp;
- extra inspanningen nodig zijn om jongeren te motiveren om hulp te zoeken bij schuldenproblematiek;

verzoekt het college:

- in kaart te brengen waar de informatiebehoefte van jongeren ligt, zodat acties om het bereik te vergroten beter gericht kunnen worden;
- de resultaten van het onderzoek te gebruiken om concrete verbeterpunten te formuleren voor het bereiken van jongeren bij schuldenproblematiek;
- in de analyse de huidige acties van de gemeente om jongeren preventief te bereiken op het gebied van schuldenproblematiek mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en S. Reitema

Motie 6. Verbetering van toezicht op bewindvoerders

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Convenant bewindvoering';

constaterende dat:

- bewindvoerders een cruciale rol spelen in het beheer van financiën van kwetsbare inwoners van de stad;
- er zorgen zijn over de kwaliteit van het toezicht op bewindvoerders en mogelijke misstanden in hun werkzaamheden;
- de rechtbank een belangrijke rol speelt in de benoeming en controle van bewindvoerders;

overwegende dat:

- het delen van relevante gegevens tussen de rechtbank en de gemeente zou kunnen bijdragen aan een beter toezicht op bewindvoerders;
- dit de transparantie en verantwoording van bewindvoerders kan vergroten en mogelijk misbruik of wanbeheer eerder kan signaleren;

verzoekt het college:

- in overleg te treden met de rechtbank om te bezien welke relevante gegevens, die bijdragen aan een beter toezicht op bewindvoerders, de rechtbank hierover tot zijn beschikking heeft, gedeeld kunnen worden;
- de raad te informeren over de uitkomsten van dit overleg;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Zijn er nog andere sprekers op dit punt? Ik zie de heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Een heel belangrijk onderwerp, maar we noemen het ook vaak een complex onderwerp waar heel veel verschillende schakels bij actief zijn. We hebben het over bewindvoerders, budgetbeheerders, we hebben het over deurwaarders, kredietbanken, expertiseteam financiën, ga zo maar door, ga zo maar door, ga zo maar door. En wij krijgen geluiden uit het veld te horen dat er naar de gemeente wordt gekeken om die regie te voeren. Als we het hebben over schuldhulpverlening gaat het over de signalen oppakken van al die verschillende ketens in het systeem. En ik heb een vraag aan de wethouder, want er wordt naar u gekeken. Er wordt naar de gemeente gekeken. In hoeverre is er een klankbordgroep waar al die verschillende stakeholders in betrokken zijn, in vertegenwoordigd zijn? Worden er periodiek bijeenkomsten georganiseerd waarin het hele systeem, the whole system in the room, zoals het ook wel wordt genoemd, aanwezig is? Bent u van plan dat te gaan organiseren en hoe moeten wij dat op dit moment zien? Dat is op dit moment de vraag die wij hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, in een gezonde democratie is iedereen in staat om zijn, haar of diens belangen over te brengen, dat wordt meegewogen en daar komt iets uit. En op het moment dat er bepaalde groepen in de samenleving zijn die daar misschien minder toe in staat zijn, dan kan het best helpen dat we als overheid hen een zetje geven. Dat is ook de kern van de motie van de PvdA waar wij ook graag op meetekenen, namelijk laten we nu eens kijken hoe die kwetsbare groep aan mensen die dus problematische schulden heeft of onder bewind staat, hoe we die kunnen verenigen en ook een stem kunnen geven in het debat. Ik ben er zeer van gecharmeerd, zeker ook omdat het een van de aanbevelingen is geweest die uit het IBO komt. Ik denk dat dat goed is en ik denk ook dat het thuis hoort in een gezonde democratie. Het is echt niet zo dat we als gemeente zelf zo'n vereniging zouden moeten oprichten, maar ik denk dat het heel erg goed is als we daar wel een faciliterende rol in zouden kunnen spelen, om het juiste zetje te geven. Want deze groep is essentieel ook in het debat dat wij hier hebben over deze problematiek. Daarnaast had de heer Soytekin het over vroegsignalering van grote werkgevers op het gebied van schulden. Wij hebben inmiddels al schriftelijke vragen met de PvdA ingediend over de vroegsignaleringspilot met de belastingdienst die het rijk is aangegaan. U hoeft nu niet de schriftelijke vragen te beantwoorden, maar ik zou wel

nogmaals willen onderstrepen dat ik het heel mooi zou vinden als Rotterdam bij die pilot zou kunnen aansluiten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Dank u wel voorzitter. In de commissie hebben we twee punten heel duidelijk uitgelicht. Allereerst begonnen we over de brief van DOCK over een Checkpoint in Prins Alexander. Dit omdat dit een heel duidelijke uiteenzetting is van de problemen waar zij tegenaan lopen en hierin ook heel duidelijk een mooie handreiking wordt gedaan voor oplossingen. GroenLinks is blij met de bereidheid van de wethouder om in gesprek te gaan met deze organisatie. Echter is de brief niet nieuw. We kennen dit verhaal en vinden het hoog tijd dat we als gemeente aan de slag gaan met deze aanbevelingen. Meerdere partners uit de stad hebben dit al aangegeven en het wordt tijd dat we iets gaan doen. Daarom dienen we een motie in die vraagt om gehoor te geven aan de oproep uit het veld door als gemeente onze faciliterende rol uit te breiden en in samenwerking met het veld de aanbevelingen uit te werken. Daarnaast vroeg ik aandacht voor preventie. Een makkelijke manier om iets te doen is met ons Rotterdampakket. Daar hebben we ook vragen over gesteld en daar zijn we in de commissie op verder gegaan. Voorkomen blijft beter dan genezen en daarom moeten we voor vroegsignalering te werk gaan. We vragen daarom met een andere motie om voor het einde van het jaar in gesprek te gaan met VGZ, en vanaf volgend jaar te kijken hoe we preventief mensen kunnen informeren over de gevolgen van niet tijdig betalen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Urgentiebesef bij armoedebestrijding?

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.5 Vroegsignalering schuldenproblematiek;

constaterende dat:

- het aantal burgers dat zich meldt bij 'Checkpoint Prins Alexander' met vragen en problemen in het kader van armoede onverminderd groot is;
- Checkpoint vanuit het werkveld aangeeft dat armoedebestrijding door toenemende en complexer wordende problematiek vanuit burgers steeds lastiger wordt;
- naar aanleiding van deze ontwikkelingen verschillende uitvoeringspartijen in de stad vragen meer samenwerking, stadsbrede commitment, urgentiebesef en accentwijzigingen;

overwegende dat:

- welzijnspartijen dicht bij de burger staan maar niet altijd ervaren dat de gemeente dicht bij hen staat, waardoor complexere vragen die ambtelijke ondersteuning behoeven moeilijk opgelost worden;
- de capaciteit van instanties als Checkpoint beperkt is vanwege de personele capaciteit die deels afhankelijk is van vrijwilligers en stagiaires;
- de toenemende complexiteit van hulpvragen in combinatie met beperkte capaciteit van uitvoeringsorganisaties vraagt om een goede invulling van de faciliterende en regiehoudende rol van de gemeente;

verzoekt het college:

- gehoor te geven aan de oproep uit het veld door als gemeente de faciliterende rol uit te breiden door in samenwerking met het veld te werken aan een uitwerking van bovengenoemde aanbevelingen te weten: meer samenwerking, stadsbrede commitment, urgentiebesef en accentwijzigingen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

Motie 8. Wat komt voor vroegsignalering? Preventie!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.5 Vroegsignalering schuldenproblematiek;

constaterende dat:

- Rotterdammers bovengemiddeld vaak achterlopen met het betalen van de premie van hun zorgverzekering;
- 71% van deze groep zelfs te boek staat als 'wanbetaler' waardoor, naast de premie, een opslag betaald moet worden aan het CAK waardoor ze gemiddeld ruim € 28 per maand extra kwijt zijn;

overwegende dat:

- verzekeraars, logischerwijs, pas een melding maken bij de afdeling Vroegsignalering op het moment er een betalingsachterstand is;
- betalingsachterstanden ontstaan op het moment dat Rotterdammers moeilijk rondkomen, hetgeen kan leiden tot stress en het verliezen van (financieel) overzicht;
- na zes maanden betalingsachterstand zonder betalingsregeling een extra premie bij het CAK zorgt voor nog grotere problemen;
- het van grote waarde kan zijn om te weten wat de risico's van, en oplossingen bij, betalingsachterstanden zijn vóórdat deze zich voordoen om zo snel te kunnen handelen bij momenten van financiële problemen;
- de gemeente Rotterdam via het VGZ Rotterdampakket een deel van de doelgroep gemakkelijk kan bereiken met informatie hierover;

verzoekt het college:

- voor het einde van het jaar met VGZ in overleg te treden om zo snel mogelijk bewustwording rondom het op tijd betalen van de zorgpremie meer vorm te geven met als doel risico's van, en mogelijkheden bij, betalingsachterstanden bekend te maken;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan zie ik de heer Van Campenhout voor zijn bijdrage.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u wel voorzitter. Even een verhelderende vraag op de twee voorgaande sprekers en ook aan de wethouder voorzitter. Er is toch al een vindplaats schulden waar de zorgverzekeraars aan meedoen, de woningbouwcorporaties en nog een paar partijen om vroegsignalering te constateren? Waarom moeten we opnieuw meedoen met pilots en kan dat huidige systeem niet verbeterd worden? Ik ben heel benieuwd naar jullie toelichting hierop.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Wat ik probeerde uit te leggen is juist dat mijn punt is dat we voor vroegsignalering moeten werken. Vroegsignalering werkt, is het signaleren van de schulden. Dan is de schuld er dus al. Dus ik probeer juist aan te geven: hoe kun je preventief te werk gaan en zorgen dat mensen de schulden ten eerste niet opbouwen? Dus ik denk dat we daar een beetje langs elkaar heen praten. Vroegsignalering werkt inderdaad heel erg goed en het is goed om juist daarop door te zetten en er goed met de partners verder aan te werken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja voorzitter, gemeenten zouden betrouwbaar over moeten komen en een gedragscode voor bewindvoerders draagt eraan bij. Daarmee zegt de gemeente namelijk: we tolereren bepaald gedrag niet, zeker niet omdat het over mensen in een kwetsbare en afhankelijke positie gaat. Daarom dien ik een motie in met andere partijen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Een 'goed gedrag'-code

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van het Convenant bewindvoering;

constaterende dat:

- mensen onder bewind in een zeer afhankelijke positie verkeren en op een integere wijze en met respect geholpen moeten worden;
- de bewindvoerskosten inmiddels jaarlijks € 16 miljoen bedragen, meer dan de helft van het totale Rotterdamse budget voor schulddienstverlening;
- de gemeente weinig zicht heeft op misstanden door bewindvoerders;
- in het Rotterdamse convenant bewindvoering een gedragscode ontbreekt;

overwegende dat:

- 'goede' bewindvoerders mede de dupe zijn van het slechte beeld dat ontstaat door slecht functionerende en soms zelfs malafide bewindvoerders;
- dit de hulp voor mensen met problematische schulden of onder toestandsbewind niet ten goede komt;
- we van wantrouwen naar vertrouwen willen;
- een gedragscode daarbij kan helpen;

verzoekt het college:

- bij het Convenant bewindvoering een gedragscode te maken waar elke partij zich aan dient te houden;
- de bewindvoerders elk jaar moeten aantonen dat ze zich hieraan houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, S. Reitema, L.S. Vlieger en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? Dat is niet het geval. Dan gaan we door naar de beantwoording door wethouder Mohamed-Hoesein.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Voorzitter, dank u wel. Ik heb een aantal vragen gekregen en ook een flink aantal moties die ik nog niet allemaal heb begrepen. Maar voorzitter, ik zal starten met de beantwoording van een aantal vragen. De PvdA stelt de vraag waarbij zij refereert naar de onepager met informatie waar onderbewindgestelden terecht kunnen. We hebben op uw verzoek al eerder onze website aangepast op dit punt. Rotterdammers met vragen kunnen zich altijd daarnaast nog melden bij de sociaal raadslieden. En verdere informatieverstrekking over het systeem en over de manier van informatieverstrekking ligt in mijn optiek nog altijd bij de rechtbank. Voorzitter, ik heb ook moties ontvangen van de PvdA. De motie 'Je mag best wat terugvragen'. Voorzitter, als het gaat om de motie 'Je mag best wat terugvragen' wordt er verzocht om samenwerkingspartners te laten rapporteren over de uitvoering van de wettelijke taak. Voorzitter, als voorbeeld wordt Plinkr genoemd, maar voorzitter, wat hier aan de orde is, is dat wij samenwerken met Gers met Geld. De organisaties die u noemt, Plinkr, daar werken we dus niet rechtstreeks mee samen. En met Gers met Geld hebben we prestatieafspraken, en in die prestatieafspraken zitten KPI's. Voorzitter, daar worden ze op getoetst en dat maakt dat deze motie overbodig is. Voorzitter, ik ontraad dan ook motie 1. Voorzitter, motie 'Low effort, high impact'. Dat zit op het volgende onderwerp. Want daarin wordt gevraagd naar een kopie van de jaarlijkse honorering. Ja voorzitter, ook dit stuk heeft mevrouw Reitema al een paar keer met ons besproken en ik heb u ook al eerder aangegeven dat dit niet onze rol is. Ik verwijs u naar de brieven die we hierover hebben verzonden. Het zijn een aantal brieven voorzitter op basis waarvan wij dit punt al uitgebreid geadresseerd hebben en voorzitter, ik zal de motie dan ook ontraden. Voorzitter, in de motie 'Vertrouwen is goed, controleren is beter' wordt verzocht om een aangedragen

oplossing mee te nemen. Ja voorzitter, de motie vind ik sympathiek. De suggestie in de motie is sympathiek, maar ik moet hem toch nog ontraden, want voorzitter, dit wordt in zekere zin al gedaan. Tijdens een jaarlijkse bijeenkomst die de gemeente Rotterdam organiseert ontmoeten bewindvoerders elkaar, ze wisselen ervaringen uit, ze kunnen vandaar uit de gesprekken met elkaar voeren. En bewindvoerders bij elkaar, dat gebeurt ook op de opleidingsdagen, op congressen, bij de beroepsvereniging. Voorzitter, ik moet de motie 'Vertrouwen is goed, controleren is beter' ontraden. Voorzitter, ik heb ook een motie van de PvdA 'Belangenvereniging ook goed voor mensen met schulden'. Voorzitter, daarin wordt verzocht te onderzoeken in hoeverre en welke behoefte er is voor een belangenvereniging. Ja voorzitter, de motie te onderzoeken in hoeverre en welke behoefte er is, ja dat voorzitter, welke rol wij daarin kunnen spelen. Ja voorzitter, ik zal deze motie omarmen omdat er daarin ook echt gevraagd te onderzoeken in hoeverre er behoefte is. Ja voorzitter, dit kan ik omarmen, waarbij ik meegeef dit onderwerp ook in te brengen in de eerstvolgende relevante VNG-bespreking. Ja voorzitter, dat hangt ervan af in hoeverre blijkt uit het eerste dictum dat er behoefte is. Dan kan ik hem pas inbrengen bij een relevante VNG-vergadering. Als er geen behoefte blijkt uit dat onderzoek, kan ik hem uiteraard niet meenemen bij die VNG-bespreking. Dus met die aantekening voorzitter, dus dat voorbehoud bij het tweede dictum, omarm ik de motie. Voorzitter, ik heb vragen gekregen van DENK.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, de motie komt natuurlijk ook voort vanuit onze ervaringen met het meldpunt, de signalen die we daar binnenkrijgen, maar ook het IBO-rapport, waaruit ook duidelijk blijkt dat bewind een knelpunt is voor het oplossen van problematische schulden en überhaupt het feit dat er drie brancheverenigingen bestaan voor bewindvoerders waarvan de gemeente Rotterdam van een zelfs lid is en dus meebetaalt en investeert in het lobbywerk van bewindvoerders. En dat bestaat gewoon simpelweg niet voor mensen met schulden, dus vandaar deze motie. De behoefte is voor ons vrij duidelijk en we gaan er ook van uit dat dat het resultaat zal zijn van uw eigen onderzoek.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Ja voorzitter, uiteraard is het een tweeminutendebat, dus niet een discussie, maar ik wil daarbij wel opmerken dat de gemeente lid is van de branchevereniging, omdat wij ook vanuit de Kredietbank onderdeel zijn van de dienstverlening. Dus het is niet zo dat wij als gemeente lid zijn van de branchevereniging, wij zijn uit hoofde van onze taken die wij uitvoeren lid van die branchevereniging. Dus voorzitter, met die opmerking is de motie omarmd. Voorzitter, de vragen die ik heb gekregen van DENK zien op de samenwerking of in elk geval of er samenwerking is met grote particuliere werkgevers, commerciële werkgevers over vroegsignalering. Voorzitter, wij hebben op dit moment nog geen directe samenwerking met grote commerciële werkgevers over vroegsignalering, maar voorzitter, wij zijn wel in gesprek met grotere organisaties om te kijken welke rol zij kunnen spelen. Voorzitter, ik heb ook twee moties ontvangen van DENK, waarbij het gaat om de motie 'Onderzoek naar het verbeteren van jongerenbereik bij schuldenproblematiek'. Voorzitter, in kaart te brengen waar de informatiebehoefte van jongeren ligt. De heer Soytekin heeft zelf ook terecht aangegeven dat wij actief bezig zijn met een flink aantal acties, waarbij we hopen en inzetten om de jongeren te bereiken. Maar voorzitter, de analyse om te kijken hoe we meer jongeren preventief kunnen bereiken, dat is er een waar ik me ook achter kan scharen, dus voorzitter, deze motie zal ik omarmen. Voorzitter, verbetering van toezicht op bewindvoerders. U weet mijnheer Soytekin dat ik regelmatig met de rechtbank in gesprek ben, waarbij ik het toezicht op bewindvoerders als een van de hoofdpunten op de agenda heb staan. Ik kan deze vraag meenemen, welke relevante gegevens er zijn, maar ook voorzitter, daarbij het belang van de afspraken die de rechtbank daarover heeft gemaakt, meenemen. Dus kijken welke gegevens beschikbaar zijn en welke gedeeld kunnen worden. Voorzitter, die motie zal ik dan ook omarmen. Inmiddels heb ik ook de andere moties binnengekregen van GroenLinks.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Wethouder, ik verzoek u toch een beetje tempo te maken.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Voorzitter, ik krijg de moties ook op dit moment. Verzoekt het college gehoor te geven aan de oproep de faciliterende rol uit te breiden. Ja voorzitter, wij hebben in de commissie al gesproken met elkaar over het bezoek dat ik zal afleggen aan Checkpoint. Voorzitter, ik zie op dit moment geen mogelijkheid om daarin mee te gaan. Ik zal de motie dan ook moeten ontraden voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Ja voorzitter, ik zou graag een verdere duiding willen van dit antwoord. Ik zie geen mogelijkheid om daarin mee te gaan vind ik geen duidelijk antwoord op deze motie, dus graag een iets verdere duiding.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Ja voorzitter, we faciliteren in de samenwerking in het veld, waarbij we kijken of we verschillende partijen met elkaar kunnen verbinden. De regiehoudende rol van de gemeente. We willen Rotterdammers helpen bij de complexe hulpvragen. Voorzitter, als het gaat om zoals het in de motie is geformuleerd, samenwerking, stadsbrede commitment en accentwijzigingen, ja voorzitter, dan betekent het dat er bij Checkpoint bredere aandacht nodig is dan alleen vragen vanuit Welzijn. Vanuit de Bestuursopdracht Zorg wordt er een pilot uitgevoerd in Bloemhof en in Schiebroek. De infopleinen, daar wordt dus gekeken naar die regie en die samenhang daarop. Dus over de voortgang en de evaluatie daarvan wordt u geïnformeerd bij de Bestuursopdracht Zorg. Dus voorzitter, op dit punt, als het gaat om de faciliterende rol uit te breiden. Wij zijn dus bezig middels die BOZ om te kijken of we daar een invulling aan kunnen geven en u wordt daarover geïnformeerd via terugkoppeling op de BOZ.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl). Ja, ik concludeer dat het geen antwoord is op het dictum of op de vraag, want het is heel duidelijk, er worden aanbevelingen gedaan, er wordt gezegd: om de armoede in de stad aan te pakken hebben wij dit nodig. En ik vraag: kan de gemeente een faciliterende rol spelen om dit aan te pakken, want we hebben dit ook al eerder gehoord. Warm Rotterdam, andere organisaties in de stad hebben dit ook al eerder aangegeven en we pakken het niet op, dus ik begrijp nog steeds niet waarom er dan wordt verwezen naar een Bestuursopdracht Zorg, die te maken heeft met zorg als primaire punt, en een pilot in Bloemhof die over iets anders gaan. Waar ik zeg: dit heeft met armoede te maken. Laten we dit vanuit armoede oppakken en die faciliterende rol pakken. Overigens geldt hetzelfde punt voor de motie van mevrouw Reitema om de honorering op te vragen. Ook daar is het antwoord dat er wordt verwezen naar brieven van eerder. Het is geen duidelijk antwoord wethouder, ik wil u toch echt verzoeken om een volgende keer duidelijker antwoorden te geven op moties die wij indienen. Dit is gewoon zonde.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Voorzitter, de reactie van mevrouw Vlieger begrijp ik enerzijds, tegelijkertijd, de Bestuursopdracht Zorg is niet alleen zorg. Daar zitten verschillende wethouders in, daar nemen verschillende portefeuilles aan deel, juist om die brede regiehoudende rol te kunnen pakken. Dus voorzitter, ik blijf bij de appreciatie die ik heb gegeven. Voorzitter, de motie 'Wat komt er voor vroegsignalering? Preventie!' De vraag van GroenLinks is om voor het eind van het jaar met de VGZ in overleg te treden. Voorzitter, hiervan zal ik de motie omarmen, waarbij ik aangeef dat het contact met VGZ loopt via wethouder Buijt, dat daar de directe contacten mee zijn, maar voorzitter, daar is afstemming over is geweest en dit leg ik dan ook voor en omarm ik voorzitter. Voorzitter, de motie 'Een 'goed gedrag'-code'. Voorzitter, wij hebben een convenant ondertekend met de partijen. In dat convenant hebben we een aantal afspraken gemaakt met elkaar. Het is een samenwerkingsovereenkomst waarmee we Rotterdammers proberen te helpen en daarnaast ook aangeven, ondersteunen op een professionele manier aanpakken. Voorzitter, op de eerste pagina van het convenant worden de uitgangspunten meegenomen waaraan partijen zich moeten conformeren. En alles bij elkaar opgeteld maakt dat het convenant in wezen ook de elementen van een gedragscode behelst. Dus voorzitter, deze motie moet ik ontraden, want met het convenant voorzitter hebben wij voldoende mogelijkheden om het gesprek met elkaar te voeren en dat gesprek vindt ook plaats voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Ik zie een interruptie van mevrouw Reitema. Mevrouw Vlieger, is het nu een interruptie of niet? Want anders kunnen we afronden.

Mevrouw VLI EGER (gl). Ja, een korte vraag of we dan openbaring kunnen krijgen van deze informatie en of er dan ook meer duidelijkheid kan komen over mensen die uit het convenant worden gezet.

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEI N (denk) (wethouder). Voorzitter, of er informatie kan komen over mensen die uit het convenant worden gezet. Op het moment dat partners geen onderdeel meer uitmaken van het convenant staan zij niet meer op de lijst en worden zij ook niet meer op de website gepubliceerd als zijnde een van de partners. Dus voorzitter, op die manier wordt bekendgemaakt wie convenantpartner is en wie niet.

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REI TEMA (pvda). Ja, als publiekelijk deze gedragscode geschonden wordt door convenantpartners, hoe kunnen we dit aangeven bij de wethouder en worden deze convenantpartners dan uit het convenant gekickt?

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEI N (denk) (wethouder). Voorzitter, convenantpartners worden niet uit het convenant gekickt omdat er een melding is. We gaan sowieso in gesprek met elkaar. Het zijn samenwerkingsovereenkomsten waarbij we dus het goede gesprek voeren met elkaar en elkaar aanspreken op de samenwerkingsafspraken en de werkafspraken die gemaakt zijn. Voorzitter, we gaan dus niet na één melding een convenantpartner uit het convenant kicken, maar we voeren het goede gesprek, zodat we ook signalen die we krijgen kunnen neerleggen bij bewindvoerders die in Rotterdam actief zijn.

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, ik heb wel de behoefte om dit debatje bijna te gaan afronden, dus dan wil ik nog een laatste keer het woord geven aan mevrouw Reitema.

Mevrouw REI TEMA (pvda). Ja, ik ben dan wel heel benieuwd wat dan de grens is, wanneer iemand er wel uitgekickt wordt, want die gedragingen zien wij wel degelijk online. Ook kort op de andere moties. Nazorg, daar wordt verwezen naar Gers met Geld, terwijl bijvoorbeeld Plinkr zegt: we zien online ook gewoon duidelijk Plinkr samen met Gers met Geld, heeft de aanbesteding gewonnen. Graag een verduidelijking van de wethouder op deze toelichting. En ja, ik hoop dat de raad beter weet en anders gaat stemmen dan de adviezen van de wethouder op de ontraden motie.

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). Ja, de wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEI N (denk) (wethouder). Ja voorzitter, waar ligt de grens als het gaat om uitingen op sociale media? Voorzitter, dat is in zijn algemeenheid een grote discussie. We kunnen er niet van uitgaan dat wat op social media staat, ook daadwerkelijk uitingen zijn van onze convenantpartners. Maar we gaan wel in gesprek met onze convenantpartners over gedrag en over datgene wat geuit wordt. Voorzitter, ik zie ook dat in de motie 'Vertrouwen is goed, controleren is beter', een aanvulling is geweest naar aanleiding van gesprekken. Voorzitter, de motie 'Vertrouwen is goed, controleren is beter', geef ik dan ook aan, zal ik omarmen. De motie 'Vertrouwen is goed, contoleren is beter'.

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). Oké. Zijn alle moties hiermee van een advies voorzien?

Mevrouw MOHAMED-HOESEI N (denk) (wethouder). Ja, de moties zijn voorzien van een appreciatie.

De VOORZI TTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan kijk ik nog één keer de raad rond of hiermee dit onderwerp voldoende besproken is. Dat is het geval. Dan wil ik even iets aan u voorleggen. We hebben nog het onderwerp Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR en nog twee moties vreemd op de agenda staan, maar we hebben ook een warme maaltijd boven die al een halfuur staat te wachten op ons. Dus ik stel toch voor om te schorsen voor drie kwartier om die maaltijd te kunnen nuttigen, anders is die daarna koud. Dan hebben we na afronding van alle debatten wellicht nog een korte

schorsing van zeg tien minuten nodig of zo, om de moties per fractie nog even te kunnen voorbereiden. Dus dan wil ik nu een schorsing van drie kwartier en dan gaan we daarna verder met agendapunt 7.7.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 3 oktober 2024

Notulen van de raadsvergadering van 3 oktober (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14.

Voorzitter: mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer R.A.C.J. Simons en de heer M.J.W. Struijvenberg

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, lieve mensen, ik zou heel graag verder willen gaan met agendapunt 7.7. We beginnen gewoon vast even met huishoudelijke mededelingen. Ik geef het woord aan de heer Roskam.

7.3. Het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' – vervolg

De heer ROSKAM (lr). Hartelijk dank voorzitter, inderdaad een kleine huishoudelijke mededeling. Er is een kleine aanpassing gekomen op het amendement bij 7.3 over middenkoop, middenhuur. Met dank aan de juristen is die nu helemaal correct en kloppend, dus ik wilde het amendement opnieuw indienen met die kleine juridische wijziging.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Roskam heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A1. Correct(e) vrijbrief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter vaststelling van het raadsvoorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' (kenmerk 24bb005043);

besluit:

het ontwerpbesluit tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' als volgt te wijzigen:

1. artikel I komt te luiden:

in artikel 12 van de Verordening financiën Rotterdam 2021 wordt onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid tot het vijfde tot en met het negende lid een lid ingevoegd, luidende:

'4. In afwijking van het derde lid wordt voor de projecten met een start bouw tussen 3 oktober 2024 en 1 juli 2025 het verklaring van geen bedenkingentraject niet doorlopen, indien het een verzoek tot een programmatische wijziging van middenhuurwoningen naar middenkoopwoningen betreft en het kwantitatieve aantal van 700 woningen bij een bouwproductie van 4000 woningen per jaar niet wordt overschreden.'

2. Artikel II vervalt, onder vernummering van artikel III tot artikel II."

w.g. T. Roskam en R.N. Dahoe

Toelichting

In de huidige markt is het voor een grote groep in het middensegment lastig een huurwoning te vinden. Daarnaast staat de businesscase onder deze huurwoningen onder druk. De wethouder vraagt daarom de bevoegdheid aan de gemeenteraad om middenhuurwoningen om te mogen zetten naar middenkoopwoningen zonder bij elk project daar afzonderlijk toestemming voor te vragen. Leefbaar Rotterdam hecht er waarde aan dat de inspanningsverplichting voor de Rotterdammers op zoek naar een middenhuurwoning blijft bestaan. Daarnaast moet ook de controlerende taak van de gemeenteraad hierin gehandhaafd blijven en verantwoording over het gerealiseerde aantal woningen ook in het middensegment worden voortgezet, dit zowel op gemeentelijke als particuliere gronden. Met de ontheffing tot 1 juli 2025 ontstaat de mogelijkheid deze wijziging van de verordening in de lopende periode te evalueren.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het is een technische wijziging, dus ik neem aan dat hij daarmee niet opnieuw van advies voorzien hoeft te worden?

De heer ROSKAM (lr). Nee, dubbel, sec genomen zou hij opnieuw van advies voorzien moeten worden. Wethouder Struijvenberg is daartoe bereid, maar het zou eigenlijk niet hoeven omdat hij nu wel gewoon juridisch klopt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dank u wel. Dus amendement 7.3.A1 is met een kleine technische wijziging opnieuw ingediend, waarvan nota. Dan verzoek ik nu toch echt de woordvoerders buitenruimte zo snel mogelijk naar boven te komen. Ik wacht nog twee minuten, want de wethouder is aanwezig en dan kunnen we beginnen met het debat.

7.7 Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké dames en heren, we gaan beginnen. We gaan verder met agendapunt 7.7, Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR. Als eerste op het lijstje staat mevrouw Abrahamse. Aan u het woord.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, het is allemaal een beetje logistiek ingewikkeld als ik via deze moet spreken. Het SchoonR-plan. Waar wij in de commissie al aandacht voor hebben gevraagd is een punt waarvan ik blij ben dat ook de wethouder heeft toegezegd dat hij daar naar meer gaat kijken, en dat is dat we ook de bedrijven aanspreken op de 25-meterregel, want we zien toch dat daar nog wel verbetering in zit. Fastfoodafval, dat soort zaken. Dus daar zijn we al blij mee. Daar hoeven we dus nu ook niet meer een motie over in te dienen. Maar wat we daarnaast ook zien in onze stad is sinds het statiegeld, dat het ook heel aantrekkelijk is om allemaal prullenbakken open te breken en hier vooral ook veel uit te gooien. En wat ik dan zie als ik 's ochtends naar het station fiets is vooral heel veel ratten en meeuwen die aan het dansen zijn op de vuilniszakken. Maar ja, de mensen zijn een stuk minder blij. En daarom dienen wij ook een motie in om de rattenoverlast tegen te gaan, want we zien dat dit probleem gewoon echt uit de hand loopt in onze stad. We vinden dat we daar echt iets aan moeten doen en vooral daar waar er een plaag uitbreekt, daar moeten we denk ik de middelen inzetten die daarin het diervriendelijkst en het efficiëntst zijn om zo snel mogelijk de plaag weer terug te brengen, zodat we weer tot onze reguliere preventieve maatregelen over kunnen gaan, dus daarvoor dien ik ook samen met een aantal partijen een motie in.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan heeft u een interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik zal het heel kort houden. Ik vind het jammer dat de VVD niet gewoon benoemt waar het op staat. In deze motie benoemen zij als innovatieve maatregel de rattenvangkasten, ook wel rattenhotel genoemd, die eerder in een motie zijn weggestemd door de

raad. Dat dit nu weer terugkomt, terwijl er voldoende bewijs is dat dit niet de oplossing gaat zijn. Ga je alle ratten tot het einde der tijd vermoorden in plaats van te kijken hoe je preventief ervoor kan zorgen dat wat mensen overlast noemen we niet gaan hebben? Want dat is daadwerkelijk de oplossing. De rattenkasten of de hotels, hoe je ze ook noemt is niet een oplossing, want niet alleen, ik heb hier meerdere onderzoeken, niet alleen zorgt het voor niet-selectieve vangst van onder andere dieren die juist helpen in de strijd tegen rattenoverlast. Ook is het voor dierenwelzijnsproblemen ontzettend lastig, want het is ernstig tot extreem ernstig lijden. Het is inefficiënt zonder preventie. Je hebt meer voortplantingspercentages door dit soort rattenvangkasten, dus uiteindelijk zorgt de VVD hier niet voor een oplossing, want de oplossing ligt bij preventie. En ik snap dat bewoners er overlast door ervaren. Enerzijds moeten we na gaan denken hoe we kunnen gaan leven met ratten, want die horen bij een stad als Rotterdam. Anderzijds snap ik dat op momenten dat er hoge pieken zijn, we daar moeten gaan kijken hoe we het kunnen oplossen. En dat is niet met dit soort middelen. Ik zou echt heel graag willen dat we even teruggaan naar de motie waar de raad al over heeft gezegd dat we dat niet willen. Deze motie is al eerder weggestemd en de VVD probeert hier deze motie, die al eerder is weggestemd, opnieuw ter stemming te brengen en dat vind ik niet oké.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, mevrouw Morkoç heeft volgens mij de motie niet goed gelezen en ook vooral niet goed naar mij geluisterd. Wat wij hier zeggen is: ik heb geluisterd naar de raad die aangeeft, en daar zijn we het eigenlijk ook mee eens en dat is in een vorige vergadering niet heel duidelijk weergegeven en ook in de vorige motie stond dat niet, we moeten vooral kijken naar preventie. Maar dat rattenprobleem is toegenomen. Dus op de plekken waar die overlast te groot wordt, zetten we nu al klemmen en gif in, en wat we daar zien is dat er 30% extra dieren, eekhoortjes, katten, eraan doodgaan. En iedereen zei hier de vorige keer: dat willen we niet. Dan hebben we nu een methode waar dat maar met 5% gebeurt. Ik ga hier niet liegen. Ik ga niet zoals mevrouw Morkoç volledig mijn eigen gelijk proberen te houden. Er is inderdaad geen methode om te doden die volledig diervriendelijk is, maar deze is wel de beste van de drie opties, en die dienen we in. Maar we zeggen ook: die gaan we echt alleen daar inzetten waar er een plaag is, waar de vorige motie dat niet specificerde. Dus we hebben hem wel degelijk aangepast. En ik heb naar u geluisterd, ik heb naar de hele raad geluisterd. Maar ik luister ook naar de bewoners, die naar mij nog steeds filmpjes sturen. Ondernemers die € 200.000,00 schade hebben omdat ratten hun spullen kapotbijten, bewoners die overal op straat ratten zien en toeristen, het eerste wat ze tegen mij zeggen is: o ja, ik zie wel veel ratten bij jullie op straat. Daar luister ik ook naar en daarom, ook omdat dit in andere gemeenten werkt, omdat het product verder ontwikkeld is, diervriendelijker is gemaakt, omdat die bijvangst er dus ook niet is, dat is waarom ik deze motie indien. Op een andere manier een nieuwe motie, het klopt gewoon niet wat u zegt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan mevrouw Morkoç, maar ik wijs er wel op dat dit debat vrij veel tijd kost en dat het een tweeminutendebat is, dus dat u ook even rekening moet houden met andere onderwerpen die wellicht nog aan de orde moeten komen. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, dan nog even heel kort. De VVD noemt het diervriendelijk, maar bewijs is dat het dus niet zo is. Het is extreem wreed en de oplossing is het dus ook niet. Het zorgt voor meer ratten op den duur, want de voortplantingspercentages worden hoger, het is niet een langetermijnoplossing.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse voor de laatste reactie.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Ja, dat klopt niet. Er staat juist in de motie dat het diervriendelijker is. Ik zeg expliciet niet dat het diervriendelijk is en dat zal ik hier ook niet gaan beweren, maar ik zeg ook dat gif ervoor zorgt dat ratten resistent worden en zich dus gaan voortplanten, veel meer dan wanneer je snel ingrijpt en dan gaat een rat dood. Ja, die kan zich ook niet meer voortplanten. Dus uiteindelijk, wat u zegt klopt ook gewoon niet, en ik wil u met liefde ook het onderzoek laten zien dat wij hebben gedaan, we hebben ons er verder in verdiept, wat het tegendeel bewijst van wat u beweert.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, de VVD heeft al eerder heel veel over dit zogenaamde vijfsterrenrattenhotel gesproken, maar dit is een heel gruwelijke manier waar de ratjes vechten en zwemmen voor hun leven en helemaal in paniek de dood tegemoet kijken. We moeten dit niet willen. We moeten wel ratten bestrijden, maar we moeten niet dit horrormiddel gaan inzetten om de ratten te bestrijden. En mevrouw Abrahamse zegt net ook iets wat niet klopt. De ratten worden niet resistent, een deel is al resistent voor het gif en dat gaat niet helpen. Dus ook graag bij de feiten houden alstublieft.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse voor de laatste keer.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Kijk, mijn hele punt is juist ook dat het gif dus inderdaad niet meer werkt. Dus het klopt wel wat ik zeg, dat zegt u zelf net ook. Dus daarom zeggen we ook: we moeten deze methode inzetten. Ik beweer hier niet dat het de meest diervriendelijke methode is op aarde, maar het is ook niet diervriendelijk als jij met je pootje vastzit in zo'n klem. Of ik heb allemaal foto's van eekhoortjes die erin zitten. Ja sorry, dat vind ik ook niet fijn. En dat gebeurt bij 30% meer dieren. En het grootste deel van de tijd word je niet gedood, maar lijd je uren doordat je in zo'n klem vastzit en niet daadwerkelijk doodgaat, wat bij die rattenhotels wel gebeurt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Wanneer preventie alleen niet genoeg is

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 7.7: Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam zelf stelt dat: "Ratten horen bij de stad. Maar als er te veel ratten zijn, dan wordt het een plaag. En dat zorgt voor overlast. Samen kunnen we een plaag en de overlast tegengaan";
- in Capelle aan den IJssel in een korte periode de overgroeide rattenpopulatie is teruggebracht naar een beheersbaar niveau door gebruik te maken van nieuwe vangmethodes, waarna er weer kon worden overgegaan op preventie;
- ook in Vlaardingen en Schiedam zulke successen zijn behaald;

overwegende dat:

- experts van mening zijn dat Rotterdam voorbij het punt is dat alleen preventief beheersen van de rattenpopulatie voldoende is als beheersingsmethode;
- rattenoverlast zichtbaar toeneemt voor bewoners door de toename aan opengebroken prullenbakken;
- de veelvuldige overlast van ratten voor bewoners in Rotterdam het vertrouwen in de gemeente aantast;
- het gebruik van huidige methodes zoals rattengif schadelijk kan zijn voor andere dieren en het milieu;
- ditzelfde gif voor ratten zijn effectiviteit verliest als het langere tijd wordt gebruikt;
- gebruik van klemmen bij zowel ratten als andere dieren vaak tot een langzame pijnlijke dood leidt;
- een snellere en gerichte bestrijding van een plaag bovendien voorkomt dat veel ratten moeten worden gedood;
- de vangmethodes zoals in Capelle aan den IJssel, Vlaardingen en Schiedam gebruikt daarom een beter en diervriendelijker alternatief kunnen bieden bij het bestrijden van overmatige rattenpopulatie;

verzoekt het college om:

- bij de beheersing van de rattenpopulatie, wanneer preventie alleen niet genoeg is, gebruik te maken van plaagdierbestrijdingsmiddelen waarbij in plaats van gif, innovatieve vangmethodes worden gebruikt;
- een pilot met deze bestrijding te starten in twee wijken in Rotterdam;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse, B. van Schaik, P.J.H.D. Verkoelen en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Is het echt een nieuw punt dat u nog wilt inbrengen? Want ik zou heel graag dit punt ook willen afronden. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Nou ja, ik wilde alleen nog zeggen dat die ratten dus niet resistent worden, een deel is resistent. Het is niet zo dat je gif geeft dat ze resistent worden. Dat wil ik wel duidelijk hebben en voor de rest wil ik wel zeggen: laten we een beetje humaan zijn, ook als het gaat om dieren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Schaik voor zijn termijn.

De heer VAN SCHAIK (Iv). Voorzitter, als ik even mag reageren, want dit is echt van de ratten besnuffeld om het zo maar te zeggen, want we blijven hier nu de ratten eigenlijk maar op een voetstuk zetten en het liefst nog een standbeeld geven in deze stad. Maar je zal gepaard gaan met de verhalen die we horen, van een bruidspaar hier in de tuin van het stadhuis, die ze over de voeten zien lopen, tot de mensen, die kinderen in de woonkamers, overal kom je ze gewoon tegen. En wat zijn wij? We willen alleen maar humaan zijn. Nee, we willen ze eigenlijk een koninklijke onderscheiding geven omdat ze er zijn. Voorzitter, laat ik duidelijk zijn, het maakt niet uit, maar Rotterdam moet van de ratten af.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u wel voorzitter. Dat de ratten een probleem zijn, kunnen we niet ontkennen. Maar er is een oorzaak waarom die ratten zich zo voortplanten. Ze eten ergens, ze drinken ergens en hebben de ruimte om zich voort te planten. Er is meer nodig dan alleen bestrijding. We moeten ook ons gedrag aanpassen dat deze ratten niet onbeperkt kunnen eten en zich voortplanten. Dus het werkt tweeledig. Dus is er ook onderzoek gedaan naar de oorzaken en de bron waarom deze ratten zo floreren in deze stad? Een verhelderende vraag aan de heer Van Schaik.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Schaik. Dan passen we die door naar de wethouder. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u. Zoals ik al eerder in de raad heb gezegd, de oplossing ligt niet in bestrijding. Daar ligt die niet. Het ligt in mensen opvoeden en het stadsbestuur moet die stad eens een keer schoonhouden. Daar ligt het probleem. En over rattenhotels, en ik mag best wel wat zeggen over ratten omdat ik, dat mag ik van mezelf zeggen, er erg veel van afweet. Een rattenhotel is echt een vreselijke manier om een dier aan een eind te laten komen. En ik zou het bijzonder triest vinden als deze gemeenteraad zou instemmen met deze motie, want zo ga je niet met dieren om en ook niet met ratten, wat natuurlijk dieren zijn, maar zo moeten we in Rotterdam niet met dieren omgaan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mijnheer Van Schaik, wilt u ook nog een bijdrage doen? Oké, dan bent u nu aan het woord.

De heer VAN SCHAIK (Iv). Zo, goedenavond, ik hoop dat u allemaal goed gegeten heeft. Voorzitter, de nota Samen SchoonR. Voorzitter laat ik beginnen met complimenten te geven aan de mensen van Schone Stad die voor dag en dauw, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat onze stad schoonmaken. Helden zijn het voor mij en ik zal ook altijd achter hen blijven staan. Maar voorzitter, ik zie een heleboel zaken die fout gaan in de buitenruimte. Zo weet u het misschien wel of niet, maar wij hebben bijvoorbeeld nog twee vuilniszakkenwijken. U kunt het niet bedenken in deze tijd, anno 2024, dat de vuilniszakken aan de straat worden aangeboden. En waar is dat? Door de particulier en door het bedrijf bijvoorbeeld op de Beijerlandse Laan en de Groene Hilledijk. En dan vinden we het gek dat ze dan de volgende ochtend opengereten liggen, dat er meer kokmeeuwen te zien zijn dan op het Scheveningse strand, en dat we inderdaad die ratten krijgen. En het vreemde daarin, dat is dan ook gelijk een vraag aan de wethouder, waarom kunt u wel op de Laan op Zuid tijdelijke bakken neerzetten

en waarom kan dat niet op de Groene Hilledijk en de Beijerlandse laan, waar de nood bij het winkelend publiek groot is om die zakken kwijt te kunnen? Want het is anno 2024 niet meer te verkopen dat er nog huisvuil in vuilniszakken aan de deur wordt gezet. In de commissie heb ik wethouder nummer 3 van de VVD op buitenruimte aangesproken. Waar die andere twee wethouders al vluchtten voortijdig, heb ik hem heel goed aangesproken, dus ik ga dat niet helemaal herhalen, maar ik denk dat de boodschap wel door is gekomen en anders gaan we dat merken de komende tijd. Maar wel kom ik terug op een aantal acties tegen vervuilers. Want wij hebben namelijk, en dat is ook een vraag, twaalf keer per jaar, één keer per maand, een actie in Rotterdam. Die levert per keer 36 bekeuringen op. Dat vind ik nogal wat. Dat betekent dus dat handhaven, oftewel onze ingediende motie 'Singapore aan de Maas' houtsnijdt als we daar eens wat vaker op gaan zitten. Dus de vraag is wethouder, bent u dat van plan? Ook lees ik in het plan dat de bezemwagens, we noemen dat in vaktermen RAF, ik heb een halfjaar mee mogen lopen dus ik weet waar we het over hebben, worden ingezet in de avonduren. In de avonduren zijn de mensen thuis maar overdag zijn de straten leeg. Laat die wagens dan overdag rijden. Dan heb je in ieder geval nog een klein beetje dat het opgeruimd kan worden en dat het ook beter is uit te voeren. Dat was ook een vraag aan de wethouder of hij daarin mee wil gaan. Zo hebben we het ook gehad over afvaleilanden en ik begrijp niet dat we wekelijks evenementen hebben waar 50.000 mensen komen en dat we daar in totaal acht prullenbakken hebben staan, waarvan ik zeg: waarom zetten we nu niet, om het beter te faciliteren, een paar van die afvaleilanden neer op de marktterreinen, zoals u op pagina 11 kunt zien, waar de mensen, het publiek, langslopen en het gelijk in kunnen gooien. En laten we dan niet zo kleinzielig doen dat daar misschien een keer een doosje van een marktkoopman in verdwijnt. Nee, zet het neer, want het kan beter in die bak dan buiten die bak liggen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mijnheer Van Schaik, ik wil niet kleinzielig doen, maar u bent inmiddels wel ver over de twee minuten, dus misschien kunt u tot een afronding komen.

De heer VAN SCHAIK (lr). Dat ga ik zeker doen. Dan ga ik heel snel. Want Theo is uit de kast en nu wil ik graag het fiasco van Beverwaard grofvuil aan de orde stellen, want hoe kan dat nu fout zijn gegaan? Dat is ook een vraag. Ik begrijp uit het stuk dat op zwerfafval het target niet gehaald wordt. U zei in de commissie daarop te willen gaan inzetten, maar mijn vraag is wethouder, doe gewoon alles, en ook het groen. En wat betreft het groen, de twintig hectare die we in het coalitieakkoord hebben aangehaald. Die hebben we al ruimschoots gehaald, alleen op de verkeerde plekken. Ik bedoel, de straten, de waterputten, de stoepjes, de bankjes, mensen zitten tussen de brandnetels. Welke actie gaat u daarop nemen? En als laatste wil ik ook nog even de status van het plastic flesje bespreken met u. Want prullenbakken worden gewoon opengebroken. Ik heb u daarop ook geattendeerd in de commissie en ik wil weten wat u daaraan gaat doen. Ik heb in ieder geval een motie en mevrouw Bruin, mijn fantastische collega die u daar ziet zitten, heeft er ook nog een. En dat is 'Lachen naar de camera'. Dus lachen naar de camera allemaal, dan komt de motie eraan. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Daarmee heeft u al vijf minuten gesproken in dit twee tweeminutendebat, dus ik vind het knap werk. De heer Van Schaik heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Lachen naar de camera

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van 7.7 Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat:

- op veel plekken in Rotterdam nog steeds sprake is van naastplaatsingen van afval;
- dit ten koste gaat van een schone en prettige buitenruimte;
- toezicht, handhaving en schonestad afgelopen jaar goede resultaten hebben geboekt door afvaldumper(s) op heterdaad te betrappen;
- een eerdere proef in 2019 met afvalcamera's 41 heterdaadjes opleverde, maar door de COVID-pandemie geen vervolg heeft gekregen;
- Rotterdam nog steeds te maken heeft met vergelijkbare afvalproblemen als destijds;

overwegende dat:

- het voor de leefbaarheid van een wijk schadelijk is wanneer afvalproblematiek de overhand neemt in de straat;
- veel Rotterdammers melding maken van afvaloverlast in hun wijken;
- Rotterdammers die de openbare ruimte vervuilen of besmeuren hiervoor gestraft moeten worden;
- het vergroten van de pakkans kan bijdragen aan het verminderen van naastplaatsingen in de toekomst, wat leidt tot een schonere buitenruimte voor iedereen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of de proef met de afvalcamera nieuw leven ingeblazen kan worden, met als doel de pakkans te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Schaik

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). En dan geef ik nog een seconde aan mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u voorzitter. Iets meer dan een seconde. Ik heb stiekem meegekeken over de schouders van de heer Van Schaik over het SchoonR. Van SchoonR kwamen we snel op de MeldR-app. Vanuit mijn woordvoederschap wonen viel mij op dat de woonoverlastmeldingen niet opgenomen zijn in de MeldR-app en die functionaliteit hoort daar wel te staan. Dat zie ik ook op de website van de gemeente Rotterdam staan, en eigenlijk roept mijn motie de wethouder op om die functionaliteit van het melden van woonoverlast toe te voegen aan de MeldR-app, zoals dat op de website staat. Bij dezen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Ik zie een interruptie van de heer Engberts. Aan u het woord voor de interruptie.

De heer ENGBERTS (pvda). Heel kort, in de commissie had de heer Van Schaik allemaal kritiek op de wethouder. We hebben nu een tweeminutendebat. Dan lijkt me dat toch het moment om daar moties op in te dienen in plaats van die toch een beetje gratis weer te herhalen en het daarbij te laten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Ja, dat is nu precies de reden dat ik niet ga reageren. Dank u wel mijnheer Engberts. Dag.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Bruin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Activeer de MeldR-app voor woonoverlast

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van 7.7 Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat:

- Leefbaar Rotterdam woongenot hoog in het vaandel heeft staan en daarmee het melden van Woonoverlast zo toegankelijk mogelijk wil houden;
- meldingen van woonoverlast voorheen via VeiligR gemeld konden worden, maar dat deze app per 1 september 2024 is gestopt;
- volgens de website van de gemeente melden via MeldR wordt aangeboden, maar in de praktijk MeldR die functionaliteit nog niet biedt;

overwegende dat:

- woonoverlast een probleem is in verschillende wijken van onze gemeente, waarbij het kan gaan om geluidsoverlast, afvalproblematiek, vervuiling, of andere vormen van hinder die de leefbaarheid negatief beïnvloeden;
- de drempel om woonoverlast te melden voor inwoners zo laag en simpel mogelijk moet blijven;

- het snel en laagdrempelig melden van woonoverlast kan bijdragen aan een efficiënte en tijdige aanpak door de gemeente, en daarmee de leefbaarheid en veiligheid in wijken kan verbeteren;
- veel inwoners gebruik maken van smartphones en digitale middelen, en er reeds een gemeentelijke app bestaat (MeldR) die al gebruikt wordt voor het melden van diverse andere zaken, zoals afval;
- het toevoegen van een meldingsfunctie voor woonoverlast in deze gemeentelijke app (MeldR) het melden voor inwoners eenvoudiger en toegankelijker kan maken;

verzoekt het college:

- de mogelijkheid tot het doen van meldingen van woonoverlast toe te voegen aan de MeldR-app, zodat inwoners eenvoudig en snel overlast kunnen melden;
- hierbij de mogelijkheid te bieden om, indien gewenst, meldingen anoniem te doen;
- deze wijziging zo spoedig mogelijk door te voeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en B. van Schaik

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan ga ik door naar de volgende spreker en dat is de heer Dahoe. Mag het ietsje zachter aan die kant?

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben inmiddels alle twintig pagina's doorgenomen van het Actieplan SchoonR en wij willen ook als eerste alle mannen en vrouwen bedanken van Stadsbeheer. Enorm bedankt voor hun inzet om de straten schoon te houden. Dit actieplan heeft als doel om de stad schoner en leefbaarder te maken, een ambitie die wij als DENK volledig ondersteunen en toch hebben we zorgen over de uitvoering. Het streven dat 90% van de buitenruimte aan het B-schoonniveau voldoet, was in 2023 slechts 84,65% en we vragen onszelf af wat de oorzaak is van de wat trage vooruitgang. Daarnaast zien we dat de focus in het actieplan vooral ligt op technologische innovaties zoals vulgraadsensoren. En hoewel technologische vernieuwingen belangrijk zijn, missen we de aandacht voor gedragsverandering en voorlichting en vooral in de kwetsbare wijken waar zwerfafval een groot probleem is. Hier moet structureel meer aan gebeuren en ik wil ook nogmaals de vuilnisbakken met de handige insteekvakjes om je statiegeldflesjes te doneren onder de aandacht brengen, een idee dat het probleem van naastplaatsing en kapotgerukte bakken kan verminderen. Mijn vraag is: worden de twintig tot veertig extra vuilnisbakken hiervan voorzien? En kunnen we de huidige bakken hier ook op aanpassen? Tot slot wil ik graag weten wanneer de volledige uitrol is van de technologische innovaties en hoe de impact hiervan gemeten wordt. Wordt dit meegenomen in een voortgangsrapportage? Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan is de volgende spreker mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik heb heel mijn spreektekst even overboord gegooid want ik heb nog maar een paar seconden. Ik stel twee vragen. Wij zien veel etensresten op straat, dus wij vragen ons af of er geen grotere inzet op gift en broodbakkenverzameling mogelijk is bij supermarkten of bij grote pleinen, wat overigens ook overlast structureel zal aanpakken. De tweede vraag is hoe het staat met het onderzoek naar de ruimere toepassing van de 25-meterregel en wanneer wij de resultaten daarvan kunnen verwachten. Ik heb drie moties. Eén motie vraagt naar het uitvoeren van een raadsbesluit over single use plastics op evenementen. De andere gaat over het oplaatverbod voor ballonnen, om daar gericht en directer over te communiceren. En de laatste gaat over een betere lobby naar het rijk over de statiegeldregeling. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Die ballon gaat niet op

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.7 Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat:

- het vanaf 1 januari 2020 in Rotterdam verboden is om ballonnen op te laten op straffe van een boete;
- ondanks het verbod nog regelmatig ballonnen worden opgelaten bij afscheid, feesten en bruiloften, zelfs op de stoep van het Rotterdamse stadhuis;

overwegende dat:

- heliumballonnen en linten veelal gemaakt zijn van kunststof en na oplaten in de natuur, in rivieren en in de Noordzee kunnen belanden;
- ballonnen of flarden daarvan voor altijd in het ecosysteem rondswaaien als ze niet worden opgeruimd en slachtoffers maken onder dieren;
- wensballonnen (op vuur) in tijden van droogte natuurbranden kunnen veroorzaken en aantoonbaar oorzaak zijn van boerderijbranden;
- gerichte communicatie over (de redenen van) het oplaatverbod aan bruidsparen, begrafenisondernemers en uitbaters van feestlocaties kan bijdragen aan het beter naleven van het verbod;
- aandacht bij politie en toezichthouders voor het oplaatverbod en voor de bijbehorende feitcode kan bijdragen aan betere handhaving;

verzoekt het college:

- gerichte en directe communicatie over het oplaatverbod in te zetten naar relevante doelgroepen als bruidsparen, begrafenisondernemers en uitbaters van feestlocaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden en G.J. Engberts

Motie 5. Voer ons breedgedragen raadsbesluit over plastic uit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.7 Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat:

- de Rotterdamse gemeenteraad op 18 december 2018 bijna unaniem de motie 'Schone evenementen' heeft aangenomen met als doel om het onnodig gebruik van single use plastics op evenementen te voorkomen;
- het vorige college als uitwerking hiervan een vrijblijvende 'Duurzame deal' heeft afgesloten met een aantal organisatoren van evenementen in Rotterdam, wat in de praktijk helaas niet heeft geleid tot uitvoering van het raadsbesluit;
- vanaf 1 januari 2024 het gebruik van herbruikbare bekertjes 'de norm' is in de wet, maar dat wegwerp(bekertjes) desondanks toegestaan blijft en dit ook de praktijk is;
- in de wet is opgenomen dat gemeenten in de APV maatregelen mogen opnemen om eenmalig plastic verdergaand uit te faseren;

overwegende dat:

- de nadrukkelijke wens van de gemeenteraad uit 2018 nog niet in praktijk is gebracht;
- het raadsbesluit in lijn is met de vastgestelde doelen uit de Grondstoffennota (producten met een langere levensduur genieten de voorkeur boven eenmalig gebruik van grondstoffen);
- alternatieven voor wegwerpplastic op evenementen ruim voorhanden zijn tegen concurrerende tarieven en wegwerpplasticvrije evenementen ook al bestaan;

verzoekt het college:

- het eerdere raadsbesluit over single use plastics op evenementen uit 2018 alsnog te verankeren in de APV;
- organisatoren zo nodig te faciliteren met advies over het inzetten van (bestaande) alternatieven voor single use producten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. Van der Velden en G.J. Engberts

Motie 6. Steun voor Rotterdamse lobby voor een betere statiegeldregeling

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 7.7 Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat:

- het huidige college zich bij het vorige kabinet heeft uitgesproken vóór statiegeld op alle drankverpakkingen en vóór het strafbaar stellen van ontduiking van statiegeld door winkeliers;
- het huidige college onderzoekt of de verkoop van drankverpakkingen waarop onwettig geen statiegeld zit, op gemeentelijk niveau aan banden kan worden gelegd;
- de nieuwe wethouder Buitenruimte zich in Nieuwsuur op 4 september jl. heeft uitgesproken vóór een innameplicht van statiegeldverpakkingen voor verkooppunten, zoals dat bijvoorbeeld in Duitsland gangbaar is;

overwegende dat:

- het inzamelpercentage van statiegeldverpakkingen in Nederland achterblijft bij het doel;
- het beperkt aantal inleverpunten ertoe leidt dat consumenten blikjes in afvalbakken gooien, met als gevolg dat statiegeldjagers in stedelijk gebied bakken openmaken en afval soms op straat blijft liggen;
- Rotterdam extra kosten maakt doordat de landelijke statiegeldregeling in Nederland mankementen vertoont;
- de statiegeldwetgeving dit najaar wordt geëvalueerd om tot verbeteringen te komen;
- de handhaving op statiegeldontduiking vooralsnog exclusief wordt gedaan door een klein landelijk team van de Inspectie voor Leefomgeving en Transport en dit niet afdoende lijkt;

verzoekt het college:

- de bestaande standpunten van de gemeente Rotterdam over te brengen aan het nieuwe kabinet;
- bij het kabinet eveneens te pleiten voor het lokaal mogen handhaven op statiegeldontduiking, indien de verkoop van drankverpakkingen waar onwettig geen statiegeld op zit, strafbaar wordt gesteld;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden en G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? Ik zag de heer Vonk als eerste en dan zie ik ook nog de heren Engberts, Van Campenhout en Coşkun. Het woord is aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben het al over heel verschillende onderwerpen gehad als het gaat over SchoonR. Jammer dat ik zelf persoonlijk dan niet een bijdrage kon leveren aan dat flitsende debat tussen mevrouw Abrahamse en mevrouw Morkoç. Dat vond ik als debatliefebber in ieder geval zeer interessant, maar ik ben maar een leek en ik heb niet overal verstand van. Maar van één ding willen we nog wel een punt maken voorzitter, en dat is dat afval op straat een groot probleem is, maar afval dat in het water waait eigenlijk nog veel groter. Want het is moeilijker en duurder om dat afval er weer uit te halen. En daarom is preventie, daar hebben we hem weer, we hadden het er al eerder over namelijk, ook hier van groot belang. Geef een schone omgeving in de buurt van doorgaande vaarwegen in targetwijken hoge prioriteit. Dat willen wij bepleiten met de motie die wij willen indienen. Dit is een motie die wij ook niet zelf hebben verzonnen maar die echt komt vanuit de praktijk van mensen die zich met zwerfafval bezighouden en zeggen: deze zou een groot verschil kunnen maken, want op dit moment, hoewel er aandacht is voor targetwijken, is er nog onvoldoende aandacht voor het afval dat in het water waait. Dus echt een motie vanuit de praktijk. Van harte aanbevolen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Laat het target niet in het water vallen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van het agendapunt 'Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR';

constaterende dat:

- de gemeenteraad van Rotterdam in de Strategienota Marien Zwerfafval heeft vastgelegd dat in 2030 het afval in onze wateren met 90% moet zijn afgenomen;
- uit zwerfafvalonderzoek blijkt dat afval te water er veelal in is gewaaid vanaf land en vanaf bruggen;
- opruimen en afvangen van drijfvuil in het water, indien mogelijk, arbeidsintensief is en relatief kostbaar is ten opzichte van straatvegen;

overwegende dat:

- marien zwerfafval in veel gevallen voorheen straatafval was, dat niet tijdig is opgeruimd;
- stadsbreed wordt ingezet op een daling van het zwerfafval met 20%;
- in de twintig slechtst scorende wijken extra wordt ingezet om de CROW-score met gemiddeld 5% te laten stijgen;
- een aantal van deze targetwijken aan doorgaande waterwegen ligt, waar de kans groter is dat relatief meer volume straatafval in open water waait;
- in targetwijken de meeste efficiencywinst te behalen valt door straatafval op tijd te oogsten, voordat het in het water terechtkomt;
- voor de targetwijken al middelen zijn uitgetrokken voor intensievere inzet;

verzoekt het college:

- het hoogste schoonniveau in te stellen aan de waterkant in targetwijken;
- deze aanpak uit te breiden naar andere wijken en straten aan watergangen als de personele inzet dit toelaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan gaan wij door naar de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. We hebben natuurlijk als doelstelling dat in 2030 90% van het zwerfafval in het water moet zijn teruggedrongen. Dat gaat natuurlijk alleen maar lukken wanneer we er ook voor zorgen dat de overslag van de AVR in de havens van het huishoudelijk afval wordt aangepakt. Er valt ontzettend veel tussen wal en schip en we hebben hier een motie om om te beginnen in gesprek te gaan met de AVR en zo nodig ook een betere overslagtechniek als voorwaarde te stellen bij verlenging van het contract. Er waait ook nog wel het een en ander van terrasjes in het water. Denk aan de kleine plasticjes rondom koekjes, hele menukaarten van plastic verdwijnen erin. Er is gelukkig ook een initiatief van een aantal horecaondernemers om plasticvrije terrassen te hebben en het lijkt ons een heel goed idee om andere horecaondernemers die dat nog niet doen daarbij niet alleen erop te wijzen maar er ook een beetje bij te helpen. Want het geeft een significante bijdrage aan onze doelstellingen. En tot slot viel ons natuurlijk op dat dit hele actieplan geschreven is voordat we het probleem met de statiegeldblikjes en -flesjes zo evident hadden. Er wordt alleen maar over doneerringen gesproken en die werken eigenlijk niet zo vreselijk goed. Iedereen vindt het mooi begrijp ik, maar maakt er geen gebruik van. Dus het lijkt ons een heel goed idee om bij een volgend actieplan wat explicieter stil te staan bij de statiegeldblikjes en -flesjes om dat probleem aan te pakken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Engberts heeft de volgende moties ingediend.

Motie 9. Tussen wal en schip, liever niet!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR';

constaterende dat:

- bij de overslag van huishoudelijk afval in de Keilehaven, Maashaven en in Rozenburg huisvuil letterlijk tussen wal en schip valt;
- de AVR na een handhavingstraject al een aantal maatregelen heeft genomen om de kans op morsen te verkleinen;
- het overslagstation in de Keilehaven eigendom is van de gemeente Rotterdam;
- in het M4H-gebied het overslagstation op termijn waarschijnlijk plaats moet maken voor stedenbouwkundige ontwikkelingen;

overwegende dat:

- de genomen maatregelen door de AVR sterk gericht zijn op gedrag van medewerkers en dit kan verslappen;
- zwerfafvalrapers constateren dat het morsen van huisvuil niet is gestopt;
- de AVR volgens onze informatie niet voornemens is om grote investeringen te doen in een betere overslagtechniek om lekkages uit te sluiten;
- wij als raad hebben besloten dat zwerfafval in het water met 90% moet zijn teruggedrongen in 2030;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met de AVR over technische aanpassingen aan de overslagstations die het morsen van huisvuil voorkomen;
- zo nodig een betere overslagtechniek als voorwaarde te stellen voor het verlengen van het contract met AVR;
- duidelijkheid te verschaffen over de duur dat het overslagstation aan de Keilehaven kan blijven functioneren, zodat onzekerheid hierover geen rol speelt bij de investeringsvraag;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, I. Elfilali en M.Y. Morkoç

Motie 10. Terrasjes zonder troep, Rotterdam gaat voorop!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR';

constaterende dat:

- plasticvervuiling een groeiend probleem is dat negatieve gevolgen heeft voor het milieu, met name voor waterwegen zoals de Rotte, de Maas en hiernaast ook de Noordzee;
- verschillende horecazaken langs het stroomgebied van de Rotte al stappen hebben ondernomen om plasticvrij te worden;¹
- initiatieven zoals plasticvrije terrassen bijdragen aan een schonere en duurzamere stad;
- met ingang van 1 januari jl. wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten middels landelijke regels verboden zijn;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam een voortrekkersrol kan spelen in het verminderen van rondzwerfend plastic afval;
- de landelijke regels enkel gericht zijn op het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes;
- wij als raad hebben besloten om in 2030 de hoeveelheid zwerfafval in onze wateren terug te dringen met 90%;
- de exploitatievergunning voor horeca een looptijd heeft van vijf jaar en alle terrassen in Rotterdam hierdoor snel plasticvrij kunnen zijn als deze voorwaarde in de vergunning wordt opgenomen;
- samenwerking met horecaondernemers essentieel is voor het succes van dergelijke initiatieven;

verzoekt het college:

- aanvullend op de huidige landelijke regelgeving met horecaondernemers waarvan de exploitatievergunning spoedig eindigt in gesprek te gaan en hen te stimuleren om over te stappen op een geheel plasticvrij terras;

- ondersteuning te bieden aan horecazaken die de overstap naar geheel plasticvrij willen maken, bijvoorbeeld door middel van voorlichting en subsidies;
- te onderzoeken welke verdere stappen genomen kunnen worden om plasticvervuiling in de horeca en op terrassen te verminderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en M.Y. Morkoç

¹ [Zeven horecazaken hebben Plasticvrij Terras – Ook dit is de Rotte](#)

Motie 11. Geef statiegeld de aandacht die het verdient

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van 'Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR';

constaterende dat:

- in het Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR beperkt aandacht wordt besteed aan de problemen die statiegeldflesjes en -blikjes veroorzaken;

overwegende dat:

- de problemen met statiegeldflesjes en -blikjes sinds het opstellen van de Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR gigantisch zijn geworden;

verzoekt het college:

- in het volgende actieplan expliciet aandacht te schenken aan de problemen rondom statiegeld en daar concrete nieuwe acties aan te hangen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van Campenhout. Dan gaan we naar de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, de SP is blij om twee dingen. In de eerste plaats dat de wethouder in zijn brief aangeeft dat hij de suggesties van mijn collega Başoğlu heeft opgevolgd door de website aan te passen. Aan de andere kant ook dat ik ooit dus, de heer Van Schaik, uit de kast ben gekomen en samen met staatssecretaris Karremans op de Hillevliet de weggeefkast kon openen. En ik heb net gehoord dat bij ons in de wijk in het Zomerhofkwartier zelfs een heel pand komt voor mensen die goeie spullen hebben en dat weg willen geven, waardoor die cirkel, die recycling op gang komt van nog bruikbare spullen. Maar voorzitter, ik hoor net over de motie van mevrouw Abrahamse. Stel dat ratten katten waren. Er was een tijd dat ik elke maand minstens één keer in Parijs kwam, en daar was een champagnekoker zeg maar, zo'n emmertje, dat werd tot de rand gevuld en daar werden jonge katjes in gestopt en dan een stoeptegel erop en dan verzopen die katjes. Dat is gruwelijk om te zien. Dat zijn barbaarse dingen, dat moeten we niet met katten willen, en dat moeten we ook niet met ratten willen. Ratten zijn zeer intelligente zoogdieren en daar ga je op een diervriendelijke manier mee om, net als je dat doet met katten. Dat wilde ik nog even kwijt voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dat roept toch een reactie op bij mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Nou, ik wilde alleen maar aan de heer Coşkun meegeven dat ik juist ook heel erg om katten geef, want door die andere twee methoden die we nu gebruiken worden katten wel getroffen en door deze niet. Dus we zijn juist bezig naar een steeds diervriendelijker oplossing te werken. En als op een gegeven moment inderdaad alleen nog maar preventie nodig is, hoeven we helemaal niets meer toe te passen. Maar met zoveel vuil op straat, vooral door die nieuwe statiegeldregeling, zijn we daar helaas nog niet.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, kijk, we zitten nu in oktober en in oktober, november dan komen de muizen en de ratten weer in huis omdat het buiten koud wordt. En de beste bestrijding tegen een rat in huis is een kat in huis. Dus als je nu een kat in huis neemt, dan ben je ook van je ratjes af.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Ja, dat lokt mij een vraag naar de heer Coşkun uit. Ja, ik wil Cornelissen zeggen, maar dat ben je niet meer. Maar ik heb daar wel een vraag over. Maar wat denk je dat die kat dan met die rat doet? Wat gebeurt er dan? Als die kat en die rat elkaar tegenkomen?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Nou, wij hadden een keer twee katten in huis, nu niet meer, en die brachten van die jonge ratjes dan in huis en dan gingen ze ermee spelen. Mijn vrouw is heel erg diervriendelijk en die vond dat zielig en dan moest ik dat ratje weer redden. Maar dat is kattengedrag. Dus die katten, zeker jonge ratjes, die katten weten daar echt wel weg mee, veel beter dan welke verzuipmethode dan ook. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, het is het beste, als je geen ratten in huis wilt, neem dan een kat in huis mijnheer Van Schaik.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Zijn er nog andere sprekers op dit punt? Dat is niet het geval, dan kunnen we door naar de beantwoording door de wethouder. Ik geef het woord aan wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Het is een interessant tweeminutendebat waar ik vooral moties verwacht maar toch nog veel vragen krijg. Terwijl ik terugkijk op een zeer bijzondere en uitgebreide behandeling in de commissie. Maar daar wen ik vanzelf aan als nieuwbakken wethouder, dat mij dit gewoon vaker gaat overkomen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Even verder. Ik heb geen echte vragen van mevrouw Abrahamse gehoord maar wel een motie. Die zal ik appreciëren wanneer we bij de moties komen. Leefbaar Rotterdam, waarom op de Laan op Zuid tijdelijke bakken en niet op de Groene Hilledijk? Wij onderzoeken eigenlijk in de hele stad waar we alternatieven moeten vinden om die bakken ook te plaatsen, zowel tijdelijk als ondergronds. En de door u genoemde Groene Hilledijk en de Beijerlandse laan worden in dat onderzoek ook meegenomen. En volgens mij is dit antwoord ook al naar u gestuurd in een beantwoording die ik op schriftelijke vragen heb gestuurd. Per handhavingsactie 36 boetes, gaat u vaker en steviger handhaven? Kijk, wij hebben twintig opgeleide reinigers. Die zetten we in. Ik heb een tekort op boa's, dus dat betekent dus ook dat ik met die inzet die ik heb het maximale probeer te doen. Ik zoek nog ongeveer veertig boa's, met verschillende inzet overigens hoor. Maar wat ik heb, gebruik ik. Maar ik kan er niet zomaar een paar bij verzinnen en bij klussen. Daar heb ik toch ook echt de arbeidsmarkt een beetje bij nodig.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ja, mijnheer Van Schaik, ik zie u staan maar het is een tweeminutendebat en u heeft al meer dan vijf minuten besteed in dit tweeminutendebat, dus ik wil u nog één vraag of opmerking in dit debat geven. Aan u om te bepalen of u dat op dit moment wilt besteden of op een ander moment in deze beantwoording van de wethouder. Dus aan u het woord voor deze keer of u kunt het nog bewaren.

De heer VAN SCHAIK (lr). In mijn tijd kreeg je altijd een bonusvraag, maar goed, dat maakt niet uit. U zit anders in de wedstrijd, maar dat maakt niet zoveel uit. Weet je wat ik nu niet snap, we hebben net een hele discussie over die ratten en we vinden het allemaal, de een zegt: ze zijn heerlijk, je moet ze dit. De ander zegt dat. Er zijn twee zakkenwijken, waar ze gewoon op straat staan. Daar kan die wethouder morgen twintig van die containers neergooien en je bent van de ellende af. Dus het is aan de andere kant ook aan u, wethouder, om dan een keer actie te gaan ondernemen en niet te komen over beantwoording, want die beantwoording was niet naar mijn zin.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Een oproep, wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik voel geen verschil tussen waar de heer Van Schaik mij toe oproept en wat ik doe, dus daar kan ik het denk ik heel eenvoudig bij laten. De bezemwagen overdag inzetten in plaats van in de avonduren. Die worden eigenlijk al overdag ingezet, dus u heeft daarin al gekregen wat u wilt. De afvaleilanden en de markten. Kijk, we hebben eigenlijk al een breed onderzoek, we doen eigenlijk een aantal dingen. We kijken naar afvaleilanden, dat doen we al, en hoe die ingezet kunnen worden. En daarnaast doe ik ook een onderzoek op twee markten die een beetje van elkaar verschillen, zowel de Afrikaandermarkt als de markt op Ommoord. En daar proberen we door onderzoek te doen, daar zetten we ook studenten op in, om te kijken wat we nu kunnen veranderen om de overlast van vuil op markten te verbeteren. En ik hoop dat op basis van dat onderzoek er meer dan alleen maar een idee van afvaleilanden gaat komen. Maar dat moet ik afwachten. En ik denk dat afvaleilanden daar een oplossing van zouden kunnen zijn, maar het zou ook op een andere manier kunnen zijn. Kijk, in de Afrikaanderwijk hebben we bijvoorbeeld een heel grondstoffenstation waar we ook van leren hoe dat ingezet kan worden. Dus laat mij dat onderzoek afmaken en dan kom ik naar uw raad om te kijken wat nu de beste oplossing is om op onze markten tot een verbetering te komen van het schoonniveau. Maar daar zitten we echt bovenop. Fiasco van de pilot. Ja, je kunt het een fiasco noemen, maar het was misschien een doorslaand succes, maar niet waar de bewoners op zaten te wachten, want het idee was dat de bewoners daar hun vuil konden aanbieden, maar dat ging niet zoals we hadden gepland. Want daar kwamen mensen van heinde en ver hun vuil afstorten, want die dachten: dat is net weer iets dichterbij dan een milieupark. Er kwamen voor zover ik het heb begrepen zelfs mensen die niet eens in Rotterdam woonden naartoe. Ik denk niet dat we die functie overeind moeten houden. Het heeft ook nog best wel even geduurd voordat mensen weer aan de genormaliseerde, namelijk niet via die aanbiedlocatie, daar hebben we echt nog wat extra inzet op gezet. Ja, het was geen groot succes. En in Beverwaard was ik, nou ja, mijn voorganger hoor, maar was de wethouder Buitenruimte niet de meest populaire persoon kan ik u zeggen. Inmiddels wel weer, want nu is het daar weer genormaliseerd. Maar dat is er gebeurd. Het werd gewoon misbruikt. Dat is het simpele en korte antwoord. Welke actie op zwerfafval rondom verblijfplaatsen en overgroening? Dat ligt er maar net aan welke plekken u bedoelt. Het kan zomaar zijn dat plekken waar u naar kijkt, private gebieden zijn. En op private gebieden maken wij niet schoon. Dat zal toch echt de eigenaar van die grond moeten doen. Dat doen wij niet, want als ik ook nog de private partijen moet gaan doen, dan weet ik wel wat ik met de afvalstoffenheffing moet gaan doen. Dat gaat ons allemaal heel veel extra geld kosten. En binnen mijn huidige middelen kan ik dat in ieder geval niet realiseren. Daar heb ik gewoon onvoldoende geld voor. Wat doen we tegen prullenbakken die worden opengetrokken? Een ontzettend goed punt. Mijnheer Van Schaik kent onze stad goed en zeker op buitenruimte en ik waardeer altijd zijn input hoor, laat dat even duidelijk zijn. Dat doen we door met een andere manier de sluiting te doen. We zijn aan het experimenteren met een magneetsluiting bijvoorbeeld, andere openingen te gebruiken, maar ook zelfpersende afvalbakken. Dus dan wordt de bak helemaal anders vormgegeven. Dus daar doen we een hele hoop aan, maar we zijn ook een beetje aan het zoeken: wat is de beste oplossing? Want als het een goede oplossing is, willen we hem natuurlijk ook weer stadsbreed uitrollen. Maar dan moet je gewoon even de tijd nemen om dat te experimenteren. Wat is de oorzaak van de trage vooruitgang van CRO-resultaten? Ik ben inmiddels bij DENK, mevrouw de voorzitter. Nou ja goed, ons grootste probleem is wel het statiegeld op dit moment. En zwerfvuil. Op statiegeld heb ik al het nodige gezegd. Daar proberen we andere persbakken, we doen die doneerringen, we zijn aan het lobbyen naar het rijk voor een betere statiegeldoplossing. Daar doen we echt het nodige op. En op dat zwerfafval intensiveren we ook, dus we stoppen meer tijd in het opruimen van zwerfafval dan we vroeger deden, dus daar hebben we letterlijk ruimte voor gemaakt. Vuilnisbakken met donatieringen. Ja goed, de heer Engberts zei het al, die doneerringen worden super gewaardeerd, volgen mij zegt 80% uit ons eigen onderzoek: wat een goed idee. Maar het wordt niet gebruikt. Nou, dan moet je niet gelijk zeggen: dan stoppen we daarmee. Nee, dan moet je kijken: waar zit de optimalisatie? Wij denken dat het onduidelijk is hoe die donatiering werkt of waar ze voor zijn. Dus we experimenteren ook in de vorm et cetera en dus verschillende typen donatieringen. Maar we zetten er ook een sticker bij. Dat hebben we in het verleden niet gedaan, dus we leggen mensen uit hoe dat ding dan werkt. U zegt: kunnen we dat niet verder uitrollen? Ik vind dat in deze fase echt geen goed idee, want iets wat nog niet goed werkt ga ik niet in de hele stad uitrollen. Ik wil eerst weten dat het werkt en dan ga ik het verder uitrollen. Ik heb maar beperkte middelen en ik ga dingen die niet werken niet uitrollen. Dat was ik niet van plan. Maar we willen het wel succesvol maken, dus ik intensiveer en ik probeer een pilot met allerlei ideeën. Wanneer is er volledige uitrol van innovatie zoals vulgraadmeters? U heeft ook gelijk wat u wilt hebben, want al onze containers en zelfpersende afvalbakken hebben zo'n sensor en daar passen we dus ook inzet van mensen en ophaal op aan. Grotere inzet op gft, broodbakken nodig gezien de hoeveelheid resten. Ja, dat hangt een beetje met

elkaar samen. Nu zijn we al bij GroenLinks mevrouw de voorzitter. Want de broodbakken halen we weg als we gft hebben geïntroduceerd in een wijk. En voor de uitrol van de gft hebben we een planning en dat loopt volgens planning. Dus de broodbakken faseren we langzaam uit, maar daarvoor in de plaats krijgt u meer gft-bakken. Ruimere toepassing van de 25-meterregel. Nou, het is wel afdeling u krijgt wat u vraagt, want dat doen we al stedelijk. De 25-meterregel is een stedelijke maatregel. En wat we dan ook doen is dat daar waar het echt tot grote overlast leidt, we ook meer handhaven. Dus voor iedereen geldt die 25-meterregel, tenminste in het hele stedelijke gebied. En daar waar het dus tot problemen leidt, intensiveren we onze handhaving.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, de toezegging waar we naar refereerden ging over de haven, niet over het stedelijk gebied. Er was een toezegging dat dat werd onderzocht en we hebben nog geen resultaten van die toezegging.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Over de haven. Daar moet ik dan even op terugkomen. Dat weet ik niet, wat daar de stand van zaken is. Daar kom ik dan op terug, ja? Dan naar de moties. Die kan ik redelijk snel doen. Ik heb een paar laat-gekomen daar kom ik wel uit denk ik. Ik ben flexibel inmiddels, als nieuwbakken wethouder, dus ik ga dat zeer snel doen. De motie 'Wanneer preventie alleen niet genoeg is' van de Rotterdamse VVD. Kijk, ik vat deze motie op als een oproep om daar waar het echt uit de klauwen loopt, en dat hebben we in sommige delen in onze stad, te kijken of er nog alternatieven zijn om het rattenprobleem op te lossen. En dan weet ik dat ik het in uw raad niet echt een rattenprobleem mag noemen, maar daar waar het echt uit de klauwen loopt, dat ik van uw raad ook heb meegekregen dat dat een diervriendelijkere of de meest diervriendelijke variant moet zijn. En op die manier wil ik hem omarmen en dan heb ik dus geen woord over een hotel of iets dergelijks genoemd. Dat zou een hotel kunnen zijn als dat diervriendelijk is. Maar als er een innovatieve manier is om op een diervriendelijker manier die ratten daar in die gebieden waar het echt uit de klauwen loopt..., dan kan ik die motie omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, in de nota Dierenwelzijn staat al dat er wordt gekeken naar innovatieve maatregelen. De raad heeft eerder de rattenhotels of de kasten weg gestemd. Ik zou graag van de wethouder willen horen dat dat dan ook niet een van de innovatieve maatregelen zal zijn. Mocht dat wel zo zijn, dan zou ik ook graag willen dat er een advies komt van de commissie Dierenwelzijn.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden, aanvullend?

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ik ben het volledig eens met mevrouw Morkoç, ik wilde dat ook zeggen. En ik wil de wethouder Dierenwelzijn er ook op wijzen dat in zijn eigen nota Dierenwelzijn staat dat de nadruk moet liggen op preventie en dat de gemeente dat ook wettelijk verplicht is.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dat klopt. Dat geldt eigenlijk voor alle dieren die zich meer voortplanten, dat we altijd eerst andere middelen moeten gebruiken. Maar ik kan in een stad waar het echt uit de klauwen loopt, niet tegen u zeggen: we gaan nu even de preventiemaatregelen aanpakken, want dat werkt niet. Want we weten natuurlijk dat het ligt aan het feit dat er te veel voedsel is. Maar het ligt ook aan het feit dat onze winters gewoon te warm zijn, dat er geen natuurlijke vijanden zijn. Een aantal van die dingen kan ik niet oplossen, dus als het uit de klauwen loopt, doe ik dat. En het idee dat we het laten testen zoals u zegt, dat vind ik allemaal prima ideeën. Maar als er innovatieve, diervriendelijke manieren zijn in het geval dat ratten de overhand hebben genomen, dan kan ik dat prima omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik waardeer de poging van de wethouder om een soort eenheid te vinden hierin, maar mijn vraag is wel en dat wordt door mevrouw Morkoç eigenlijk al gesuggereerd, als we

willen kijken wat dan een diervriendelijke methode is, om daar de adviescommissie ook bij te betrekken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dat heb ik dus net al gezegd. Die commissie wil ik daar prima bij betrekken om dat dan te beoordelen. Daar heb ik geen bezwaar tegen. Als dat u allen comfort geeft vind ik dat een prima maatregel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, geachte commissieleden, ik zie nu allerlei partijen die op nul minuten staan en ik constateer ook dat dit debat dus geen tweeminutendebat is, want het roept gewoon nog heel veel onderling gesprek op. Ik wil dan nu net als ik zojuist bij de heer Van Schaik heb gedaan, nog één opmerking toestaan, maar op een gegeven moment is het anders gewoon niet te doen als voorzitter. Dus ik vraag u mij ook enigszins daarbij te helpen. Nog één opmerking voor mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik stelde een vraag of dat dan betekent dat het in ieder geval niet de rattenkasten zijn, de rattenhotels. De wethouder heeft daar geen antwoord op gegeven. Het kan niet zo zijn dat de dieren hier de dupe worden van menselijk handelen. De wethouder geeft zelf aan waar de problemen zitten. Daar moet op gehandeld worden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Het zal niet het rattenhotel zijn zoals u dat eerder in stemming heeft gebracht. Dat is wat het is. Dat wordt het dus niet. U wilt dat ik snelheid maak, ja toch? 'Lachen naar de camera'. Ik ben een nieuwe wethouder. U heeft al heel veel antwoorden van mijn voorganger gehad over de inzet van camera's in het schoondomein. Ik ben best bereid om dat nog eens een keertje bij elkaar te voegen en te kijken waar er nog mogelijkheden zitten gezien de ervaringen die wij hebben, dus ik kan deze motie omarmen. 'Activeer de MeldR-app voor woonoverlast'. Er zijn meer dingen die we eigenlijk in die MeldR-app in willen zetten. De VVD-fractie wil bijvoorbeeld ook de verkeersasos. Feitelijk is de MeldR-app echt gericht op de buitenruimte, maar we zijn aan het kijken om die MeldR-app verder uit te breiden en in dat onderzoek wil ik dat prima meenemen en ik hoop dat het met een toezegging aan u kan, dat we daar dus al mee bezig zijn, dat deze motie voor u afdoende waarde heeft gekregen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u wel voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat de functionaliteit ook toegevoegd gaat worden aan die MeldR-app. Daar ben ik heel blij om. Wij vinden dat wonen een plezier moet zijn en als je overlast ervaart moet je dat vooral kunnen melden, ook via die MeldR-app. Ik ben tevreden met de toezegging, maar ik ga er wel heel streng op toezien dat dat zo snel mogelijk gebeurt, dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). En daarmee trekt u de motie dus in mevrouw Bruin? Ja, de motie wordt ingetrokken.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Gelukkig kunt u dan bij de VVD aansluiten, want die houden me ook enorm in de gaten over uitbreiding van de MeldR-app, dus ik doe dat met liefde en plezier met enige snelheid. Maar technologie moet je ook altijd een beetje de kans geven om te rijpen, zeg ik als oud IT'er. 'De ballon gaat niet op'. We hebben fijn overleg gehad over deze motie en die kan ik in deze vorm omarmen. Motie 5, 'Voer ons breedgedragen raadsbesluit over plastic uit'. Dat is feitelijk een motie gericht aan de heer Kasmi. Is mevrouw Morkoç geïnteresseerd misschien? Dat hoop ik. Maar ik doe dit even namens de heer Kasmi, ik hoop dat ik het goed uitleg. Maar er zijn conclusies getrokken uit de evaluatie Duurzame deal, of die worden nog getrokken. En vanuit die evaluatie Duurzame deal is wethouder Kasmi bezig om een stappenplan te maken naar single use plastic. Dat was de vraag toch? Dus er is een onderzoek en van daaruit gaat de wethouder naar een stappenplan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, dit was inderdaad de toezegging waar ik op heb onderhandeld, dus als de wethouder deze kan meegeven als toezegging, dan trek ik mijn motie terug.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, dat was een toezegging die ik ook met de wethouder die daarover gaat heb afgestemd, dus dat kan ik met liefde en plezier doen. Dus dat is motie 5. Ik ben zeer servicegericht. Ik ben bij motie 6, 'Steun voor een Rotterdamse lobby voor een betere statiegeldregeling'. Ja, in alle oprechtheid, mijn voorganger en ikzelf zijn ongeveer, ik wil niet zeggen dagelijks, maar dit onderzoek, onderwerp doet ons wat, en wij zijn echt op landelijk niveau enorm aan het lobbyen. Dat doen we overigens echt niet alleen, dat doen we ook in G4-verband, leren daar ook van elkaar. Dus als ik iets zou willen dien met deze motie zou ik hem eigenlijk willen combineren met de motie van de PvdA, die oproept om daarop terug te komen in de nieuwe nota en dat ik het daar een onderdeel van maak. Dat kan ik prima toezeggen, want dan heeft u in ieder geval het complete beeld wat we op dat lobbydossier doen. Feitelijk doen we het al, maar dan komt het in ieder geval ook nog ergens op schrift terug. Dat zou ik met u willen afstemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dan kan ik de motie terugtrekken, dank u wel.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dat is motie 6. Ik doe het netjes op volgorde. Motie 7 van ChristenUnie en PvdA, 'Laat het target niet in het water vallen'. Dat is een overbodige motie, feitelijk doen we dat al. In de targetwijken zetten we extra in en als u vindt dat ik daar nog een tandje bovenop moet doen dan wat ik nu al doe, dan heb ik daar simpelweg het geld niet voor, want in de targetwijken doen we er alles aan om het daar ongeveer niveau brandschoon te krijgen en dat vraagt heel veel mensen. En als u zegt: daar mag nog een tandje bovenop, terwijl we daar dus eigenlijk al veel meer doen dan in andere wijken, omdat we natuurlijk willen dat die targetwijken omhooggaan, dan moet u me ook voorzien van budget, want dat heb ik niet. Dus het is wat het is. Die ga ik ontraden, bij gebrek aan middelen. En ik vind overigens ook dat die in de basis dus overbodig is. En nu ben ik even in paniek, want ik zat bij motie 7 maar ik ben motie 8 kwijt. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Die is er niet. O, er is verkeerd genummerd, de paniek is eruit. Ik ben er weer. De motie van PvdA en anderen, 'Tussen wal en schip, liever niet!' Ik zou daar ook een toezegging op willen maken. Ik ben zeer toegeeflijk in de toezeggingen vandaag, dat ik dat gesprek heel graag met de AVR aan wil gaan wat u vraagt, en dat we het opnemen in de concessie, en die gaat pas ergens in 2030 lopen. Dat we dat als een stok achter de deur gebruiken. Maar ik ben meer dan bereid om dat gesprek met de AVR aan te gaan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Daar kan ik goed mee leven, dus wij trekken die motie in.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dat is motie 9. Motie 10, 'Terrasjes zonder troep'. Dat is er eentje voor wethouder Simons dus die sla ik even over. En motie 11 van de PvdA heb ik al geapprecieerd, die kan ik omarmen, en met de toevoeging van het lobbydossier.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder Simons.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Een sympathieke motie, 'Terrasjes zonder troep, Rotterdam gaat voorop!' Een mooie titel ook. Maar overbodig en wel om de volgende redenen. Een: er is al een wettelijk verbod op wegwerpplastic. Voorlichting is er al op grote schaal. We hebben ook nog een programma Circulair, waar het ook bij past en gebeurt. En we hebben ook een evaluatie van de huidige landelijke wetgeving die op dit moment loopt. Daarnaast hebben we ook nog recent ingevoerd de 25 meter opruimplicht voor de ondernemers. Dus als dat allemaal netjes wordt uitgevoerd, dan is er geen plasticje meer dat van het terras kan ontsnappen en sterker nog, heel veel ondernemers doen dat al op een vrijwillige manier, dus het is ook een beetje een probleem dat langzamerhand verdwijnt. We willen, ook u als raad, geen stapeling van allerlei regels en verplichtingen. Als ik kijk, als we deze verplichting zo gaan invoeren, dan hebben we er eigenlijk een verplichting bij die nauwelijks effect sorteert en eigenlijk wordt opgelost door allerlei regels en maatregelen die er al zijn en worden genomen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Een interruptie van de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik ben heel benieuwd welke versie van de motie die ik nooit heb geschreven de heer Simons denkt voor te lezen. Er staat geen verplichting in, totaal niet. Er staat gewoon in: breng het voordeel van plasticvrije terrassen, dat initiatief, onder de aandacht. Dat doet u ook, dat is waar, in de communicatie. Er staat bij: help de horecaondernemer om dat ook in te voeren, om net dat stapje extra te zetten. En het is natuurlijk kolder, echt kolder om te zeggen: er is al landelijke wetgeving, want dat staat ook in de motie. Die gaat alleen maar over wegwerpbekertjes en bestek et cetera, en het gaat hier over de aanvullende dingen. En daar is dat initiatief van plasticvrije terrassen op gestoeld. En ik vraag gewoon niet om een extra regel. Ik vind dat gewoon eigenlijk eerlijk gezegd een beetje flauw om dan de hele raad te gaan vertellen dat dit een extra regel is. Dat staat er expliciet niet.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer SIMONS (Iv) (wethouder). Dan zal ik mij even kort uitdrukken. Deze motie is overbodig omdat we al doen wat u vraagt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ik denk dat hier een verschil van inzicht bestaat dat ook niet echt wordt opgelost. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Kijk, als niet extra hulp wilt bieden aan de horecaondernemer moet u dat gewoon zeggen, maar niet zeggen dat u het al doet, want die extra hulp wordt gewoon helemaal niet geboden. Het is een voor....

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dank u wel. Dan kijk ik even: zijn daarmee alle vragen voldoende beantwoord? Dat is het geval. Ik wil heel even dit agendapunt afronden, dus als u even niet naast mij wil overleggen. Er zijn een aantal moties ingetrokken. Motie 3, motie 5, motie 6 en motie 9 zijn ingetrokken. En er zijn een aantal toezeggingen gedaan. De toezeggingen op dit onderwerp SchoonR, de wethouder komt terug op de vraag van mevrouw Morkoç over de resultaten van de handhaving op afval op meer dan 25 meter in het havengebied. De toezegging: de wethouder koppelt de raad terug op welke manier de MeldR-app kan worden uitgebreid met woonoverlastmeldingen en verkeersasos aan mevrouw Bruin. En de toezegging: de wethouder gaat in gesprek met de AVR en koppelt de uitkomst terug aan de raad naar aanleiding van de ingetrokken motie 9. En dan is er nog een. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Er is niet nog één toezegging. Dan waren dit de toezeggingen. Is dat allemaal akkoord? De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja voorzitter, dank u wel. Ik dacht ook een toezegging gehoord te hebben over het uitbreiden van de test met de vuilnisbakken met vakjes, dat als die goed uitpakken dat die verder uitgebreid gaan worden. Die meende ik te horen. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Mijn excuses, ik zat even niet naar u te luisteren, want ik was aan het regelen dat mijn diner er kwam, want ik heb nog niet gegeten. Zou u het kunnen herhalen alstublieft?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja hoor, geen probleem. Mijn vraag was over de vuilnisbakken met de handige insteekvakjes om je statiegeldflesje of -blikje te doneren en dat daar al een test voor liep. Mochten de uitkomsten daarvan positief zijn, om die uit te breiden. Die toezegging heb ik zo opgevat.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Nou, dan maakt u er iets meer van dan ik heb bedoeld. Ik heb u aangegeven dat wij op dit moment aan het proberen zijn hoe we die donatieringen succesvoller kunnen maken, want uit de eerste test bleek dat 80% van de mensen het wel waardeerde, maar dat het nauwelijks werd gebruikt. En toen heb ik gezegd: wij kijken naar verschillende vormen,

wij kijken naar verschillende stickers et cetera, maar we verwachten eigenlijk van andere maatregelen, zoals die zelfpersende afvalbakken et cetera, waar ik uitgebreid op ben ingegaan zojuist, daar verwachten we eigenlijk veel meer van. Dus ik was niet van plan een onsuccesvol ding uit te rollen, dus zo heb ik het net in het debat uitgelegd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dan is dat opgehelderd. Dan zijn volgens mij alle vragen beantwoord en de moties ontvangen. Dan wilde ik naar afronding van dit debat. Ja, is iedereen daarmee akkoord?

7.8 Tweeminutendebat over 'Explosiegolf in Rotterdam en het gevoel van onveiligheid bij Rotterdammers', aangevraagd door het lid Reitema

Dit onderwerp is ingetrokken en wordt in de commissie BOFV besproken.

8. BENOEMINGEN

Er zijn geen benoemingen.

9. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan gaan we naar de laatste twee onderwerpen, de moties vreemd aan de orde van de dag.

9.1 Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dat is allereerst agendapunt 9.1, Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç. Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Wij hebben onze zeer smakelijkste motie als laatste van de dag bewaard voor jullie. Samen gezellig genieten van een kerstdiner, een feest voor ons allemaal. Wie wil dat nu niet? En met kerst hebben wij altijd compassie voor alles wat leeft, voor mens en dier. Dus zonder dierenleed. En dat kunnen we voorzitter, anno 2024. Anno 2024 is een dierloos menu heel gewoon, de beste chef-koks in de Michelinids bereiden dat. En zij kunnen verrukkelijk koken zonder dierenleed. En dat kan ook bij ons diner, althans als we de goede cateraar hebben. Voorzitter, wij hebben in een eerdere raadsperiode als raad een initiatiefvoorstel van de Partij voor de Dieren aangenomen en dat heet 'Carnivoor? Geef het door!' Dat wordt ook nu gebruikt door onze bedrijfscateraar. Dat houdt in: wij ontnemen niemand de keuzevrijheid, wij bevelen alleen een dierloos menu van harte aan. En dan kunt u altijd nog voor iets anders kiezen. Onze motie vraagt hiervoor om dit ook in te zetten bij ons kerstdiner. Dus het is niets nieuws, het is gewoon: geef het door als je dieren op je bord wilt en anders krijg je gewoon een verrukkelijk compassievol mens- en dierwaardig menu waar je heel erg blij van wordt. Het is een heel kleine motie voor mijn collega-raadsleden, maar het heeft heel grote gevolgen voor de dieren, en niet alleen in Rotterdam. En dan wil ik nog één argument meegeven waarom u voor zou moeten stemmen. Ik kom dan zelf ook voor het eerst mee dineren met het kerstmenu. Ik begrijp, er zullen altijd voorstanders zijn, ook tegenstanders. Die zullen er misschien minder blij mee zijn. Maar ik beloof, als het wordt aangenomen kom ik mee dineren met het kerstdiner. Voor het eerst.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dat is een mooie uitsmijter. Mevrouw Morkoç? De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van een motie vreemd aan de orde van de dag;

constaterende dat:

- het college jaarlijks een kerstdiner organiseert in de Burgerzaal voor een select aantal genodigden, waaronder leden van de gemeenteraad;

overwegende dat:

- de gemeente het principe van 'Carnivoor? Geef het door!' toepast in de eigen bedrijfscatering, waarbij als de standaard een vegetarische maaltijd wordt voorgeschoteld;
- eters op verzoek een maaltijd met vlees en vis kunnen bestellen, als eters vooraf bekend zijn en bepaalde dieetwensen kunnen worden geïnventariseerd;
- cateraars anno 2024 prima in staat zijn lekkere, exclusieve vegetarische gerechten te serveren bij feestelijke diners;

voorts overwegende dat:

- het verminderen van de vleesconsumptie bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen;
- het door de gemeente toegepaste principe helpt om eters bewust te maken van de impact van hun dieetkeuzes, zonder afbreuk te doen aan keuzevrijheid;
- kerst bij uitstek een gelegenheid is om na te denken over hoe we de toekomst duurzamer kunnen inrichten;

van mening dat:

- de kerst ook een fijne tijd moet zijn voor de dieren;

verzoekt het college:

- het principe van 'Carnivoor? Geef het door!' toe te passen voor het kerstdiner;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan ga ik door naar de beantwoording van wethouder Struijvenberg.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Natuurlijk van harte uitgenodigd, hoe de stemming van de motie ook uitpakt, inclusief de optie voor vegetarisch of veganistisch. Dat doen we al. Voorzitter, de achtergrond van de motie snap ik en ik begrijp ook dat zo iets, als je dit graag wilt, zijn invloed zal hebben bij bijeenkomsten waarvan je niet weet wie er allemaal van tevoren komt of iets dergelijks. Maar dat is nu juist bij het kerstdiner wel het geval. We nodigen uit, we weten wie er komen en we vragen natuurlijk ook naar dieetwensen. Dat kunnen overigens ook allergieën zijn, daar niet van. Dus in die zin snap ik de achtergrond en de achterliggende gedachte van de motie. Maar ik denk niet dat het een verschil gaat maken wanneer we het kerstdiner gaan organiseren en we vragen aan iedereen wat de dieetwensen zijn. En om die reden zou ik de motie eigenlijk willen ontraden. Maar goed, het is aan u.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ja sorry jongens, het is een motie vreemd aan de orde van de dag. Dat is geen debat. Dat is toelichting van de indiener, ontvangen van het college. En dan kunt u vervolgens uw mening geven door te stemmen. Dus ik wil door naar het volgende onderwerp.

9.2 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kijk naar femicide', aangevraagd door het lid Van Aalst e.a.*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Agendapunt 9.2, motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kijk naar femicide', aangevraagd door de leden Van Aalst en Verweij. Het woord is aan mevrouw Van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (Ir). Voorzitter, gemiddeld elke acht dagen wordt er in Nederland een vrouw vermoord. Vaak door haar ex of partner. Ook in Rotterdam zijn er te veel jonge meisjes en vrouwen die vaak maandenlang 24/7 gecontroleerd worden. Gestalkt worden na school of uit het werk. Geen vrij gesprek mogen voeren, bedreigd worden met geweld, gechanteed worden met hun

kinderen of huisdieren. Ze hebben te maken met seksueel geweld, of hun keel wordt zo dichtgeknepen dat ze bijna flauwvallen. Allemaal vormen van rode vlaggen die uiteindelijk ervoor kunnen zorgen dat sommige gewelddadige relaties eindigen in femicide. De reizende expositie FEMICIDE alarmeert, informeert en geeft een gezicht aan slachtoffers van dodelijk partnergeweld tegen vrouwen en geeft een stem aan hun nabestaanden. Door deze expositie naar Rotterdam te halen, kunnen we niet alleen de slachtoffers herdenken, maar ook een sterke boodschap uitzenden. Geweld tegen vrouwen is onacceptabel en moet actief bestreden worden. Vandaag dien ik dan ook de motie in met de titel 'Kijk naar femicide', een motie die raadsbreed is ondertekend.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Aafjes-van Aalst heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Kijk naar femicide

constaterende dat:

- er in Nederland jaarlijks tientallen vrouwen vermoord worden door een (ex-)partner;
- er ook in Rotterdam femicides hebben plaatsgevonden;
- bewustwording rondom het thema femicide in de samenleving noodzakelijk is;

overwegende dat:

- openbare tentoonstellingen effectieve middelen zijn om belangrijke maatschappelijke onderwerpen onder de aandacht te brengen en het gesprek op gang te brengen;
- de buitenexpositie van Open Mind al in meerdere steden heeft plaatsgevonden;
- Rotterdam als vooruitstrevende stad een belangrijke rol kan spelen in het bespreekbaar maken van vrouwenmoord en het ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan bewustwording en educatie;

verzoekt het college:

- de gemeente tijdens Orange the World aandacht gaat besteden aan femicide;
- de gemeente in gesprek gaat met Open Mind om hen te wijzen op de bestaande subsidieregeling preventie huiselijk geweld die er is voor dergelijke initiatieven;
- de gemeente medenkt over een prominente plek in de stad, bijvoorbeeld vanaf het Centraal Station richting Kruiskade, waar een breed publiek bereikt kan worden in de publieke ruimte;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst, E.P.J. Verweij, F. Elbay, E. Rehim Zadeh, N. Akhatab, I. Elfilali, A.R. Oostdijk, T.S.J. Coşkun, M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, J. Bokhove, M.Y. Morkoç en M.S.S. de Jong

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ik geef het woord aan de heer Struijvenberg.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Een goed initiatief denk ik, ook goed om naar Rotterdam te halen. Het sluit eigenlijk ook heel goed aan bij de speciale Orange the World die we dit jaar in november organiseren. Ik zal de motie van harte omarmen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan zijn we daarmee gekomen aan het eind van de inhoudelijke onderwerpen, de debatten daarover. Ik stel voor om eventjes kort te schorsen voor fractieberaad. Is tien minuten voldoende? Tien minuten? Ik hoor verschillende geluiden. Een kwartier? We hervatten de vergadering om tien over half. Ik zeg tien over half, maar dan verwacht ik wel echt iedereen hier ook zittend op zijn stoel. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

10. *Stemvenster*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, ik wil graag beginnen. ... (onverstaanbaar door de bel) ... en de amendementen en moties die daarbij zijn ingediend. Wellicht dat daar nog stemverklaringen voor nodig zijn. Ik verzoek u wel daar terughoudend mee te zijn. Over een motie die u mede heeft ingediend en/of ondertekend mag u geen stemverklaring afgeven. Dan kijk ik even de zaal rond of er stemverklaringen nodig zijn en ik zie de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Ja, dat is gelijk bij 6.1, motie 1. We hebben al geruime tijd terug North Sea Jazz Festival afgesnoept van Den Haag. We houden graag de relatie goed met Den Haag en zullen tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Andere stemverklaringen? Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, dezelfde motie. Ook vanuit de Voltfractie gaan we tegen die motie stemmen omdat wij daar niet over gaan en omdat we ook vinden dat we de verantwoordelijkheid moeten laten waar die is. Het museum gaat over zijn eigen programmering.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, twee korte stemverklaringen. Ik zou overigens wensen dat die schamele zetel van mij iedere raadsvergadering zo populair zou zijn als deze keer. Het was een komen en gaan van mensen bij onze fractiekamer. Ik wil mijn collega's aan blijven moedigen dat te blijven doen. De eerste gaat over 'Participeer en parkeer!' Daar zijn wij lang op meegegaan, en daar heb ik ook al vroeg contact over gehad met de fractie van Leefbaar Rotterdam. Uiteindelijk vinden wij het tweede dictum te veel in tegenspraak eigenlijk met het eerste, participerende dictum. En bovendien heeft het eigenlijk een veel grotere werking voor de hele stad en dat is niet de richting waarop wij willen. Mensen kunnen ook daar ons verkiezingsprogramma op terug lezen, dus daar gaan wij uiteindelijk op tegen. En de tweede motie waar ik een stemverklaring over wil geven voorzitter is de motie vreemd. U zou misschien denken dat het in een eenmansfractie appeltje-eitje is om tot een oordeel te komen. Maar goed, ik ben ook een democraat, dus ik luister ook gewoon even hard naar fractiemedewerkers en burgerleden. Ieders stem weegt even zwaar. En uiteindelijk gaan wij op de motie 'Carnivoor, geef het door' tegen stemmen. Simpelweg omdat het in mijn fractie uiteindelijk doorweegt naar tegen. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Ik zeg ook wel eens: omnivoor, geef het door. Of herbivoor, geef het door. Maar goed, een stemverklaring bij de motie van de Partij voor de Dieren 'Sparen voor Boijmans'. Mijn vingerafdrukken staan er enigszins op, dat zal ik bekennen. Maar het principe van de motie onderschrijven we vanuit Leefbaar Rotterdam zeker. Transparantie in de geldstromen die er gaan. Maar wij erkennen ook dat het zeer complex is. Het is zeer complex, dus daarom zie ik dit liever eerst behandeld in commissieverband, dat het daar besproken wordt, zodat iedereen op zijn tijd en in zijn tijd die ze nodig hebben hier een oordeel over kan vormen, dat we de consequenties inzichtelijk hebben alvorens we dit naar de raad brengen voor een besluit. Dus ik wilde hem loskoppelen van Boijmans. Daarom stem ik voor nu tegen en dat zal ik mijn fractie ook adviseren. En wij zullen inderdaad wel binnenkort een regeling van werkzaamheden aanvragen om dit met de wethouder Vastgoed te bespreken. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Een stemverklaring van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Excuses voorzitter, heel vervelend, maar ik moet een schorsing van vijf minuten aanvragen, want ik ben vergeten een deel van een motie aan te passen, dus die moet ik opnieuw indienen. Het is mij net ook verteld, het gaat allemaal heel erg last minute. Ik heb vijf minuten nodig. Excuses.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, wil iedereen even blijven zitten inderdaad? En dan stel ik toch voor even de stemverklaringen gewoon door te laten lopen. Op de achtergrond gaat dit gebeuren. Mevrouw Van Groningen voor een stemverklaring.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. Wij willen graag een stemverklaring doen bij motie 9.1, de motie 'Carnivoor? Geef het door!' Of juist niet. Er moet me als eerste iets van het hart voorzitter. Als Rotterdammers nu zien dat wij ons in deze raad druk maken over wat we precies eten bij het kerstdiner, ja, dan vraag ik me toch een beetje af welk niveau we willen neerzetten, maar dat gezegd hebbende vind ik en vinden wij als Rotterdamse VVD dat je zelf moet kunnen kiezen wat je wilt eten tijdens het diner, en dat kan nu gewoon. Dus wij zeggen: vrijheid, blijheid, en stemmen dus tegen op deze motie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr). Ja voorzitter, weten we dat we afgelopen jaar die discussie ook al een keer gevoerd hebben en ook een aantal partijen niet naar het kerstdiner zijn gekomen. Wellicht dat die nu ook wegblijven. Want als het aan Leefbaar Rotterdam ligt, stemmen wij gewoon voor een kerstdiner zoals je het krijgt aangeboden vanuit het stadhuis waar je in een ruim keuzemenu kunt aangeven wat je wel en niet wilt eten. We vinden dit echt herrie in de kerk maken, wat niet nodig is.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. In tegenstelling tot de heer Segers-Hoogendoorn was het bij mijn kamer doodstil. Dat kan natuurlijk aan mij liggen, maar het kan er natuurlijk ook aan liggen dat ons beleid gewoon heel duidelijk is, dat wij staan voor onze principes en dat wij niet marktkoopman spelen met onze idealen en principes. Maar goed, dat brengt me bij mijn stemverklaring en dat is het initiatiefvoorstel dat ingediend is bij agendapunt 6.2. Nogmaals, in de commissie heb ik het ook gezegd. Wij waarderen enorm dat het initiatiefvoorstel is samengesteld. Alleen zullen wij tegen stemmen, ook omdat in de bijdrage werd gezegd: cultureel ondernemerschap willen wij stimuleren. Wij zijn daar niet zo'n groot fan van, en we vonden het heel erg economisch gericht. Dus vandaar dat wij daar tegen zullen stemmen. En dan heb ik geen stemadvies, maar nog wel een advies. Misschien voortaan de motie wat beter lezen, want de keuzevrijheid bij 'Carnivoor? Geef het door!' is er gewoon en het wordt gewoon al toegepast.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja voorzitter, op 7.7 motie 2. Wij staan achter het doel van de motie en zouden net zoals Leefbaar Rotterdam minder of liever helemaal geen naastplaatsingen meer zien, maar wat ons betreft is het niet het juiste middel. Handhaving is wat ons betreft voldoende. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Ik verzoek u inderdaad iets stiller te zijn, want anders komt de stemverklaring eigenlijk nauwelijks over. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REI TEMA (pvda). Ja, de PvdA-fractie heeft een stemverklaring bij motie 5 onder 6.3, de mosquito-motie. Ook vanuit veiligheid zijn wij uiterst kritisch op dit middel. Het is een uiterst middel. Alleen een volledige afschaffing, daar vraagt deze evaluatie niet om wat ons betreft en daaro zullen wij tegen de motie stemmen, maar wel met de kanttekening dat we wel zeer kritisch zijn op dit middel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, de SP-fractie is vandaag zeer positief ingesteld, dus wij zullen ontzettend veel voor stemmen en tegen stemmen bij dingen waar we tegen zijn. Maar wij zitten zelf ontzettend in dubio over motie 6.3.4, 'Participeer en parkeer!' Wij zijn ontzettend voor participatie, maar wij hebben erg moeite met deze motie, omdat bij de overwegingen staat dat de Rotterdammer nog altijd gehecht is aan zijn of haar auto. Er zijn Rotterdammers die daar zeer aan gehecht zijn, maar ook veel Rotterdammers niet. Wij hebben onze auto helaas moeten begraven. Maar goed, dat terzijde voorzitter. Maar er wordt ook bij het dictum gesproken om de heersende parkeerdruk serieus mee te nemen. En daar zijn we wel voor, en we zijn erg voor participatie en volgens ons gebeurt dat ook bij elk inrichtingsplan, zeker in mijn wijk. En dan wordt het nauw met de bewoners afgesproken: waar kunnen parkeerplaatsen weg en waar niet? Maar het uitgangspunt 'geen parkeerplekken weg te halen in wijken met een hoge parkeerdruk' is wat ons betreft te vaag en niet specifiek genoeg. Dus helaas zullen we dan tegen deze motie moeten stemmen, terwijl we voor participatie zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Onze fractie heeft een stemverklaring bij de motie 'Wanneer preventie alleen niet genoeg is', over de aanpak van de rattenoverlast. Wij zijn voor het aanpakken van de rattenoverlast, we zijn er ook voor om als preventie niet genoeg is om daar meer in te nemen. We zijn tevreden met de toezeggingen van de wethouder om de adviescommissie Dierenwelzijn daarbij te betrekken, maar we vinden eigenlijk dat daar dan nog een stapje tussen hoort, om ook terug te zien wat dat dan zou kunnen zijn. We voelen ons eigenlijk onzeker over de mate waarin het dierenwelzijn dan toch geborgd is. Het is natuurlijk een discussie over en weer geweest. Wij hebben er ook over gediscussieerd en wij zijn erop uitgekomen dat we vinden dat dit een stapje, eigenlijk zou het een onderzoeksmotie hebben moeten zijn. Daar is het nu te laat voor, maar een volgende keer moeten we het er nog maar eens nader over hebben. Maar wij zullen toch tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan kijk ik eventjes of mevrouw Morkoç al bijna boven is met de motie. Ik stel voor om nog eventjes drie minuten te schorsen.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, gelukkig gaat het sneller dan verwacht. De schorsing wordt opgeheven, het verzoek is om weer te gaan zitten en dan geef ik het woord aan mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, nogmaals mijn enorme excuses. Het is de motie over olifantenpaden. Het enige wat is veranderd is dat de laatste twee dictums zijn verwijderd. Het dictum leest nu: verzoekt het college om te onderzoeken hoe olifantenpaden, zolang ze voldoende veilig en toegankelijk zijn in Rotterdam met milieuvriendelijke materialen gestimuleerd en geformaliseerd kunnen worden als onderdeel van een duurzaam groenbeleid.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Stimuleren van natuurlijke paden (olifantenpaden) met duurzame materialen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen', onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0;

constaterende dat:

- olifantenpaden vaak ontstaan waar stedelijke ontwerpen niet optimaal aansluiten op het daadwerkelijke gebruik van de ruimte;
- deze paden een mogelijkheid bieden om de buitenruimte inclusiever, toegankelijker en soms speelser te maken voor bewoners;
- het gebruik van olifantenpaden in andere steden positieve effecten heeft laten zien op zowel de mobiliteit als de vergroening van de publieke ruimte;
- er momenteel geen formeel beleid is omtrent het gebruik en behoud van olifantenpaden in Rotterdam, zoals blijkt uit de beantwoording van de schriftelijke vragen;

overwegende dat:

- onze publieke buitenruimte zo goed mogelijk moet aansluiten bij de behoeften en wensen van zowel de mens als de natuur;
- het aanleggen van duurzame, natuurlijke verharding, zoals houtsnippers, op deze paden zowel het gebruiksgemak als de bijdrage aan vergroening kan verbeteren;
- olifantenpaden een vorm van participatie zijn waarbij de bewoners zelf aangeven hoe de ruimte het beste gebruikt kan worden zoals in het 'Oregon Experiment', waarin bij de aanleg van een nieuwe campus niet vooraf paden waren aangelegd, maar de paden pas werden aangelegd nadat olifantenpaden ontstonden, doordat de studenten bepaalde routes veel gebruikten;

- Kopenhagen als experiment de natuurlijke looproutes heeft gebruikt die na een sneeuwbuï zichtbaar werden om de ruimte beter in te richten;
- het behoud van deze paden, gecombineerd met het toevoegen van duurzame materialen, kan bijdragen aan een groenere, gebruiksvriendelijke stad;

verzoekt het college:

- om te onderzoeken hoe olifantenpaden, zolang ze voldoende veilig en toegankelijk zijn, in Rotterdam met milieuvriendelijke materialen gestimuleerd en geformaliseerd kunnen worden als onderdeel van een duurzaam groenbeleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Wil de wethouder daar nog iets op zeggen? Het woord is aan wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dit lijkt natuurlijk vooropgezet hè. Dat is natuurlijk ook een beetje, zal ik maar toegeven. Ik kan met deze motie in de huidige vorm leven, daarbij wel gezegd dat ik dan wel in het onderzoek meeneem hoe dat dan ook past binnen het aanbod dat wij binnen de Rotterdamse Stijl hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, we moesten even de administratie op orde hebben, maar het gaat om motie 1A onder 6.3, die in gewijzigde vorm is ingediend en die nu dus is omarmd door de wethouder. Dan kunnen we nu daarmee overgaan tot stemming, dus als u allen klaar zit, dan gaan we aan de slag.

Agendapunt 6.1, Het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen

Motie 1, 'Den Haag? In Rotterdam hangt het beter!' De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, D66, Volt, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2A, 'Renovatie en verbouwing Museum Boijmans: 223 miljoen is genoeg!' De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Groep de Jong, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'Gemeente geen pinautomaat voor Boijmans'. De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Groep de Jong, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 4, 'Boijmans exploitatie duurzaam op orde'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 5, 'Hoeveel mag de Museumtuin kosten?' De motie is met 31 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 6, 'Sparen voor Boijmans'. De motie is met 35 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Volt, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 7, 'Baas over eigen geld'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 8, 'Kies voor een passend scenario'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 9, 'Behoud bouwdeel Robbrecht en Daem'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 10, 'Renovatie en verbouwing Museum Boijmans: beter laat dan nooit, de schatkist op slot gegooid'. De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Groep De Jong, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement A, 'Besluitvorming Boijmans stap voor stap'. Het amendement is met algemene stemmen aanvaard.

Herzien raadsvoorstel over Scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen MBVB. Het voorstel is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie¹.

Agendapunt 6.2, Initiatiefvoorstel Van Dommelen e.a. over Cultuurfinanciering

Motie 1, 'Niet kletschen maar matchen'

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 oktober 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Initiatiefvoorstel Van Dommelen e.a. over Cultuurfinanciering;

constaterende dat:

- een aantal Rotterdamse instellingen ook rijks gelden ontvangt, bijvoorbeeld uit het Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds en het Fonds voor Cultuurparticipatie;
- Deze rijks gelden alleen volledig worden uitgekeerd als zij "gematcht" zijn met lokale middelen;

overwegende dat:

- de gemeenteraad vandaag bespreekt hoe hij de "taart aan cultuurmiddelen" maximaal wil vergroten;
- een van de wensen die vandaag besproken wordt, het vergroten is van het aandeel rijks middelen dat de Rotterdamse cultuursector ontvangt;
- bij de inspraakavond over het Cultuurplan is gebleken dat een aantal culturele instellingen niet alleen lokaal wordt gesneden, maar ook (een substantieel deel van) hun rijksbijdrage kwijt raken waardoor het Cultuurplan voor hen dubbel slecht uitpakt;
- het slim matchen van Cultuurplangelden leidt tot maximale benutting van (toegekende) rijks gelden waardoor er meer rijks geld naar de Rotterdamse cultuur gaat;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of bij de inzet van lokale cultuur middelen rekening gehouden kan worden met het optimaliseren van de rijksbijdrage met als doel ervoor te zorgen dat Rotterdam zo min mogelijk rijks geld misloopt door slim te matchen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, G.J. Engberts, D.J. van Dommelen en J.M. Nunnely

De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Initiatiefvoorstel Van Dommelen e.a. over Cultuurfinanciering. Het voorstel is met 41 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

¹ Bij de vaststelling van de notulen op 7 november 2024 heeft de heer Van Campenhout aangegeven dat de fractie van BIJ1 bij vergissing voor het voorstel heeft gestemd.

Agendapunt 6.3, Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen', onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0

Motie 1A, 'Stimuleren van natuurlijke paden (olifantenpaden) met duurzame materialen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Een toegankelijke buitenruimte voor iedereen'. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en CDA.

Motie 4, 'Participeer en parkeer!' De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 5, 'Mosquit-no'. De motie is met 32 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 6, 'Grensoverschrijdende biodiversiteit'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 7, 'Groen is er ook voor de biodiversiteit'. De motie is met 31 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 8, 'Naambordjes voor vooroorlogse bomen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement A, 'Restyling Rotterdam voor dier en mens'. Het amendement is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Raadsvoorstel over Rekenkamerrapport 'Zorg voor groen; onderzoek naar groene buitenruimte'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Raadsvoorstel over vernieuwd Handboek Openbare Ruimte (Rotterdamse Stijl). Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.1, Beschermd stadsgezichten en beeldbepalende panden

Motie 1, 'Neem de tijd voor beschermd stadsgezichten'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Fonds voor woningbouwcorporaties voor behoud van beschermd stadsgezichten'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'Bescherm onze stadsgezichten wijkgericht'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.2, Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Groot Handelsgebouw

Amendement A, '50 dB(A)'. Het amendement is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Herzien raadsvoorstel over vaststellen ontwerpbestemmingsplan Groot Handelsgebouw. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.3, Het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop'

Motie 1, 'Langere termijn voor middenkoop'. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam², VVD en Forum voor Democratie.

Amendement A1, 'Correct(e) vrijbrief'. Het amendement is met 41 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en Groep De Jong.

Raadsvoorstel over vaststellen Gronduitgifte: switch van middenhuur naar middenkoop, wijziging financiële Verordening en wijziging Rotterdams Grondbeleid. Het voorstel is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Agendapunt 7.4, Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'

Motie 1, 'Opvang is goed, thuis is best'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2, 'GGZ-inloop niet dumpen maar ondersteunen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'Preventie: een wassen neus, of stelt het echt iets voor?' De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 7.5, Vroegsignalering schuldenproblematiek

Agendapunt 7.6, Convenant bewindvoering

Motie 1, 'Je mag best wat terugvragen – partners in de uitvoering van nazorg bij schulden'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, CDA, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 2, 'Low effort, high impact met een kopietje van de honorering'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'Vertrouwen is goed, controleren is beter'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Belangenvereniging ook voor mensen met schulden'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 5, 'Onderzoek naar verbeteren van jongerenbereik bij schuldenproblematiek'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 6, 'Verbetering van toezicht op bewindvoerders'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

^{2 2} Bij de vaststelling van de notulen op 7 november 2024 heeft mevrouw Bruin aangegeven dat de fractie van Leefbaar Rotterdam bij vergissing tegen deze motie heeft gestemd.

Motie 7, 'Urgentiebesef bij armoedebestrijding?' De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 8, 'Wat komt voor vroegsignalering? Preventie!' De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 9, 'Een 'goed gedrag'-code'. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Agendapunt 7.7, Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR

Motie 1, 'Wanneer preventie alleen niet genoeg is'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 2, 'Lachen naar de camera'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK en ChristenUnie.

Motie 4, 'Die ballon gaat niet op'. De motie is met 22 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 7, 'Laat het target niet in het water vallen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 10, 'Terrasjes zonder troep, Rotterdam gaat voorop!' De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 11, 'Geef statiegeld de aandacht die het verdient'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 9.1, Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç

Motie 1, 'Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner'. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, D66, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Agendapunt 9.2, Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kijk naar femicide', aangevraagd door het lid Van Aalst e.a.

Motie 1, 'Kijk naar femicide'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

11. Sluiting

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan zijn wij aan het einde gekomen van de raadsvergadering. Ik dank u allen hartelijk voor uw aanwezigheid en uw bijdrage. De vergadering is hierbij gesloten.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	1585
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 3 oktober 2024	1585
Vaststelling van de notulen van: a. het besloten deel van de raadsvergadering van 4 juli 2024; b. de openbare raadsvergadering van 12 september 2024	1587
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024: a. overige documenten t.b.v. de raad weken 28 tot en met 36 b. week 37 t/m 39	1587
Het voorstel tot vaststellen van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Gezamenlijke Brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam	1587
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan De Hoge Wiek	1587
Het voorstel tot vaststelling van de 22 ^e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond 2024	1588
Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze op de conceptverordening 'Verstrekking leningen voor bussen en stallingen vervoersautoriteit MRDH'	1588
Het herziene voorstel tot een scenariokeuze renovatie Museum Boijmans Van Beuningen	1588
Initiatiefvoorstel Van Dommelen e.a. over Cultuurfinanciering	1645
Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Zorg voor groen', onderzoek naar groene buitenruimte, alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport en het voorstel tot vaststelling van het Handboek Rotterdamse Stijl 2.0	1652
Beschermde stadsgezichten en beeldbepalende panden	1672
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Groot Handelsgebouw	1678
Het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop'	1679
Voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis'	1688
Vroegsignalering schuldenproblematiek Convenant bewindvoering	1694
Het voorstel tot wijziging van de Verordening financiën Rotterdam 2021 en van de Nota Rotterdams grondbeleid, vanwege omzetten bouwprojecten van 'middenhuur' naar 'middenkoop' – vervolg	1707
Actieplan 2024 Nota Samen SchoonR	1708

Onderwerp	Pagina
Tweeminutendebat over 'Explosiegolf in Rotterdam en het gevoel van onveiligheid bij Rotterdammers', aangevraagd door het lid Reitema	1726
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Met z'n allen gezellig genieten van het kerstdiner', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç	1726
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kijk naar femicide', aangevraagd door het lid Van Aalst e.a.	1727
Stemvenster	1728
Sluiting	1736

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 7 en 12 november.

De griffier,

De voorzitter,

